د افغانستان اسلامي جمهوریت
د اقتصاد وزارت

ننګرهار ولایتي پروفایل

اقتصادي او ټولنیزې پراختیا ته یوه کتنه

د ننګرهار ولایت د اقتصاد ریاست
وری ۱۳۹۸

دمطالبو لیکلړ

سریزه........ ۱
مننلیک ۲
د ولایت مقام پیغام ۳
پیلیزه........ ٤
لنډیز ٥
میتودولوژي(د جوړولو طریقه):........ ٦
د دغه سند پیژندنه ۷
لومړی ځپرکی ۹
د ولایت پیژندنه ۹
ننګرهار د تاریخ په هنداره کې ۹
د ننګرهار ولایت د میشتو وګړو اټکل د اداري واحد، ښاري، کلیوالي او جنس په توپیر ۱۳۹۷ کال ۱۳
عمر د ډلو پر بنسټ(۰-۱۴ / ۱۵-٦٥ /تر ٦٥ کاله زیات عمر لرونکي) ۱٥
د نفوس سلنه د عمر د ډلو پر بنسټ........ ۱٥
تاریخي ځایونه او آثار ۱٥
عمومي نفوس/ وګړي ۱٦
دویم ځپرکی ۱۸
اقتصادي او ټولنیزي پراختیا ته یوه کتنه ۱۸
د کرنې سکټور........ ۱۸
خړوبې کرنیزې ځمکې(خړوبې، للمې) او ظرفیت د هکتار پر بنسټ........ ۲۱
کرنیز محصولات........ ۲۲
د کرنیزو او مالداري محصولاتو ارزښت ۲۲
غله ۲۲
میوې ۲۲
سبزی جات........ ۲۳
صیفی جات یا فالیزی نباتات........ ۲٤
وابښه........ ۲٤
صنعتی او طبی نباتات ۲٤
د کرنیزو او مالداري فارمونو شمیر او ظرفیت ۲٦
مالداری زیربنایی دولتی تاسیسات ۲٦
کار او کرنه........ ۲۷
دکرهنې سکتور دتیرو پنځو کلنو بودجه او لګښت........ ۲۷
عایدات او پانګونه........ ۲۸
د کرنې سکټور د تیرو پنځو کلونو عایدات ۲۸
د پوهنې سکټور........ ۲۸
دپوهنی سکتور پیژندنه........ ۲۸

دولتي او خصوصي ښوونځي ۳۸
د ننګرهار پوهنې ریاست عمومي زدکړو پروګرامونه- ۱۳۹۷ .... ۴۰
د ننګرهار ولایت د دولتی او خصوصی ښوونکو او مامورینو جدول- ۱۳۹۷ .... ۴۲
د زده کوونکو او ښوونکو تناسب او د لیک لوست کچه ۴۵
د ښوونځیو(لومړنیو، منځنیو او لیسو) د ودانیو شتون او نه شتون ۴۸
دپوهنې سکتور دتیرو پنځو کلونو بودجه او لګښت ۵۱
دولتي او خصوصي روغتونونه ۵۶
د روغتونونو او بسترو شمیر(د ښځو لپاره د شته بسترو شمیر) ۵۶
په خصوصي او دولتي کلینیکونو کې د ښځو او نرانو لپاره د خدمتونو د ارایې کیفیت ۵۹
د روغتیاپه برخه کې د نادولتي مرستندویه موسسو او پرمختیایي شریکانو مرسته ۶۲
سړکونو ته لاسرسی ۶۳
صنعتي پارکونه ۶۸
دریم څپرکی ۸۵
دننګرهار ولایت پرمختیيای بودجه اولګښت ۸۵
معارف: ۸۵
بودجه معارف ۸۵
زراعت: ۸۶
بودجه: ۸۶
تحصیلات عالی: ۸۸
بودجه تحصیلات عالی: ۸۸
صحت عامه: ۸۹
بودجه بخش صحت: ۹۰
انرژی و آب: ۹۱
بودجه: ۹۱
فواید عامه: ۹۲
بودجه: ۹۲
څلورم څپرکی ۹۴
ټولنیز خوندیتوب او دجندر تحلیل ۹۴
ټولنیز خوندیتوب ۹۴
پنځم څپرکی ۱۰۶
په ننګرهار ولایت کی در ستروسو صنعت د پراختیا لپاره پیشنهادی طرح ۱۰۶
شپږم څپرکی ۱۱۰
د افغانستان د سولې او پرمختیا ملي چوکاټ او د ملي لومړیتوبونو پروګرامونه (ANPDF/ NPPS) ۱۱۰
۱. د خصوصي سکټور د پراختیا پروګرام ۱۱۰
۲. د ولسي ترون پروګرام ۱۱۲
۳. د اغیزمنې حکومتوالۍ پروګرام ۱۱۳
۴. د عدلي سکتور د رغولو پروګرام ۱۱۵

۵ . د کرنې د پراختیا هراړخیز پروګرام ۱۱۶
۶. د اړیکو او زیربنا پروګرام ۱۱۸
۸. د انرژۍ پروګرام ۱۲۰
۹. د کانونو او طبیعي سرچینو د پراختیا ملي پروګرام ۱۲۱
۱۰. د بشري سرچینو د پراختیا پروګرام ۱۲۲
۱۱. د ښځو د اقتصادي پیاوړتیا پروګرام ۱۲۳
اووم څپرکي : ۱۲۴
گزیده شاخص های احصائیوی به سطح ملی : ۱۲۴
سروی وضعیت زنده گی در افغانستان : ۱۴۹
سروی وضعیت زنده گی به سطح ملی : ۱۴۹
وضعیت زنده گی مردم ولایت ننگرهار به اساس سروی ALCS-۲۰۱۷ : ۱۵۱
اتم څپرکی ۱۵۳
د افغانستان د پایښت پرمختیا موخې............ ۱۵۳
د افغانستان د پایښتي پرمختیا د موخو عمومي پیژندنه ۱۵۳
د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) لنډه پېژندنه ۱۵۳
د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) پروګرام لیدلوری ۱۵۴
د ۱۷ موخو سمبولیک لنډیز ۱۵۴
د افغانستان لپاره پایښتي پراختیایي موخې(A-SDGs) ۱۵۵
د افغانستان لپاره د بنسټيزو پراختیایي موخو اهمیت A-SDGs:همیت اهدافافغانستان ۱۵۵
د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو(A-SDGS) د پلي کولو پړاوونها............ ۱۵۶
د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو(A-SDGs) د ملي کولو په برخه کې مهمې لاسته راوړنې............ ۱۵۶
د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو(A-SDGs) د مشرتابه او څارنې جوړښت: ۱۵۷
د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو(A-SDGs) کاري کمېټې او ډلې ۱۵۸
د پایښتي پراختیایي موخو د عامه اړیکو او استازندویي ستراتیژي ۱۵۹
د پایښتي پراختیایي موخو د اغیزمن تطبیق په تړاو مشورتي غونډې کول؛ ۱۵۹
په افغانستان کې د بنسټيزو پراختیایي موخو تاړګېتونه او شاخصونه : ۱۶۰
سرچینې او مأخذونه ۱۹۰

لنډیزونه

MoEc	د اقتصاد وزارت
CSO	د مدني ټولنې اداره
DDA	د ولسوالۍ پراختیایي شورا
GDDC	د طرحې او توحید عمومي ریاست
DGO	د ولسوالۍ مقام دفتر
ISLA	سیمه ییزه ادارو د پیاوړتیا نوښت
IDLG	د سیمه ییزه ارګانونو خپلواکه اداره
INGO	نړیواله نادولتي موسسه
LoGo	سیمه ییزه حکومتوالي (هغه پروژه چې د ملګرو ملتونو د پرمختیایي پروګرام -UNDP له خوا پلې کیږي)
M&E	څارنه او ارزونه
MoF	د مالیې وزارت
MoWA	د ښځو چارو وزارت
PAP	کلنۍ ولایتي پلان
PBP	د ولایتي بودیجې پالیسي
PC	ولایتي شورا
PCM	د ولایتي شوراغږي
PCO	د ولایتي شورا دفتر
PDC	ولایتي پرمختیایي کمېټه
PDPG	د ولایتي پرمختیایي پلان جوړونې لارښود
PGO	د ولایت مقام دفتر
PSP	ولایتي ستراتیژیک پلان
DoEc	ولایت د اقتصاد ریاست
PIMS	د ولایتي مالوماتو مدیریت سیستم
PTC	ولایتي تخنیکي کمېټه
PPFMC	د عامه مالي مدیریت ولایتي کمېټه
PSTC	د ولایتي سکټور تخنیکي کمېټه
PLMD	اړونده ولایتي ریاست
USAID	د متحده ایالتونو نړیواله پرمختیایي اداره
WB	نړیوال بانک
UNDP	د ملګرو ملتونو پرمختیایي پروګرام

سریزه

په دې کې هیڅ شک نشته چې افغانستان د انساني، فرهنګي، ټولنیزو او اقتصادي سرچینو ساتنې او پراختیا ته اړتیا لري تر څو وکړای شي د پراختیا بهیر د هغه پر بنسټ عیار او همغږی کړي. د دې بهیر د اړینو مسئلو له ډلې څخه د سوداګرۍ، ټرانزیټ، صنعت، لاسي صنایعو، داخلي تولیداتو او په علمي او تخصصي شتمنۍ باندې سمبال انساني ځواک او شته پرمختیایي سرچینې دي چې د کرنیزو محصولاتو او نورو اقتصادي بل القوه پوټېنشیلونو د ودې او پرمختیا لپاره لاره هواروي.

ښکاره خبره ده، په هره اندازه چې ښه پلان جوړونه وشي او ښه لاربښودونه برابر شي نو په هماغه اندازه به د ودې او پراختیا بهیر په منظمه او ښه توګه پر مخ ولاړ شي او ټولنه به د هوساینې او پرمختګ په لوري ولیږدوي.

په داسې حالاتو کې د مالوماتي ټولګې یا ولایتي پروفایل شتون، د بشري ټولنې په بیلابیلو برخو په تیره بیا د پلان جوړونې او پالیسي جوړونې په برخو کې خورا مهم او اړین ګڼل کیږي.

د اقتصاد وزارت ویاړي چې د هیواد په کچه د یو ریښتیني بنسټ د ټاکلو په موخه او د ولایتونو د شته حالاتو په تړاو کره مالوماتو ته د لاسرسۍ په برخه کې اسانتیا برابره کړي او د پلان جوړونکو، څیړونکو، دولتي ادارو، مرسته کونکوو مؤسسو، خیریه بنسټونو، زده کوونکو او لیکوالانو لپاره ولایتي پرمختیایي او اقتصادي معلوماتي ټولګه(پروفایل) جوړ کړي. دغه پروفایل د تخنیکي کمیټې له خوا چې مرکزي او ولایتي مسلکي کارکوونکو په کې ګډون درلود او د دولتي ادارو، نادولتي مؤسساتو، ځوانانو، د پوهنتونونو د ښوونکو، غوره کسانو، پوهانو، مدني ټولنې او نورو اړونده مرکزي او ولایتي نهادونو په مرسته او همکارۍ جوړ شوی او د افغانستان د خلکو خدمت ته وړاندې کیږي.

یاد پروفایل تر ډیره بریده پر عامه هوساینې او د اقتصادي او ټولنیز حالت پر څرنګوالي، تاریخي قدامت، د پرمختیایي سکټورونو د حالت پر ارزونې، زیربنا او نورو مهمو پرمختیایي مسایلو باندې تمرکز لري او په ټولیز ډول سره د ولایتونو اقتصادي او ټولنیز لیرلید لکه اقتصادي او ټولنیز ظرفیتونه، د اقتصادي ودې او پرمختیا په وړاندې ننګونې، د اقتصادي هوساینې او اقتصادي حالت د ښه والي په برخه کې شته فرصتونه مطالعه کوي او ارزوي.

ولایتي پرمختیایي او اقتصادي مالوماتي ټولګه(پروفایل) مرسته کوي تر څو بودیجوي نهادونه، د پرمختیایي پلان جوړونې بهیر د ولایت د اقتصادي او ټولنیزو اړتیاوو او لومړیتوبونو پر بنسټ تنظیم کړي او د نړیوالې ټولنې مالي مرستې د ولایت له اړتیاوو او لومړیتوبونو سره همغږي کړي تر څو د ولایت په کچه د عامه هوساینې د سمون لپاره لاره هواره شي.

زه له دې فرصت څخه په ګټه اخیستنې د ولایتي پروفایل جوړولو د کمیټې له غړو څخه په ځانګړې توګه مننه کوم او د نورو دولتي ادارو او مدني ټولنې نهادونو د کارکوونکو، کارپوهانو او ټولو هغه کارکوونکو هڅو او زیار ته د قدر په سترګه ګورم چې په دې کار کې ښکیل اوو.

ډاکټر مصطفی مستور

د اقتصاد وزیر

مننلیک

خوښ یم چې نن د اقتصادي او ټولنیزې پرمختیا د پلان جوړونې په برخه کې د یو بل ستر گام شاهد یم. دغه لاسته راوړنه چې د ولایتي پرمختیایي او اقتصادي مالوماتي ټولګې(پروفایل) جوړول دی ، له شکه پرته د ولایتونو په کچه د یو ټولیز لارښود او مالوماتي سرچینې په توګه، د پانګه والو او تمویلونکو نهادونو د جلبولو له لارې د اقتصادي او ټولنیزې ودې او پرمختیا لپاره لاره هواروي.

دغه پروفایل کولای شي د ولایت د ماضي او راتلونکي په هکله یو ریښتینی انځور وړاندې کړي او په اغیزمن ډول سره، د دقیقې پلان جوړونې او پانګونې لپاره لاره هواره کړي. د ولایتونو پروفایل د ولایت د شته پرمختیایي حالت تر څیړنو او ارزونو وروسته له دولتي ادارو، ولایتي شوراګانو، د مدني ټولنې نهادونو، کارپوهانو، ښځو، د پوهنتونونو د ښوونکو سره په مشوره کې جوړ شوی دی. باید اعتراف وکړو چې د یو تخنیکي او مسلکي ټیم په نه شتون کې، د داسې یو پروفایل جوړول ګران او حتی ناشونی وو. له همدې امله، د ولایتي پروفایل جوړولو په موخه یوه تخنیکي کمیټه جوړه شوه چې د طرحې او توحید لوی ریاست د ولایتي چارو تخنیکي کارکوونکو په کې ګډون کړی وو او د سیمه ییزو ادارو د پیاوړتیا نووښت(ISLA) پروژې د سلاکارانو په همکارۍ او د طرحې او توحید لوی ریاست تر مشرۍ لاندې تر سره شو. له همدې امله اړینه ګڼم چې د طرحې او توحید لوی ریاست او کمیټې له رئیس ډاکټر میرویس بهیج ، د ولایتونو د اقتصادي فعالیتونو د انسجام له آمر ښاغلي عبدالرحمن کمین اود ښاغلی غلام الله "افغانیار" د ننګرهار ولایت داقتصاد رییس ، څخه په ځانګړې توګه مننه او قدرداني وکړم چې په خپلو هڅو او زیار سره یې د یاد پروفایل د جوړولو لپاره لاره هواره کړه.

همداډول، د ولایتي مسئولینو او کارکوونکو له همیشنۍ همکارۍ څخه چې په دې برخه کې یې زموږ سره همکاری کړې، مننه کوم.

داسند په اته فصلونوکې جوړشوی دی چې دولایت دمعرفی او پیژندنی په شمول دولایت اقتصادی ظرفیتونه ، دخلکو دژوندانه وضعیت، تولنیز اوکلتوری بنسټونه، دولایت پرمختیایی وضعیت، دپانګې اچونې وضعیت، دولایت په کچه پرمختیایی بودجه او لګښت ،دنادولتی موسساتو دفعالیت څرنګوالی ، اقتصادی او تولنیزو مهمه شاخصونه او دافغانستان لپار دبنسټیزو پراختیایی موخو په هکله معلومات را تول شوی دی .

هیله من چې دغه پروفایل به وکړای شي د عامه هوساینې او افغانستان د شریفو خلکو د سوکالۍ په برخه کې ګټوره او اغیزمنه ونډه ولري.

محمد اسماعیل رحیمي

داقتصاد وزارت مسلکي معین

د ولایت مقام پیغام

اقتصادي وده او پرمختګ چې یوه دوامداره پروسه ګڼل کیږي، د ستراتیژیکو پلانونو طرح او تطبیق، د شته سرچینو څخه اغیزمنه ګټه اخستنه او د یو ښه مدیریت په شتون کې کولای شو اوږد مهاله پایداره موخې په اسانۍ ترلاسه کړو. په تیره یوه نیمه لسیزه کې، سره له بې شمیره ننګونو او ستونزو ګران هیواد افغانستان د پوهنې، روغتیا، زیربنا، ټولنیز خوندیتوب، ښې حکومتولۍ او نورو مختلفو برخو کې په بې ساري ډول پرمختګ کړیدی. پرته له شکه، د پرمختګ په دغه بهیر کې د ملګرو ملتونو ادارو، غیردولتي موسساتو او نورو مرستندویه ټولنو هلې ځلې کړیدي او لاهم د دغه مرستو لړۍ ادامه لري. د ننګرهار ولایت د والي او د هیواد د یو وګړي په حیث پدغه برخه کې د نړیوالې ټولنې له سخاوتمندانه مرستو او ونډې څخه مننه او قدرداني کوم چې تر دې دمه یې د افغان حکومت سره اوږه په اوږه کار کړی دی.

ننګرهار د ځانګړي ستراتیژیک موقعیت په درلودلو، تاریخي ځانګړنو، آب و هوا او طبعي منظرو له امله د هېواد او نړۍ په کچه د خلکو او په خاصه توګه سېلانیانو خاصه پاملرنه یې ځان ته رااړولې ده. ننګرهار هم د هیواد د نورو ولایتونو په څیر د یو شمیر سترو بدلونونو شاهد و. اما یاد پرمختګونه بسنه نه کوي او لا هم ډیر څه باید تر سره شي تر څو اوسني عصر ته په کتنه د خپل کړیدلي ملت د هوسا ژوندانه اسانتیاوې برابرې، اقتصادي ودې او د سرانه عاید د لوړوني لامل شي او تر څنګ یې د بیکارۍ، لوږې او بیوزلۍ ټغر ټول شي.

د پایداره اقتصادي ودې او متوازنې پراختیا لپاره د واقعیتونو پربنسټ ولاړ، کره او دقیقو ارقامو شتون، معیاري پلان جوړونه په ځانګړي ډول هغو هېوادونو کې چې تازه له جنګونو څخه راوتلي وي خورا اړین ګڼل کېږي. یادی موخی ته د رسیدو په موخه مو د ماموریت له پیل څخه په متوازن پرمختګ، لرې پرتو او جنګ ځپلو ولسوالیو د چوپړتیاوو او خدماتو د غځونې له لارې ځانګړې پاملرنه، په ولاړو اساسي زېربنایي پروژو د کارونو پیل او چټکتیا مو له کاري لومړیتوبونو ټاکلي وو. خوشبختانه په لنډه موده کې مو د اړونده ادارو او ولسونو په ملاتړ وکولای شول د سیستمونو جوړولو له لارې، د فساد سره مبارزې، د دولت او ولس تر منځ واټن لرې کولو، د پالیسیو، طرزالعملونو او لارښودونو تطبیق ته د ځانګړې پاملرنې پر مټ چارې په بریالیتوب سره سمبال کړو او مطلوبې پایلې ترلاسه کړو. په دې برخه کې د ۱۳۹۹ لمریز کال اقتصادي او اجتماعي پرمختیایي پلان جوړونه او د ننګرهار ولایت اقتصادي او ټولنیزې پراختیا دغه پروفایل د یادو لاسته راوړنو یوه ښه بیلګه یادولای شو.

پدې برخه کې د اقتصاد محترم وزارت د دغه ارزښتناک نوښت څخه چې د ولایتي پروفایل په برخه کې یې لارښود ترتیب کړی قدرداني کوم او د ولایتي ادارو په خاصه توګه د اقتصاد ریاست څخه چې د دغه پروفایل جوړولو بهیر یې په ښه همغږۍ په بریالۍ توګه مدیریت کړ او د اړونده ادارو د مسؤولینو او همکارانو او همدارنګه د ایسلا پروژې کاري ټیم څخه د زړه له تله مننه کوم چې پدغه بهیر کې یې د اقتصاد ریاست سره همکاري کړیده. ډاډمن یم چې مرکزي او ولایتي اداری به د دغه سند څخه د ننګرهار لپاره په راتلونکو پراختیائي پالیسیو او پروګرامونو په طرح کولو کې کار واخلي.

شاه محمود میاخیل

د ننګرهار والي

پیلیزه

افغانستان د تیرو څو لسیزو جنګونو او داخلی بدبختیو له کبله د نورو هیوادونو له سیالۍ وروسته پاتی کړ او په پایله کی یی د هیواد وګړي د بیوزلی، فقر او لوږی سره مخ کړل. اساسي زیربناوې تخریب او له منځه ولاړې، روغتیائی خدمات او منظم ښوونیز بهیر مختل شو. پانګوال اړ شو څو خپله سرمایه له هیواده د باندې وباسي، ملي پانګه زیانمنه او د هیواد ملي شتمنۍ او زیرمې مو د ګاونډیانو په اختیار کی ولویدې. همدارنګه کرنه او مالداري، صنعت او تجارت خلاصه هر څه مو له لاسه وکړل چی له امله یی لاتر اوسه نورو ته احتیاج او د ډول ډول بدبختیو سره لاس او ګریوان یو.

اما خوشبختانه د بن کنفرانس راپدیخوا چی شاوخوا یوه نیمه لسیزه کیږي د یو نوي نظام د بنسټ په ایښودولو افغانستان یو وار بیا د پرمختګ پر لور مزل پیل کړ. د ملګرو ملتونو د مرستندویه هیأت (UNAMA) په مشرۍ او د نړیوالې ټولنې په مالي او تخنیکي مرستې د حکومتولۍ او قانون حاکمیت سربیره د بیارغونی او پراختیا په برخه کی بی ساری پانګونه ترسره شوه او دا لړۍ لا هم روانه ده. په یاده موده کی افغانستان د کرنې او مالدارۍ سربیره د روغتیا، پوهنی، لوړو زده کړو، زیربناوو، صنعت او تجارت او داسی نورو سکتورونو کی د پام وړ بدلونونه ترسترګو کیږي او هیواد وال یی د بل هر وخته روښانه راتلونکي ته هیله مند کړیدي.

څرګند حقیقت دی چی پرمختګونه د خنډونو او ستونزو سره مله وي. نیمګړي حقوقي چارچوب، د مشخصو او واضحو تګلارو (ستراتیژیو) او پالیسیانو نه شتون د پرمختګ پر لور مزل یو څه ټکنی کړی وو. دا چی پالیسیانی او تګلاری جوړول معمولآ د کره او دقیقو ارقامو له مخی طرح کیږي اما موجوده ناامنۍ د هیواد په کچه دقیقو ارقامو او معلوماتو ترلاسه کولو او د کره احصایوي ارقامو نشتون له امله زیاتره پالیسیانی چی د اټکل له مخی طرح شوی وی له ناکامۍ سره مخ کړی چی په پایله کی یی په زیاته پیمانه پانګه بیځایه په مصرف رسیده او مطلوبی پایلی د اټکل سره سم نه ترلاسه کیدی. دا د دی لامل شوی چی په هیواد کی د بیوزلۍ او بیکارۍ کچه ورځ تر بلی مخ په زیاتیدو شی.

ننګرهار چی د هیواد په ختیځ کی پروت یو سرحدی ولایت دی، د نورو ولایتونو په څیر د ترسره شوو پرمختګونو او ورته ننګونو شاهد وو. اما د ارقامو او کره احصایی نشتون دغه ولایت هم د ستونزو سره لاس او ګریوان کړیدی. په دی وروستیو کی اقتصاد وزارت هڅی پیل کړې څو په ولایتی کچه شته ارقام او معلومات راجمع او د پروفایل له مخی یی په یو سند کی ځای پر ځای کړي. دغه سند هم د یاد نوښت یوه بیلګه ده چی د ننګرهار اقتصاد ریاست لخوا د ولایت مقام تر مستقیی رهبرۍ لاندی د نورو ولایتی ادارو په مرسته چمتو شویدی، لوستونکو او پالیسی جوړونکو لپاره د یوی معلوماتي کڅوړی په حیث ترتیب شویدی. تمه ده دغه سند به د ننګرهار ولایت په راتلونکو پرمختائي پلانونو، اوږد مهاله ستراتیژیو او اقتصادي پالیسیو په طرح او تدوین کی ممد واقع شي او د اړتیا وړ معلوماتو د یوی موثقی او معتبری منبع په حیث به ورڅخه ګټه پورته شی.

لنډیز

اقتصادي وده او د هیواد په کچه انډولیزه پراختیا د حکومت له اساسی لومړیتوبونو ګڼل کیږی. د یوی واقعی ملي اجنډا په توګه حکومت هڅه کړی څو د نړیوالی ټولنې په مالی او تخنیکی مرسته یادی موخی ته رسیدنه یقینی کړی. د تیری یوی نیمی لسیزی هڅو وروسته که څه هم په ډیری برخو د پرمختګونه تر سترګو کیږی اما لا هم ډیر څه ته اړتیا لیدل کیږی.

دا چې متوازن پرمختګ د واضحو تګلارو او مشخصو پالیسیو شتون لپاره اړین بلل کیږی او د تیرو څو کلونو تجاربو ښودلی چې پدی برخه کی د دقیقو احصائیوی ارقامو او کره معلوماتو نشتون په ملی کچه جدی ستونزه وه، په ځانګړي ډول د ولسوالیو او لری پرتو سیمو. اقتصاد وزارت د وظیفوي مسؤولیت له مخی تل هڅه کړی څو د مختلفو مراجعو ارقام جمعآوری او د پراختیائي ستراتیژیو په جوړولو کی ورڅخه ګټه پورته کړی. بی له شکه دقیقه احصائیه سربیره نه یواځی دا چې د سرچینو د بیځایه مصرف مخنیوی کوی بلکه د اقتصادی او پراختیائي برنامو د موثریت لامل ګرځی او همداراز متوازن پرمختګ یقینی کوي. د ارقامو او معلوماتو اهمیت ته په کتنه، پدی وروستیو کی اقتصاد وزارت ولایتی څانګو ته د ولایتی پروفایلونو جوړولو لارښوونه کړیده. ولایتی پروفایلونه به د سکتور په کچه تحلیلی ارقام او معلومات ولری څو پر مټ یی پالیسی سازی اداری د معلوماتی بستو (ډیټا بانک) په حیث د هغی څخه د پراختیائي پلانونو او برنامو په جوړولو کی کار واخلی.

د ننګرهار ولایت پروفایل د یوی مشورتی پروسی له لاری د ټولو ذیدخلو خواو سره په ګډه همغږی د سکتوری ادارو د ارقامو او معلوماتو په اساس جوړ شویدی. هڅه شویده څو د معتبرو دولتی اسنادو او مراجعو څخه دقیق او کره معلومات راجمع، تحلیل او په پروفایل کی ځای پر ځای شویدی. د هر سکتور تیر حالت ته لنډه کتنه شوی او فعلی وضعیت یی په ډیر ښه ډول تشریح شویدی. کرهنه او د کلیو پراختیا، پوهنه، کلتور، رسنی او سپورت سکتور، عامی روغتیا او تغذی، اقتصاد او خصوصي سکتور، د بنسټونو او طبعی زیرمو او ټولنیز خوندیتوب سکتورونه د عمومی جغرافیائي موقعیت او دیموګرافیک معلوماتو سربیره په دغه سند کی په کلی ډول څیړل شویدی. تمه ده د ننګرهار ولایت اړونده اداری به د یاد پروفایل له معلوماتو څخه د اقتصادی او پراختیائی ستراتیژیو، برنامو او پروژو جوړولو په برخه کی ګټه واخلی.

میتودولوژي(د جوړولو طریقه):

د ولایت پروفایل د یوې منظمې او څېړنیزې طریقې پر بنسټ، د ولایت د شته حالاتو په هکله مالوماتو راټولولو په موخه، د افغانستان د ملي پرمختیا ستراتیژۍ، د افغانستان د سولې او پرمختیا ملي چوکاټ، ملي لومړیتوبونو پروګرام او افغانستان د دوامداره پرمختیا پروګرام موخو او شاخصونو ته په کتو، ترتیب شوی دی.

د پروفایل جوړولو لپاره، لومړی د اقتصاد وزارت د طرحې او توحید لوی ریاست د تخنیکي ټیم لخوا، د ولایتونو د اقتصاد ریاستونو کاري ټیمونو ته د پروفایل جوړولو او ارقامو غونډولو لارښود ورکړل شو تر څو ټاکلو شاخصونو ته په کتو، د ولایتونو په کچه ټول شته ارقام راټول شي او د هغوی په رڼا کې د ولایتونو پروفایلونه جوړ شي. تر هغه وروسته، د ولایتونو د اقتصاد ریاستونو کاري ټیمونو، په ولایتونو کې د مېشتو سکټوري ریاستونو په همکاري اړین مالومات د ولایت په کچه له بیلابیلو باوري څېړنیزو مراجعو او سرچینو لکه د احصائیې ریاست او نورو دولتي نهادونو، خصوصي سکټور، داخلي او بهرني نادولتي مؤسسو، مدني ټولنې له نهادونو او نورو باوري مراجعو څخه د یوې پوښتنپاڼې له لارې راټول کړل او د ولایتي پروفایل په نامه یې یو واحد سند جوړ کړ.

پر دې سربېره، د ارقامو راټولولو او مالوماتو تر لاسه کولو په برخه کې، له ذیدخله اړخونو او پوهانو سره د ډله ییز کار او مرکو له طریقو څخه هم کار واخیستل شو. همداډول، د دې سند جوړولو په کار کې د باوري ملي او نړیوالو سرچینو او مأخذونو لکه د افغانستان د خلکو د حالت سروې، د ملي لومړیتوبونو پروګرام لنډیز، د ولایتونو د مالي مسئلو او بودیجې په اړه د مالیې وزارت ولایتي پروفایل، په ولایتونو کې اقتصادي طرحې او شته بل القوه ظرفیتونو، د افغانستان د سولې او پرمختیا ملي چوکاټ، د اقتصادي او ټولنیزو شاخصونو ټولګې او د افغانستان د دوامداره پرمختیا له موخو څخه هم کار اخیستل شوی دی.

په پای کې باید ووایو چې یاد سند، د طرحې او توحید لوی ریاست د تخنیکي ټیم لخوا په دقیقه توګه کتل شوی او مطالعه شوی او له مخکې ټاکل شویو شاخصونو او معیارونو پر بنسټ، د څېرکو او مندرجو ارقامو تر پرتله ییزې بیاکتنې وروسته چاپ ته سپارل شوی دی. دغه سند د یو ریبنتیني بنسټ په توګه، د شته حالاتو ارزونه په سمه توګه وړاندې کوي او د ولایت د پرمختیایي پلان جوړونې د بهیر لپاره هم اسانتیا برابروي. همداډول، یاد سند پانګه وال او پرمختیایي همکاران هڅوي تر څو د پانګونې او دوامدارې پرمختیا د سمون په برخه کې رغنده او اغیزمنه ونډه واخلي.

د دغه سند پیژندنه

په ولایتي کچه د اقتصادي ودې او پراختیا په هکله د دقیقو ارقامو او معلوماتو شتون د راتلونکو برنامو او ستراتیژیکو پلانونو د طرحه کولو لپاره اړین ګڼل کیږي. دغه سند د ننګرهار ولایت اقتصادي او ټولنیزې پراختیا ولایتي پروفیل په نامه د یوې منظمې او سیستماتیکې پروسې په پایله کې ترتیب شویدی. لومړی د هرې اداري څخه ځانګړې پروپایلونه راټول او تحلیل شو، په دویم قدم کې د هرې اداري څخه د ځانګړو پوښتنلیکونو له طریقه ارقام او معلومات راټول شو. راټول شوي معلوماتونه (ډیټا) د منظم تحلیل او څیړنې څخه وروسته پدغه سند کې ځای پر ځای شو.

په اصل کې دغه سند د افغانستان د پایداره پراختیایي موخو (SDGs) او د افغانستان د سولې او پراختیا ملي چارچوب (ANPDF) او د ملي لومړتوب لرونکو پرو ګرامونو (NPPs) په چوکاټ کي د ولایت په کچه د ټولو سکټورونو چې (کرهڼه او د کلیو پراختیا، پوهنه، کلتور، رسنۍ او سپورت، عامه روغتیا او تغذي، د بنسټونو او طبعی زیرمو سکتور، ټولنیز خوندیتوب، اقتصاد او خصوصي سکتور) پکې شامل دي هر اړخیز معلومات وړاندی کوي. ترتیب شوی سند مونږ ته د ننګرهار ولایت اوسنې وضعیت په هر اړخیز ډول راپیژني.

د سند جوړښت

دغه سند په څلورو عمده برخو ویشل شویدي:

لومړی: د ولایت پیژندنه:

دوهم: د ولایت د عمومي حالت تحلیل:

دریم: د افغانستان د سولې او پراختیا ملی چوکاټ، او د ملي لومړیتوب لرونکو پروګرامونه (ANPDF/ NPPs)

څلورم: د افغانستان پایداره پراختیایی موخې (A-SDGs) (اوه لس موخې)

په ولایتي پروفایل کې د معلوماتو راغونډولو میتود

- د ترتیب شوو پوښتینلیکونو مطابق د معلوماتو ټولول
- د مخامخ مرکو له طریقه
- د سکتوری ادارو لخوا د مکتوب او هم دایمل له لارې د معلوماتو راټولول
- د مرکزی احصاییی اداری د مستندو اسنادو څخه معلومات اخیستل
- د ولایت په سطحه د نړیوالو ادارو لخوا د سروی شوو سروی ګانو د مستندو پایلو څخه ترلاسه شوي معلومات

د موادو تحلیل

لومړي مرحله: پوښتن لیکونه ټولو سکتوري او فرعی ادارو او ریاستونو ته په مکتوبي او د ایمل له لارې واستول شو او په ځواب کی یی د اړونده ادارو څخه غوښتل شوي معلومات ترلاسه شول

دوهمه مرحله: د معلوماتو د تحلیل، کتنې او توحیدولو په لړ کي د نیمګړتیاو د شتون په صورت کی د اړونده مراجعو سره اړیکې ونیول شوې او ورسره مرکي تر سره شوي.

دریمه مرحله: د کره کتنی څخه وروسته ټول راټول شوی معلومات په یو ځانګړی ټاکل شوی فارمټ کی توحید او ځای پر ځای شول.

رهبري او تخنیکي همکاري

ددغه پروسی ټول بهیر د ننگرهار ولایت مقام تر رهبری لاندی د اقتصاد ریاست لخوا مدیریت او همغږی کیدله. د یادولو وړ ده چی په دغه پروسه کی د اقتصاد ریاست دانکشافی چارو د تظیم آمریت کارمندانو سره د اړتیا په صورت کی د ایسلا برنامي ولایتي دفتر د کارمندانو لخوا تخنیکی همکاری تر سره کیده.

د موادو راټولولو ټیم

د ننگرهار ولایت اقتصاد ریاست د انکشافی چارو د تنظیم آمریت کارمندان او د ایسلا برنامی ولایتي کارکوونکی.

د ولایتی پروفایل اهمیت

دغه سند د ننگرهار ولایت اوسني وضعیت د افغانستان د سولې او پرمختیا ملی چوکاټ، او د ملي لومړیتوب لرونکو برنامو او د افغانستان پایداره پراختیا موخو په اساس ترتیب شوی دی. په کلي ډول دغه سند د ننگرهار ولایت هر اړخیز اقتصادي او اجتماعی انځور، د ولایتی پروفایل اساسی موخه، د ولایتی سکتورونو او ریاستونو اوسنی وضیعت روښانه کوی او د یادو معلوماتو په وړاندی کولو سره د دغه ولایت د پرمختگ لپاره د مرکزی حکومت توجو راجلبوي.

لومړی څپرکی

د ولایت پیژندنه

ننگرهار د تاریخ په هنداره کې

د ننگرهار ولایت تاریخي سابقه د پخوانیو آریایانو له مدنیت سره اړیکه لري. د بودیزم دین په دې سیمه کې ډېره پرمختیا کړېده. د چینایي گرځند هیوان تسنگ له قوله، نگارهارا Nangarhar د کلمې یادونه د اوستا په کتاب کې شوېده چې مطلب یې همدغه د ننگرهار سیمه ده. د لرغون پیژندونکو له کیدنو څرگندېږي چې له پینځلس زرو څخه زیاتې وړې او منځنۍ کچ مجسمې په مختلفو حالاتو کې له ننگرهار، په ځانگړې توگه له هډې څخه په لاس راغلي دي چې ډېره برخه یې د پاریس موزیم ته وړل شوي دي.دامجسمې د ممیلادي دوېمې او شپږمې پیړۍ پورې اړه لري. یو بل گرځند فاهبین دا آثار د دوهمې میلادي پېړۍ دمخه بولي. په تاریخي لحاظ دغه ولایت په بیلا بیلو نومونو (نگار، نگارا ، نگاراهار، نگر....) یاد شوی . له دغه ولایت څخه پر ۱۳٤٥ کې لومړی لغمان او بیا پر ۱۳٤٨ ترې کونړ بیل او ځانگړې ولایتونه وگڼل شول

جغرافیایي موقعیت او موسم(د ولسوالیو نومونه او د پولو په اړه مالومات)

ننگرهار د افغانستان ختیځ کې د ختیځ طول البلد د ۷۰ درجو او ۲۸ دقیقو او د شمالي عرض البلد د ۳۳ درجو او ٥٦ دقیقو تر منځ پروت دی، چې د سمندر له سطحې څخه یې لوړوالی ٥۹۹ متره او پراخوالی یې ۷۹۱٦ کیلومتره مربع دی او مرکز یې جلال اباد ښار دی.

ننگرهار ولایت، چې د تاریخي ځانگړنو، اوبو او هوا (اقلیم)، مېوو، حاصلاتو او طبیعي مناظرو له امله یې د هېوادوالو پاملرنه ځان ته را اړولې ده، د شمال له خوا څخه یې یو څه برخه د کونړونو او یو څه یې په لغمان ولایت پورې نښتې ده، د لوېدیځ له خوا په کابل او لوگر ولایتونو پورې تړلې او د سوېل(جنوب) خواته یې سپین غر له پکتیا او کوزې پښتونخوا څخه بېلوي.

د ننگرهار ولایت ختیځه او سوېل ختیځه خوا له ډېورنډ کرښې سره گډه پوله لري. د ننگرهار د تودوخې منځنۍ کچه په اوړي کې تر ٤٥ سانتي گرېډ درجو او په ژمي کې تر مثبت ۲ سانتي گرېډ درجو پورې رسېږي، مدیترانه یي اقلیم لري، په ژمي کې یې د اورښت کچه تر ۲٤۲- ۳۹۰ ملي مترو پورې رسېږي.

د ننگرهار ولایت د مرکز تر څنگ ۲۲ ولسوالۍ (اداري واحدونه) لري، او مرکز یې بیا د پنځو ښاري ناحیو درلودونکی دی.

جلال اباد:

د ننگرهار ولایت مرکز جلال اباد، چې د تاریخي قولونو له مخې یې نوم پخوا جلالکوټ و، په ۹۹۰ ق کال کې د شمالي هندوستان لوی پاچا جلال الدین اکبر مغل یې د جوړېدو امر وکړ. دغه ښار په ۱۸۸۰ زېږدیز کال کې د سېلابونو له امله وران شو او وروسته له هغه په نوي ښاري پلان کې بیا ورغول شو. جلال اباد پنځه ناحیې لري.

کوز کونړ:

د کوز کونړ ولسوالی د ننګرهار یوه له هغو سیمو ده، چې کرنیزې او حاصل خېزې ځمکې او ډېرې اوبه لري. دغه ولسوالی د جلال اباد ښار شمال لور ته په ۲۵ کیلومترۍ کې پرته ده، چې په اوږدو کې یې د کونړ سیند بهیږي. یاده ولسوالي د ننګرهار له امنو ولسوالیو شمېرل کېږي.

مومندره:

مومندره د جلال اباد ښار ختیځ ته په ٤٠ کیلومترۍ کې پرته هغه ولسوالي ده، چې د کونړ سیند یې په منځ کې بهیږي، د دې ولسوالۍ ډېری اوسېدونکي په کرنه بوخت دي. د مومندرې په حدودو کې د ګردي غوث زیارت هم موجود دی.

کامه:

کامه ولسوالۍ د ننګرهار نسبت نورو ولسوالیو ته ډېرې شنې او حاصل خېزې ځمکې او له ګوشتې او ښېوې ولسوالیو سره ګډه پوله لري. د دې ولسوالۍ تولیدات ګوړه، وریجې او نوره سبزي جات دي. د وخت ستر لیکوالان او مفکرین خادم او موسی شفیق هم د دې ولسوالۍ اوسېدونکي وو.

بهسود:

بهسود د ننګرهار مرکز جلال اباد ښار ته نږدې یوه ګڼ نفوسه ولسوالۍ ده، چې په کې د هډې اخوندزاده مشهور جومات هم شته او د هېواد نامتو ملي شاعر ملنګ جان هم د همدې سیمې و.

رودات:

رودات د جلال اباد ښار ختیځ ته په ۱۸ کیلومترۍ کې پرته ولسوالۍ ده. چې په کې د غازي امان الله خان د ښارګوټي ستره پروژه، صنعتي پارک، د نوي ګمرک او رېل ګاډي ستېشن ځایونه جوړیږي، چې له ښارګوټي پرته د نورو پروژو چارې لا نه دي پیل شوې.

کوټ:

کوټ ولسوالۍ د جلال اباد ښار سوېل ختیځ ته په ۲۵ کیلومترۍ کې پرته ده، د کرنې لپاره کافي اوبه نه لري او نفوس یې د نورو ولسوالیو په پرتله کم دی.

بټي کوټ:

د بټي کوټ ولسوالۍ د جلال اباد ښار ختیځ ته په ۳۰ کیلومترۍ کې پرته ده، شنه او سرسبزه سیمه ده او د ننګرهار د ناوې پروژه هم په همدې ولسوالۍ کې ده. یاده ولسوالۍ زرګونه هېکتاره د زیتون، ستروس او یو شمېر نور زینتي ونو باغونه لري. په کرنه کې یې د ننګرهار د کانال له اوبو استفاده کېږي.

غني خيل:

د غني خېلو ولسوالۍ د جلال اباد ختيځ ته په ٤٠ کيلومترۍ کې پرته ده. پخوا د شينوارو د لويې ولسوالۍ په نوم ياديده. دغه ولسوالۍ د نورو ولسواليو په پرتله ډېر نفوس لري او اوسېدونکي يې ډېرى په ازاد کاروبار بوخت دي. د گولايي په نوم سيمه، چې وزير محمد گل خان په کې زېږېدلى دى، د همدې ولسوالۍ اړوند ده.

نازيان:

نازيانو ولسوالۍ د جلال اباد ښار سوېل ختيځ ته په ٥٠ کيلومترۍ کې پرته ده، چې ډېرى اوسېدونکي يې په مالدارۍ بوخت دي. ياده ولسوالۍ تر هوارې غرنۍ سيمې زياتې لري او ډېرى اوسېدونکي يې له غرونو د لرگيو راوړلو کاروبار کوي.

اچين:

اچين هم د ننگرهار يوه له هغو لرو پرتو ولسواليو څخه ده، چې د جلال اباد ښار سوېل ختيځ ته موقعيت لري. دغه ولسوالي د ننگرهار له امنو سيمو کې شميرل کيږي او اوسيدونکي يې په کرنه او مالدارۍ بوخت دي.

سپين غر:

سپين غر هم د جلال اباد ښار سوېل ختيځ ته پرته ولسوالي ده، چې لا هم په دولت کې رسمي نه ده او له نازيانو ولسوالۍ سره گډه پوله لري. د دې ولسوالۍ اکثره اوسيدونکي کارگر او بزگر دي.

دور بابا:

دور بابا د ننگرهار يوه له هغو سرحدي ولسواليو ده، چې ډېره برخه يې غرونه او غونډۍ دي. دغه ولسوالي د جلال اباد ښار سوېل ختيځ ته په ١٠٠ کيلومترۍ کې پرته ده. کرنيزه ځمکه يې کمه ده. د دوربابا مشهور زيارت هم په همدې ولسوالۍ کې دى.

دره نور:

دره نور د جلال اباد ښار په ٤٧ کيلومترۍ کې پرته غرنۍ ولسوالي ده، د دې ولسوالۍ اوسېدونکي پشه يان دي، چې په مالدارۍ او کرنه بوخت دي. د مالدارۍ مهم توليد يې پنير دى، د دې سيمې ښه پنير هغه وي، چې پنځه کلن او خوسا شوى وي.

لعل پوره:

لعل پوره د ننگرهار يو له هغو سرحدي لويو ولسواليو څخه ده، چې د جلال اباد ښار ختيځ ته په ٥٠ کيلومترۍ کې پرته ده. د دې ولسوالۍ له لارې د کونړ او کابل دواړه سيندونه تېريږي. د يادې ولسوالۍ اکثره اوسېدونکي په کرنه، مالدارۍ او سوداگرۍ بوخت دي. له پاکستان سره اوږده پوله لري او په خوا کې يې د گوشتې ولسوالۍ هم ده.

گوشته:

گوشته هم د ننگرهار له سرحدي ولسواليو څخه ده، چې د جلال اباد ښار په شمال ختيځه څنډه کې په ٤٠ کيلومترۍ کې پرته ده. دغه ولسوالي له کامې سره په خوا کې ده او له پاکستان سره هم اوږده پوله لري. د يادې ولسوالۍ ډېرې ځمکې غرونو نيولې او اوسېدونکي يې اکثره په ازاد کاروبار بوخت دي.

سره رود:

د سره رود ولسوالی، چې د جلال اباد ښار لوېديځ خوا ته په لس کيلومترۍ کې پرته ده، اوسېدونکي يې تر ډېره په دري ژبه غږيږي. ياده ولسوالی له جلال اباد ښار سره ګډه پوله لري، کرنيزه ځمکه او نورې وړې کارخانې هم لري. د شاه فيض الله اغا لرغونی مزار او د بودايانو د وخت لرغونې هستوپې او سمڅې په همدې ولسوالۍ کې موجودې دي.

چپرهار:

چپرهار د جلال اباد ښار سوېل ته پرته ولسوالی ده، چې له بهسودو او مرکز جلال اباد سره ګډه پوله لري. ياده ولسوالي د جلال اباد ښار په ١٥ کيلومترۍ کې پرته او ګڼ نفوسه ولسوالۍ ده.

خوګيانۍ:

د خوګيانو ولسوالی، چې مرکز يې د کرېږ بازار دی، د جلال اباد ښار سوېل لوېديځ ته په ٢٠ کيلومترۍ کې پرته ده. د يادې ولسوالۍ ځينې سيمې د اوبو له کمښت سره مخ دي، ياده ولسوالۍ يوې خوا ته له سپين غر سره هم پوله لري او هوا يې د ننګرهار د نورو سيمو په پرتله سړه ده او خلک يې تر ډېره په کرنه او ازاد کاروبار بوخت دي.

هسکه مېنه:

د هسکې مېنې ولسوالۍ د جلال اباد ښار سوېل ته پرته ده، غرونه او غونډۍ په کې ډېر دي او له پاکستان سره لنډه پوله هم لري او بلې غاړې ته يې د کوټ ولسوالی پرته ده. د دې ولسوالۍ په لوړو غرونو کې جلغوزي ډېر پېدا کېږي.

پچيراګام:

پچيراګام د ننګرهار د مرکز جلال اباد ښار په سوېلي څنډه په ٣٥ کيلومترۍ کې پرته ولسوالۍ ده، چې له چپرهار سره نږدې پوله لري. دغه ولسوالي ډېرې حاصل خېزه ځمکې لري او خلک يې اکثره په کرنه بوخت دي.

شيرزاد:

د شېرزادو ولسوالی د جلال اباد ښار لوېديځ ته موقعيت لري. ډېرې کرنيزې ځمکې لري او د اوسېدونکو اقتصاد يې ښه دی. دغه ولسوالي له حصارک او خوګيانو سره ګډې پولې لري او له مرکزه نږدې ٦٠ کيلومتره لرې پرته ده.

حصارک:

حصارک د جلال اباد ښار سوېل لوېدیځ ته په ۱۲۰ کیلومتری کې لرې پرته ولسوالی ده، له ګاونډي ولایت خوست سره شریکه پوله لري. د یادې ولسوالی ډېری اوسېدونکي په مالداری او ازاد تجارت بوخت دي. د دې ولسوالی له لارې کابل ته د لته بند سړک غځیدلی دی.

د ننګرهار ولایت د میشتو وګړو اټکل د اداري واحد، ښاري، کلیوالي او جنس په توپیر ۱۳۹۷ کال

شماره	اداري واحد نوم	نسبت جنس	ټول ښاري او کلیوالی			ښاري			کلیوالی		
			دواړه جنسونه	نارینه	ښځینه	دواړه جنسونه	نارینه	ښځینه	دواړه جنسونه	نارینه	ښځینه
۰	مجموع/ټول	١٥٠٫٢	١٥٧٣٩٧٣	٨٠٦٩٨٨	٧٦٦٩٨٥	٢٤٤٩٧٢	١٢٤٣٩٢	١٢٠٥٨٠	١٣٢٩٠٠١	٦٨٢٥٩٦	٦٤٦٤٠٥
۱	د ولایت مرکز (جلال اباد)	١٠٣٫٢	٢٣٩٩٦٨	١٢١٨٥٧	١١٨١١١	٢٣٩٩٦٨	١٢١٨٥٧	١١٨١١١	_	_	_
۲	بهسود	١٠٤٫٢	١١٩٨٧١	٦١١٣٧	٥٨٧٣٤	_	_	_	١١٩٨٧١	٦١١٣٧	٥٨٧٣٤
۳	سرخرود	١٠٧٫٢	١٢٧٠٦١	٦٤٧٤٤	٦١٣١٧	_	_	_	١٢٧٠٦١	٦٥٧٤٤	٦١٣١٧
٤	چپرهار	١٠٤٫٥	٦٣٥٩٣	٣٢٤٩٩	٣١٠٩٤	_	_	_	٦٣٥٩٣	٣٢٤٩٩	٣١٠٩٤
٥	کامه	١٠٦٫٠	٨١٠٧١	٤١٧١٢	٣٩٣٥٩	_	_	_	٨١٠٧١	٤١٧١٢	٣٩٣٥٩
٦	کوز کنړ	١٠٧٫١	٥٨٠١٤	٢٠٠٠٨	٢٨٠٠٦	_	_	_	٥٨٠١٤	٣٠٠٠٨	٢٨٠٠٦
٧	رودات	١٠٦٫٦	٧٢٨٩٠	٣٧٦٠٤	٣٥٢٨٦	_	_	_	٧٢٨٩٠	٣٧٦٠٤	٣٥٢٨٦
٨	خوګیاڼی	١٠٦٫٤	١٣٧٧٦٧	٧١٠١٨	٦٦٧٤٩	٥٠٠٤	٢٥٣٥	٢٤٦٩	١٣٢٧٦٣	٦٨٤٨٣	٦٤٢٨٠

٩	بتی کوټ	١٠٤٫٧	٧٩٨٣٢	٤٠٨٤٢	٣٨٩٩٠	_	_	_	٧٩٨٣٢	٤٠٨٤٢	٣٨٩٩٠
١٠	ده بالا	١٠٦٫٤	٤٢٥١٩	٢١٩١٤	٢٠٦٠٥	_	_	_	٤٢٥١٩	٢١٩١٤	٢٠٦٠٥
١١	پچیراګام	١٠٦٫٧	٤٤٨٧٤	٢٣١٦٠	٢١٧١٤	_	_	_	٤٤٨٧٤	٢٣١٦٠	٢١٧١٤
١٢	دره نور	١٠٥	٤٢٥١٩	٢١٧٩٠	٢٠٧٢٩	_	_	_	٤٢٥١٩	٢١٧٩٠	٢٠٧٢٩
١٣	کوټ	١٠٣	٥٤٩١٦	٢٧٨٩٢	٢٧٠٢٤	_	_	_	٥٤٩١٦	٢٧٨٩٢	٢٧٠٢٤
١٤	ګوشته	١٠٤	٢٨٧٦٠	١٤٦٩٣	١٤٠٦٧	_	_	_	٢٨٧٦٠	١٤٦٩٣	١٤٠٦٧
١٥	اچین	١٠٥	١٠٥٧٤٠	٥٤٠٤٠	٥١٧٠٠	_	_	_	١٠٥٧٤٠	٥٤٠٤٠	٥١٧٠٠
١٦	شینواری	١٠٥	٦٣٢٢١	٣٢٣٧٤	٣٠٨٤٧	_	_	_	٦٣٢٢١	٣٢٣٧٤	٣٠٨٤٧
١٧	مهمند دره	١٠٦	٤٧٣٥٤	٢٤٤٠٦	٢٢٩٤٨	_	_	_	٤٧٣٥٤	٢٤٤٠٦	٢٢٩٤٨
١٨	لعل پور	١٠٦	٢١٥٧٠	١١٠٨٢	١٠٤٨٨	_	_	_	٢١٥٧٠	١١٠٨٢	١٠٤٨٨
١٩	شیرزاد	١٠٥	٦٩٩١٥	٣٥٧٣٦	٣٤١٧٩	_	_	_	٦٩٩١٥	٣٥٧٣٦	٣٤١٧٩
٢٠	نازیان	١٠٩	١٥٤٩٦	٨٠٩٤	٧٤٠٢	_	_	_	١٥٤٩٦	٨٠٩٤	٧٤٠٢
٢١	حصارک	١٠٦	٣٢٤٧٨	١٦٦٨٥	١٥٧٩٣	_	_	_	٣٢٤٧٨	١٦٦٨٥	١٥٧٩٣
٢٢	در بابا	١٠٧	٢٤٥٤٤	١٢٧٠١	١١٨٤٣	_	_	_	٢٤٥٤٤	١٢٧٠١	١١٨٤٣

د نفوس د ودي کچه ۳,۲ ده			
گروپ سنین	هر دوجنس	ذکور	اناث
۰-۱٤	٧٤٢٧٥٧	٣٧٤٨٥٦	٣٦٧٣٤٩
۱٥-٦٤	٧٩٠٢٣٦	٤١٦٣٢٠	٣٧٤٩٤٨
٦٥	٤٠٩٨٠	١٥٨١١	٢٤٦٨٧

عمر د ډلو پر بنسټ(۰-۱۴ / ۱۵-۶۵ /تر ۶۵ کاله زیات عمر لرونکي)

دننگرهار ولایت د احصایي دعمومی ریاست د معلوماتو پراساس په لاندنی جدول کی دننگرهار ولایت نفوس دعمر پر اساس ټاکل شوی دی.

د نفوس سلنه د عمر د ډلو پر بنسټ		
گڼه	عمر دډلو پر بنسټ	دنفوس کچه
۱	۰-۱۴	٧٤٢٬٧٥٧
۲	۱۵-٦٥	٧٩٠٬٢٣٦
۳	تر ٦٥ کالو زیات عمر لرونکی وګړی	٤٠٬٩٨٠
	جمله نفوس	١٬٥٧٣٬٩٧٣

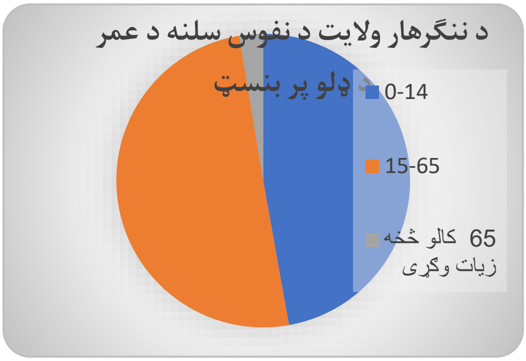

تاریخي ځایونه او آثار

د ننگرهار په سره رود ولسوالۍ کې د بودایانو لرغوني معبدونه، هستوپې، د بهر اباد سمڅې، چهار باغ صفا، د بابر تخت، راه کلان، شاه فیض الله اغا مزار، نجم الدین اخوندزاده، د غوچکو معبدونه، د درونټې معبدونه او داسې نورې موجود دي.

دجلال اباد قصر، دشام محمود بڼ، دذخیره بڼ، دغلام حبدرخان بڼ، دکوکب قصر، دسراج المارت بڼ او قصر، دامیر شهید بڼ او جومات، دجلال اباد شاهی قصر، لرغونه هده، دامیرخیلو ستوپه، ډولکی بابا زیارت، میاعلی صاحب، دشتر هده تپه، موی مبارک، سلطان پور حسینی سفلا، دنملہ بڼ ، دحاصب ولی زیارت، دمیاسرخان بابا زیارت، دابدال بابا زیارت، دافضل غازی زیارت، دستوله بابا زیارت، اخند میا زیارت، یاسین غوندی، ددکی لمسی دپشوری کهنه مسجد اخوند موسی بټي کوټی، میاشرف، ګردی غوث، پاچاخان او داسې نورو مزارونه هم موجود دي.

په ننگرهار کې یو موزیم موجود دی، چې د هډې موزیم په نوم یادیږي، دغه موزیم د ننگرهار د اطلاعات او کولتور د ریاست په چوکاټ کې دی. دغه موزیم ډېر لرغونتوب لري، چې د کورنیو جگړو په ترڅ کې څو ځله وران شوی او بیا لږ لږ جوړ شوی دی.

نمله بڼ چې په ممله باغ هم مشهور دی په افغانستان کی د مغلو د واکمنی یو باغ دی ویل کیږی چې دغه باغ د شاه جهان لخوا د خپلی لور په نامه جوړ شویدی یاد باغ د ننگرهار ولایت د خوگیانیو په والسوالی کی موقعیت لری، د سراج العمارت بڼ چې د جلال اباد ښار په زړه کې موقیعت لري، د حضرتانو جومات چی د سره رود والسوالی کی موقعیت لری.

عمومي نفوس/ وگړي

د ننگرهار ولایت دنورو ولایتونو په پرتله ترانزیتي ولایت ده دښه او مناسب اقلم په درلودلو سره د ژوند تیرولو او کارکولو لباره دگاوڼدی ولایتونو څخه خلک یاد ولایت دتاریخ په اوږدو کی راکډه شوی نو د نورو ولایتو سره په د گن نفوسه ولایت څخه حسابیږی دننگرهار ولایت د احصایی عمومی ریاست د د معلوماتو پر اساس په ۱۳۹٦ کال کی جمله ۱٬۵۷۳٬۹۷۳ نفوس اټکل شوی، همدارنگه دننگرهار ولایت دنارینوو او ښځینوو نفوس تناسب دشمیر پر اساس ۲،۹/۳ تناسب یی ټاکل شوی. دننگرهار ولایت داحصایی دریاست دسروی په اساس په کال ۱۳۹٦ کال دنفوسو د ودي کچه ۳،۲ % ټاکل شوی، که څه هم ننگرهار یو گڼ نفوسه ولایت شمیرل کیږی خو په ننگرهار کی دژوند دوضیعت دسروی په اساس چی دننگرهار داحصایی ریاست لخوا ترسره شوی په ډاگه کوی چی ټول ۷۷٦۵۸۱ تنه دکارکولو توان لری چی ددی له جملی څخه ۳۹۷۱۷۰ تنه نارینه او ۳۷۹۴۱۱ تنه ښځینه تشکیلوی، دسروی دراپور په اساس ۵۱۱۵۴ تنه بیکاره دی چی ۳۸۴۹۲ تنه نارینه او ۱۳٦۷۸ تنه ښځینه تشکیلوی.

همدارنگه دننگرهار ولایت په مربوطاتو کی دکوچیانو ۵۲۰۰۰ کورنی ژوند کوی چی نفوس یی ۲۰۸۰۰۰ ښودل شوی یاد کوچیان دموسم په گرمیدو سره سړو سیمو ته خپلی کورنی په موقت ډول انتقالوی، دیادونی وړ ده چی پښتانه قومونه

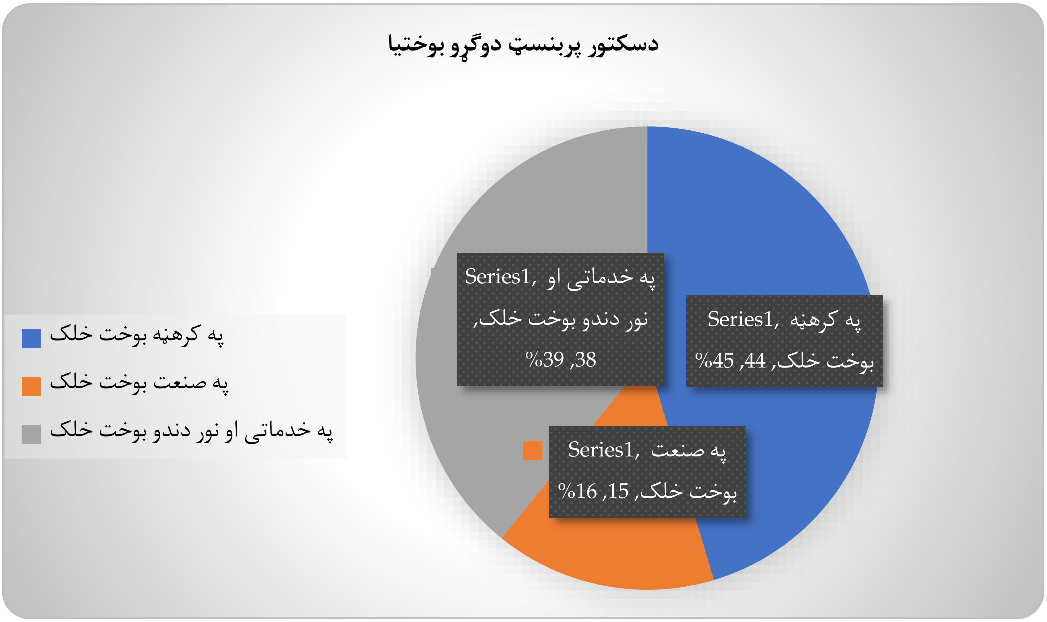

په لویه پیمانه په ولسوالیو او دولسوالیو په کلیو او بانډو کی اوسیږی چی په ننګرهار کی ۱٬۳۳٤٬۰۰۵ خلک دننگرهار په اړونده کلیو کی ژوند کوی ، همدارنګه دننګرهار ولایت په مرکز جلال اباد کی ۲٬۳۹٬۹٦۸ خلک اوسیږی.

د سکټور پر بنسټ د وګړو د بوختیا تناسب (کرنه، صنعت، خدمتونه، تولید، خصوصي سکټور او سوداګري، عامه اداره/دولت). ننګرهار ولایت چی کرهنیز ولایت دی دکرهنیزو څکمو د خروبونی لپاره پریمانه اوبه لری اکثریت وګړی یی په کرهنه بوخت دی چی له دی ولایت څخه نورو ولایتونو ته سبزیجات او میوجات په هرموسم کی لیږدول کیږی دیاد ولایت د وګړو دبوختیاوو په اړه دننګرهار ولایت داحصایی ریاست دسروی په اساس ۴۴٪ وکړی په کرهنه ۱۸٪ په صنعت او باقی ۳۸٪ وکړی په خدماتی او نور دندو بوخت دی.

لیک لوستی کاري ځواک

په ننګرهار کی د ژوند وضعیت دسروی په اساس چی په ۱۳۹۵ کال کی ترسره شوی ښیی چی ۴۱٪ وګړی نفوس لوستی او ۵۹ ٪ نقوس یی نالوستی دی چی دلوستو له جملی څخه ۵۸،۸ ٪ لوستی نارینه او ۲۲،۲ لوستی ښځینه ښودل شوی همدارنګه په نالوستو کی ۴۱،۲ ٪ نارینه او ۷۷،۵٪ ښځینه ښودل شوی.

د لیک لوست کاري ځواک جدول				
شاخص (Indicators)	۲۰۰۷-۲۰۰۸	۲۰۱۱-۲۰۱۲	۲۰۱۳-۲۰۱٤	۲۰۱٦-۲۰۱۷
دځوانانو دسواد کچه (٪) (۱۵-۲۴ کلونو پوری)	۳۳,۸	٤۳,٥	٥۰,۷	٥۱,۲
تر ۱۵ کلونو پوری دسواد کچه (٪)	۲٤,۱	۲۷,٦	۳۱,۷	۳۳,٥

دویم څپرکی

اقتصادي او ټولنيزې پراختيا ته يوه کتنه

د کرنې سکټور

دکرهڼې او اوبو لګولو سکتور دهیواد په کچه له مهمو سکټورو څخه شمیر کیږی د کرهڼې او کلیوالي پرمختیا سکټور د یو مهم سکټور په حیث د کرنې دصنعتونو لپاره د خامو موادو څخه د ګټې اخیستنې اوچمتوکولو په ښه والي کې مهم او بنسټیز نقش لوبوي او په دې سکټور کې د حکومت ستراتیژیک هدف دادی چې اوسنۍ دودیز کرنیز سیسټم، په تجارتی کرنه باندې بدل کړي. څکه چې داکار به د معیشت لپاره د خصوصی سکټور پانګې جذب کړي. دکرهڼې او اوبولګولو ریاست د کرهڼې په برخه کی لاندی اهداف لری. د کوپراتیفي غورځنګ سالم انکشاف او د زراعتي تولیداتو د کچې لوړوالی، د ننګرهار په ټولو ولسوالیو او کلیو کې د قانون او د کوپراتیفونو د پرنسپ مطابق د کوپراتیفونو د سازمان د ایجاد او تاسیس له لارې؛ دننګرهارد ولایت په سطحه دحیوانی محصولاتو د کچی لوړول او د مالدارانو د اقتصاد تقویه کول؛د بزګرانو د ژوند ښه والی د محصولاتو د لوړوالی پواسطه چه په منظم او مناسب ډول امراض، افات او د چاپیریال د ککړتیا مخنیوی وشی.د حاصلاتو د کچی لوړول د اصلاح شوی تخمونو، د نوی او مناسب تکنالوژی او اصلاح شوی کرنیز عملیاتو د معرفی پواسطه، د حاصلاتو د کچی لوړول د اصلاح شوی تخنیکی وسایل او ماشین آلاتو د معرفی پواسطه

ننګرهارولایت تل دتاریخ په اوږدوکي خپل لوړنوم ساتلي اومهم اقتصادي ،سوق الجیشي اوزراعتي اوصنعتی موقعیت ئي له لاسه ندي ورکړي .

ننګرهارکه تیروخت کي دوریښمودکاروانونولاره وه اوس هم دهیوادمهمه لویه لاره له دي ولایت څخه تیریږی چي دټول هیواددسوداګری نیم مالونه ورڅخه صادراوواردیږی

همدارنګه دننګرهارکرنیزوځمکوڅخه خصوصآ دژمی لخوادډیروسیمولپاره سابه اونورکرنیزمحصولات عرضه کیږي یادغه رازدټول هیوادلپاره دزیتونوکنسروا،اچارغوړی له همدی ولایت څخه تامینیږی

ننګرهارولایت دافغانستان دنوی ملکي ویش اواداري جوړښت له مخي لومړي درجه ولایت دي چي دجلال ابادښارئي ادری مرکزدی چي ۲۲ ولسوالۍ ۹۹۲ لوي کلي او۱۶۱ کوچني کلي لري چي د۷۶۱۶۰۰ هکتاره زراعتي ځمکي لرونکي ولايت دي چي له دي جملي ۱۳۴۸۶۰ هکتاره طبعي ځنګلونه ،(۲۴۴۱،۱۰) هکتاره مصنوعي ځنګلونه (۳۹۴۸۰۰) هکتاره څړځایونه اوپراخه دښتی لري

خوشبختانه مناسبه هوااوداوبوکافی منابعولرونکی ولایت دی چی دعصری زراعت په راوستلوسره کولی شووچی مجموعی عوائیدڅوبرابره پورته لاړشی پدی لحاظ دماسترپلان په نظرکی نیولوسره دننګرهارپه ولایت کی ښی غلی اودانی چی دغذائی مصونیت مهمه برخه تشکیلوی اودهری کورنی اساسی احتیاجات تضمینوی چی دانکشاف په صورت کی دهری کورنی اووطنوالو لپاره بهترین عوائید دغذایی محصولاتو دپیرودلولپاره حسابیږی همدارنګه دباغونو رغونه اوانکشاف په صورت کی دمیوه جاتودتولیداتوسره کولی شووچی کافی غوائید ترلاسه کړوچی دماسترپلان دتحقق په خاطر دښه کیفیت لرونکوونوباغونو احداث اوانکشاف ورکړو

په همدی ترتیب دننگرهارولایت زیاتی سیمی دمالداری لپاره مناسبی دی چی دانکشاف په صورت کی چی داهم دماسترپلان مهمه برنامه ده چی دضروری امکاناتوپه لرولوسره دعصری وسایلواودپراسس کولودامکاناتوپه صورت کی کولی شووچی محصولاتوته رشداودبهرڅخه واردات کم کړو څنګلونه چی دننگرهارپه ولایت کی په ۱۱ سرحدی ولسولیوکی دیوکمربندپه شکل پراته دی بیارغونه ،انکشاف اودقطع دمخنوی په صورت کی دعوایدبهترینه منبع اونورمستقیم اوغیر مستقیم ګټې په سترګولیدل کیږی

په خلص ډول ویلی شوچي خشبختانه دننگرهارولایت دزراعت اومالداری دانکشاف بهترین اوصافو په لرلوسره مونږ کولی شوودننگرهارولایت انکشافی پلان چی تفصیل یی په هرحصه کی جلاجلاترتیب شوی دتطبیق په صورت کی دعوائیدومهمه منابع ده اوتطبیق ئي ضروری کاردی .

(په دې برخه کې د ولایت د اقتصادي او ټولنیزو څانګو په اړه لنډ مالومات وړاندې کیږي او پر هغه مهمو مالوماتو باندې تأکید کیږي چې په لاندې برخه کې تشریح شوي دي.)

دننگرهارولایت دولسوالیولنډمعلوماتی جدول							
ګڼه	دولسوالی نوم	دقریوتعداد	دکرنی ساحه (هکتار)	عمومی مساحت(KM)مربع	دمرکزڅخه فاصله (KM)	دکورنیوتعداد	کتنه
۱	بهسود	۵۲	۱۷۱۷۲	۲۲۰	۲	۳۲۱۳	
۲	کوزکنړ	۱۸	۴۷۳۰	۳۲۷	۲۴	۹۷۴٦	
۳	کامه	۴۵	٦٦۳۹	۱۷۴	۲۵	۱۵۰۵۷	
۴	بتی کوت	۲۰	۳۸٦۰	۱۴۷	۲۰	۱۱۰۲۴	
۵	مهمندره	۱۵	۲۷۱۵	۲۸۱	۳۰	۱۰۹۴۵	
٦	سرخرود	۴۹	۹٦۰۰	۳۸۳	۱۵	۲۱۷۴۱	
۷	پچیراګام	۱۳	۴۵۵	۳۸۵	۳۵	٦۱۷٦	
۸	رودات	۱۵	۲۴۳۱۳	٦٦۱	۲۰	۱۷۲۲۸	
۹	چپرهار	۲٦	۳۰۵۰	۱۸۵	۲٦	۸٦۰۴	
۱۰	غنی خیل	۱٦	۴۴۰۰	۱۷۹	۵۰	٦۹۱۹	
۱۱	اچین	۹	۱۵۷۰	۴٦۳	۵۵	۱۴۲۷٦	
۱۲	نازیان	۱۰	۳۰۱٦	۹۰	٦۰	۱۵۷۲	
۱۳	لعلپوره	۱۰	۵۵۳۲	۵۳۰	۷۰	۲۹۵۷	

۱۴	ګوشته	۱۱	۲۸۶۳	۵۴۵	۴۰	۲۸۳۰	
۱۵	دره نور	۹	۲۰۰۰	۳۳۱	۳۹	۷۸۲۰	
۱۶	کوت	۲۳	۲۴۰۰		۴۴	۹۴۱۵	
۱۷	دوربابا	۸	۵۲۳۷	۴۲۷	۸۲	۵۰۳۲	
۱۸	ده بالا	۲۹	۲۰۰۰	۴۷۲	۵۵	۶۶۹۹	
۱۹	شیرزاد	۱۹	۱۰۰۰	۵۸۳	۵۵	۹۴۱۵	
۲۰	حصارک	۱۷	۴۵۱۷	۶۲۴	۷۵	۵۵۵۶	
۲۱	خوګیاني		۶۷۷۸	۵۷۸	۳۸		

ځمکه او اوبه لګونه

د ننګرهار په مربوطاتو کی اوبو دذخیره کولو لپاره چی هم ورځخه دبریښنا په تولید کی کار اخیستل کیږی صرف د درونټې یو بند شتون لری دیادونی وړ ده یاد بند د میلونونو مترمکعب اوبو دذخیر کولو ظرفیت لری

په ننګرهار کی داوبو لګولو لپاره لاندی کانالونه موجود دی

دننګرهار د خړوبونی سربندونه	
ګڼه	بندونه
۱	دکامی ولسوالی سربند
۲	دکوزکنر د مروارید کانال او سربند
۳	دبهسود د و د بحر اباد سربند
۴	د بهسودو د میرانو د کلی سربند
۵	د بهسودو دبحراباد د کلی سربند
۶	د هیبت خیلو سربند
۷	د غنی خیلو د داګی سربند
۸	د سرخرود ولسوالی ددشتک فتح اباد سربند
۹	د سرخرود ولسوالی چار باغ صفا سربند
۱۰	د خوګیانی د وزیرو سربند
۱۱	د خوګیانی د قیلغو سربند
۱۲	د خوګیانی د نملی باغ سربند
۱۳	د شیرزاد ولسوالی د ماماخیلو د باغ سربند
۱۴	د شیرزاد ولسوالی د کوتخیلو سربند
۱۵	دګوشتی ولسوالی د بایوزو سربند
۱۶	ددرونټی کانال او سربند

۱۷ ۱۸	د تنگی توغچې کانال او سربند سپین غره رودونه او سیلابونه
۱۹	محلي کاریزونه او چینې
۲۰	ټیولونه

د کرنیزو اوبو د سرچینو شمیر او ظرفیت

دننگرهار ولایت په اړونده سیمه کی دکابل او کونړ سیدونو دپیل څخه تر پای نکتی پوري په مختلفو مربوطاتو کی دځمکو دخړوبونو لپاره ډیری سربندونه جوړ شوی ، همدرانګه دځمکو دخړوبونې لپاره کانالونه هم جوړشویو چې سرچینې یې همدا دکابل او کونړ سیندونه دی، دی دته ورته د ننګرهار ولایت په مربوطاتو کی د سپین غر څخه ر راوان رودونو او په مختلفو سمیو کی د سیلابونو داوبو څخه او هم د تاریخی کاریزونو څخه د ځمکی په خړوبونه کی کار اخلی، په بعضی ځایونو کی چې روانی اوبه نه وی هلته دژور یا عمیق ټیولونه څخه د ځمکی په خړوبونه کی کار اخلی .

ګڼه	د خړوبوني سرچينې
۱	دکنړسیند
۲	دکابل سیند
۳	دکانال دنهرپروژه
۴	دسپین غره رودونه اوسیلابونه
۵	محلی کاریزونه اوچینی
٦	ټیولونه

خړوبي کرنيزي ځمکې(خړوبې، للمي) او ظرفيت د هکتار پر بنسټ

ګڼه	د ځمکې ډول	سیمه په هکتار	سلنه
۱	د زمینداری عمومی ساحه	۷۳۹۷۱۹,۹۰	
۲	د کرهنی وړ ځمکه (ابی ځمکه)	۱۰٦۰۷۸,۷۰	
۳	دځرځایونواوچمن زارونوځمکه	۲۷۱۰٤۹,۰۰	
۴	تاکستانونه	۲۸۱,۳۰	
۵	د میوه دارو باغونه	٤۲۸٦,۲۰	
٦	طبیعی ځنګلونه	۷۰۵۹٤,٤۰	
۷	للمی	۱۲,۰۰	
۸	غیر کرنیزه ځمکه	۲٤٤۸۷۹,۲۰	
۹	داوبو لاندی ځمکه	۹۰۰۵	
۱۰	غیر کرنیزه ځمکه	۱۱۷٦۱۰	
۱۱	جبه زار	٤۷۷٤,۲۰	
۱۲	د سیندونو غاړې	۲۰۰٥٦,۸۰	
	ټولټال	۷۳۹۷۱۹,۹۰	

کرنیز محصولات

د کرنیزو او مالداري محصولاتو ارزښت

غله

ننگرهار ولایت چې داقلیم له اړخه گرم موسم او هوا لري نو په گرم اقلیم کې نباتات او سبزی جات ښه وده کوی چې له دی جملې څخه په موسمی ډول د ننگرهار په ۲۲ ولسوالیو کې کې غنم ، اوربشی، وریجی، جوار، ایړدن، نخود، لوبیا، دال، ماش او سویابین په لویه پیمانه حتی په ټنونو باندی تولیږی چې دتقاضا پربنیاد نورو ولایتونو ته هم صادریږی.

گڼه	د نبات نوم	ولسوالی	کرنیزه سیمه په هکټار	ټولټال محصول(ټن)
۱	غنم	په ۲۲ ولسواليو کی	۳۵٦۹۴۴	۱۱۸۸۹۴۵۱٦۹
۲	اوربشي	په ۲۲ ولسواليو کی	۱۰۰	۳۹۹
۳	وريجي	په ۱۵ ولسواليو کی	۵۱٦۴۴	۲۰٦۱۵۷
۴	جوار	په ۲۲ ولسواليو کی	۲۷۰۳۲	٦۷۳۳٦
۵	ایړدن	-		
٦	نخود	په ٦ ولسواليو کی	۵	۵۱٦۲
۷	لوبیا	په ۱۰ ولسواليو کی	٦۳	۱۱۵۱۷۳
۸	دال	-		
۹	ماش	په ۲۲ ولسواليو کی	۷۰	۱۳۳
۱۰	سویابین	په ۱٦ ولسواليو کی	۱۰۵,۷	۱۵۸۵,۵

میوي

ننگرهارولایت په ۲۲ ولسوالیو کې کې لندی میوی په لویه پیمانه تولیدی چې دمیوو له جملې څخه شفتالو،زردالو، نارنج، ناک، امرود، مالته، ناک، توت، لیمو، بادام، غوزان چې دزیاتی پریمانی له وجې یی نرخ ډیر راټیټیږی او حتی نورو ولایتونو ته هم انتقالیږی

شمیره	د میوی نوم	ولسوالی	کرنیزه سیمه په هکټار	ټولټال محصول(ټن)
۱	شفتالو	بهسود، کامه ،ښیوه،گوشته ،رودات او نور	٦	۵۰,۴
۲	زردالو	خوگیانی ، حصارک ،نازیان ،کامه،	۷	۷۱۵
۳	نارنج	سرخرود،کامه ، بهسود،دره نور ،بهسود،خوگیانی	۸	۸
۴	ناک	درن نور ،کامه ،سرخرود،رودات ، ښیوه او نور	۲	۲,۳
۵	امرود	بهسود ، کامه ،ښیوه ،سرخرود ، دره نور او نور	۱,۲	۳,۵
٦	مالته	بهسود ، کامه ،ښیوه ،سرخرود ، دره نور او نور	۷	٦,۷

۷	توت	په ۲۲ ولسوالیو کی	Oct-۱۵	-
۸	لیمو	بهسود ، کامه ،ښیوه ،سرخرود ، دره نور او نور	۵	۲
۹	بادام	-		
۱۰	غوزان	دره نور ، حصارک ، خوګیانی ،شیرزاد	۲۰	۲٦

سبزی جات

ننګرهارولایت یو له حاصل خیزو او سبزی تولیدونکو ولایتونو څخه دی ځکه چی اکثره وګړی یی په کرکیله او بزګری باندی بوخت دی،ننګرهار کی دسیزیجاتو دتولید کچه دومره زیاته ده چی داړتیا مطابق نورو ولایتو ته انتقالیږی. هغه سبزی چی دننګرهار په ولایت کی تولیږی لکه رومیان، توربانجان، کرم، ګلپی، سابه، شلغم، شنه پیاز او کلچه پیاز، پټاټې، بینډی، ګازری، وره، نورسبزیجات او ترکاری، دیادونی وړ ده چی پورته ذکرشوی دننګرهار په ۲۲ ولسوالیو کی کرل کیږی، دننګرهارولایت دکرهنی او اوبولګولو ریاست دراپور پراساس ۹٦۸٦ هکتاره ځمکه باندی په کال په اوږدو کی سبزی کرل کیږی او دسبزیجاتو کلنی تولیدی مقدار یی په زرګونو مترټنو ته رسیږی.

شمیره	د سبزیجاتو ډول	د کرنې موقعیت	ترپوښښ لاندي سیمه په هکتاړ	د کلنې تولید مقدار په متریک ټن
۱	رومیان	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱۸۳۳	۲۵٦٦۲
۲	تور بانجن	په ۲۲ ولسوالیو کی	۲۲۴	۳۵۲۳
۳	کرم	په ۲۲ ولسوالیو کی	٦٦۱	رفع حاصل جریان لری
۴	ګلپي	په ۲۲ ولسوالیو کی	۸٦۰	//
۵	سابه	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱٦۰	//
٦	شلغم	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱۱۸	//
۷	شنه پیاز او کلچه پیاز	په ۲۲ ولسوالیو کی	۲۸۸۰	٦۴۹۵۹,۸۴
۸	پټاټي	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱۴۰۴	۱۹٦۵٦
۹	بینډی	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱۱٦۱	۲۱۱۳۰
۱۰	ګازري	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱۰۲	رفع حاصل جریان دارد
۱۱	وره	په ۲۲ ولسوالیو کی	۸۳	۵۳۰۱۱٦
۱۲	نور سبزیجات (ترکاري)	په ۲۲ ولسوالیو کی		

صیفی جات یا فالیزی نباتات

شمیره	د نبات ډول	د کرنې موقعیت	تر پوښښ لاندې سیمه په هکتار	د ټولې تولید مقدار په متریک ټن
۱	خټکی	په ۴ ولسوالیو کی	۵-۱۰	۳۷۱۷۰
۲	هندوانه	په ۴ ولسوالیو کی	۱۵	٦٧٦٣
۳	بادرنګ	په ۲۲ ولسوالیو کی	٦	۷٦۱،٦
۴	شین کدو		-	-
۵	خوږ کدو		۳۰۰	۵۲۵۰

وابنه

شمیره	د وښو ډول	د کرنې موقعیت	تر پوښښ لاندې سیمه په هکتار	د ټولې تولید مقدار په متریک ټن
۱	رشقه	په ۲۲ ولسوالیو کی	۱۷۳	۲۰۳۰۳۱
۲	شوتله	په ۲۲ ولسوالیو کی		۱٦۸۴۳,۷
۳	تروې اوربشې	په ۲۲ ولسوالیو کی		

صنعتی او طبی نباتات

شمیره	د نبات نوم	ولسوالۍ	تر پوښښ لاندې سیمه په هکتار	ټولټال محصول
۱	کنجد	-	-	-
۲	پنبه	۱٦	۴۲۲۷	٦٧٦٣
۳	لمرګل	--	-	-
۴	کرابیه	-	-	-
۵	زعفران	۱٤ ولسوالی	۱٤ قطعی هر قطعه یو جریب	

د کرنیزو او کلیوالي بنسټیزو محصولاتو ارزښت

ننګرهار چې همیشه بهار یې نوم ده نو واضح ده یو کرهنیز او زرغون او اوبیز اقلیم لرې، کرهنیز او کلیوال محصولات یې دنور ولایتونو په پرتله ډیر دی چې داړتیا په صورت کی نورو ولایتونو ته انتقالیږی چې کرهنیز او کلیوالو محصولاتو ځخه په لاندی جدول کی یادونه شوی

شمیره	معمول کلیوالي صنایع	د خلکو په عوایدو ک دبنسټیزو محصولاتو ونډه
۱	مالداري (لبنیات،پنیر)	۷۰,۰۰٪
۲	لاسي صنایع(خامک دوزي،خیاطي،چرمه دوزی،مهر دوزي)	٦٥,۰۰٪
۳	مرغداري	۲۰,۰۰٪
۴	صابون سازي	۱۰,۰۰٪
۵	شاتو مچیو روزنه	۱۲,۰۰٪

بنسټیز کرنیز صادراتي محصولات

داحصایی دراپور او سروی پایلی په ډاګه کوی چې کرهڼه په صادراتو او په افغانستان کې د کار او عاید په رامینځته کولو کې ستر رول لوبوي. په تیرو کلونو کې، احصایې ښیي چې په صادراتو کې د کرنې ونډه ۸۳۹,۳ میلیون ډالره وه، د صنعت ونډه یوازې ۲۹,۸ ۲۹,۸ میلیونه وه، او خدماتو برخه صفر وه.

په پای کې، دا موقف ساتل شوی، او کرهنه په ۲۰۱۱ م کال کې د ټول هیواد په مجموعي صادراتو کې د ۲۰۲,٦ میلیون ډالرو په ارزښت د ۱٤۹,٤ میلیون ډالرو په ارزښت دویم ځای کې ده. د خدماتو په سکتور کې، د خدماتو سکتور پوري اړونده توکو هیڅ صادرات نه وو.

احصایه په ډګه کوی چې د افغانستان ترټولو مهم صادراتي توکي کرهنیز محصولات دي.

بنسټیز کرنیز وارداتي محصولات وړه- وریجی - غوړی -بعضی میوجات لکه- کیلی- ستروس میوی (مالته- کینو) ام - ناریال - کیوی وغیره ، حبوبات لکه دال - نخود - لوبیا - نسک - وچ شیدی - پیک شوی جوس او شیدی وغیره ، غوښه - ماهیان -چرګان - میښی

د کرنې په برخه کې د کار بوختیا سلنه

دننګرهار ولایت دهیواد په سطحه په حاصل خیزو او د کرهنیزو ولایتونو په نوملړ شمیرل کیږی د خړوبونی لپاره پریمانه سرچینی او د روانو اوبو شتون دا په ډاکه کوی چې د یاد ولایت ولایت اکثریت وګړي په کرهنه بوخت دی او حتی دهیواد نورو ولایتونو ځخه دننګرهار ځخه موسمی سبزیجاتو او میوه جات لیږدول کیږی نو دننګرهار ولایت داحصایی ریاست دسروی په اساس ۴۴٪ وګړی په کرهڼه ۱۸٪ په صنعت او باقی ۳۸٪ وګړی په خدماتی او نور دندو بوخت دی.

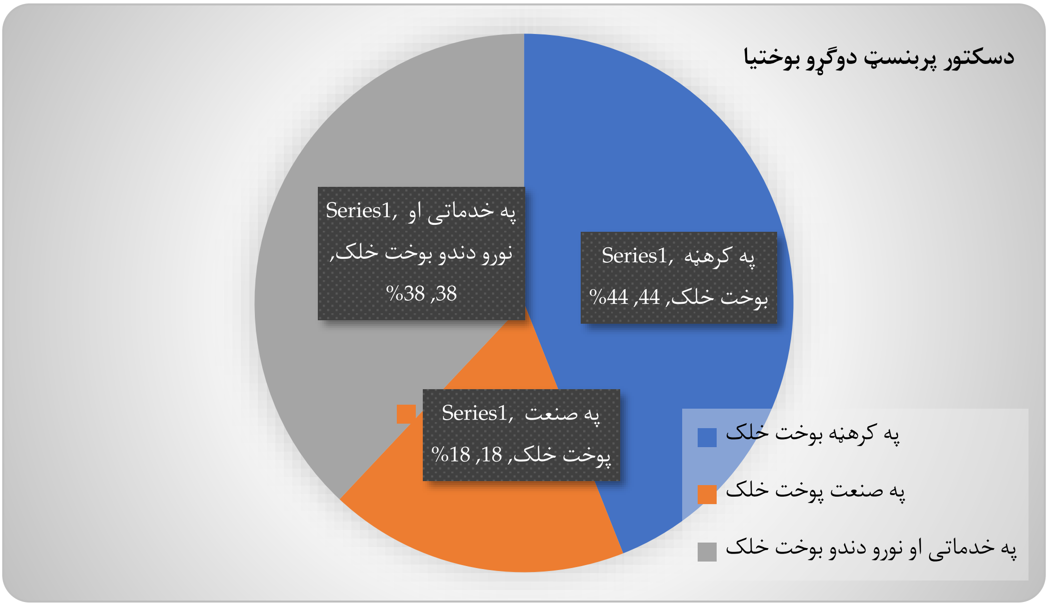

د سړو خونو شمیر

په ننگرهار کې تر دی دمه سړه خونه شتون نلری خو په یوه لویه سړی خونی چې ظرفیت یې ۵۰۰۰ متریک ټن په اندازی دکرنی وزارت په بودجه شروع شوی وه خو اوس مهال کاری یې په ټپه ولاړ ده او هیله ده چې په نیږدی راتلونکی کې شروع شي.

د کرنیزو او مالداري فارمونو شمیر او ظرفیت

اقلیم ته په کتو ننگرهار ولایت د فارمونو د تاسیس او تولیداتو لپاره یو ښه او مناسب چاپیریال لری چې ډیر وګړی په فارمونو کې دتولید په برخه کې بوخت دی دیادونې وړ ده چې په ننګرهار کې هم دولتی تاسیسات او فارمونو او هم حصوصی تاسیسات او فارمونه شتون لری په مختلفو برخو کې دولتی او خصوصی فارمونه چې جمله تعداد یې ۲۷۱۴ ښودل شوی چې دهغی له جملې څخه ۱۴ فارمونه دولتی او ۲۷۰۰ خصوصی ښودل شوی چې په لاندی جدول کې په تفصیل سره معلومات شتون لری.

مالداری زیربنایی دولتی تاسیسات

شماره	د فارم نوع	تعداد		حالت	ملاحظات
		واحد مقیاس	تعداد		
۱	د شهدو مچیو فارمونه	فارم	۱	فعال	
۲	ماهیایانو فارمونه	فارم	۱	غیر فعال	
۳	د القاح مصنوعی استیشن	استیشن	۱۰	فعال	
۴	د غواګانو فارمونه	فارم	.	.	

۵	د وریښمو چنجیو فارم	فارم	۱	غیر فعال	
٦	د چرگانو فارم	فارم	۱	غیر فعال	
۷	د شهدو مچیو فارمونه	فارم	۳۳۰	فعال	
۸	ماهیایانو فارمونه	فارم	۹۲	فعال	
۹	د چرگانو فارمونه	فارم	۲۲۵۰	فعال	
۱۰	د غواگانو فارمونه	فارم	۲۵	فعال	
۱۱	د چرگورو د تولید هیچری	باب	۲	فعال	
۱۲	د چرگانو مسلخ	باب	۰		
۱۳	د وترکیبی وښو د تولید فابریکه	باب	۰		
۱۴	د چرم د پراسس فابریکه	باب	۱	فعال	

کار او کرنه

د کرنې په برخه کې دېښځينوو بوختيا

دکرهنی په برخه کی دښځینو دبوختیا په اړه کره شمیر ندی معلوم خو ویل چی زرگونو ښځی دکرهنی په سکتور کی په شکل داشکالو په فعالیت بوختی دی، ځکه چی په افغانی ټولنه او غرنیزو او ولسوالیو سیمو کی ډیر ښځی دکرهنی چاری مخ ته بیایی.

دکرهنی سکتور دتیرو پنځو کلنو بودجه او لکښت

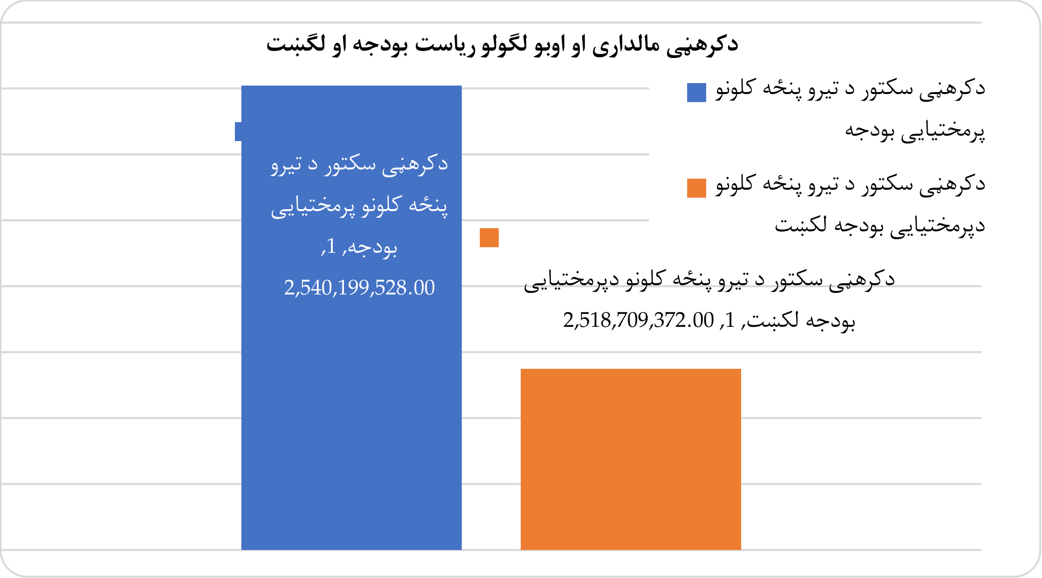

دکرهنې دسکتور دتیرو پنځو کلنو بودجه				
ګڼه	کال	بودجه - افغانی	لګښت	کتنه
۱	دکرهنې اوابو لګونی ریاست	۲٤۰٬۱۹۹٬٥۲۸,۰۰	۲۱۸٬۷۰۹٬۳۷۲,۰۰	
۲	دکلیو او پراختیا بیا رغونی ریاست ریاست	۲٬۳۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰,۰۰	۲٬۳۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰,۰۰	
	مجموعه	۲٬٥٤۰٬۱۹۹٬٥۲۸,۰۰	۲٬٥۱۸٬۷۰۹٬۳۷۲,۰۰	

عایدات او پانګونه

د کرنې سکټور د تیرو پنځو کلونو عایدات

دکرهنې سکتور دتیرو پنځو کلنو عوایدوجدول					
کال	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹٦
کلنی عواید	۷۳۱۵۷۰	۸۱۸۳۲۰			

د کرنې سکټور په برخه کې د خصوصي سکټور د پانګونې مبلغ

دکرهنې د سکتور برخه کی دپانګونی دکره مبلغ په اړه معلومات شتون نلری خو په شکل داشکالو خلکو تریوه بریده دکرهنې په برخه کی پانګونه کړی ده

د کرنې سکټور په برخه کې د نادولتي کوپراتیفي ادارو او پرمختیایي شریکانو مرسته

دکرهنې ریاست سره لاندی اداری په مختلفو برخو کی مرسته کړی ده

UN FAO ,WFP , UN HABITATE ,NCRO , NPORA , ACTID , GAA, NRC , IRC ,UNODC, CDRRP , CBARD ,NHLP, SNAAP۲ , AAIP , ONFAWM, CARDFF , ICARDA , GIZ/EUFARM,MADERA , WHH, GEF PROJECT, GRAIN PROJECT ,PHDP ,ANHGO,RADAP EAST , ROOT OF PEACE CHAM , IF HOPE , UN

د پوهنې سکټور

دپوهنی سکتور پیژندنه

دهیواد په کچه دپوهنی سکتور له مهمو او کلیدی سکتورونو څخه شمیرل کیږی چی راتلونکی نسلونونو په روزنه کی رغنده رول لوبوی، همدارنګه راتلونکی نسلونه دبریالیتوب او کامیابی په لور سوق کوی، دننګرهار ولایت دپوهنی سکتور دپخوا په پرتله په خپلو کارونو کی ډیر بریالی ثابت شوی چی دمګړی دننګرهار په مرکز او ولسوالیو کی ټول ښوونځی فعال او ښوونکی په خپلو دندو بوخت دی، دیادونی وړ ده چی ۳٦۱ لمړنی ښوونځی،۱۲۸ متوسط ښوونځی او ۲۹۰ عالی لیسی شتون لری چی ٦۷٥۸٦٦ شاګردان په دغه ښوونځیو او لیسو خپل درسونه وایی چی ددی جملی څخه ۴۳۴۱۱۷تنه نارینه او۲۴۱۷۴۷ ښځینه زده کوونکی دی، همدارنګه د نارینه ښوونکو شمیر (۱۲۳۸۹) تنه او ښځینه

ښوونکو شمیر (۱٦۹۹) تنه مجموعا (۱۴۰۸۸) ښودل شوی، دیادونې وړ ده چې دننگرهار دولتي پوهنتون کی ۱۳۳۸۲ محصلین دلوړو زده کړو په زده کولو بوخت دی چې ۱۲۸۲ یې اناث تشکیولی. دننگرهار پوهنتون داستاذانو شمیر ۴۸۳ تنه دی چې اناث یې ۱۸ تنه دی، په ننگرهار کی خصوصي پوهنتونه هم شتون لری چې تعداد یې ۷ بابه ښودل شوی چې په یادو پوهنتونونو کی په زرگونه مخصلین لوړی زده کړی کوی.

دولتي او خصوصي ښووونځي

د راجستړ شویو دولتي ښونځیو(لومړنیو، منځنیو او لیسو) ، دارالمعلمین، مدرسو او دارلحفاظو شمیر

ننگرهار چې دعلم، فرهنگ او ادب نوم هم لري په یاد ولایت کې د ښووني او روزنې کچه او کیفیت دپخوا په پرتله د پاڼ وړ ده چې دتیر په پرتله دننگرهار ولسونه دیاد ولایت په مربوطاتو کی په بی ساري توگه لومړنیو، منځنیو او ثانوی زده کړو او ددی ترڅنگ دینی مدرسو او دارلحفاظو ته لاس رسی لری، دیادونې وړ ده چې په ننگرهار کی ۳٦۴ بابه لومړني ښووونځي، ۱۲٦بابه منځنی ښوونځی او ۲۹۳ بابه لیسي شتون لری چې په لاندې جدول کی تری یادونه شوی ده.

دننگرهار دپوهنی ریاست دښوونځیو توحیدی جدول د۱۳۹۷ کال

شماره	موقعیت	لیسه ذکور	لیسه اناث	متوسطه ذکور	متوسطه اناث	ابتدائیه ذکور	ابتدائیه اناث	مدرسه ذکور	مدرسه اناث	دارالحفاظ	الحاقیه مدارس	دارالعلوم	دارالمعلمین اساسي	دارالمعلمین حمایوي	دارالمعلمین الحاقیه	لیسه سواد اموزی	تجمیع خردسالان سواد اموزی	حرفوی سواد اموزی	انستیتوت	مکاتب مسلکی	جمله
١	مرکز	١٢	١٠	١	١	١٤	٠	٠	٢	٢	٠	١	١	٠	٠	١	١	١	٣	٠	٥٠
٢	بهسود	٢١	٨	٥	٠	١٤	٢	٣	١	٠	٢	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٥٩
٣	سرخرود	١٥	١٢	٩	١	٩	٥	١	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٢	٠	٠	١	٥٧
٤	شیوه	١١	١١	٧	٥	٧	٣	٠	١	١	٠	١	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٤٨

٥	كامه	١٢	٦	٣	٢	٣	١	٤	١	١	٠	١	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	١	٣٦
٦	خوگياني	١٧	٤	١٠	٠	٢٣	١٢	٣	٢	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٧٤
٧	گوشته	٣	٢	٤	٣	٨	٢	١	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٢٥
٨	چپرهار	١٣	١١	٣	٨	١٨	١٥	٤	٠	٣	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	١	٠	٧٧
٩	رودات	١٢	٨	٦	١	١٥	١	٤	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٥٠
١٠	حصارك	١٠	٢	٦	٠	١١	٠	٣	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	١	٣٥
١١	ده بالا	٥	٤	١	٠	٥	٢	٣	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	١	٢٤
١٢	دره نور	٥	٢	٤	٤	١٠	٤	٤	١	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٣٦
١٣	شيرزاد	٨	٢	٢	١	١٢	١	٣	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٣٠
١٤	غني خيل	٨	١	٢	٠	١٥	٣	٢	٠	١	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٣٤
١٥	مهمندره	٨	٢	٤	٠	١٣	٠	١	١	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٣٣
١٦	كوټ	٥	٢	٢	٢	٢٠	٣	١	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٣٨
١٧	بتي كوټ	٨	٣	٥	١	٢٨	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١	٤٧
١٨	لعل پوره	٣	٣	٢	٠	٧	٢	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٩
١٩	اچين	٩	٠	١٢	٠	٢٢	٠	٢	٠	١	٠	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٤٧

۲۰	نازیان	۲	۰	۳	۱	۱۷	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۲۶
۲۱	پچیرا ګام	۸	۲	۱	۱	۲۲	۱	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۳۹
۲۲	دوربابا	۳	۰	۳	۰	۱۴	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۱
	جمله	۱۹۸	۹۵	۹۵	۳۱	۳۰۷	۵۷	۴۴	۱۱	۲۱	۲	۴	۲	۱۱	۳	۱	۳	۱	۷	۱۲	۹۰۵
		۲۹۳		۱۲۶		۳۶۴		۵۵		۲۷			۱۶								

د ننګرهار پوهني ریاست عمومي زدکړو پروګرامونه- ۱۳۹۷

د ننګرهار پوهنې ریاست اړوند د عمومي زده کړو برنامې د دولتي ښوونځیو د ښوونکو احصائیه د تحصیل درجې په اساس کال ۱۳۹۷

شمېره	ولسوالی	داکتر		ماستر		لسانس		۱۵پاس		۱۴پاس		۱۲پاس		کمتر از ۱۳		خصوصی		جمله	
		ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث
۱	اچین	۰	۰	۲	۰	۲۴	۰	۰	۰	۲۹۱	۰	۷۴	۰	۰	۰	۰	۰	۳۹۱	۰
۲	بتی کوټ	۰	۰	۰	۰	۸۲	۰	۰	۰	۴۰۰	۰	۱۰۷	۰	۰	۰	۰	۰	۵۸۹	۰
۳	بهسود	۰	۰	۶	۰	۴۳۶	۴۹	۰	۰	۶۷۹	۱۸۶	۱۵۳	۷۸	۲	۰	۰	۰	۱۲۷۶	۳۱۳
۴	پچیراګام	۰	۰	۰	۰	۳۸	۰	۰	۰	۲۱۸	۰	۳۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۸۶	۰
۵	مرکز	۰	۰	۵۱	۶	۵۷۶	۳۴۵	۱۲	۸	۵۴۸	۴۶۶	۲۶۷	۱۵۱	۰	۰	۰	۰	۱۴۵۴	۹۷۶
۶	چپرهار	۰	۰	۱۷	۰	۱۷۶	۰	۹	۰	۵۸۴	۲	۹۵	۰	۱	۰	۰	۰	۸۸۲	۲
۷	حصارک	۰	۰	۰	۰	۲۶	۰	۰	۰	۱۷۵	۰	۹۱	۲۰	۰	۰	۳	۰	۲۹۵	۲۰
۸	خوګیانی	۰	۰	۰	۰	۱۴۰	۱	۰	۰	۶۲۷	۳۵	۱۴۲	۶	۱	۰	۰	۰	۹۱۰	۴۲

٩	دره نور	٠	٠	٢	٠	٤٥	٠	٠	٠	٢٦٤	١٣	٣٦	٣	٠	٠	٠	٠	٣٤٧	١٦
١٠	ده بالا	٠	٠	٠	٠	١٩	٠	٠	٠	١١٩	٠	٢٦	٠	٠	٠	٠	٠	١٦٤	٠
١١	دورباba	٠	٠	٠	٠	٧	٠	٠	٠	٧١	٠	٤٨	٠	٠	٠	٠	٠	١٢٦	٠
١٢	رودات	٠	٠	١	٠	١٦٠	١	٠	٠	٤٧٧	١٣	٦٧	٧	٥	٠	٠	٠	٧١٠	٢١
١٣	سرخرود	٠	٠	٣	١	٢٧٧	٣٥	١	٠	٤٣٦	١٣٢	١٥٥	٤١	٠	٠	٠	٠	٨٧٢	٢٠٩
١۴	شیرزاد	٠	٠	٠	٠	٤٧	٠	٠	٠	٢٤٥	٧	٣٢	٠	٠	٠	٠	٠	٣٢٤	٧
١٥	غنی خیل	٠	٠	٠	٠	٣٦	٠	٠	٠	٢٢٣	٠	٥٨	٠	٠	٠	٠	٠	٣١٧	٠
١٦	کوټ	٠	٠	٠	٠	٦٣	٠	٠	٠	٢٣٧	٠	٥٦	٩	٠	٠	٠	٠	٣٥٦	٩
١٧	کامه	٠	٠	١٣	٠	١٢٨	٠	٠	٠	٤٠٠	١٣	١٠١	٦	٨	٠	٠	٠	٦٥٠	١٩
١٨	خیوه	٠	٠	١	٠	١١٣	٤	٠	٠	٤٦٠	٩٤	٨٢	١٦	٦	٠	٠	٠	٦٦٢	١١٤
١٩	گوشته	٠	٠	٠	٠	١٨	٠	١	٠	١٥٨	٠	٤٢	٠	٠	٠	٠	٠	٢١٩	٠
٢٠	لعلپوره	٠	٠	٠	٠	٦	٠	٠	٠	٩٦	٠	٤٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٤٢	٠
٢١	مهمند دره	٠	٠	٠	٠	٧٤	٠	١	٠	٢٥٥	١	٦٢	٢	٠	٠	٠	٠	٣٩٢	٣
٢٢	نازیان	٠	٠	١	٠	٢	٠	٠	٠	٩٩	٠	٣٦	٠	٠	٠	٠	٠	١٣٨	٠
جمله		٠	٠	٩٧	٧	٢٤٩٣	٤٣٥	٢٤	٨	٧٠٦٢	٩٦٢	١٨٠٠	٣٣٩	٢٣	٠	٣	٠	١١٥٠٢	١٧٥١

د ننگرهار ولایت د دولتی او خصوصی ښوونکو او مامورینو جدول- ۱۳۹۷

د ننگرهار ولایت دپوهني ریاست په برخه کی دولتی او خصوصي معلمینو او مامورینو جدول- ۱۳۹۷																						
	تعلیمات عمومی			تعلیمات اسلامی			تخنیکی ومسلکی			تربیه معلم			سواد اموزی			خصوصی			جمله			فیصدی ذکور	فیصدی اناث
	ذکور	اناث	جمله	ذکور	اناث	جمله	ذکور	اناث	جمله	ذکور	اناث	جمله	ذکور	اناث	جمله	ذکور	اناث	جمله	ذکور	اناث	جمله		
معلم	١١٥٠٢	١٧٥١	١٣٢٥٣	٦٩٢	١٦	٧٠٨	١٨٤	٠	١٨٤	١٦٣	١١	١٧٤	١٩	٦٤	٨٣	١٢٦٩	٦٣٠	١٨٩٩	١٣٨٢٩	٢٤٧٢	١٦٣٠١	٨٤%	١٦%
مامور	٦٥٢	٢١	٦٧٣	٥٤	٠	٥٤	٤٨	٠	٤٨	٢٤	٠	٢٤	٦	٤	١٠	١٦٨	٦	١٧٤	٩٥٢	٣١	٩٨٣	٩٦%	٤٪
اجیر	١٨٢٦	٣٧	١٨٦٣	١١٤	٥	١١٩	٧٩	٠	٧٩	٣٢	٢	٣٤	٦	٣	٩	٢٦٣	١٣	٢٧٦	٢٣٢٠	٦٠	٢٣٨٠	٩٧%	٣٪
شاگرد	٤٦١١٣٠	٢٥٥٦٩٦	٧١٦٨٢٦	٢٧١٧٨	٨٨٢٤	٣٦٠٠٢	٣٨٥٠	١٥	٣٨٦٥	١٧٤٦	٢٢٤٨	٣٩٩٤	٦٧٨	٢٢٨٩	٢٩٦٧	٣٣٣٤٥	٦١٦٧	٣٩٥١٢	٥٢٧٩٢٧	٢٧٥٢٣٩	٨٠٣١٦٦	٦٥ %	٣٥ %

د فعاله راجسټر شویو خصوصي ښونځیو(لومړنیو، منځنیو او لیسو) شمیر

دننگرهار په ولایت کی هیڅ پوهنځی بغیر له دی چی ثبت شوی نشی کولای چی وکړي تر دی دمه په ننگرهار کی (۱۵۳) خصوصی لمړنی ښوونځی، (۱۱) متوسطه خصوصی ښوونځی او (۲۰) عالی لیسی دننگرهار پوهنی ریاست سره ثبت او فعالیت کوی چی ټول ثبت شوی ښونځي فعال دی

دولتي او خصوصي پوهنتونونه

دولتی پوهنتون

ننگرهار پوهنتون چې د هیواد په کچه دویم لوی پوهنیز او اکاډمیک مرکز دی، د بنسټ ډبره یې د ۱۳۴۲ لمریز کال د تلې په ۱۷ مه د اعلیحضرت محمدظاهر شاه د واکمنۍ پر مهال د پوهنې وزیر اروانباد علي احمد پوپل له خوا د جلال اباد ښار په شیشم باغ سیمه کې کیښودل شوه. په دغه پوهنتون کې د لومړي ځل لپاره د طب پوهنځي په کار پیل وکړ، چې پنځو امریکایي او دریو افغان استادانو پکې ٤٨ تنو محصلینو ته تدریس کاوه. د وخت په تیرېدو په دغه پوهنتون کې د انجنیرۍ، کرنې، ښوونې او روزنې، ژبو او ادبیاتو، اقتصاد، شرعیاتو، حقوقو او سیاسي علومو، وترنرۍ، ساینس، کمپیوټر ساینس، ژورنالیزم، عامه اداري او پالیسۍ پوهنځي رامنځته شول. اوسمهال ننگرهار پوهنتون ۱۳ پوهنځي لري چې په ۷۴ څانگو کې یې د ۱۵۰۰۰ په شاوخوا کې محصلین په زده کړو بوخت دي چې له دې ډلې یې ۲۰۰۰ نجونې دي او د ۵۰۰ تنو استادانو له خوا یې د تدریس چارې پرمخ بیول کیږي.

د ننگرهار پوهنتون د استاذانو شمیر د جنډر په تفکیک سره

دننگرهار پوهنتون دهیواد په سطحه په اوله درجه پوهنتونونو کی راځی چی ډیره تاریخی سابقه لری، اوس مهال دننگرهار په پوهنتون کی ۱۳۳۸۲ محصلین دلوړو زده کړو په زده کولو بوخت دی چی ۱۲۸۲ یی اناث تشکیولی.

دننگرهار پوهنتون داستاذانو شمیر ۴۸۳ تنه دی چی اناث یی ۱۸ تنه دی

دیادوني وړ ده چی دننگرهار پوهنتون دلسانس په کچه استاذان ۱۸۸تنه، دماستری په کچه استاذان ۲۶۱ تنه، او ددکتورا په کچه۲۴ تنه دننگرهار دپوهنتون دتدریس چاری پرمخ بیایی.

خصوصي پوهنتونونه

دلوړو زده کړو په ډگر کی دننگرهار ددولتی پوهنتون ترڅنگ اوه (۷) خصوصي پوهنتونونه هریو خراسان پوهنتون، ارياناد لوړو زده کړو موسسه، الفلاح پوهنتون، سپین د لوړو زده کړو موسسه، روښان دلوړ زده کړو موسسه ، التقوا دلوړو زده کړو موسسه او تنویر د لوړ زده کړو موسسه پوهنتونونه چی په مجموع کی اکثره دطب ، انجینری ، اقتصاد ، حقوق ، شرعیات ، ادبیات ، ژونالیزم ، کمپوټر ساینس اوځینی نورپوهنځی لری چی ټول خصوصی پوهنتونونه تر دی مهاله فعال او د خصوصوی سکتور په برخه کی خدمتونه وړاندي کوی.

په ننگرهار کی دولتی او خصوصی پوهنتونونه				
شماره	دپوهنتون نوم	دمحصلینو شمیر		
		نارینه	ښځینه	جمله
۱	دننگرهار دولتی پوهنتون	۱۳۳۸۲	۱۲۸۲	۱٤٦٦٤
۲	خراسان پوهنتون	۱٦٥٥	٥۱	۱۷۰٦
۳	سپین غر دلوړو زده کړو موسسه	۷٦۹	۲۱۰	۹۷۹
۴	روښان دلوړو زدکړو موسسه	۳۲٥۷	٦٤۹	۳۹۰٦
۵	تنویر پوهنتون	٦٥٤	۸۱	۷۳٥
٦	اریانا پوهنتون	۱۷۸۷	۲۳۰	۲۰۱۷
۷	التقوا پوهنتون	۲۹٤٥	۱۳۹	۳۰۸٤
۸	الفلاح پوهنتون	۲۹٤۲	۱۷٤	۳۱۱٦
	جمله	۲۷۳۹۱	۲۸۱٦	۳۰۲۰۷

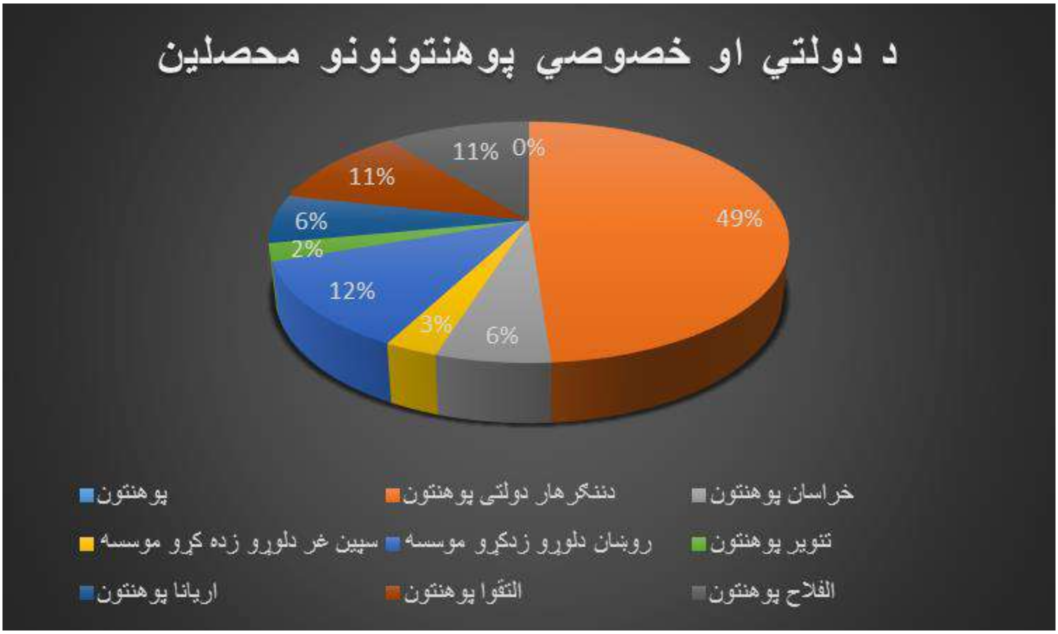

د زده کوونکو او ښوونکو تناسب او د لیک لوست کچه

دننگرهار ولایت په مرکز، کلیو او باندو او لرې پرتو سیمو کې د اوسیدونکو د ژوند او زده کړې کچه له یو بل سره توپیر لري چې ٦٠ سلنه وګړي په مرکزي/ښاري سیمو او ۴۰ سلنه خلک په کليوالي سیمو کې د زده کړې له نعمت څخه برخمن دي، ، همدارنګه دننګرهار په مرکز او اړونده ۲۲ ولسوالیو کی په مجموع کی ۷٦۳٦۵۴ زده کوونکی چی ددی جملې څخه ۴۹۲۷٦۵ تنه نارینه او۲۷۰۸۸۹ ښځینه زده کوونکی دی. تر ۱۵ کلونو لږ عمر لرونکو کسانو او په ښوونځي کی دشاملیدلو کچه په دی ډول ده چی ۳۷۵۸۴۳ نارینه او ۲۲۱۸٦۳ په ګوته شوی ده، دننګرهار ولایت مرکز او اړونده ولسوالیو کی ښوونځیو اکثریت دلومړنی دوری زده کوونکی ښه حاضری ورکوی چی سلنه یی داده چی د لمړنی دوره(۹۸٪)، متوسطه دوری (۷۲٪)، لیسی دوره (۲۲٪) سوبتیا لری. دیادوني وړ ده چې دپوهنی په سکتور کی دجنډر په تفکیک سره د نارینه ښوونکو شمیر (۱۳۸۲۹) تنه او دښځینه ښوونکو شمیر (۲۴۷۲) تنه مجموعا (۱٦۳۰۱)ده

شماره	ولسوالی	۱		۲		۳		۴		۵		٦		۷		۸		۹		۱۰		۱۱		۱۲		۱۳		۱۴		جمله زده کوونکی		
		نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه	جمله
۱	اچین	۳۹۴۱	۹۷۴	۳۱۵۲	۱۳۶۰	۲۸۱۹	۹۱۹	۳۰۱۷	۱۰۶۳	۲۸۲۳	۱۰۲۲	۲۷۱۱	۱۰۹۵	۲۳۲۰	۸۳۰	۱۸۶۲	۳۶۰	۱۵۳۱	۱۶۴	۸۶۷	۶۲	۷۰۲	۱۵	۵۱۲	۷	۷۸	۰	۱۵	۰	۲۶۳۵۰	۷۸۷۱	۳۴۲۲۱
۲	ښې کوټ	۳۸۰۲	۱۷۵۳	۴۶۷۷	۲۱۷۹	۳۳۳۶	۱۷۰۳	۳۳۰۹	۱۸۷۱	۲۸۶۰	۱۲۹۲	۲۶۴۵	۱۰۹۸	۲۳۴۹	۵۶۱	۱۸۳۰	۳۱۸	۱۲۲۹	۲۳۸	۱۰۷۱	۱۱۱	۸۴۱	۷۲	۷۱۱	۵۶	۰	۰	۰	۰	۲۸۶۶۰	۱۱۲۵۲	۳۹۹۱۲
۳	بهسود	۷۳۸۳	۷۲۰۹	۸۷۴۹	۶۱۶۲	۷۰۸۹	۴۳۰۷	۷۵۹۹	۳۷۴۵	۶۶۱۲	۳۳۴۴	۵۸۷۸	۳۶۳۴	۵۹۶۷	۲۱۴۵	۴۳۴۹	۱۴۵۶	۳۲۰۰	۱۰۰۰	۲۶۵۵	۸۹۷	۲۰۸۷	۶۴۵	۱۷۴۱	۵۵۳	۵۰	۹۱	۵۰	۹۵	۶۳۳۰۹	۳۴۱۸۳	۹۷۴۹۲

Table title: د ننګرهار پوهنی ریاست مربوط د ټولو دولتی ښوونځیو صنفوار احصائیه کال ۱۳۹۷

۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	٦	۵	۴
رودات	دوربابا	ده بالا	دره نور	خوگیانی	حصارک	چپرهار	مرکز	پچیراگام
٢٩٢٢	١٢٥١	٧٠٧	١١٦٥	٤٦٣٢	١٠٥٥	٢٨٩٤	٦٣٣٥	١٦٢٤
٢٤٧١	٨٥٩	٤١٤	٩٥١	٢٧٩٤	٦٤٧	١٧٨٤	٦٥٠٥	١٢٨٧
٣٦٦٧	٨٦٢	٦٠٨	١٢٣٨	٤٣١٧	٨٦٦	٢٩٧٤	٧٢٩٩	١٣٣٨
٢٣٠٦	٥١٥	٢٧٤	٨٠١	٢٤٣٨	٤٣١	١٥٣٤	٧١٩٧	٧٨١
٢٥٩٤	٦٩٥	٥٨٣	١١٣٠	٣٦٨٦	١٠٤١	٢٥٦٠	٦٢٦١	١٤٥٣
١٦٨٥	٥٣٢	٣٥٧	٧٠٤	١٧٦٤	٥٣٩	١٤٨٨	٥٩٠٥	٨٣٧
٢٧٧٢	٧٩٥	٦٢٤	١٢٨٩	٣٦٧٨	٨٤٥	٢٧٤٦	٦٢١٤	١٤٧٠
٢٤٠٩	٤٧٣	٤٣٨	٧٨٨	١٦٢٩	٥٠٠	١٦٢٥	٥٢٨٤	٨٦١
٢٢٨٦	٥٨٥	٥٣٤	١١١٧	٣٢٦٤	٨٠٠	٢٤٧٦	٦٣٠٧	١٢٥٦
١٩٠٧	٤٠٣	٣٥٨	٦٧٦	١٤٦٩	٦٢٠	٢٠١٤	٤٩٢٦	٨١٤
٢٢١٤	٦٠٧	٤٦٧	١١٨٨	٣٠٨٦	١٠١٣	٢١٩٠	٦٢٠٧	١١٨٩
١٤٨٥	٣٠٤	٣٤٦	٧١١	١٤٠٧	٧٤٤	٢٠٥٦	٤٥٧٠	٧٩٧
١٩٤١	٥٣٤	٤٢٥	١٠٠٢	٢٧٨٣	٩٧٠	١٨٣٥	٦٢٩١	١١٢٨
١٠٠٥	٧٩	٣٠٠	٦٢٠	١٣٣٠	٦٩٧	١٦٠٠	٣٩٨٣	٥٦٩
١٧٣٨	٣٤٢	٤٣١	٧٦٩	٢٥٥٠	٧٩٦	١٥٥١	٥٨١٥	٧١٠
٨٣٥	٢	١٩٧	٣٧٣	٩٩٠	٥٠٠	١٤٢٠	٣٧٠٨	٢٥٢
١٣٣٤	٢٧٣	٣٦٢	٦٢٩	١٩٦٩	٦٣١	١٢٩١	٥٠٥٩	٥١١
٤٤٩	٠	١٥٦	٢٣٣	٦٣٧	٤٠٦	١٢٢٩	٣٢٧٨	١٨٦
١٣٣٠	١٥٤	٢٤٦	٤٨٧	١٣٣٥	٤٩٤	١٠٨٠	٥١٤٣	٤٢٧
٣٨٦	٠	٨٨	٦٣	٣٤٣	٣٧٨	٨٩٧	٢٧٦٥	١٢٨
٩٥٦	٨٢	١٨٨	٣٢٠	١٢٥٩	٣٢٤	١٠٦٢	٤٣٥٥	٣٥٧
٢٠٥	٠	٤٦	٤٢	٢٢٣	١٤٨	٦١٠	٢٣٠٣	٨٧
٧٦٥	٥١	١٩٨	٢٨٠	١٠١٠	٢٧٤	٨٣٥	٣٧٤٨	٢٧٠
٢٢٥	٠	١٩	٣٥	١٨٣	٧٢	٢٩٨	١٧١١	٨٠
٠	٠	١١٨	١٦٤	٠	٤٥	٣٦٠	٨٣٢	٩٧
٤٨	٠	٠	٥٥	٣٧	٠	٢١	٤٨٣	٣٢
١٥	٠	٧٠	٩٨	٢١	٣٠	٢٩٦	٦٧٦	٠
٣٦	٠	٠	٣٩	٠	٠	٢٥	٨٩٩	٠
٢٤٥٣٤	٦٢٣١	٥٥٦١	١٠٨٧٦	٣٣٥٩٠	٩١٨٤	٢٤١٥٠	٧٠٥٤٢	١١٨٣٠
١٥٤٥٢	٣١٦٧	٢٩٩٣	٦٠٩١	١٥٢٤٤	٥٦٨٢	١٦٦٠١	٥٣٥١٧	٦٧١١
٣٩٩٨٦	٩٣٩٨	٨٥٥٤	١٦٩٦٧	٤٨٨٣٤	١٤٨٦٦	٤٠٧٥١	١٢٤٠٥٩	١٨٥٤١

۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
سرخرود	شیرزاد	غنی خیل	کوټ	کامه	خیوه	گوشته	لعلپوره
۵۵۱٤	۱٦٦٦	۲٤٦۷	۲٦۲٦	۳۰۲۷	۲۲۳٤	۱۱۰۷	۹۳۵
۵۵۰۲	۵٤۷	۵۸۰	۱٤۷٤	۲۰۵٤	۱۷۳۹	۸٤۸	۳۳۲
۵۰۰٦	۱۷٤۷	۳۰۵٤	۲۱۳۷	۳٤۰۵	۲۰۳۹	۱۰۳۰	۸۲۵
۳۹٦۱	٦۷۷	۸۷٤	۱۵۳۲	۲۲٦۹	۱۵۹۰	۷٤۰	۳۵۰
٤۲۱۳	۱۸۳۰	۲۲۸۸	۱٦۷۹	۲۳۸۸	۲۰٦۱	۹۵۳	٦٦٦
۲۷۵۷	٤۹٦	۸۷٦	۱۱۹٦	۱۵۰۷	۱٤۱۷	٦۳٦	۳۸۰
٤۵۵٤	۱۸۲۹	۲۳۲۳	۲۰٤۰	۲٤۸۳	۱۹۱۷	۹۸۰	۸۹۰
۳۰۳٤	۷۳٦	۹۹۷	۱۳۰۹	۱٤٦۲	۱۸۰۰	۹٦۳	٤۰۳
۳۸۳۳	۱٤٦٦	۲۰۹۵	۱۷۰۸	۲۰۸۲	۱۷۱۰	۱۰۳۷	۵٦٦
۲٤۹٦	٦۰۵	۸۹۲	۱۰٦۹	۹۹۲	۱۲۰۳	۸٤۰	۲۰٦
۳۸۱۳	۱۵٤۱	۲۱۱۷	۱٤۵۷	۲۰۰۷	۱٤۹٤	۸۲۷	۵۱۵
۲۳۸۱	٦۱۱	۸۱۸	۸٦٦	۹۷٦	۱۰۹٦	۷٤۰	۱۱۷
۳۸۷۹	۱۲٦۷	۱۷٦۰	۱٤۱۹	۲۰۷۳	۱۷٤۵	۷٦۵	٤۱۵
۲۱۹۲	٤۹۲	۳٦۷	۳۹۰	۸٦٦	۱۰٦۲	۵۲٤	۸٤
۲۸۹۲	۹۹٤	۱٤٦۲	۹۹٤	۱۵۵۸	۱۳٤۷	٦٤٤	۳۷۱
۱۲۸۹	۵٤۹	۲۹۲	۲۰۱	۵۷۲	۸۵۳	٤۲۰	٦٦
۲۲٦۷	۸۵۸	۱۰۸۹	۸۵٦	۱۲۱۱	۱۰۳٤	٤۲۵	۲۲۳
۱۱٤۵	۵۰۲	۸٤	۱۰۰	٤٤٦	۵۸۹	۱۷٤	۱٦
۱۸۲۸	٦۳۸	۹۷۱	۷۸٦	۱۲۰۲	۸۹٦	۳٤۰	۱۳۳
۸۱۵	۲۸۳	۱۹	٦۵	۳۳۸	۳۳٤	۷۲	۰
۱۵۰٤	٤۹۱	۷٦۵	٦۷٦	۸۹۹	۷۷٤	۲۳۹	۱۱۸
٦۸۳	۳۰۹	۲۰	۳۲	۲۳۹	۳۱۰	۵۰	۰
۹٦۱	۳۸۱	۵٤۰	٤۲۱	۷٦٤	٦۰۳	۱۹۲	۹٦
٤٤۸	۱۵۱	۱۵	۲۹	۱۹۳	۲۳۱	٤۳	۰
۵۱	۰	۲۰۰	۰	۰	۱٤	۱٤۳	۰
۰	۰	۰	۰	۸۲	۲۵۵	٤۸	۰
۳٤	۰	۱٤	۰	۰	۰	۰	۰
۰	۰	٦۳	۰	۳۸	۱٤۳	۰	۰
٤۰۳٤۹	۱٤۷۰۸	۲۱۱٤۵	۱٦۷۹۹	۲۳۰۹۹	۱۷۸٦۸	۸٦۸۲	۵۷۵۳
۲٦۷۰۳	۵۹۵۸	۵۸۹۷	۸۲٦۳	۱۲۰۳٤	۱۲٦۲۲	٦۰۹۸	۱۹۵٤
٦۷۰۵۲	۲۰٦٦٦	۲۷۰٤۲	۲۵۰٦۲	۳۵۱۳۳	۳۰٤۹۰	۱٤۷۸۰	۷۷۰۷

۲۱	مهمند دره	۲۵٦۷	۱۲۹۱	۲۸۳۲	۱٤۳۳	۲۳۰۳	۱۱۸۷	۲۳۱۲	۱٤۵۸	۲۰۱۸	۸۹٦	۱۹۳۸	۵٤۳	۱٦۳۸	۳۳٦	۱۱۵۰	۱۱٤	۸۷۳	۹۹	۸٤۸	۸۱	٦۹۸	۵۵	۵۳۱	٦۷	۲۹۳	۲۲	۲۳۲	۲۰	۲۰۲۳۳	۷٦۰۲	۲۷۸۳۵
۲۲	نازیان	۱۰۸۱	۷۵۲	۱۳۰۸	۸۳۷	۱۱۲۳	۷۲٦	۱۲٤۷	۷۵۱	۱۳٤٤	۸۹٤	۱٤۰۷	۷۵۵	۷۰۳	۳۲۳	۳۹۷	٤٦	۲۰۱	۱۰	۱۲٦	۰	۱۵۹	۰	۱۰۲	۰	۹۵	۰	۱۹	۰	۹۳۱۲	٤۹۹٤	۱٤۳۰٦
جمله		٦۰۹۳۵	٤۲۷٦۷	٦۳۱۳۰	٤۰۲٤۱	۵۲۷۵۱	۳۱۹۱۸	۵٤۹۳۳	۳۳۵۹۹	٤۸۷۷۹	۲۸۸۳۸	٤٦۵۱۱	۲٦۱۵۰	٤۳۲۰۹	۲۰۲۵۵	۳٤٤۵۲	۱٤۸۱۳	۲۷۰۵٦	۱۱۱٤۱	۲۳۰۵۷	۸۱۲۵	۱۸۸۵٦	٦۰۹٤	۱٤۹۸٦	٤٤۱٦	۲۵٤۰	۱۱۷٤	۱۵۷۰	۱۳۵۸	٤۹۲۷٦۵	۲۷۰۸۸۹	۷۲٦٦۵٤

د ښوونځیو(لومړنیو، منځنیو او لیسو) د ودانیو شتون او نه شتون

دننگرهار ولایت په مربوطاتو کی اکثریت ښوونځي اساسي ودانۍ او تعمیر لری دهغه ښوونځیو له جملی څخه چی ودانی لری لیسه ۲۵۹ منځنی ښونځی ۸۷ اولمړنی ښوونځی ۵۱ دی، دننگرهار په ولایت کی هغه ښوونځی چی ودانی نلری له هغی جملی څخه ۳۱ بابه لیسی ، ۴۲ بابه منځنی ښوونځی او ۳۰۹ بابه لمړنی ښوونځی دی.

د ننگرهار پوهنی ریاست مربوط د دولتی تعلیمی مرکزونو دټولو برنامو د تعمیر ، احاطی دیوال ،توحیدی جدول کال ۱۳۹۷																									
#	ولسوالی	عمومی زده کړی				اسلامی زده کړی				د ښوونکو روزنه				تخنیکی او مسلکی زده کړی				سواد زده کړه				عمومی جمله (ټولی برنامی)			
		تعمیر		احاطی دیوال		تعمیر		احاطی دیوال		تعمیر		احاطی دیوال		تعمیر		احاطی دیوال		تعمیر		احاطی دیوال		تعمیر		احاطی دیوال	
		لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری	لری	نلری
۱	اچین	۱۱	۳۲	۳	۳۹	۱	۲	۰	۳	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲	۳۵	٤	٤۳

٢	بتی کوټ	١٤	٣١	٤	٤١	١	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	١	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	١٦	٣١	٤	٤٣
٣	بهسود	٣٤	١٦	٣٢	١٨	٢	٥	١	٦	٠	١	٠	١	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٣٧	٢٢	٣٤	٢٥
۴	پچیراگام	٨	٢٤	٢	٣٠	٠	٢	٠	٢	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٨	٢٨	٢	٣٤
۵	مرکز	٢٩	٩	٢٧	١١	٢	٣	٢	٣	١	٠	١	٠	٣	٠	٣	٠	١	٢	١	٢	٣٦	١٤	٣٤	١٦
٦	چپرهار	٢٣	٤٥	١١	٥٧	٣	٤	٠	٧	٠	١	٠	١	١	٠	٠	١	٠	٠	٠	٠	٢٧	٥٠	١١	٦٦
٧	حصارک	١٣	١٦	٣	٢٦	١	٣	١	٣	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	١٤	٢١	٤	٣١
٨	خوګیانی	٣٢	٣٠	٣٢	٤٠	٢	٤	٢	٤	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٣٤	٣٦	٢٤	٤٦
٩	دره نور	١٥	١٤	٩	٢٠	٢	٤	٢	٤	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٧	١٩	١١	٢٥
١٠	ده بالا	٨	٤	٥	٧	١	١	١	١	٠	٠	٠	٠	٠	٢	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٩	٧	٦	١٠
١١	دوربابا	١٢	٨	٨	١٢	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٢	٩	٨	١٣
١٢	رودات	٢٤	١٩	١٣	٣٠	٣	٢	١	٤	٠	١	٠	١	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٢٨	٢٢	١٥	٣٥
١٣	سرخرود	٤١	١٠	٣٥	١٦	٢	٠	١	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٢	٠	٢	٤٣	١٤	٣٦	٢١
١۴	شیرزاد	١٢	١٤	٦	٢٠	١	٣	١	٣	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٣	١٧	٧	٢٣
١۵	غنی خیل	١٤	١٥	٨	٢١	١	٢	٠	٣	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	١٥	١٩	٨	٢٦
١٦	کوټ	١٢	٢٢	٧	٢٧	٠	٣	٠	٣	٠	٠	٠	٠	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	١٢	٢٦	٧	٣١

١٧	کامه	٢٢	٥	١٦	١١	٢	٥	١	٦	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٢٤	١٢	١٧	١٩
١٨	خیوه	٢٧	١٧	١١	٤٤	٢	١	٢	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٢٩	١٩	١٣	٣٥
١٩	گوشته	١٧	٣	١٠	١١	٠	٢	٠	٢	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	١٧	٧	١٠	١٤
٢٠	لعلپوره	٧	١٠	٥	١٢	٠	٢	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٧	١٢	٥	١٤
٢١	مهمند دره	١٣	١٤	٨	١٩	١	٢	١	٢	٠	١	٠	١	٢	٠	٢	٠	٠	٠	٠	٠	١٧	١٦	١١	٢٢
٢٢	نازیان	٤	٢٠	٢	٢١	١	٠	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	١	٠	٠	٠	٠	٤	٢٢	٢	٢٤
	جمله	٤٩٢	٤٧٨	٢٣٨	٥٢٢	٢٨	٥١	١٦	٦٤	١	١٥	١	١٥	٩	١٠	٧	١٢	١	٣	١	٣	٣٤١	٣٥٨	٢٧٤	٦١٦

دپوهني سکتور دتیرو پنځو کلونو بودجه او لګښت

دپوهنی سکتور دتیرو پنځو کلنو پرمختیایی بودجه او لګښت				
ګڼه	ریاست	پنځه کلنه بودجه	دبودجه لګښت	کتنه
۱	دپوهنی ریاست	۲۷۹۵۳۹۸۷۷,۰۰	۲۷۲۲۹۰۳۴۵,۰۰	
۲	دپوهنتون ریاست	۷۸٬۸٦۷٬٤٥۲,۰۰	۷۸٬۸٦۷٬٤٥۲,۰۰	
جمله		۳٥۸٬٤۰۷٬۳۲۹,۰۰	۳٥۱٬۱٥۷٬۷۹۷,۰۰	

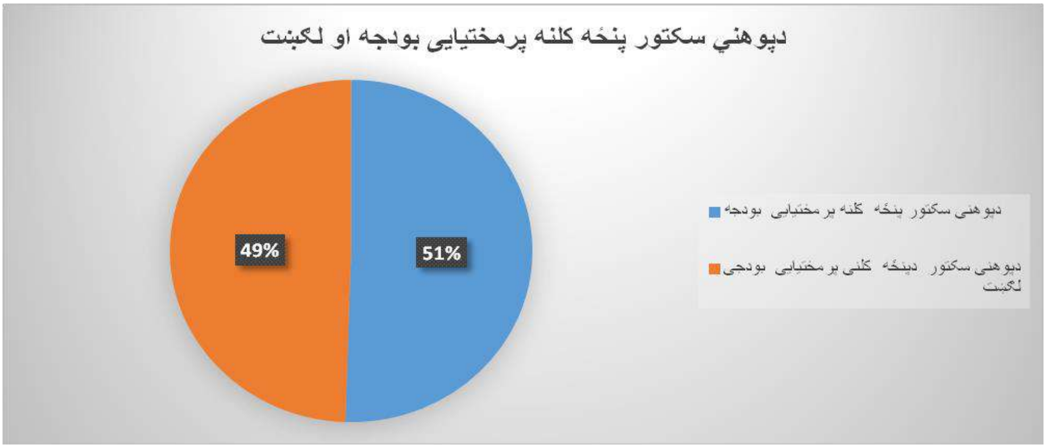

د پوهنې په برخه کې د خصوصي پانګونې کچه

په افغانستان کې د تیرو څه کم دوه لسیزو په جریان کی د پخوا په پرتله دپوهنې په ډګر کی دخصوصی سکتور لخوا کی د ثانوي زده کړو او عم دعالی زده کړو په برخه کی دپام وړ پانګونه شوی چی له نیکه مرغه دپوهنې په ګاڼه باندی دنویو نسلونو دسمبالښت لپاره د ننګرهار ولایت دپوهنی په ډګر کی د خصوصی ښوونځیو پانګونه (۴۵۹۰۰۰۰) افغانی او د کورسونو پانګونه (۵۳۰۰۰۰) ښودل شوی

د پوهنې سکتور په برخه کې د نادولتي کوپراتیفي ادارو او پرمختیایي شریکانو مرسته

دننګرهارپوهنتون سره دنړیوال بانک، دپوهنتونونودبشری ځواک دپرمختګ پروګرام(USWDP) د ELCLC د YDSO اداری په مرسته د USAID لخوادITCN دننګرهار پوهنتون دمعلوماتی ټکنالوجی مرکز چی ZIIK دبرلین پوهنتون لخوا همدرانګه دننګرهار پوهنتون تدریسی روغتون سره د GAAC په نوم موسسو مرسته کړی، دیادونی وړ ده چی یادو مؤسسو په اداری اوتخنیکی برخه کی مرسته کړی.

د دولتي او خصوصي ښوونځيو، پوهنتونونو او نورو پوهنيزو ادارو پرتله کول

دا چې دولتي پوهنتونونه او ښوونځی ددولت لخوا حمایه کیږی، دنصاب د پیاوړتیا، دپرمختیایی پروژو په ډګر کی ورته د دولت لخوا کلنی بودجه ورکول کیږی، بهرنی ډونران ورسره هراړخیزی پرمختیایی مرستی کوی، ددولتی پوهنتونونو استادانو ته دماستری او دوکتورا تر لاسه کولو موقع ورکول کیږی، په ټوله کی ددولت لخوا هراړخیر ملاتړ کیږی، په ضمن کی دخصوصی پوهنتونونو سره بیا پورته ورته مرسته او همکاری او هر اړخیز ملاتړ شتون نلری.

د دولتي او خصوصي ښوونځيو، پوهنتونونو او نورو روزنيزو يا پوهنيزو ادارو د ښوونې د کيفيت او اغيزمنتوب کچه

که څه هم په نړی کی ثانوی او لوړی زده کړی دډیری دولتونو لخوا په وړیا توګه خپلو ولسونو ته نه وړاندی کیږی، خو لله الحمد په افغانستان کی دتاریخ په اوږدو دومره ځانګړی پاملرنه ثانوی او لوړو رده کړو ته نه ده شوی مګر دافغانستان اسلامی جمهوری دولت اوسنی نظام ورته خاصه پاملرنه کړی، په دولتی ښوونځیو کی دپخوا په برتله ښوونیز نظام پیاوړی شوی، داوسنی عصر او زمان سره سم تعلیمی نصاب چاپ شوی او په دولتی ښوونځیو کی تدریس کیږی، ددولت په ملاتړ ښوونیز او روزنیز کیفیت دپخوا په پرتله ډیر ښه شوی ، دلیل یی داده ، چی دازادی سیالۍ له لاری ، دلوړو زده کړو خاوندان په اکثره ښوونځیو کی اوس مهال د ښوونکی په صفت دنده ترسره کوی چی پخوا په اکثریت ښوونځیو کی دلوړو زده کړو خاوندان ډیر کم وه، همدارنګه خصوصی ښوونځی هم دخپل بریالیتوب او کامیابی لپاره هڅه کوی چی باکیفیته خدمات او تدریسی سیستم رامنځته کړی چی په حقیقت کی رامنځته کړی هم ده .

دبادونی وړ ده چی ددولتی پوهنتونونو دلوړو زده کړو په کیفیت کی دپخوا په پرتله څرګند مثبت تغیر راغلی علت یی داده چی د افغانستان د دولتی پوهنتونو سره دبهرنی ډونرانو لخوا په هرډګر کی مرسته شوی، دپوهنتون استاداتو ته دماستری او دوکتورا ترلاسه کولو لپاره موقع ورکړل شوی نو په ضمن کی دماسترانو اودوکتورانو په شتون کی د لوړو زده کړو په تدریس میتود او اغیزمنیا کی دپام وړ تغیر راغلی.همدرانګه خصوصی پوهنتونونه هم دهیواد دنسلونو په روزنه کی مهم رول لوبولی، ځکه د لوړو زده کړو وزارت کلنی ظرفیت او جذب دهیواد په کچه بسنه نه کوی نو هغه ځوانان چی ددولتی کانکور په ازموینو کی بریالی نشی نو خصوصی پوهنتونونو همدا موقع ورته مساعده کړی چی ناهیلی او بی برخلیکه پاته نشی.

د روغتيا سکتور

د روغتيا سکتور

دننګرهار دعامی روغتیا ریاست چی دافغانستان اسلامی جهوری دولت داتو سکژورونو له جملی څخه یو مهم اوارزښت لرونکی دعامی روغتیا ستکور دی اونوری اداری په یاد سکتورکی شتون نلری یوازینی واحد سکتور دی چی په پنځه کاری برخو کی معالجوی ،وقایوی ،نیمه عالی طبی زده کړی ،اکمال تخصص برنامی ،خصوصی سکتورخدمتونوپه ساحو کی دختیځ زون په سطحه باکیفیته روغتیایی خدمات وړاندی کوی یاده اداره په۱۳۲۰هجری شمسی کال کی دننګرهار دعامی روغتیا امریت په نوم باندی ایجادشوه اوپه ۱۳۵۸کال کی دعامی روغتیا ریاست ته یی ارتقاء وکړه،چی په ۱۳۴۲کال کی دننګرهار دعامی روغتیا ریاست او ولایتی روغتون لپاره ۴۰بستریزو روغتون د بنست ډبره دافغانستان شاهی دولت دوخت صدراعظم داکترمحمد موسی شفیق له لوری کیښودل شوه چی په دوه برخوعمومی جراحی،عمومی داخله کی ټولنی ته روغتیایی خدمات وړاندی کول اوپه ۱۳۶۰کال کی دعامی روغتیا روغتون ۲۰۰بسترو ته ارتقاوکړه اوولایتی روغتون دعمومی جراحی،عمومی داخله،ماشومانوڅانګه،ولادی نسایی،

انتانی،اورتوپیدی(دهډوکوبرخه)،غوږ،پزه،ستونی،توبرکلوز(سل) اونورمتفرقه څانګو کی روغتیایی خدمات شروع شول او۲۰۰بستریز روغتون اودعامی روغتیا ودانی دتصدی بنایی له لوری کارونه بشپړشو اوپه ۱۳۶۱کال کی دعامی روغتیا روغتون اودعامی روغتیا ریاست ودانی دننګرهارعامی روغتیا ریاست ته رسماً وسپارل شوی چی دجلال ابادښار اوولسوالیو په شمول په ټول ولایت کی په هغه وخت کی ۲۴روغتیایی مرکزونو شتون درلود چی ولسوالیو روغتیایی مرکزونو کی عمومی سراپا ناروغان تداوی کیدل اوولایتی روغتون کی دسراپا ناروغانو ترڅنګ دداخل بستر ناروغان هم تداوی کیدل چی اوس مهال لپاره دننګرهار دعامی روغتیاریاست د۱۶۲روغتیایی مرکزونوپواسطه دټول ولایت لپاره روغتیایی خدمات وړاندی کوی چی۱۳۶۰ داخل بستر ناروغانولپاره ځای لری چی دیاده اداره دخدماتو دشروع څخه تراوسه پوری شپاړلس ریئسان چی عبارت دی له (داکترغلام علی،داکتر گل الرحمن،پوهاندوی دوکتورسیدحسن بها،پوهیناردوکتورشهیربهادرحسن،پوهان دوکتور روف احسان،پوهنیاردوکتورقیام الدین واک،داکترمزمل کرور،داکتر گلوجان وحدت،داکتر تاج محمد رحمانی،مفتی معصوم خان،مولوی نیک محمد،مولوی شیرعلی حنیفی،داکتر فضل محمد ابراهیمی،داکتر اجمل پردیس،داکتر بازمحمد شیرزاد)ریئسان تیرشوی اوداکتر نصیر احمد دورانی فعلآ دیاد اداری دریس په توګه دنده پرمخ وړی ،اوس مهال دعامی روغتیا سکتور ۱۴۰۰دایمی پرسونل او۴۶۰۰موقتی پرسونل لری او۲۲اداری څانګولرونکی دی

روغتیایي خدمتونو ته لاسرسی

بنستیزو روغتیایي مرکزونو(BHC) ته د ښځو او نرانو لاسرسی

په ننگرهار ولایت کی ټول ۱۵۸ روغتیایي مرکزونو شتون لری چی نیږی په ټول ولایت کی ۹۰٪خلک دټولنی لومړنیو روغتیایي خدمتونو ته لاس راسی لری اوهم ۱۰٪ ساحه روغتیایي خدماتو ته لاس راسی نلری اویا دروغتیایی مرکزونو څخه په لری واټن کی قرار لری اوجغرافیوی موانع لری.

)بنستیز روغتیایی مرکزونه(BHCs)

دولایت په سطحه دبنستیزو روغتیایی مرکزونو شمیر په لاندی جدول کی خلاصه شوی

دولایت په سطحه دبنستیز روغتیایی مرکزونه				
ګڼه	دروغتیایی مرکزنوعه	کلی	ولسوالی	ولایت
۱	بنستیز روغتیایی مرکز	عبدالخیل	اچین	ننگرهار
۲	بنستیز روغتیایی مرکز	مامند	اچین	ننگرهار
۳	بنستیز روغتیایی مرکز	شډل	اچین	ننگرهار
٤	بنستیز روغتیایی مرکز	پیښه	اچین	ننگرهار
۵	بنستیز روغتیایی مرکز	انبار خانه	بتی کوټ	ننگرهار
٦	بنستیز روغتیایی مرکز	چهاردهی	بتی کوټ	ننگرهار
۷	بنستیز روغتیایی مرکز	مشوانی	بتی کوټ	ننگرهار
۸	بنستیز روغتیایی مرکز	وچ تنګی	بهسود	ننگرهار
۹	بنستیز روغتیایی مرکز	قلعه خیالي	بهسود	ننگرهار
۱۰	بنستیز روغتیایی مرکز	نهر شاهی	بهسود	ننگرهار
۱۱	بنستیز روغتیایی مرکز	همیم صاحب	بهسود	ننگرهار

۱۲	بنستیز روغتیایی مرکز	قلعه ملخ	بهسود	ننگرهار
۱۳	بنستیز روغتیایی مرکز	سراچه علی خان	بهسود	ننگرهار
۱۴	بنستیز روغتیایی مرکز	ثمر خیل	بهسود	ننگرهار
۱۵	بنستیز روغتیایی مرکز	کاریز کبیر	بهسود	ننگرهار
۱۶	بنستیز روغتیایی مرکز	گلدره	چپرهار	ننگرهار
۱۷	بنستیز روغتیایی مرکز	ماڼو	چپرهار	ننگرهار
۱۸	بنستیز روغتیایی مرکز	سنگینه	چپرهار	ننگرهار
۱۹	بنستیز روغتیایی مرکز	سپین جومات	چپرهار	ننگرهار
۲۰	بنستیز روغتیایی مرکز	تریلی	چپرهار	ننگرهار
۲۱	بنستیز روغتیایی مرکز	مچ کنډول	دره نور	ننگرهار
۲۲	بنستیز روغتیایی مرکز	قلعه شاهی	دره نور	ننگرهار
۲۳	بنستیز روغتیایی مرکز	بمبه کوټ	دره نور	ننگرهار
۲٤	بنستیز روغتیایی مرکز	شپوله	ده بالا	ننگرهار
۲٥	بنستیز روغتیایی مرکز	اغز	ده بالا	ننگرهار
۲٦	بنستیز روغتیایی مرکز	پاپین	ده بالا	ننگرهار
۲۷	بنستیز روغتیایی مرکز	سره گته	دوربابا	ننگرهار
۲۸	بنستیز روغتیایی مرکز	ماما خیل (گوشته)	گوشته	ننگرهار
۲۹	بنستیز روغتیایی مرکز	زیارت ډاگ	گوشته	ننگرهار
۳۰	بنستیز روغتیایی مرکز	سیاب سره میاشت	حصارک	ننگرهار
۳۱	بنستیز روغتیایی مرکز	جوی هفت	جلال اباد	ننگرهار
۳۱	بنستیز روغتیایی مرکز	تربیت اطفال	جلال اباد	ننگرهار
۳۲	بنستیز روغتیایی مرکز	ریگ شاه مرد خان	جلال اباد	ننگرهار
۳۳	بنستیز روغتیایی مرکز	سری میاشتی مرکزی کلینک	جلال اباد	ننگرهار
۳٤	بنستیز روغتیایی مرکز	زړه سارنوالی	جلال اباد	ننگرهار
۳٥	بنستیز روغتیایی مرکز	زرین آباد	جلال اباد	ننگرهار
۳٦	بنستیز روغتیایی مرکز	زاخیل	کامه	ننگرهار
۳۷	بنستیز روغتیایی مرکز	لنډه بوچ	کامه	ننگرهار
۳۸	بنستیز روغتیایی مرکز	میتاخیل	کامه	ننگرهار
۳۹	بنستیز روغتیایی مرکز	چمتله ۱	خوگیانی	ننگرهار
٤۰	بنستیز روغتیایی مرکز	چمتله ۲	خوگیانی	ننگرهار
٤۱	بنستیز روغتیایی مرکز	نکړ خیل	خوگیانی	ننگرهار
٤۲	بنستیز روغتیایی مرکز	میمله	خوگیانی	ننگرهار
٤۳	بنستیز روغتیایی مرکز	لوخی	خوگیانی	ننگرهار
٤٤	بنستیز روغتیایی مرکز	وزیر تېتنګ	خوگیانی	ننگرهار
٤٥	بنستیز روغتیایی مرکز	وزیر احمد خیل	خوگیانی	ننگرهار
٤٦	بنستیز روغتیایی مرکز	زاوه	خوگیانی	ننگرهار

٤٧	بنستیز روغتیایی مرکز	اتاور	کوزکونر	ننگرهار
٤٨	بنستیز روغتیایی مرکز	گوریک	کوزکونر	ننگرهار
٤٩	بنستیز روغتیایی مرکز	گمبیری	کوزکونر	ننگرهار
٥٠	بنستیز روغتیایی مرکز	شگي	کوزکونر	ننگرهار
٥١	بنستیز روغتیایی مرکز	لاغر جی	کوټ	ننگرهار
٥٢	بنستیز روغتیایی مرکز	کوټ سید احمد خیل	کوټ	ننگرهار
٥٣	بنستیز روغتیایی مرکز	چکنور	لعل پوره	ننگرهار
٥٤	بنستیز روغتیایی مرکز	گردی غوث	مومندره	ننگرهار
٥٥	بنستیز روغتیایی مرکز	طورخم	مومندره	ننگرهار
٥٦	بنستیز روغتیایی مرکز	دوه خولي نازیان	نازیان	ننگرهار
٥٧	بنستیز روغتیایی مرکز	سلیمآن خیل	پچیراگام	ننگرهار
٥٨	بنستیز روغتیایی مرکز	پانگزی	پچیراگام	ننگرهار
٥٩	بنستیز روغتیایی مرکز	گیره خیل	پچیراگام	ننگرهار
٦٠	بنستیز روغتیایی مرکز	کان او قطرغي	رودات	ننگرهار
٦١	بنستیز روغتیایی مرکز	قلعه میر جی	رودات	ننگرهار
٦٢	بنستیز روغتیایی مرکز	حصارشاهی کمپ	رودات	ننگرهار
٦٣	بنستیز روغتیایی مرکز	برو	رودات	ننگرهار
٦٤	بنستیز روغتیایی مرکز	شنډي توت	شیرزاد	ننگرهار
٦٥	بنستیز روغتیایی مرکز	تؤ تؤ	شیرزاد	ننگرهار
٦٦	بنستیز روغتیایی مرکز	شیخ مصری ښا رگوتي	سرخرود	ننگرهار
٦٧	بنستیز روغتیایی مرکز	کوز شیخ مصری	سرخرود	ننگرهار
٦٨	بنستیز روغتیایی مرکز	بختان	سرخرود	ننگرهار
٦٩	بنستیز روغتیایی مرکز	کنکرک	سرخرود	ننگرهار
٧٠	بنستیز روغتیایی مرکز	بالاباغ	سرخرود	ننگرهار
٧١	بنستیز روغتیایی مرکز	هجرت کلي	سرخرود	ننگرهار
٧٢	بنستیز روغتیایی مرکز	درونته	سرخرود	ننگرهار

د ښځو او نرانو لپاره د بنسټیزو روغتیايي مرکزونو شمیر دننگرهار په ولایت کی دښځو او نرانو لپاره۹ بابه دولتی روغتونونه، ٢٦ بابه خصوصی او تشخصیه روغتونونه ،٢٢ بابه جامع روغتیایي مرکزونه، ٧٢ بابه بنسټیز روغتیایی مرکزونه (BHCs)، دننگرهار ولسونو ته دروغتیا په ډگر کی هر اړخیز خدمات وړاندی کوی

د هراړخیزو روغتیايي مرکزونو(CHC) شمیر

دننگرهار ولایت په سطحه جامع روغتیایی مرکزونو شمیر چی جمله تعداد یی ٢٢ بابه ښودل شوی اوبشپړ تفصیل یی په لاندی جدول کی ښودل شوی

هر اخیز روغتیایی مرکزونه				
شماره	ولایت	ولسوالی	کلی	هرارخیز روغتیایی مرکزونه
۱	ننگرهار	اچین	اچین	هراړخیز روغتیایی مرکز
۲	ننگرهار	بتی کوټ	بتی کوټ	هراړخیز روغتیایی مرکز
۳	ننگرهار	بهسود	بلند غر	هراړخیز روغتیایی مرکز
٤	ننگرهار	بهسود	نجم القرأ	هراړخیز روغتیایی مرکز
٥	ننگرهار	چپرهار	اخند زاده گان	هراړخیز روغتیایی مرکز
٦	ننگرهار	دره نور	برکوټ	هراړخیز روغتیایی مرکز
۷	ننگرهار	ده بالا	دهـ بالا	هراړخیز روغتیایی مرکز
۸	ننگرهار	دوربابا	دور بابا	هراړخیز روغتیایی مرکز
۹	ننگرهار	گوشته	گوشته	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۰	ننگرهار	حصارک	رغه	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۱	ننگرهار	جلال اباد	نجم الجهاد	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۲	ننگرهار	کامه	سنگر سرای	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۳	ننگرهار	خوگیانی	وزیر پیره خیل	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱٤	ننگرهار	کوزکونړ	کوز کنړ (خیوه)	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱٥	ننگرهار	کوټ	کوټ جبه	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱٦	ننگرهار	لعل پوره	لالپوره	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۷	ننگرهار	مومندره	مهمند دره	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۸	ننگرهار	نازیان	نازیان	هراړخیز روغتیایی مرکز
۱۹	ننگرهار	پچیراګام	پچیر	هراړخیز روغتیایی مرکز
۲۰	ننگرهار	روداټ	حصار شاهی (روداټ)	هراړخیز روغتیایی مرکز
۲۱	ننگرهار	شیرزاد	ماما خیل (شیرزاد)	هراړخیز روغتیایی مرکز
۲۲	ننگرهار	سرخرود	سلطان پور	هراړخیز روغتیایی مرکز

دولتي او خصوصي روغتونونه

د روغتونونو او بسترو شمیر(د ښځو لپاره د شته بسترو شمیر)

دننگرهار ولایت دولتی روغتونو شمیر چی جمله تعداد۹ بابه ده او بشپړ اړونده معلومات یی په لاندی جدول کی ښودل شوی

دولتي او خصوصي روغتونونه				
ګڼه	ولایت	ولسوالی	بسترونو شمیر	دروغتون دوډ او نوم
۱	ننگرهار	جلال اباد	٥٦۸	ننگرهارحوزوی روغتون
۲	ننگرهار	جلال اباد	۱۲۰	دفاطمه الزهرا ولایتی روغتون
۳	ننگرهار	جلال اباد	۷۰	دپوهنتون روغتون
٤	ننگرهار	جلال اباد	٦۰	دپښتورگوملی روغتون

٥	ننگرهار	جلال اباد	۲۰۰	دنشه یی توکیو درڼدو روغتون
٦	ننگرهار	کامه	٥٥	دکامې ولسوالی روغتون
۷	ننگرهار	خوگیانی	۷٥	دخوگیانیو ولسوالی روغتون
۸	ننگرهار	پچیراګام	۳۰	دپچیراګام ولسوالی روغتون
۹	ننگرهار	شینوار	۷٥	دغنی خیلو ولسوالی روغتون

د خصوصي روغتونوشمیر دننگرهارپه ولایت کی دخصوصی روغتونو اوتشخصیه روغتیایی مراکزونه ۲٦ بابه ښودل شوی چی اړونده معلومات یی په لاندی ډول جدول کی په لنډه توګه ښودل شوی.

خصوصي روغتونونه					
ګڼه	دروغتیایی مرکز نوم	ولسوالی/ ناحیه	کلی / ناحیه	دروغتیایی مرکز ډول(تشخیصیه)بستر لرونکی	دبستر شمیره
۱	رحمت افغان روغتون	سرخرود	دوسرکه سرخرود	داخله، اطفال اونسایی ولادی	۲۰
۲	روښان روغتون	جلال اباد ښار	چهاراهی مرستون	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
۳	جلال اباد میډیکل کمپلیکس روغتون	جلال اباد ښار	چهاراهی مرستون	داخله عمومی، اطفال، قلب	۲۰
٤	شفاء عظیم روغتون	جلال اباد ښار	چهاراهی مرستون	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
٥	داودزی روغتون	جلال اباد ښار	چهاراهی مرستون	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
٦	اریانا ننگرهار روغتون	جلال اباد ښار	چشمه خانجی	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
۷	شفا عصری روغتون	جلال اباد ښار	چشمه خانجی	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
۸	ملالی روغتون	جلال اباد ښار	چهل متره	نسایی ولادی جراحی	۲۰
۹	مغل خان روغتون	جلال اباد ښار	درمسال	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
۱۰	بیداره روغتون	جلال اباد ښار	چوک مستوفیت	نسایی ولادی جراحی	۱۰
۱۱	ناصری روغتون	جلال اباد ښار	درمسال	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	٥۰
۱۲	لوی ننگرهار روغتون	جلال اباد ښار	سرخرود رینګ رود	عمومی	۱۰
۱۳	داکتر اول خان روغتون	جلال اباد ښار	مستوفیت	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۳۰
۱٤	میاخیل ستندرد روغتون	جلال اباد ښار	چشمه خانجی	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
۱٥	عبدالسمیع شیرزی روغتون	جلال اباد ښار	درمسال	ګوش وګلو	۱۰
۱٦	سپین غر روغتون	جلال اباد ښار	ګولای عربان	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۳۰
۱۷	داکتر ایمل حسن زی روغتون	جلال اباد ښار	بلاک سنګی	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰

۱۸	دعا	بهسود	دبهسودو پله ته خیرمه	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۱۰
۱۹	سلام روغتون	بهسود	بنه غرو بازار	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۱۰
۲۰	اجمل مومند روغتون	بتی کوت	بتی کوت مرکز	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۱۰
۲۱	ساینسی روغتون	جلال اباد ښار	دوهمه ناحیه	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۲۰
۲۲	تسلیمه کاکړ	جلال اباد	چشمه خانجی	نسایی ولادی جراحی	۱۰
۲۳	الشفاء روغتون	جلال اباد	چشمه خانجی	داخله، اطفال،نسایی ولادی اوجراحی	۱۰
۲٤	باختر روغتون	جلال اباد	انگورباغ	گوش،گلو،سترگه	۱۰
۲۵	الخدمت روغتون	جلال اباد	چهارهی مرستون	داخله، اطفال	۱۰
۲٦	انصاف طوطاخیل ر وغتون	جلال اباد	شیریندل پلازا	داخله، اطفال	۱۰

دولتي او خصوصی روغتونونه

په نگرهار ولایت دولتی ۹ بابه دولتی روغتونونه شتون لری، واضحع خبره ده چی په هیواد کی اکثریت خصوصی روغتونونو ته دواړه قشرونه نارینه او ښځینه د خپلو اړتیا درقع کولو لپاره مراجعه کولای شی نو په همدی موخه په دننگرهار په ولایت کی ۲۹ بابه خوصوی روغتونونه او تشخصیه مرکزونه موجود دی.

زیږنتونونه

دننگرهار په ولایت کی په دولتی او خصوصی روغتونونو کی ۱۵۰ زیږنتونونه موجود دی چی هیواد وال دخپلو اړتیا درفع کولو لپاره ورته مراجعه کولای شی

په خصوصي او دولتي روغتونونو کې د ناروغانو او روغتونو د تناسب پرتله

دا چی د ننگرهار په مرکز جلال اباد کی ۹ بابه دولتی لوی روغتونونه، ۲٦ بابه خصوصی روغتونه، ۲۲ بابه هراړخیز روغتیایی مرکزونه، ۱۵۰ بابه ښځینه زینتونونه او دهمدی ولایت په ولسوالیو کی ۷۲ بابه بنستیز روغتیایی مرکزونه او همدارنگه د عامی روغتیا دمعلوماتو پر بنسټ ۹۰ سلنه خلک روغتیا اسانتیاوو ته لاس رسی هم لری نو جوته خبره ده چی دننگرهار ولسونه هغه خصوصی او دولتی روغتونونه چی ددی ولایت په مرکز او ولسوالیو کی شتون لری په نسبی توگه بسنه کوی.

په دولتي کلینکونوکی دناروغانو تعداد	په دولتی کلنیکونو کی داکتران	په خصوصی روغتونو کی دناروغانو تعداد	په خصوصی روغتونو کی دداکترانو تعداد	دتناسب پرتله
په خصوصي او دولتي کلينيکونو کې د ناروغانو او ډاکټرانو د تناسب پرتله				
٥٧١٩٤٠٠	٤٥٤	١٤٠٠٠٠	١٩٩	٥٧١٩٤٠٠ناروغان د ٤٥٤ داکترانو به تناسب کتل شویدی په دولتی کلینکونو کی چی نظر ناروغانو ته دډاکترانو تناسب کم دی او ١٤٠٠٠٠ ناورغانو د ١٩٩ ډاکترانو په تناسب په خصوصی روغتونونو کی کتل شویدی چی نظر ناروغانو ته دداکترانو تناسب زیات دی

په خصوصي او دولتي کلينيکونو کې د ښځو او نرانو لپاره د خدمتونو د اراېې کيفيت

په دولتی کلینکونوکی ښځو لپاره دخدمتونو دوراندی کولو کیفیت	په دولتی کلینکونوکی نارینه و لپاره دخدمتونو دوړاندی کولو کیفیت	په خصوصی روغتونو کی دښځولپاره دخدمتونو دوړاندی کولو کیفیت	په خصوصی روغتونو کی دنارینه و لپاره دخدمتونو دوړاندی کولو کیفیت
١- دولادی نسایی خدماتو کی دپخوا به پرتله ښه شوی اولایت په سطحه دمیندو دمړینی کچه کمه شویدی ٢- واکسین دتطبیق خدماتوساحه پراخه شوی اوتولی میندی خپل واکسینونه په خپل وخت اخلی اومعیوبیت کچه په ولایت کی کمه شویدی ٣- دښځولاس راسی روغتیایی خدمتونو ته پخوا په پرتله زیات شوی	١- په نارینه وو کی دپخوا په نسبت دعامه پوهاوی کچه ښه شویدی ٢- دنارینه وو ورتگ روغتیایی مرکزونه ښه شویدی ٣- دمعلولیت کچه په نارینه وو کی ښه شویدی ۴- روغتیایی خدماتو ته لاس راسی دنارینه وو پخوا په پرتله ښه شویدی	١- دولادی نسایی خدماتو کی دپخوا به پرتله ښه شوی اودولایت په سطحه دمیندو دمړینی کچه کمه شویدی ٢- واکسین دتطبیق خدماتوساحه پراخه شوی اوتولی میندی خپل واکسینونه په خپل وخت اخلی اومعیوبیت کچه په ولایت کی کمه شویدی ٣- دښځولاس راسی روغتیایی خدمتونو ته پخوا په پرتله زیات شوی	١- په نارینه وو کی دپخوا په نسبت دعامه پوهاوی کچه ښه شویدی ٢- دنارینه وو ورتگ خصوصی روغتیایی مرکزونه ښه شویدی ٣- دمعلولیت کچه په نارینه وو کی ښه شویدی ۴- روغتیایی خدماتو ته لاس راسی دنارینه وو پخوا په پرتله ښه شویدی ۵- نارینه پرسونل په روغتیایی مرکزونوکی زیات شویدی

۴- ښځینه پرسونل په ټولو روغتیایی مرکزونو کی شتون لری اوښځینه وو ستونزی پری حل شویدی ۵- دښځوبرخه کی عامه پوهاوی زیات ښه شویدی دپخوا په پرتله ٦- قابلیی،نرسانی زیاتی روزل شویدی ۷- وقایوی خدمتونه دپخوا په نسبت ښه شویدی	۵- نارینه پرسونل په روغتیایی مرکزونوکی زیات شویدی ٦- نارینه وو ته روغتیایی تعلمیات زمینه په دولتی سکتور کی ښه شوی دی ۷- وقایوی اوساری ناروغیو خدمتونو دپخوا په پرتله ښه شویدی	۴- ښځینه پرسونل په ټولو روغتونونو کی شتون لری اوښځینه وو ستونزی پری حل شویدی	٦- نارینه وو ته روغتیایی تعلمیات زمینه په خصوصی سکتور کی ښه شوی دی

درملتونونه

دننګرهار ولایت کی دمرکز او ولسوالیو په شمول ټولټال ۸۱۷ درملتونونه وجودلری. روغتیايي متخصصین او مسلکي کسان د جنسیت په پام کي نیولوسره د ډاکټرانو، متخصصینو، نرسانو او قابله ګانو شمېر(نارینه او ښځینه)

درملتونونه										
متخصص نارینه داکتران	متخصص ښځینه	معالج نارینه داکتران	معالج ښځینه داکتران	نارینه نرسان	ښځینه نرسان	قابلی	دتغذی ښځینه مشاورینی	نارینه	ښځینه واکسیناتوران	بیاکتنه
۵۷	۱۳	۳۲۹	۵۵	۲۹۹	۹٦	۲٤۵	۱۳۲	۱۹۸	۳۳	

د مسلکي قابلو په مرسته د زیږونونو شمیر دوړو قابلو په واسطه نظارت شوی زیږونه په لاندی جدول کی توحید شوی دی.

د زیږونونو شمیر				
دقابلوشمیره	نورمال زیږونونه	مرسته شوی زیږونونه	عملیاتی زیږونونه	مجموعه
۲٤۵	۷۳٤۵٦	۲۲۹۹	۳۸۳٦	۷۹۸۳۲

تر زیږون مخکې روغتیایي خدمتونو ته لاسرسی په اوسنی وختونو کی حمل لروونکی ښځی دخپل ځان او دماشوم دصحت لپاره په دوامداره توګه دمعایناتو لپاره نیږدی کلینونو ته مراجعه کوی ، همدارنګه په اوسنی وخت کی په لویه کچه ښځینه زیږون په روغتونو کی ترسره کوی نو دزیږون څخه مخکی خدمتونو ته لاسرسی په لاندی جدول کی شودل شوی

تر زیږون مخکی روغتیا خدماتو ته لاسرسی جدول		
دزیږون څخه دمخه پالینی	دزیږون څخه وروسته پالینی	مجموعه
۱۲۸۰٤۸	۱۰۲۷۹۳	۲۳۰۸٤۱

د میندو د مړینې کچه دننګرهار په ولایت کی په هر ۱۰۰۰۰۰ (سل زرو) میندو دمړینی کچه ۸ سلنه ده چی له بده مرغه د HMIS دراپور په اساس د ۱۳۹٦کال په جریان کی ٦ میندو خپل ژوندد دلاسه ورکړ.

د ماشومانو د مړینې کچه دننګرهار ولایت په هرو ۱۰۰۰ (زرو) نوی زیږیدلو ماشومانو کی دمړینی کچه ۱۲سلنه ښودل شوی چی له بده مرغه د د HMIS دراپور په اساس د ۱۳۹٦ کال په جریان کی ۹۰۰ ماشومانو خپل ژوند له لاسه ورکړی

د خوارځواکی(سؤتغدي) کچه دننګرهار ولایت کی دخوارځواکی کچه ۴۴ سلنه ده چی د ۱۳۹٦ کال په جریان کی ۵۲۹۴۰ ماشومان په خوارځواکی اخته شوی دی

د روغتیا په برخه کې بودیجه او پانګونه

په تیرو پینځوکلونو کې، د روغتیایي سکټور لپاره ټولټال کلنی پرمختیایي بودیجه په تیرو پنځو کلنو کی دننګرهار ولایت دعامی روغتیا سکتور ته ٤٣٨٬٠٤٢٬٧١٥ افغانی دپرمختیایی بودجه په توګه ورکړل شوی و او لګښت یی ۳۹۳٬۳۰٦٬۱۸٦ ده

دروغتیا سکتور دتیرو پنځو کلنو پراختیایی بودجه او لګښت			
ګڼه	دبودیجی کال	کلنی پرمختیایی بودجه	دپرمختیایی بودیجی لګښت مجموعه
۱	۱۳۹۲	۲۲۵۹۷۷۵۷	۲۲۰۱۹٦۵۰
۲	۱۳۹۳	۱۳۱۹۷۷۰۰	۱۲۲٦۹۳۰۲
۳	۱۳۹٤	۲٤۷۳٦۰٦۸	۲۳۰٤۷۰۱۷
۴	۱۳۹٥	۱٤۸۲۷۹۳۵۳	۱۱۲٤۹٤۷۱۱
۵	۱۳۹٦	۲۲۹۲۳۱۸۳۷	۲۲۳٤۷۵۵۰٦
	جمله	٤٣٨٬٠٤٢٬٧١٥	۳۹۳٬۳۰٦٬۱۸٦

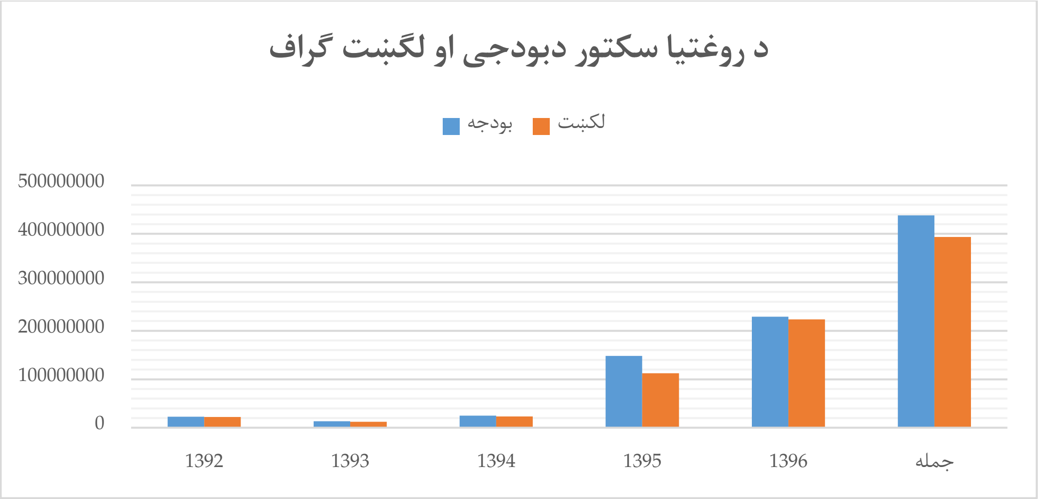

د روغتیا په برخه کې د خصوصي پانګوني کچه

دننگرهار په ولایت کی دخصوصی روغتونونو چی شمیر یی ۲٦ بابه ښودل شوی او د تشخصیه روغتیایی کلینکونه چی شمیر یی ۳۷ بابه ښودل شوی او دخصوصی درملتونو په هلکه چی شمیر یی ۸۱۷ بابه ښودل شوی دننگرهار ولسونو لخوا په دی ډگر کی پانگونه شوی دیادونی وړ ده چی یاد خصوصی روغتونونه، کلینیکونه او درملتونونه د ولسونو داړتیا سره سره په معیاری شکل خدمات وړاندی کوی، یو له دی پانگوالو څه چی په بی ساری

توگه خدمات وړاندی کوی په لاندی جدول کی یی یادونه شوی.

دخصوصی پانگوال نوم	دکاری ساحی ځای اولگښت
یوتن هیوادوال عطاوالرحمن هډوالو	دننگرهار حوزوی روغتون کی دتلیسیما ناروغیو مرکزد۱۰۰۰۰۰۰۰ (لس میلونه)افغانیو په ارزښت جوړشوی چی عملا دهغه ناروغانو لپاره ددوینی کموالی لری دیاد روغتون روغتیایی څانگه کی ورته خدمات برابرشوی اوهم ویب سایت له لاری دوینی کراس چک کیږی دضرورت په وخت یاد کسان غوښتل کیږی اوخپل وینه په وړیا توکه ورکوی

د روغتیاپه برخه کې د نادولتي مرستندویه موسسو او پرمختیایي شریکانو مرسته

شماره	نادولتی موسسی نوم	کاری ځای	دونر
۱	AADA	دولسوالیو روغتیایی مرکزنو کی روغتیایی خدمتونه وړاندی کول	نړیوال بانک
۲	HN-TPO	ننگرهار سمیه ایز روغتون کی روغتیایی خدمتونه مخی ته وړی او دوه سیار روغتیایی تیمونه دکوچیانو لپاره روغتیایی خدمتونه وړاندی کوی	نړیوال بانک اودعامی روغتیا وزارت انکشافی بودیجه
۳	PU-AMI	مختلیفو ولسوالیوکی دموبایل یا گرځینده روغتیایی خدمتونه وړاندی کول	دCHFاوECHO
٤	AWAKEN	دبهسودو ولسوالی دقلعه ملک په کلی کی اساسی روغتیایی مرکز کی روغتیایی خدمتونه وړاندی کوی	په امریکا کی دافغان ښځو ټولنه
٥	UMCA	دجلال اباد ښار زاړی څارنوالی په ساحه کی دیو اساسی روغتیایی مرکز کی روغتیایی خدمتونه وړاندی کول	جاپان هیواد مرسته
٦	PMS	په دره نور ولسوالی دقلعه شاهی په ساحه کی روغتیایی خدماتو وړاندی کوی	جاپان هیواد دسولی انستیتوت اداره
۷	ARCS	په جلال ابادښار،دره نور،حصارک ولسوالیو کی داساسی روغتیایی مرکزونو پواسطه روغتیایی خدمتونه وړاندی کوی	دافغانستان سری میاشتی ریاست

۸	Save the children	په بهسود،کامه اوسرخرود ولسوالیو کی دګرځېنده روغتیایی مرکزونو پواسطه روغتیایی خدمتونو وړاندی کوی	کاناډا هیواد
۹	Relief International	داخلی بی ځایه شوو کډوالو ته په سرخرود ولسوالی کی روغتیایی خدمتونه وړاندی کوی	OCHA اداره
۱۰	IHSAN	په ۱۹ ولسوالیو کی دتغذی خدمتونه وړاندی کوی	کاناډا هیواد
۱۱	UNECEF	دواکسنیونو،تغذی اودموراوماشوم دخدمتونو په برخه کی لازمه همکاری کوی	جاپان
۱۲	WHO	دواکسین په تهیه،ایمرجنسی اودرملو په برخه کی دعامی روغتیاریاست سره لازمه همکاری کوی	دروغتیانړیوال سازمان غړی هیوادونه

زیربنا او طبیعي سرچینو سکتور

دزیربنا او طبیعی سرچینو سکتور دهیواد او منطقی په ابادی او بیا رغونه کی رغنده نقش لوبوی، چی دهیواد دلویو لارو ډیزاینول او جوړول یی له اساسی دندو څخه شمیرل کیږی، چی نه تنها سړکونه بلکه په لویو لارو کی تونلونه، او لوړ او لوی پلونه جوړول یی هم له دندو څخه شمیرل کیږی، دننگرهار ولایت دښاری او کلیوالو دسړکونو مجموعه دکلیومتر په حساب ۸٦٥،۵ کلیومتره او عرض یی ۷ متره دی، دکیلو متر په حساب دننگرهار په مربوطاتو کی ۷۸٦ کیلو متر سړکونه اسفالټ شوی او۷۹،۵ کیلو متر سړکونو باندی جغل اچول شوی چی دیادو سړکونو عرض ۷ متر ده، دبریښنا په اړه دننگرها ولایت دبریښنا شرکت د معلوماتو پر اساس تر ۱۳۹٦ کال پوری ۴۳۰۰۰ خلک چی په اوسط ډول ۸٦۰۰ کورنی کیږی دبریښنا څخه مستفید شوی، هیره دی نه وی چی په ننگرهار کی دډوندانه دوضعیت دسروی له مخی چی په ۱۳۹۵کال کی یی ترسره کړی ۸۳،۸٪ خلک سالمو اوبه ته لاس رسی لری، همدارنگه دننگرهار ولایت دکانونو کلنی مجموعه عواید په کال ۱۳۹٦ کال کی۲۹٦٬٦٬۱۹٦۳۳،۰۰ ددولت خزانی ته تحویل شوی. پ دمخابراتو په اړه په عمومی ډول تقریباٌ ۸۷٪ دننگرهار ولایت ساحات دمخابراتی پوښښ لاندی دی

سړکونو ته لاسرسی

د ننگرهار ولایت د قیر ریزی او جغلی اندازی شوی سړکونه					
شماره	د سرک موقیعت	طول په کیلو متر	د فرش نوعیت	د سرک کټګوری	ملاحظات
۱	جلال اباد__طورخم اول لین	۷۷	قیر	RH	
۲	بای پاس سرک	۱۹	کانکریت	RH	
۳	مارکو او غنی خیل	۱۰	DBST	PH	
٤	جلال اباد - درونټه	۱۵	قیر	RH	
۵	کامی پول – کامی ولسوالی	۱٦	DBST	RH	
٦	غنی خیل – اچین	۹	قیر	PH	
۷	د رودات ولسوالی سرک	٦	قیر	PH	
۸	د کوټ ولسوالی سرک	۱۵	قیر	PH	

۹	جلال اباد ـ چپرهار	۳۳	قیر	PH	
۱۰	جلال اباد ــ کونړ	٤۸	DBST	NH	
۱۱	سرخرود ــــ خوگیانی	۲٥	DBST	NH	
۱۲	غنی خیل ــــ نازیان	۹	قیر	NH	
۱۳	پیوی کنډو ــــ هسکه مینه	۲٥	قیر	PH	
١٤	جلال اباد__طورخم دویم لین	۷۷	قیر	RH	
۱٥	د ده بالا ولسوالی سرک	۲٥	قیر	PH	
١٦	دره نور ولسوالی سرک	۱۰	قیر	PH	
۱۷	د ده بالا حلقوی سرک	۲۳	قیر	PH	
۱۸	دپچیراگام او ــــ ده بالا حلقوی سرک	۲۸	قیر	PH	
۱۹	پچیر اگام ــــ خوگیانی	۱۲	قیر	PH	
۲۰	اچین ـ کوټ	۲۰	قیر	PH	
۲۱	خوگیانی ــــ شیرزاد	۲۷	قیر	PH	
۲۲	د لعلپوری ولسوالی سرک	۱۲	قیر	PH	
۲۳	د کامی او گوشتی ولسوالیو سرک	۱٥	قیر	PH	
۲٤	د نازیان ــــ طورخم حلقوی سرک	۲۷	قیر	PH	
۲٥	د نازیان____اچین حلقوی سرک	١٤	قیر	PH	
٢٦	د بهسود پول ــــ درونټې	١٤	قیر	PH	
۲۷	د پچیر اگام ولسوالی سرک	۳۳	قیر	PH	
۲۸	د چمتال ـ خوگیانی سرک	۱۱	قیر	PH	
۲۹	د کابل جلال اباد سپړی شوی دویم لین سرک	۱۰٦	قیر	NH	
	مجموعه کیلو متر	۷۸٦			
	جغلی سرکونه				
۱	د نیر غاړی سرک د کابل هډی تر درونټې	۱۸	جغلی	PH	
۲	د شیرزاد دو سرکی ــــ وزیر خوگیانی	۸	جغلی	PH	
۳	د دوربابا ولسوالی سرک	۲٥	جغلی	PH	
٤	د برکاشکوټ سرک	۱۲	جغلی	PH	
٥	د گوشتی ولسوالی گلډاگ سرک	۲۸	جغلی	PH	
٦	د کامی ولسوالی مرزاخیل سرک	۳,٥	جغلی	PH	
۷	د چپرهار او پچیراگام ولسوالیو ترمنځ سرک	٤	جغلی	PH	
۸	له نازیانو تر ــــ میلوی کندو سرک	۱۲	جغلی	PH	

			۱۱۰،۵	مجموع کیلو متر

د کیلومتر په حساب د ښاري او کلیوالي سړکونو ټولټال

دننګرهار ولایت دټولګټو چارو ریاست دسرکونو دساتنی او څارنی لوی ریاست دخپل کاری مکلفیتونو اودخلکو دستونزوویه پام کی نیولوسره تل زیارایستلی دی چه سرکونه اولاری دترافیکوپرمخ چه دطبعی پیښوپرواړاندی ترړل شوی وی خلاصی وساتی او ترڅارنی لاندی یی ونیسی .داچه سرکونه دهیواد میلی شتمنی ده اودهغی ساتنه اوڅارنه دپلان په مطابق چه له وړاندی دمالی امکاناتوپه محدوده کی ترتیب شوی دکال په اوږدوکی فعالیت کوی چه په دی اساس دترافیکوپرمخ ولایتی سرکونه(PH)،منطقوی سرکونه (RH) اودولسوالی سرکونه (NH) دټولګټوریاست دعمده فعالیتونوڅخه دی

دننګرهار ولایت دښاری او کلیوالو دسړکونو مجموعه دکلیومتر په حساب ۸۹٦،۵ کلیومتره او عرض یی ۷ متره دی

د ولایت هوایي ډګرونه او ټرانسپورټي سیستم

دننګرهار په ولایت کی یو هوایی ډګر شتون لری چی دمګړی هغه هوایی ډګر امریکایی ځواکونو په واک کی ده او ددی هوایي ډګر څخه د اړتیا په صورت کی افغان ځواکونه هم ګټه اخلي خو دملکی پروازونو پر مخ تړل شوی

ننګرهار ولایت دګڼ نفوسه ولایتونو له جملی څخه شمیرل کیږی په مجموعی توګه دمرکز په شمول حتی دلری ولسوالیو خلک هم ځمکنی ترانسپورت ته لاس رسی لری، ځکه دپخوا څخه په اوسنی وختونو کی دخلکو اقتصادی وضیعت ښه شوی نو اکثره خلک په کورنو کی موټر لری، همدارنګه په ننګرهار کی صرف یو هوایی ډګر شتون لری چی دهغه هوایی ډګر څخه ملکی او عام ولسونه استفاده نشی کولای ځکه چی یاد هوایی ډګر دامریکایی ځواکونو په واک کی ده.

د ولایت بریښنا

دننګرهار ولایت مرکز جلال او نیږدی همجوارې ولسوالیو بعضی سیمی د دجلال باد ښار کی د درونټې او دنغلو دوارداتی بریښنا په واسطه تریوښښ لاندی نیول شوي   دننګرها ولایت دبریښنا شرکت د معلوماتو پر اساس تر ۱۳۹٦ کال پوری ۴۳۰۰۰ خلک چی په اوسط ډول ۸٦۰۰ کورنی کیږی دبریښنا څخه مستفید شوی.

دننګرهار ولایت کی دبریښنا څلور سب سټیشنونه شتون لری چی عبارت دی د مرکزی سب سټیشن، دزیتون دفابریکی سب سټیشن، دغوچک سب سټیشن او دهمیشه بهار سب سټیشن چی ۱۱۰/۲۰ کیلو واټ ولتاژ لری چی دنغلو د وارداتی بریښنا څخه تغذیه کیږی.

دیادونی وړ ده دکابل ارغندی څخه د ننګرهار په طرف د ۲۲۰ کیلوواټ په ظرفیت د بریښنا انتقال صورت ومومی خو تر دی دمه د احتمالی سروی چاری لا تر اوسه ندی بشپړی شوی ، ددی وارداتی بریښنا لپاره به سټیشن دشیخ مصری په ساحه کی جوړیږی، چی دا یوه ډیره حیاتی پروژه ده چی ددی لاین څخه به دکنړ ولایت ته بریښنا هم ورکول کیږی.

ددرونټې او د نغلو د وارداتی سټسشن شتون لری، ددرونټې بریښنا کوټ (سټیشن) اوسط ولتاژ ٦/ ۳۵کیلو واټ (۹ میګا واټ) او دنغلو وارداتی بریښتا سټیشن اوسط ولتاژ ۱۱۰/۲۰ کیلو واټ (٥٦ میګاواټ) بریښتا واردوی.

دجنوبی اسیا لپاره دکاسا (۱۰۰۰) پروژه دشیخ مصری سټیشن سره وصل کیږی او ددی لاری څخه به پاکستان ته هم بریښنا انتقال مومی.

همدارنگه دکامی دبرېښنا بند چې دکنړ په سیند به جوړېږی د۴۵ میگاواټه په اندازې ظرفیت لری ابتدایی چاری یی اعلان ته سپارل شوی.

د څښلو پاکو اوبو ته لاسرسی

په ننگرهار کی ددژوندانه دوضیعت دسروی له مخی چی په ۱۳۹۵ کال کی یی ترسره کړی ۸۳،۸٪ خلک سالمو اوبه ته لاس رسی لری. پاکو صحی اوبو ته دجلال اباد دښار په شمول دبعضی ولسوالیو اکثره سیمی په بشپړه توگه او بعضی سیمی او کلی په څه ناڅه شکل دڅښلو پاکو اوبوته لاس رسی لری، دغه پاکی اوبه دکوهیانو او داوبو دنللیکو په واسطه خلکو ته رسول شوی دی.

هغه ولسوالی او کلی یی چې بعضی کلی په بشپړه توگه او بعضی په څه ناڅه شکل اوبو ته لاس رسی لری په لاندی ډول تری یادونه شوی.

اچین، خوگیاڼی، گوښته، مهمندره، رودات، دره نور، کامه، سره رود، بهسود، لعلپوره، نازیان همدارنگه د ننگرهار د دښاری اوبو رسوونی داداره دمعلوماتو پر بنسټ دجلال اباد په ښار کی په اوسط ډول سل زره (۱۰۰۰۰۰) وکړي پاکو صحی اوبو ته لاس رسی لری، دجلال اباد په ښار کی د ۱۹۲ کیلو متر شبکی لری چی ۲۲ کیلو متر انتقالی او ۱۷۷ کیلو متر توزیعی شبکی دی، دیادونی وړ ده چی دجلال ابد په ښار کی ۱٦٪ وکړی پاکو اوبو ته لاس رسی لری.

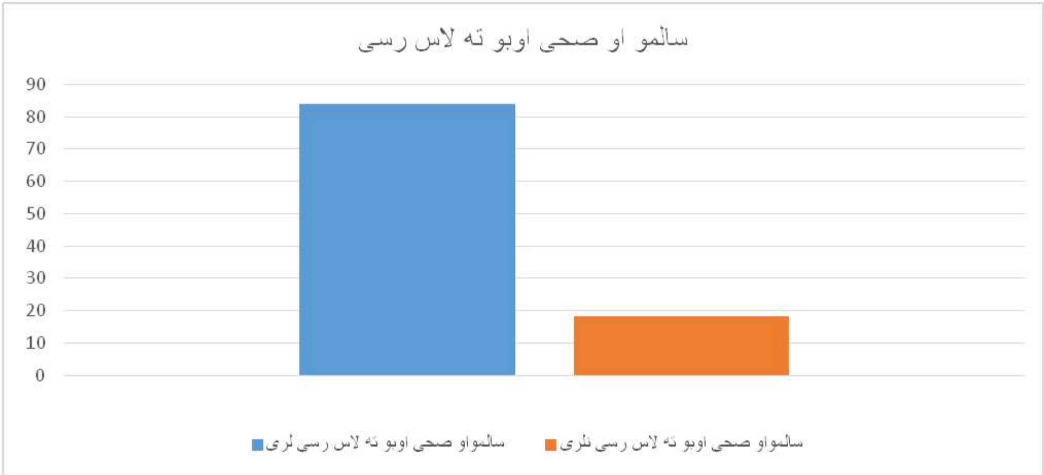

په ولایت کې مالوماتي ټکنالوژي

دمخابراتو او معلوماتی تکنالوژی سکتور په هیواد کی په ځانگړی توگه دولایت په کچه یو له بنسټیزو ریاستونو څخه شمیرل کیږی چی داقتصادی ودی په برخه کی حیاتی نقش لوبوی، دهمدی اهمیت له کبله دا سکتوری دپرمختیایی ستراتیژۍ په برخه کی دیوه ځانگړی سکتور په توگه په نظر کی نیول شوی ، یو عصری مخابراتی سیستم کولای شی له نوښتونو سره یوځای دیوی قوی الکترونیکی اداری گټورتوب او ددولتی سکتور روڼوالی همدا شان دټولنیزو خدماتو ارایه کړندی کړی، دیادونی وړ ده چی په ننگرهار کی دافغان ټیلیکم مخابراتی شبکه، سلام مخابراتی شبکه، روشن مخابراتی

شبکه، افغان بیسم مخابراتی شبکه، اریبا مخابراتی شبکه، او داتصالاتو مخابراتی شبکی دننگرهار مربوطات په مخابراتی سیستم باندی پوښلی دی، په عمومی ډول تقریباً ۸۷٪ دننگرهار ولایت ساحات دمخابراتی پوښښ لاندی دی

صنعتي فابریکي

دننگرهار ولایت په مربوطاتو کی ۲۸۰ صنعتی او تولیدی فابریکی په مختلفو برخو کی فعالیتونه کوی چی یادی فابریکی او شرکتونه دننگرهار ولایت په مرکز جلال اباد ښار او اړونده ولسوالیو کی فعالیتونه کوی. دیادونی وړ ده چی یادی فابریکی په لاندی جدول کی ذکر شوی فعالیتونه ترسره کوی.

ګڼ	دفعالیت ډول	ګڼ	دفعالیت ډول
۱	چپس ، چناچور او نیمکو تولید	۲۳	ایسکریم او یخ تولید
۲	مربا، اچار تولید	۲۴	دچرمی چپلکو او بوټانو تولید
۳	بسکټ او کلیک او دبیکری اړونده خوراکی توکو تولید	۲۵	داوړو او وریجو او خوراکی باب تولید
۴	دروپ تولید	۲۶	دچرګانو، هګیو او دچرګوړو تولید
۵	پاپړ تولید	۲۷	ددیګ بخارونو تولید
٦	دپی وی سی پایپ تولید	۲۸	داسوپنیزو کاری توکو تولید
۷	جوس تولید	۲۹	دکنجاړی او غوړیو تولید
۸	دمعدنی اوبو تولید	۳۰	دعطرو تولید
۹	دشامپو او دکالیو وینځلو دپوډرو تولید	۳۱	پرنیجیر (میزونو، الماریو او دفتری توکو) تولید
۱۰	دلوښو د وینځلو دشامپو تولید	۳۲	دتجهیزی لرګینو توکو(دروازی، کړکی او تاخچو) تولید
۱۱	دماربل پروسس کول	۳۳	داوسپنیزو تعمیراتی توکو(دروازه، ور او کړکیو تولید)
۱۲	دشوکاټو او مرمرو استخراج تولید	۳۴	دقالینو اوبدل
۱۳	حرفوی زده کړې او لاسی صنایع	۳۵	دتارونو جوړول
۱۴	ګلدوزی او خیاطی	۳٦	دکارتن جوړول
۱۵	دخادرونو رختونو تولیدول	۳۷	دبکسونو جوړول
۱٦	برقی توربینونو او ساختمانی ماشینونو تولیدول	۳۸	دکولر او پکیو جوړول
۱۷	پروفیل تل او سیخ ګول تولید	۳۹	چاپ او ډیزاینول
۱۸	دبرق لاین تولید	۴۰	دوچو میوو پروسس کول
۱۹	پلاستیکی فرش تولید	۴۱	دشهدو تولید
۲۰	دایودین مالګی تولید	۴۲	دنیالکیو تولید
۲۱	دیونانی دواګانو تولید	۴۳	دنکریزو تولیدول
۲۲	دتیزابو تولید		

صنعتي پارکونه

دننگرهار په ولایت کی دری صنعنی پارکونه جوړشوي په لاندی جدول کی یی بشپړ معلومات ثبت شوی دی

ګڼه	دصنعتی پارک نوم	دصنعتی پارک موقیعوت	دپارک اوسنی وضیعت	دصنعتی پارک ضرفیت
۱	شیخ مصری صنعتی پارک	سره رود ولسوالی	۴۷۳ نمری توزیع شوی	٦۳۵ فابریکو ظرفیت لري
۲	حصارشاهی صنعتی پارک	رودات ولسوالی	۸٦ نمبری توضیع شوی	۳۰۰ فابریکو ظرفیت لري
۳	دقالین اوبدلو شیخ مصری صنعتی پارک	چپرهارولسوالی	نمبری توزشیع شوی ندی	.

په زیربنایي سکتور کې د وګړو د بوختیا کچه

دننګرهار ولایت دبنستونو په سکتور کی دوګړو دبوختیا کچه د۳۰۰۰ نفرو څخه تر ۳۵۰۰ پوری اټل شوی چی په مستقیم او غیر مستقیم ډول په کار بوخت دی.

کانونه او کلني عواید یی

کانونه دهیواد په بډاینی او اقتصادی پیاوړتیا کی رغنده رول لری چی له نیکه مرغه دننګرهار ولایت اړونده غرنی سیمی دکانونو دشتون له امله خاص اهمیت پیداکړی، په ننګرهار کی دکانونو ظرفیت لپاره جیولوجیکی سروی تر دی دمه صورت ندی نیولی ترڅو دکانی موادو دقیق ظرفیت معلوم شی خو دسروی په صورت کی تنها دکانونو دشتون او موجودیت ډاډ ورکړل شوی، په ننګرهار ولایت کې لړ شمیر طبیعي زېرمې تثبیت شوي دي، چې راسپړل یې دوام لري. د یادولو وړ طبیعي زېرمې یې د ډېرو سکاره، شوکانی، چوني ډبره او مرمر دي. د ننګرهار د خوګیاڼو د مرمرو کانونه ډېر مشهور دي، چې له تیرو څو کلونو راهیسي یې راویستنه دوام لري. که څه هم ننګرهار ولایت دکانونو له اړخه بډایه ولایت کی په ټوله کی له ۳۰۰۰ څخه تر ۳۵۰۰ پوری وګړی په مستقیم او غیر مستقیم شکل په کانونو کی په کار بوخت دی. دننګرهار ولایت د کانونو ریاست دراپور په اساس دکانونو مجموعی کلنی صادراتی عواید ۲٬۹٦٦٬٦۱۹٬٦۳۳٫۰۰ ددولت ولایتی خزانی ته تحویل شوی دی.

دیادونی وړ ده چی له څو کالونو راهیسی دمرمر او شوکانی کانونه کیندل کیږی چی په ۱۳۹٦ کال کی دشوکانی او مرمر کانونو دکیندلو په صورت کی ۴۲۲٦۰۸ ټنه شوکانی او ۸۵۱ ټنه مرمر استخراج شوی دی.

په ننګرهار کی کانونه			
ګڼه	دکان ډول	ولسوالی	دکان موقیعت په سیمه کی
۱	دمرمرو تیګه	حصارک	دناور تنګی مرمر
		شیزازد	دمرکیخیلو دصد کڅ دسیمی مرمر
		شیرزاد	دکودیخیلو دسیمی مرمر
		نازیان	دلعل تنګی دسیمی مرمر

		پچیر اگام	دمرغابی دسیمی مرمر
٢	دشوکاڼی تیره	حصارک	دګړی او لاجیګړ دساحاتو شوکانی
		شیرزاد	دمرکیخیلو او کودیخیلو دساحاتو شوکڼی
		پچیراګام	دلکی تیری او صالح ګل بابا دساحاتو شوکاڼی
		هسکه مینه	داغوز تنګی دساحی شوکاڼی
		اچین	دمامند دری او عبدالخیلو دساحاتو شوکاڼی
		کوټ	وچ کوټ او ایتنګ دساحاتو شوکاڼی
٣	ګچ ډبره	خوګیاڼی	دټینګ دسیمی دګچو دتیری کانی ظواهر
۴	فلورایټ ډبره	دورېابا	دخځوبی دسیمی دفلورایټ تیری کانی ظواهر
۵	سرپینتین تیره	ګوشته	دماما خیلو دساحی سرپنتین
٦	نفرایت تیره	ګوشته	سپین جماعت، ځپری، شنیلی، مورګی، یارګی دساحاتو دنفرایټ تیره،
		کامه	ماماخیلو، مرزاخیلو او ګرداب دساحاتو دنفرایټ کانی ظواهر
٧	کرومایټ تیره	ګوشته	سپین جماعت، ځپری، شنیلی، مورګی دساحاتو کرومایټ
		کامه	ماماخیلو، مرزاخیلو، ګرداب کرومایټ
٨	چونی ډبره	سررود	درونټی ساحی دچونی تیره،

د تولیدي/صنعتي فابریکو د کلنیو صادراتو ارزښت

د اقتصاد له نظره تولید د انسانانو له خوا د شیانو جوړول شامل دي، بلکې د نورو خدمتونو فعالیتونه هم شامل دي لکه جوړونه ساتنه او ، پاکاری او داسی نور. تولید هر راز فعالیت او کار دی (انرژي) چې د طبیعت عناصر د بشریت مصرف سره نږدې کوي دننګرهار ولایت دګمرک ریاست دراپور په اساس په ١٣٩٦ کال کی دننګرهار ولایت دشوکاڼی او ماربل او صنعتی فابریکو په مجموعی ډول دصادراتو ارزښت ٤٬١٩٩٬٠٩٬٨٨٧٧٨,٠٠ افغانی په ګوته شوی چې مختلفو هیوادونو ته صادر شوی دی. دننګرهار ولایت په مربوطاتو کی ٢٨٠ صنعتی او تولیدی فابریکی په مختلفو برخو کی فعالیتونه کوی چې یادی فابریکی او شرکتونه دننګرهار ولایت په مرکز جلال اباد ښار او اړونده ولسوالیو کی فعالیتونه کوی. دیادونی وړ ده چې یادی فابریکی په لاندی جدول کی ذکر شوی فعالیتونه ترسره کوی.

ګڼه	دفعالیت ډول	ګڼه	دفعالیت ډول
١	چپس ، چناجور او نیمکو تولید	٢٣	ایسکریم او یخ تولید
٢	مربا، اچار تولید	٢۴	دچرمی چپلکو او بوټانو تولید
٣	بسکټ او کلیک او دبیکری اړونده خوراکی توکو تولید	٢۵	داوړو او وریجو او خوراکی باب تولید
۴	دروپ تولید	٢٦	دچرګانو، هګیو او دچرګوړو تولید
۵	پاپړ تولید	٢٧	ددیګ بخارونو تولید
٦	دپی وی سی پایپ تولید	٢٨	داسوپنیزو کاری توکو تولید
٧	جوس تولید	٢٩	دکنجاړی او غوړیو تولید

۸	دمعدنی اوبو تولید	۳۰	دعطرو تولید
۹	دشامپو او دکالیو وینځلو دپوډرو تولید	۳۱	پرنیجیر (میزونو، الماریو او دفتری توکو) تولید
۱۰	دلوښو د وینځلو دشامپو تولید	۳۲	دتجهیزی لرګینو توکو(دروازی، کړکۍ او تاخچو) تولید
۱۱	دماربل پروسس کول	۳۳	داوسپنیزو تعمیراتی توکو(دروازه، ور او کړکیو تولید)
۱۲	دشوکاټو او مرمرو استخراج تولید	۳۴	دقالینو اوبدل
۱۳	حرفوی ذه کړی او لاسی صنایع	۳۵	دتارونو جوړول
۱۴	ګلدوزی او خیاطی	۳۶	دکارتن جوړول
۱۵	دخادرونو رختونو تولیدول	۳۷	دبکسونو جوړول
۱۶	برقی توربینونو او ساختمانی ماشینونو تولیدول	۳۸	دکولر او پکیو جوړول
۱۷	پروفیل تل او سیخ ګول تولید	۳۹	چاپ او ډیزاینول
۱۸	دبرق لاین تولید	۴۰	دوچو میوو پروسس کول
۱۹	پلاستیکی فرش تولید	۴۱	دشهدو تولید
۲۰	دایودین مالګی تولید	۴۲	دنیالکیو تولید
۲۱	دیونانی دواګانو تولید	۴۳	دنکریزو تولیدول
۲۲	دتیزابو تولید		

دبنسټونو دسکتور پراختیایی پنځه کلنه بودیجه او لګښت څرنګه چې د بنسټونو په سکتور کی یواځی داوبو او بریښنا ریاست پرمختیایی بودجه او لګښت لری او په دی سکتور کی نوری فرعی اداری پرمختیایی بودجه نلری. دیادونی وړ ده چې دبریښنا ریاست د ۱۳۹۵ او ۱۳۹٦ کال بودجه په کابل مرکز کی د توکو په خریدداری مصرف شوی.

دزیربنا سکتور فرعی ادارو (تولګټو چارو ریاست، مخابراتو ریاست، معادنونو ریاست، ترانسپورت ریاست، ښارجوړونی ریاست او داوبو او بریښنا ریاست) له جملی څخه یواځی داوبو او بریښنا ریاست پرمختیایی بودجه لری او پاتی پورته ذکر شوی نور اداری پرمختیایی کلنی بودجه نلری.

دزیربنا او طبیعی سکتور پنځه کلنه پرا ختیایی بودجه او لګښت (بریښنا ریاست)			
ګڼه	دبودیجی کال	کلنی پرمختیایی بودجه	دبودجی لګښت
۱	۱۳۹۲	معلومات وجود نلری	معلومات وجود نلری
۲	۱۳۹۳	معلومات وجود نلری	معلومات وجود نلری
۳	۱۳۹٤	۱۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰,۰۰	۱۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰,۰۰
۴	۱۳۹٥	۳۷٬۱٦۱٬۳٤۸,۰۰	۳۷٬۱٦۱٬۳٤۸,۰۰
۵	۱۳۹٦	۳٦٬٥۰٦٬۸٥۷,۰۰	۳٦٬٥۰٦٬۸٥۷,۰۰
	جمله	۱۷۳٬٦٦۸٬۲۰٥,۰۰	۱۷۳٬٦٦۸٬۲۰٥,۰۰

د زیربنا او طبیعي سرچینو د سکټورونو په برخه کې د نادولتي مرستندویه موسسو او پرمختیایي شریکانو مرسته

دبنسټونو په سکتور کی د سوداکری خونی سره مرستندویه موسسی د CHAMP او ADF په نوم کار کوی

داقتصاد او خصوصي سکټور پرمختیا

اقتصادی پیاوړتیا او د خصوصی سکټور غښتلی کول د دولت د لویو او مهمو اهدافو څخه دي خصوصی سکتور ته پاملرنه دهیواد ابادی او رغونی ته پاملرنه ده، دخصوصی سکتور په شتون کی یو ازاد سیال بازار رامنځته کیږی او خصوصی سکتوری اداری دباکیفیته خدماتو په عرضه کولو کی یو دبل څخه دوړاندی تګ په تکل کی وی چی په پایله کی په منطقه کی رغونه او سمسورتیا رامنځته کیږی. د خصوصی سکټور پرمختیا او اقتصادی وده به عامه خوښۍ او سوکالۍ کچه لوړیږی او د دیموکراتیک نظام د پایښت لامل ګرځي. د دې برخې د بشپړولو لپاره دا بهتره ده چې په ولایت کې د ولسوالیوپه پام کې نیولو او د خدمتونو وړاندې کولو ته د لاسرسي پر بنسټ باید ځانګړی پاملرنه وشی، خصوصی سکتور هیوادوالو ته دخدماتو دوړاندی کول، په تولید ،صنعت، تعلم او تربیه او دی ته ورته خدمتونو په وړاندی کولو کی هروګړی ته فرصت ورکوی ترڅو میدان ته راووځی.

ننګرهارولایت یو له حاصل خیزو او سبزی تولیدونکو ولایتونو څخه دی ځکه چی اکثره وګړی یی په کرکیله او بزګری باندی بوخت دی،ننګرهار کی دسیزیجاتو دتولید کچه دومره زیاته ده چی داړتیا مطابق نورو ولایتو ته انتقالیږی. هغه سبزی چی دننګرهار په ولایت کی تولیږی لکه رومیان، توربانجان، کرم، ګلپی، سابه، شلغم، شنه پیاز او کلچه پیاز، پټاټې، بینډۍ، ګازری، وره، نورسبزیجات او ترکاری، دیادونی وړ ده چی پورته ذکرشوی دننګرهار په ۲۲ ولسوالیو کی کرل کیږی، دیادونی وړ ده چی دسبزیجاتو کلنی تولیدی مقدار یی په زرګونو مترټنو ته رسیږی.

ننګرهارولایت په ۲۲ ولسوالیو کی کی لندی میوی په لویه پیمانه تولیدی چی دمیوو له جملی څخه شفتالو،زردالو، نارنج، ناک، امرود، مالته، ناک، توت، لیمو، بادام، غوزان چی دزیاتی پریمانی له وجی یی نرخ ډیر راټیټیږی او حتی نورو ولایتونو ته هم انتقالیږی ننګرهار ولایت چی داقلیم له اړخه ګرم موسم او هوا لری نو په ګرم اقلیم کی نباتات او سبزی جات ښه وده کوی چی له دی جملی څخه په موسمی ډول د ننګرهار په ۲۲ ولسوالیو کی کی غنم ، اوربشی، وریجی، جوار، ایړدن، نخود، لوبیا، دال، ماش او سویابین په لویه پیمانه حتی په ټنونو باندی تولیږی چی دتقاضا پربنیاد نورو ولایتونو ته هم صادریږی.

په ننګرهار کی د پریمانه ساختمانی او لوجستکی شرکتونه شتون، ۲۸۰ صنعتی او تولیدی فابریکی، تجارتی او ترانسپورتی خدماتو اړونده شرکتونه همدرانګه په ننګرهار کی ٦ خصوصی پوهنتونه، ۱۸۴ خصوصی ښوونځي دا هغه څه دی چی په ننګرهار کی دخصوصی سکتور پس منظر په ډاکه کوی

د بې وزلۍ وضعیت

دننګرهار ولایت په سطحه دبی وزلی دکچه ارقام شتون نلری او نه هم کومه سروی ترسره شوی خو دژوند دوضعیت دسروی په اساس او دنړیوال بانګ په ملاتړ دهیواد په سطحه دبی وزلی کچه ٥٤,٥ سلنه ښودل شوی

د کارې بوختیا او ځواک سلنه

په ننګرهار کی دژوند دوضعیت دسروی په اساس چی دننګرهار داحصاییی ریاست لخوا ترسره شوی په ډاګه کوی چی ټول ٧٧٦٥٨١ تنه دکارکولو توان لری چی ددی له جملی څخه ٣٩٧١٧٠ تنه نارینه او ٣٧٩٤١١ تنه ښځینه تشکیلوی، همدارنګه دسروی دراپور په اساس ٥١١٥۴ تنه بیکاره دی چی ٣٨۴٩٢ تنه نارینه او ١٣٦٧٨ تنه ښځینه تشکیلوی چی دکار ځواک سلنه / فیصدی یی ٤٩,٣ % اټکل شوی.

دکاری ځواک سلنه			
دکار وړ خلک		جمله بیکاره خلک	
٧٧٦٥٨١		٥١١٥۴	
نارینه	ښځینه	نارینه	ښځینه
٣٩٧١٧٠	٣٧٩٤١١	٣٨۴٩٢	١٣٦٧٨
کاری ځواک سلنه	٤٩,٣٠٪		

دجنسیت په پام کی نیولو سره کاري فرصتونه او د وزګارتیا کچه

دننګرهار ولایت چی ګن نفوس لری د ژوند دوضعیت دسروی په اساس چی دنړیوال بانګ په ملاتړ په ١٣٩٥ ترسره شوی چی دننګرهار دکاری ځواک له جملی څخه مجموعاً ٥١١٧۴ تنه بیکاره ده چی له دی جملی څخه ٣٨۴٩٢ تنه نارینه او ١٣٦٧٨ ښځینه تشکیلوی.دسروی په اساس ٣٩٧١٧٠ نارینه او ٣٧٩٤١١ ښځینه دکاری ځواک دګډون کچه اټکل شوی همدارنګه دننګرهار دولسونو دوزګارتیا دنوی سروی پر اساس چې د افغانستان دمرکزی اداري لخوا په ٢٠١٧ کال کی ترسره شوی په لاندي توګه یی د کلنۍ سلنې پر اساس یی درجه بندی شوی ده

شاخص	٢٠١١-٢٠١٢	٢٠١٣-٢٠١۴	٢٠١٦-٢٠١٧
مصروفیت	٥١,٨	٤٩,٧	٥٠,٩
بی کاري	٣,٤	١٥,٠	١٢,٩

په لیک لوست سنبال ښځینه او نارینه کاري ځواک په ننګرهار کی د ژوند وضعیت دسروی په اساس چې په ١٣٩٥ کال کی ترسره شوی ښیی چی ۴١٪ وګړی نفوس لوستی او ٥٩ ٪ نقوس یی نالوستی دی چې دلوستو له جملې څخه ٥٨.٨ ٪ لوستی نارینه او ٢٢.٥ لوستی ښځینه ښودل شوی همدارنګه په نالوستو کی ۴١.٢ ٪ نارینه او ٧٧.٥٪ ښځینه ښودل شوی. لیکن د داحصاییی دمرکزي اداري لخوا سروی چی په ٢٠١٧ کال کی ترسره شوی دننګرهار په لیک لوست سنبال ښځینه او نارینه کاری ځوااک یی په لاندی ډول طبقه بندی کړی.

شاخص	۲۰۰۷-۲۰۰۸	۲۰۱۱-۲۰۱۲	۲۰۱۳-۲۰۱۴	۲۰۱۶-۲۰۱۷
دځوانانو سواد کچه (۱۵-۲۴ کال)	۳۳,۸	٤۳,٥	٥۰,۷	٥۱,۲

د اقتصاد(تولید او سوداګرۍ) په سکټورکې د بوختیا

دننګرهار ولایت داحصایې ریاست دسروی په اساس ۴۴٪ وګړی په کرهنه ۱۸٪ په صنعت او باقی ۳۸٪ وګړی په خدماتی او نور دندو بوخت دی . او ددی ارقامو ترڅنګ په ننګرهار کی ښځینه په شکل د اشکالو په کرهڼه کی او همدرانګه په خیاطي، دست دوزی، سلمه دوزی، څرمه دوزی چې سلنه یې مشخصه نده بوختی دی

په خصوصي سکټور کی پانګونه

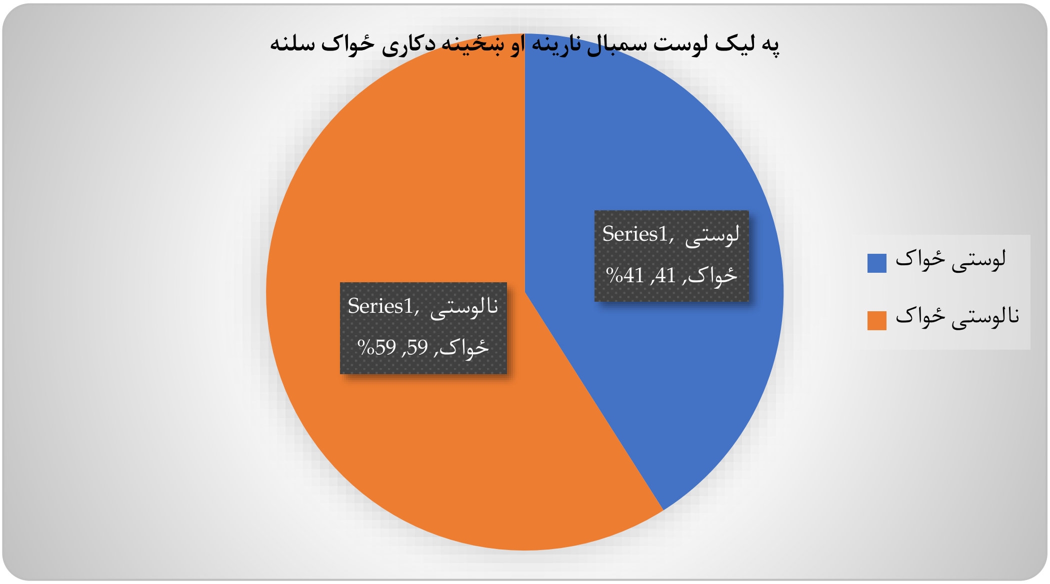

ننګرهار چې د سواداګرۍ او هرډول فعالیتونو لپاره مناسب اقلیم لری او ددی ترڅنګ یو سرحدی او ترانزیتي ولایت دی نو دهیواد له مختلفو ولایتونو څخه ډیری خلک د سوداګرۍ او تجارت لپاره په همدی ولایت کی میشت شوی دی چې یادو وګړو په مخلفو برخو کی پانګونه کړی او دننګرهار ولایت سمیه ایبز مارکیت یی ګرم ساتلی دپانګونی د کچي په اړه دننګرار د سوداګرۍ دخونی راپور او معلوماتو پر اساس دخصوصی سکتور په ډګرکی دپانګونی کچه ٥۱۹٬٤۲٦٬۰۰۰,۰۰ ښودل ګوته کړی

د تولیداتو او خدمتونو ارزښت

دننګرهار ولایت په مربوطاتو کی ۲۸۰ صنعتی او تولیدی فابریکی په مختلفو برخو کی فعالیتونه کوی چې یادی فابریکی او شرکتونه دننګرهار ولایت په مرکز جلال اباد ښار او اړونده ولسوالیو کی فعالیتونه کوی اد هغه فابریکی دی چې تولیدات یی دننګرهار دښار، ولسوالیو ، ګاونډیو ولایتونو سره سره نورو ولایتونو ته هم خپل تولیدات لیږدوی او ددی

ترخنک په ننگرهار کی د شوکانې، ماربل فابریکې چې تولیدات یې د هیواد دولایتونو په شمول دهیواد څخه بهر هم لیږدول کیږی.

ګڼه	دتولیداتو ارزښت- افغانی	دخدماتو ارزښت افغانی	ملاحضات
۱	٤٬۱۹۹٬۰۹٬۸۸۷۷۸,۰۰	٥۱۹٬٤۲٦٬۰۰۰,۰۰	

د صادراتو او وارداتو ارزښت

دننگرهار په سطحه دتیرو پنځه کلونو دصادراتو ارزښت په لاندی جدول کی ذکر شوی، داچې دننگرهار دګمرک له لارې دټول هیواد لپاره توکی را واردیږی نو تنها د ننګرهار لپار دوارداتو دارزښت تفکیک ستونزمن وه چې پیداکړی مو وایی.

د هغو عوایدو کچه چې په مالیاتي/غیرمالیاتي عوایدو کې شامل دي؛ د ولایت ټولټال عواید د سکټور په تفکیک سره

دننگرهار ولایت صادراتو ارزښت					
کال	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
دصادراتو ارزښت	۲٬۱۹٤٬٥٥٥٬٦٥۰ .۰۰	۱٬۰۷٥٬٦۸٦٬۹۹۰ .۰۰	۹۱۸٬٤۲۱٬۹۸۰. ۰۰	۸۰۹٬۸۹۸٬٦۰۰. ۰۰	٥٤۲٬۳٥۳٬۸٤۰. ۰۰

داچې ګمرک او مستوفیت مالي ادارات ده او دنده ئې د مالیاتو راټولول او د عوایدو د سطحې لوړول او ټولو ملکی او نظامي اداراتو معاشات مصارفو اجرا چاري پر خپل وخت او زمان سره پر مخ وړی نو د دي چاري لپاره ئی کار اهل کار ته د سپارلو لپاره رغنده ګامونه پورته کړي چې د دولت عوایدو کی د تیر کال په پرتله بی ساري لوړوالي راغلی دي چې په لاندی جدول کی یی دعواید د راټولیدنې طبقه بندی شوی ده

دننگرهار د ګمرک او مستوفیت عواید				
کال	اړونده اداره	نیټه	بودیجه	ملاحظات
۱۳۹٥	د ګمرک عواید	د ۱۳۹۴ کال د جدی میاشتی د لمړی نیټی څخه ۱۳۹٥ قوس میاشتی ۳۰ نیټی پوری	۱۲۳۳٤۹۸۷٥۰۳,۰۰	
	د مستوفیت عواید	د ۱۳۹۴ کال د جدی میاشتی د لمړی نیټی څخه ۱۳۹٥ قوس میاشتی ۳۰ نیټی پوری	۱۸٤٤۲۸۲۳۱٤,۳۲	
		مجموعه	۱٤۱۷۹۲٦۹۸۱۷,۳۲	
۱۳۹٦	د ګمرک عواید	د ۱۳۹٥ کال د جدی میاشتی د لمړی نیټی څخه ۱۳۹٦ د قوس میاشتی ۳۰ نیټی پوری	۱۳۹۲۰۳۷۰٥۷۹,۰۰	
	د مستوفیت عواید	د ۱۳۹٥ کال د جدی میاشتی د لمړی نیټی څخه ۱۳۹٦ د قوس میاشتی ۳۰ نیټی پوری	۲۳۱٥۰٤۲۹۲۱,۰۰	
		مجموعه	۱٦۲۳٥٤۱۳٥۰۰,۰۸	
۱۳۹۷	د ګمرک عواید	د ۱۳۹٦ کال د جدی میاشتی د لمړی نیټی څخه ۱۳۹۷ د قوس میاشتی ۳۰ نیټی پوری	۱٦٤٤٥٤۸۱٤۹٤,۰۰	

	د مستوفیت عواید	د ۱۳۹٦ کال د جدی میاشتی د لمړی نیټې څخه ۱۳۹۷ د قوس میاشتی ۳۰ نیټې پوری	۲٤۳۷۰۲۸۸۱۱,۷۹	
	مجموعه		۱۸۸۸۲٥۱۰۳۰٥,۷۹	

د ښځو او نرانو د لاسي صنایعو د تولیداتو ارزښت

دننګرهار ولایت ښځینو ته د کار زده کړې او پیداکولو په برخه کې ددولت ترڅنګ او ددولت په همغږی دنړیوالو موسساتو لخوا ډیرې اسانتیاوی برابري شوی چې ډیری ښځینوو ته د خیاطی، دست دوزی، سلمه دوزی، چرمه دوزی او د ۹۷۴۰ ښځینوو په تعداد په مختلفو موسساتو کی دښځو چارو ریاست په مرسته دکار موقع برابره شوی ده

دیادونی وړ ده چې ښځینوو ته دکار موقع برابرول په لاندی برخو کی ستر رول لوبوی:

۱- د فامیل داقتصادی پیاوړتیا

۲- دخپل فامیل لپاره حلال رزق او نفقه پیداکول

۳- په عمومی بازار کی د ښځو د لاسي صنایعو بازار مارکیټ

۴- د ښځو لپاره ځانګړی بازار چمتو کول او په ټولنه کی لاسی صنایعو ته دښځو تشویقول

۵- په ټولنه کی دښځو ګډون او د غربت او بدبختی له منځه وړ

د بانکونو شمیر د دولتي او خصوصي بانکونو په تفکیک سره

دننګرهار په ولایت کی ټول ۱۲ بانکونه فعالیت لری چې یو دولتی او ۱۱ خصوصی بانکونه دی

ګڼه	دبانک نوم	نوعیت	دڅانګو شمیره
ننګرهار ولایت کی ددولتی اوخصوصی بانکونو فهرست			
۱	دافغانستان بانک	مرکزی بانک - دولتی	۱+۱ شهری غرفه او طورخم څانګه
۲	نوی کابل بانک	خصوصی	۲
۳	افغان ملی بانک	خصوصی	۱
۴	افغان یونایټیډ بانک	خصوصی	۱
۵	غضنفر بانک	خصوصی	۱
٦	باختر بانک	خصوصی	۱
۷	افغان نړیوال بانک	خصوصی	۱
۸	عزیزی بانک	خصوصی	۲
۹	مایکرو فاینانس بانک	خصوصی	۱
۱۰	پاکستان نیشنل بانک	خصوصی	۱
۱۱	پښتنی بانک	خصوصی	۱
۱۲	میوند بانک	خصوصی	۱

داقتصاد تولید او سوداگری په برخه کی دپانگونی کچه			
گڼه	دفعالیت ډول	د تشبث نوع	پانگه
۱	تجارتی	شرکت محدود المسؤلیت	۲۰۸٬۰۰۰٬۰۰۰,۰۰
۲	خدماتی	شرکت محدود المسؤلیت	۸۱٬٦۳٦٬۰۰۰,۰۰
۳	ساختمانی	شرکت محدود المسؤلیت	۱٤٦٬٦۲۰٬۰۰۰,۰۰
٤	تجارتی	مالکیت انفرادی	۹٬۵۰۰٬۰۰۰,۰۰
۵	ساختمانی	مالکیت انفرادی	۲۹٬۰۷۰٬۰۰۰,۰۰
٦	نور خدماتی فعالیتونه	مالکیت انفرادی	۳٦٬۸۰۰٬۰۰۰,۰۰
۷			۷٬۸۰۰٬۰۰۰,۰۰
	مجموعه پانگونه		۵۱۹٬٤۲٦٬۰۰۰,۰۰

سوداگریز بندرونه او گمرکونه

گمرکونه په ولایتونو کی د هیواد ته دراوړنکو توکو دگمرک اومحصول په موخه تاسیس کیږی، دا چې ننگرهار ولایت هم دهیواد له مهمو ترانزیټی او سرحدی ولایتونو څخه شمیرل کیږی ترڅو دبهرنیو هیوادونو څخه راوړنکی توکی هیواد ته درا ننوتو په حالت کی گمرک شی نو په ننگرهار تورخم کی هم دهیواد په کچه یو گمرک شتون لری چې دهیواد په کچه ډیری توکی دهمدی گمرک له لاری محصول کیږی.

په تیرو پینځو کلونو کې، د خصوصي سکتور ټولټال عواید

په خصوصی سکتور کی پانگوني کچه دا چې دخصوصی سکتور عواید دمستوفیت له لاری راټولیږی نو دمستوفیت دراپور په اساس ۱۳۹٦ کال جدی میاشت څخه تر ۱۳۹۷ سرطان پوری عواید ۹٬۲۷۲٬۸۵۰٬۰۸۲,۰۰ چې په دی مبلغ کی دمستوفیت او گمرک عواید دواړه شامل دی

د کوچیانو حالت

د ننگرهار په ولایت کې کوچیان د اوړي او ژمي په موسم کې په ټولو ۲۲ ولسوالیو کې او سیږي په ځینو سیمو کې یواځې ژمی تیروي او په ځینو سیمو کې اوړی او ژمی اوسیږي چې په مجموعي ډول زمونږ د راټولو شوو معلوماتو له مخې ۵۲۰۰۰ (دوه پنځوس زره) شاوخوا کې کوچي کورنی په ننگرهار ولایت کې ژوند کوي چې د یادې شمیرې ٦۰٪ سلنه کوچیان د اوړي په موسم سړو سیمو او ایلبندونو ته ځي لکه (کابل ، لوگر ، کاپیسا ، پروان ، غوربند، شیبر ، میدان ښار ، غزني ، هزاره جات ،) او ۴۰٪ یې اوړی او ژمی همدلته اوسیږي ځکه چې مالونه نه لري او دلته په ننگرهار کې ورځ مزدوري او یاهم پوله پټي کې بزگري کوي ، او کمه برخه یې چې اقتصادي وضیعت یې ښه ده سوداگري کوي او یاهم بار وړونکی عراده جات لری .

په ننگرهار ولایت کې د کوچیانو وضعیت د پخوا په پرتله ډیر خراب دی ځکه چې د تگ راتگ په مهال لارې گودرې او پړاونه د امنیتي ستونزو او یاهم داچې ولسي آبادي زیاته شوي نو دوی په ډیره سختی له یوې سیمي بلې سیمي ته لیږدي او یاهم مالونه په موټرو کې انتقالوي ، او بله داچې هغه پراخي دشتي ، غرونه ، مالچرونه ، ټاپوگان او یاهم د کابل سیند دواړه غاړې چې کوچیانو به پکې مالونه څرول او پخپله به هم پکې اوسیدل اوس پکی شهرکونه او آبادی جوړې شوی دی او غرونه د نشته بارانونو او یاهم نه مسؤنیت له امله چې همیشه د جنگونو احتمال وي کو چیان نه شي کولای چې په خلاص مټ مالونه پکې و څروي نو له همدې امله یې مالونه د گیاه او څرولو له ستونزو سره مخ دي. او

داخو ولسوالی چې جنګونو ځپلې کوچیان یې هم لکه د میشتو ولسونو غوندې په نورو سیمو کې اوسیږي چې ددوي په ټولنیز ژوند یې بدې اغیزې کړې او همیشه د مالچر او یاهم اوبه خور په سر جنجالونه رامنځته کوي ځکه چې سیمه تنګه او کمه وي او مالداري ګڼه وي .

کوچیان چې د افغانستان په تاریخ د هیواد ساتنې او هیواد پالنې په برخه کې بی ساري سربښندنې کړې او د افغاني اصلي کلتور ممثلین دي ، او همیشه یې له خپلو حکومتونو ملاتړ کړی ، او ددوي ستراتیژیک ژوند ته په کتلو سره هرچیرته چې کوچیان اوسیږي د هغې سیمي په مسؤنیت ټولنیز او اقتصادي حالت مخامخ تآثیر لري. ځکه چې کوچیان دمني شنه فصلونه اخلي او خپل مالونه پرې ساتي .

دکوچنیانو ستونزی (دصحت، ژوند، پوهنی، امنیت،) په برخه کی

دصحت په برخه کی مونږ په ننګرهار ولایت کې په ټولو ولسوالیو کې دمیشتو کوچیانو لپاره یواځې دوه ګرځنده صحي ټیمونه او ۱۵ صحي پوستي د AADA مؤسسې له خوا او ٦٠ صحي پوستي د هیلت نیټ مؤسسې له لوري لرو چې یواځې دوه سیار ټیمونه په بهسود ، کامه ، ښیوه ، دره نور ، ګوشته ، رودات ، بټې کوټ ، مهمنددره ، لعل پوره ، غني خیل ، سرخرود ، چپرهار ولسوالیو او مرکز جلال آباد کې فعالیت کوي او د صحي پوستو رضاکاران یواځې روزل شوي ولې ادویه په منظم شکل ټولو سیموته نه ورکول کېږي چې دا خدمات د ننګرهار ولایت کوچیانوته ددوي د تعداد او نفوسو په پرتله دنشت برابر دي.

د ژوند په برخه کی د هیواد په کچه د فقر ۵۴ ٪ کچه مخامخ د کوچیانو په ژوندانه تاثیر لري ، او بله داچې کوچیانو د وچکالی ، مهاجرتونو ، نشته مالچرونو ، هزاره جات ته د نه تګ او نه پریښودلو او نورو ټولنیزو او اقتصادي لاملونو له امله ډیره فیصدي کوچیان د ژوند په ډیره ټیټه کچه کې ژوند لري ، سرپناه او کورونه نه لري ، د بیکاری کچه پکې ډیره لوړه ده ، له ٦٠ ٪ دیر کوچیان د فقر له کچې په ټیټه پیمانه کې قرار لري ، دولتي ادارو ، خصوصي سکتور او مؤسساتو کې ورته د کارزمینه نه برابرېږي، حرفوي زده کړو او کسبونو زده کولو زمینه نه ورته برابرېږي داخلي بیځایه شوو ، یتیمانو ، کونډو ، معلولینو او معذورو کوچیانو ته حقوق نه رسیږي.

د پوهنی په برخه کی د ننګرهار په ولایت کې کوچیان یوه لیلیه لیسه ، یوه نهاریه لیسه ، دوه متوسطي ، دوه مدرسي او ۱۳ لومړني ښوونځي لري او دسویډن د کمیټې له لوري ۸ کلیوالي ټولګې لري چې اوړی په میدان ښار او ژمی د چپرهار ولسوالی دسپین جومات په ساحه عمرخیل قوم مربوطاتو کې یې تدریسي بهیر مخته روان ده په پورته ذکرشوو ښوونېزو ادارو کې یواځې د عبدالقادر کوچي لیسي مدیریت د کوچیانو ریاست او معارف ریاست په ګډ تفاهم مخته ځي ، تدریسي برخه دمعارف مسؤلیت ده او دلیلي برخه او معاشات د کوچیانو ریاست مسؤلیت ده . د کوچیانو تیت اوپرک ژوند ته په کتلو سره بسنه او کفایت نه کوي اړتیا لیدل کېږي چې کلیوالي ټولګي ، الحاقیي او یاهم د تعلیمي مؤسسو له لوري ورته صنفونه جوړشي ترڅوټول تعلیم ته لاسرسی ولري او مساویانه حقوق ترلاسه کړي او دپوهنې په ګاڼه سمبال شي.

امنیت په برخه کی لکه څنګه چې امنیت یوه ملي مسئله ده او ناامني دټول ولس لپاره یوه غټه ستونزه ده ولي دکوچیانو لپاره ترټولو سخته ستونزه ده ځکه چې کوچیان دخپلو مالونو دپوولو او مرولو په موخه په لروپرتوسیمو ، غرونو ، دشتو و رشوګانو ، مالچرونو او دغرونوپه لمنوکې اوسیږي. دکوچي سرخیلانو دمعلوماتو له مخې ځای په ځای کوچیان د ځمکنیو ماینونو ، جنګونو ، بمباریو او ړندو مرمیو ښکار کېږي او هیڅ ډول مسؤنیت نه لري ، او په مختلفو حالتونو کې

زورېږي او دباج په شکل مالونه ترې اخيستل کېږي. او اوسنيو شرايطو ته په کتو سره دوی هيڅ داسې دفاعي اسلحه له ځان سره نشي ګرځولای چې په غرو رغونو او ياهم لارو کې پرې د غل غدوی او ياهم د غره د ښېرونکو ځناورو لکه پړانګ او ليونه پرې ځان او خپل مالونه وژغوري. کوچيان کوم اسانتياوو ته لاس رسی لري او کومو ته يې نلري. کوچيان ټرانسپورت ته په ځينو ځايونو کې لاسرسی لري او په ځينو ځايونو کې نه هغه کوچيان چې لويو لارو سر ه نږدې اوسيږي په اسانه تګ راتګ کوي او هغه کوچيان چې له لويو لار لرې اوسېږي او کليوالي ټرانسپورټ هم ورته محدود ده اوښان ،مرکب او ياهم نور بارورونکي هم په هغه پيمانه چې پخوا يې لرل اوس نه لري نو په ډېره سختی خپل ژوند مخته بيايي. مخابراتي اسانتياوو ته لکه د عامو وګړو په شان لاسرسی لري کمه فيصده کوچيان په داسې سيمو کې اوسېږي چې مخابراتي اسانتياوو ته لاس رسی نه لري ،

بازارونو ته ټول کوچيان لاس رسی نه لري

د کوچيانو محصولات

لبنيات ، شيدي ، مستي ، کوچ ، پنير ، تروي ، وړی ، غوښې له خپلو اهلي مالونو څخه توليدوی چې همدا توليدات او غوښې دخرڅلاو لپاره مارکيټ ته په خپل وخت نه رسيږي.

د رسنيو فعاليتونه

رسنۍ په هيواد کی د ولسونو او دولت ترمينځ ديو پُل حيثيت لری دولس غږ تر دولت او حکومت او دحکومت پيغام تر ولسه رسوی په تيرو دوه لسيزو کی رسنيو دولسواکی او ډيموکراسی په پلی کولو کی رغنده رول لوبولی، ديادونی وړ ده چی دننگرهار په مربوطاتو کی ۲۸ غږيزی او انځوريزی رسنۍ شتون لری چی ټولی رسنی د FM په مختلفو فريکوينسيو سره خپرونی کوی چی په لاندی جدول کی درسنيو دمعلومات به اړه يادونه شوی. ديادونی وړ ده چی دمګړی په ننګرهار کی دملی راديو تلويزيون په ګډون ١٨ راډيوګانی ، دوه تلويزيونونه، او دری کيبلی شبکی دخپرونی په برخه کی فعاليت کوی.

په ننګرهار کی دفعالو راډيو ګانو، تلويزيونونو او کيبلی شبکو لست					
ګڼه	درسنۍ نوم	موقعيت	ګڼه	درسنۍ نوم	موقعيت
١	حقيقت غږ FM	ننګرهار غنی خيل	١٥	تعليم الاسلام	ننګرهار جلال اباد
٢	مرام FM	ننګرهار جلال اباد	١٦	مزل FM	ننګرهار جلال اباد
٣	صفا FM	ننګرهار جلال اباد	١٧	شرق FM	ننګرهار جلال اباد
٤	ننګرهار کليد FM	ننګرهار جلال اباد	١٨	زن FM	ننګرهار جلال اباد
٥	اصلاح غږ FM	ننګرهار جلال اباد	١٩	مينه راډيو FM	ننګرهار جلال اباد
٦	شرق FM	ننګرهار جلال اباد	٢٠	ارزښت راديو	ننګرهار جلال اباد
٧	نرګس FM	ننګرهار جلال اباد	٢١	انعکاس تلويزيون	ننګرهار جلال اباد
٨	سپين غر FM	ننګرهار جلال اباد	٢٢	هميشه بهار تلويزيون	ننګرهار جلال اباد
٩	منار	ننګرهار جلال اباد	٢٣	افغان کيبل	ننګرهار جلال اباد
١٠	هميشه بهار FM	ننګرهار جلال اباد	٢٤	شايق کيبل	ننګرهار جلال اباد
١١	انعکاس FM	ننګرهار جلال اباد	٢٥	اسيا کيبل	ننګرهار جلال اباد
١٢	نن راډيو	ننګرهار جلال اباد	٢٦		

فرهنگ او ځوانان

په ننگرهار کی خلک اکثره پښتانه دی او دپښتو راجونه په دی سیمه حاکم دی، په ننگرهار کی شینواری،خوګیاڼی،مومند،اپریدی ، جبارخیل،اسحاق زی،پشه یی،سادات،عرب،میاګان،اخندزادګان،صافی ، زاخیل او نور قومونه اوسیږی، خو ځینی لرې پرتی سیمی او قومونه بیا خپل رواجونه لري،پښتونولي دپښتنو دخویونو، عاداتو او رواجونو څخه یوه مجموعه ده چی پښتانه زیات اهمیت ورکوي.

پښتونولي نه يواځي په پښتنو کی بلکی په ټوله نړۍ کی دپښتنو دسپیڅلو رواجونو په نامه شهرت لری په ننگرهار کی لاندي راوجونه اوکلتورونه دفرهنگي ارزښتونو په توګه شتون لری.

دبیلګی په توګه

کوژده، خوږه کاسه (شیریني خوري)، دواده شپه، واده، مړی، بدل، بد، په کم عمرۍ کې ودونه، ولور، میلمه پالنه، کورنۍ ساتل، ننواتې، جرګه، ننګ او غیرت، شرم او حیا، ناموس، ژبه، دودیزی میلی، شعر او شاعري، راشه درشه

ځوانان د یوه فعاله ځواک په صفت په ټولنه کی د سالمو تغیراتو په راوستلو، د ښاریانو د حق لپاره د غږ پورته کولو، د ټولنیز عدالت او د قانون د حاکمیت په غښتلي کولو کی ستر رول لری.

ځوانان په ټولنه کی دملاتیر حیثیت لری چی په هرډګر کی دهر مثبت تحول ملا ورتړلی او دهر منفی تغیر مخی ته سپر ګرځیدلي او دټولني هرقشر کی دځوانانو ستر رول دستایلو دی. دننګرهار په سطحه ځوانانو هروخت ددولت او نظام ملاورتړلی او دهر سکتور او صنف تشکیل یی ورپوره کړ. ځوانان دیو پاک او سپځلی هدف په درلودلو او د یو روښانه فکر په رڼا کی پرته له قومی، ژبنی، او سیمه ییزو توپیرونو عمل کوی چی په همدغی کچی د وګړو باور د ځوانانو په کړنو زیاتیږی او د خوښي وړ بدلونونه د ټولنی په ډول ډول اړخونو کی راځی. د نړی په ټولو هیوادونو کی دا یوه په تجربی سره ثابته شوی خبری ده چی ځوانان د ټولنی د بدلون له یو دودیز وضیعت نه یو مدرن او مدنی اړخ او موخو ته د رسیدو لپاره اړینه ده چی زیات زیار وباسی او ډیره قربانۍ ورکړی تر څو لاسته یي راوړی. دلته په افغانستان کی ځوانان له ډیرو له ډیرو ننګونو سره مخ دی، دولت له ټولو شته ناخوالو او ستونزو سره په دی هڅه کی دی چی د ځوانانو رول د ټولنی په هری خوا کی لا زیات کړی. دی ته یی د ابتدایی او عالی زده کړو لاره هواره کړی او یو شمیر نورو ځوانانو ته یی په ځینو دولتی او غیر دولتی بنسټونو کی په کلیدی پوستونو کی د کار لاره هواره کړی. مخدره توکی، د انسانانو د قاچاق ډلی، د دولت مخالفی ډلی، جنسی زورونه او خطرناکه سفرونه ټولی هغی برخی دی چی ځوانان یی حساس کړی او د دوی د پرمختګ لار یی نیولی.

بشري او مدني حقونه

دافغانستان دبشری حقوقو خپلواک کمیسون لاندی دندی او مسؤلیتونه لری چی دتوان او ځواک په مطابقت سره د انسانی حقوقو دورکړی او ساتنی په موخه یی ورته تر ډیره بریده هلی ځلی کړی دی

- بشر حقونو پر وضعیت څارنه
- د بشر حقونو په برخه کې د اساسي قانون، نورو قوانینو، مقرراتو، لایحو او تعهداتو پر تطبیق څارنه

- په هېواد کې د اداري سیستم، عدلي او قضایي ارګانونو، بنسټونو، انتفاعي او غیر انتفاعي ملي او نړیوالو موسسو پر هغو کړنو او اجراآتو څارنه چې د بشر په حقونو اغیزه ولري.
- د خدمتونو او تأمیناتو د تأمیناتو د عادلانه وېش او دغو خدمتونو ته د لاس رسي په هکله د دولتي چارواکو او مراجعو او غیر دولتي مراجعو پر کړنو څارنه
- پر دې وضعیت څارنه چې آیا وګړي خپلو بشري حقونو او آزادیو ته لاس رسی لري.
- د قانون له حکمونو سره سم، د آزادۍ د سلب ځایونو څخه لیدنه، د قانون پر تطبیق څارنه او له بندیانو سره د کېدونکي چلند څرنګوالی ارزول
- د تخلفاتو ارزول او د بشر حقونو د نقض په هکله د اسنادو، مدارکو، شواهدو او معلوماتو راټولول
- اړوندو ادارو ته بشر حقونو د نقض او تخلفاتو د مخنیوي په موخه د ترسره شوي څېړنو پایلې وړاندې کول او په دې برخه کې اجراآتو تعقیبول
- د بشري حقونو په هکله د پوهاوي او زده کړو د ملي پروګرام طرح او پلي کول
- جنایتونو، جرمونو او د بشر حقونو د نقض مواردو ته د رسیدګۍ له بهیره د ملاتړ په موخه د پروګرامونو طرح او پلي کول چې د انتقالي عدالت پروسه پکې شاملېږي.
- د بشر حقونو د وضعیت د ښه والي، پرمختیا او ملاړ په موخه ملي شورا او حکومت ته د قوانینو او مقرراتو د طرح، تصویب، تعدیل او یا ملغی کولو لپاره د اندونو او سلامشورو ورکول
- ملي شورا او حکومت ته د بشر حقونو پر نړیوالو تړونونو پورې د افغانستان د لاسلیک، تصویب یا الحاق په اړه لازمې سلامشورې ورکول
- حکومت ته د دې په اړه مشوره ورکول چې افغانستان څه ډول کولای شي د بشر حقونو د نړیوالو تړونونو پر وړاندې تعهدات په ښه ډول ترسره کړي.
- د بشر حقونو د وضعیت په اړه د عمومي اعلامیو او رسمي بیان خپرول
- دهیواد ولسمشر ته دکال په پای کی کلنی راپور ورکول.

مذهبی او دیني چارې

د ننگرهار په سطحه د ارشاد حج اواوقافو ریاست سره تقریباً ۵۵۰۰ جامع او غیر جامع مساجد ثبت او راجسټر شوی چی لدی جملی څخه ۱۵۱ مساجد دولت سره رسمی او متباقی غیر رسمی دی، دارشاد حج اواواقافو ریاست سره ٦٠٠ په تعداد مدارس ،حلقات او دارلحفاظونه ثبت او راجسټر دی چی لدی جملی ۲۸ مدارس جواز لری.

ملا امامانو او خطیباتو ته لاندی ذکر شوی خطبی توزیع شوید.

۱-امنیت د اسلام له نظره

۲- سوله د اسلام له نظره

۳- د واکسینو تطبیق

۴- په ماشومانو باندی د شاقه کارونو د ترسره کولو مخنیوی

۵- د قاچاق په شکل د انسانانو انتقال بهرنی هیوادونو ته د مخنیوی په هکله

٦- په دولت باندی د عامه خلکو اعتماد کچه لوړول

۷- د ملی ځواکونو ملاتړ

۸- د ښځو حقوق د اسلام له نظره

۱۰- د مواد مخدر مخنیوی او اضرار

۱۱- د مذهبی اختلافاتو د کچی ټیټوالی لپاره هلی ځلی

د مساجدو مدراسو ثبتول د هغو مساجدو افتتاح کول چی د وزارت او یا خیریه موسساتو لخوا جوړ شوی دی په ۱۳۹٦ کال کی (۹) بابه مساجدو افتتاح ترسره شوی کوم چی د بشری خیریه موسی لخوا په مرکز او ولسوالیو کی جوړ شوی وو، د قبلی تعینول د مساجدو اعمار او ترمیم عرایض اخستل او مربوطه مرجع ته استول د مساجدو نظارت امامانو ته خطبی ورکول د امامانو او حکومت ترمنځ هم اهنگی ترسره کول او د ولس او حکومت ترمنځ واټن ختمول. د ارشاد حج اواوقافو ریاست د پیشنهاد او دننگرهار ولایت د حکم په اساس د فساد اخلاقی او منکراتو د مخنیوی لپاره یو ګډ کمیسون جوړ شوی چی په ترکیب کی ولایت مقام، امنیه قوماندانی،کار امور اجتماعی،شاروالی،سره میاشت،اطلاعات او فرهنگ او خارجه چارو ریاست پکی شامل دی په هفته کی یو وار په جلال اباد کی ښآر کی گشت کوی چی ددی کمیسون له برکته د جلال اباد ښار اخلاقی فساد کچه ټیټه شوی. داچی ننگرهار ولایت دارشاد حج اواواقافو ریاست ۱۳۵۰ تنه دحج سهم لری چی په ۱۳۹۵ کال کی ۸۲۰۰ تنه حجاجو ثبت نام ترسره کړی چی د هری ولسوالی سهمی په اساس قرعه کشی ترسره شوی په ۱۳۹۷ کال کی ۱۴۱۰ تنه حجاج کرام فرضی حج لپاره سعودی عربستان ته تللی چی لدی جملی څخه ٦۰ تنه د اداراتو او پارلمان په سهم کی تللی متباقی ۱۳۵۰ تنه د ریاست خپل سهم کی تللی اوبیرته خپل هیواد ته راستون شوی چی الحمدالله ډیر په ارامه فضاء کی ئی خپل فرضی حج ترسره کړی د خپلو ناظمینو د خدمت څخه پوره پوره رضایت لری. د ۱۳۹۷ کال حجاجو کرامو لپاره د ۸۰۰ اته سوه تنو علماء کرامو څخه امتحان اخستل شوی چی له هغی جملی څخه ۳۰ تنه کامیات شو چی سږ کال حجاجو کرامو ته ئی د حج تگ څخه مخکی پنځلس ورځی په شرقی زون مجتمع الحجاج کی عملی او نظری درسونه ورکړل شوی. د ارشاد حج اواوقافو ریاست له ځان سره قفی ملکیتونه ثبتوی او د هغی څخه نظارت او کنترول کوی چی په ولسوالیو او مرکز مختلفو ځایونو کی وقفی ملکیتونه لری عواید ئی رسمآ دولت حساب ته انتقالیږی.

سیاسي ګوندونه

دننگرهار ولایت په مرکز او ولسوالیو کی د مساجدو جدول								
گڼه	شهرت	درسمی مساجدو تعداد		د غیر رسمی مساجدو تعداد		د مدرسو تعداد		بیا کتنه
	ولسوالی	جامع	عیر جامع	جامع	غیر جامع	ثبت شوی	غیر ثبت شوی	
۱	مرکز	٥٠	۳۳	۱٥٠	٤٥٠	٤٥		
۲	بهسود	٥	٥	۱۰۰	٤۰۰	٤٦		
۳	سرخرود	٤	٤	۸۰	۳۰۰	۱۸		
۴	کامه	۱	۲	۱۰۰	٤۰۰	۳۰		
۵	چپرهار		۲	۳۰	۱۲۰	۳۰		
٦	خیوه		۲	٥٠	۱۰۰	۸		
۷	گوشته	۱	۳	٤۰	۱۱۰	۳۰		
۸	لعلپوره	۱	۱	۳۰	۱۲۰	۲۱		
۹	مهمندره		۲	۷۰	۱۳۰	۸		
۱۰	بتی کوټ	۲	۲	٤۰	۱۱۰	۲۱		
۱۱	کوټ		۲	٤۰	۱۱۰	٥۸		
۱۲	رودات	۳	۳	٥٠	۱٥٠	۸		
۱۳	غنی خیل	۲	۲	۷۰	۲۸۰	۱۸		
۱۴	اچین	۱	۱	٦۰	۲۲۰	۹		
۱۵	نازیان	۱	۱	۳۰	۱۲۰	۱۰		
۱٦	دور بابا	۱		۲۰	۸۰	۸		
۱۷	هسکه مینه		۲	۲۰	۸۰	۹		
۱۸	پچیراگام	۱	۱	۲۰	۱۱۰	۱۸		
۱۹	خوگیانی	۲	۱	۷۰	۲۰۰	۲٥		
۲۰	شیرزاد		۲	۳۰	۱۰۰	۱٤		
۲۱	حصارک	۲		٤۰	۱۲۰	۱٥		
۲۲	دره نور	۱	۲	٥٠	۲۰۰	٥۸		
		۷۸	۷۳	۱۱۹۰	٤۰۱۰	٥۰۷		
	جمله مساجد	٥۳٥۱						

په پښتو کې د ګوند کلمه د عربی د حزب او لاتینی partis سره مترادفه ده، چې د برخې، ډلې، ګروپ، حصې او قسمت مانا ورکوی. په اصل کې په ګوند کې د یوې ټولنیزې طبقې او یا د ګډو ګټو لرونکو ټولنیزو قشرونو خورا پوه اود لوړ ټولنیز

او سیاسی شعور ښتبتن فعال کسان را ټولیږی، د هغوی له ګټو استازیتوب کوی او د هغوی نور غړی په سیاسی مبارزو کې رهبری کوی

سیاسی ګوندونه د ملت د سیاسی ارادې په جوړولو کې مرسته کوی او د دموکراتیک دولت د جوړولو اساسی او خورا غوره ستنې (ستونونه) جوړوی. ګوندونه که له یوې خوا د دولت او ملت ترمنځ د پله حیثیت لری، له بلې خوا د ولسونو د سیاسی شعور په را ویښولو او لوړولو کې ستر رول لوبوی. همدا ګوندونه د مدنی ټولنې د ودې له پاره ښه شرایط برابرولای او ولسونه د دموکراسی په کلتور او ټولنیزې ډلې یوله بله سره د زغم په روحیه روزلای او روږدی کولای شی. په هره کچه چې په ټولنه کې دموکراسی پخه او بنسټیزه کیږی، په همغه نسبت د ملت او مملکت په چارو کې د ګوندونو رول لوړیږی. په هر دموکراتیک هیواد کې د ګوندونو ترمنځ سیالی یو روڼنئ او معمولی شئ ګڼل کیږی. په دموکراتیکو نظامونو کې د دولتی تشکیلاتو په جوړولو او بیا هر سیاسی او دولتی مقام ته د افرادو په ټاکلو کې د ګوندونو او مدنی ټولنو رول ځرګند وی. خو ګوندونه د بشری ټولنې د تاریخی تکامل په ټاکلی پوړ کې رامنځته شوی دی، د زیربنا ټاکلې وده غواړی او د هغو پر سر د راجوړې شوی روبنا مناسب شکل او مضمون ته اړتیا لری. دننګرهار په ولایت کی ۲۷ سیاسی حزبونه فعال دی چی دعدلې ریاست سره ثبت او راجستر شوی چی هر حزب ځانګړې اساس نامه او تګلاره لری دیادو حزبونو مرکزی دفترونه مرکز کابل کی شتون لری.

په ختیځ ننګرهار کی دسیاسی حزبونو جدول				
ګڼه	دحزب نوم	ګڼه	دحزب نوم	کتنه
۱	دافغانستان ملی محاذ	۱۵	جزب دعوت اسلامی افغانستان	
۲	دافغانستان ملی پیوستون نهضت	۱٦	دافغانستان دسولی غورځنګ ګوند	
۳	دافغانستان ملی پیوند ګوند	۱۷	حزب نهضت بیداری ملی فلاح افغانستان	
۴	دافغانستان دخلکو د ترقی ملی ګوند	۱۸	حزب اقتدار اسلامی افغانستان	
۵	دافغانستان نوي بنسټ ګوند	۱۹	حزب جنبش ملی اسلامی افغانستان	
٦	دافغانستان جمهوریت غوښتونکو ګوند	۲۰	حزب اسلامی متحد افغانستان	
۷	ملی وحدت ولسی تحریک	۲۱	حزب جمعیت اسلامی افغانستان	
۸	روند سبز افغانستان	۲۲	دافغانستان متحد ملت ګوند	
۹	دافغان ملی ګوند	۲۳	حزب تحول و رفاه افغانستان	
۱۰	حزب اسلامی افغانستان	۲۴	حزب ترقی مردم افغانستان	
۱۱	دافغانستان دنجات ملی جبهه	۲۵	دافغانستان دحق او عدالت ګوند	
۱۲	واحد افغانستان ګوند	۲٦	حزب همبستګی افغانستان	
۱۳	حزب متحد ملی	۲۷	حزب نوین افغانستان	
۱۴	حزب ملی وطن	۲۸		

ورزش او بدنې روزنه

فزیکی فعالیت ته پدی وروستیو کی د جادویی درمل نوم ورکړل شوی دی، فزیکی فعالیت ، ورزش او سپورت مو بند او ذهن پیاوړی کوی. دقرآنی او نبوی حدیثونو له مخې الله قوی ذات دی او په وړاندې یې قومی مومن تر کمزوری مومن ښه دی. فزیکی فعالیت ته ځکه جادوئیی درمل ویل شوی دی چې ستاسو سره مرسته کوی ترڅو:

- روغتیا ترلاسه او دناروغیو مخنیوی وکړئ او ژوند مو ښه شي
- فزیکی فعالیت دډیرو ناروغیو مخنیوی کوی
- فزیکی فعالیت شحم (غوړی) په بدنی کی کموی او ستاسو سره دوزن په کنترول کی مرسته کوی
- نفس تنګی او ځینی سرطانونو مخنیوی کوی
- فزیکی فعالیت روانی ناروغی ته دپای ټکی ګدی.

فزیکی فعالیت له اشخاصو سره مرسته کوی چې دبند شکل یې ښکلی پاتې شی، وزن یې مناسب او ځان باوري پکی پیاوړی شی، دځان په باب مثبت تصور په عمی خوښۍ او دژوند په کیفیت کی مهمه برخه لری. هغه اشخاص چې مثبت ځانی تصویر لری تر نورو زیات خپل ځان ته درناوی او خوشبینی لری. منظم تمرن د عضلاتو دقوت لپاره ضروری دی چې تاسو سره د ورځنیو چارو په ښه مؤثره تو او اسانې سره ترسره کیدو کی مرسته کوی، همدارنګه تمرنی دورځې په اوږدو کی انرژی اندازه زیاتوي او د ستړیا احساس کموی او بالاخره فزیکی فعالیت دمړینی مخنیوی کوی. دیادونې وړ ده چې د ننګرهار ولایت دورزش امریت سره د سپورت او المپیک دعمومی کمیټې داصولو مطابق مختلف ورزشی ریشتی ثبت او راجستر شوی دی چې عملاٌ دننګرهار ولایت په مربوطاتو کی دورزش په برخه کی کړنی ترسره کوی چې په لاندی جدولونو کی یې معلومات ثبت شوی. دننګرهار په ولایت کی ټول ۸۹۷۷ وکړي دسپورت په ډګر کی مصروف دی.

دبدني ورزش دلوبو عمومی جدول				
ګڼه	فدراسیون نوم	ګڼه	فدراسیون نوم	کتنه
۱	بوکس	۱٦	تکواندو ITF	
۲	پلهوانی	۱۷	باتوراندو	
۳	تکواندو	۱۸	اتلتیک	
۴	پرورش اندام	۱۹	آب بازی	
۵	کنفو توا	۲۰	پانګریشن	
٦	فوټبال	۲۱	کوهنوردی	
۷	کیک بوکسنګ	۲۲	ووینام	
۸	واليبال	۲۳	باسیکل رانی	
۹	ووشو	۲۴	کبډی	
۱۰	سنوکر	۲۵	بیت میتون	
۱۱	جمناستیک	۲٦	پنګپانګ	
۱۲	کاراته	۲۷	رزمی	
۱۳	معلولین	۲۸	کین شین کان FSAMMA	
۱۴	اشباهارا کراته	۲۹	زور خانه	
۱۵	سطرنج	۳۰	هاکی	

دریم څپرکی

دننگرهار ولایت پرمختیپای بودجه اولگښت

معارف:

وزارت معارف در راستای تلاش رسیدن به دیدگاه این اداره که عبارت از انکشاف سرمایه بشری مطابق به اصول و اساسات دین مقدس اسلام، احترام به ارزش های ملی و حقوق بشر از طریق فراهم آوری زمینه دسترسی مساویانه همه اتباع کشور به تعلیم و تربیه با کیفیت میباشد، بتعداد ۷۸۲ مکاتب تعلیمات عمومی، ۱۶ دارالمعلمین، ۱۹ مکاتب تخنیکی، ۸۰ مدارس دینی، فعالیت دارند.

مجموعا به تعداد ۷۲۲٬۸۱٦ شاگرد که از آنجمله ٤۷۰٬۷۱۸ ذکور و ۲۵۲٬۰۹۸ آن از طبقه اناث در این مکاتب مشغول فراگیری دانش هستند. جدول ذیل معلومات مختصر در مورد وضعیت معارف در ولایت ننگرهار را بیان میکند.

معارف							
کتگوری	مکاتب عمومی	دارالمعلمین	مدارس	مکاتب تخنیکی	تعداد شاگردان		
					ذکور	اناث	مجموع
تعداد	۷۸۲	۱٦	۸۰	۱۹	٤۷۰٬۷۱۸	۲۵۲٬۰۹۸	۷۲۲٬۸۱٦

در یک دهه گذشته در اثر فعالیت، سعی و تلاش دولت جمهوری اسلامی افغانستان فامیل ها علاقمند بیشتر به تعلیم و تربیه گردیده و اطفال خود را برای فراگیری تعلیم به مکاتب میفرستند. تعداد شاگردان در مکاتب ولایت ننگرهار قسمیکه در فوق دیده میشود یک رقم قابل ملاحظه را بیان میکند.

بودجه معارف: وزارت معارف سالانه بودجه قابل ملاحظه در هر دو بخش عادی و انکشافی دریافت میکند و قسمیکه در شکل دیده میشود مقدار زیاد آن در بخش بودجه عادی به مصرف میرسد و دلیل عمده آن عبارت است از موجودیت تشکیل بزرگ در وزارت معارف و مصارف عادی برای تعداد زیاد مکاتب که در سرتاسر کشور موجود است میباشد. جزئیات بودجه معارف ولایت ننگرهار در شکل ذیل انعکاس داده شده.

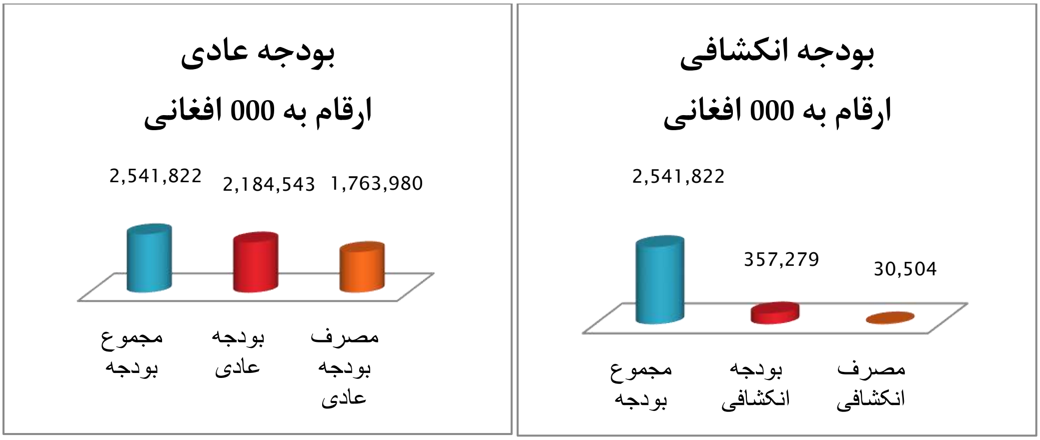

تعداد پروژه های که در این ولایت از طریق وزارت معارف تحت تطبیق میباشد قرار ذیل است.

پروژه های انکشافی ۱۳۹۶ معارف		
پروژه	بودجه	فیصدی مصرف
اعمار و تجهیز مکاتب تعلیمات عمومی	٥٤٬۹٦۱٬۱۰۸	۱۹٪
اعمار مکاتب و لیلیه برای کوچیان	۱۲٬٦٤۳٬۱٦۸	۱۰٪
اعمار مکاتب در ولایات سرحدی	۹٬٦٦۱٬۱۷۹	۰٪
انکشاف زیربنای تعلیم و تربیه	۳٦٬۳۳۲٬۳٤۷	۱۹٪
تربیه معلم	۷٬۷۸۰٬۱۳٦	۱۰۰٪
تعلیمات عمومی (بشمول EQUIP)	۱٬٥٤۳٬۱۹۸	۱۹٪
تعلیمات اسلامی	۱۸٬٥٥۷٬۹۰۲	۰٪
سواد آموزی و تعلیمات غیر رسمی	۱٥٬۷۸٤٬٤۷۲	۲۰٪
اعمار دارالعلوم در ولایت ننگرهار	۱۸٬٥۹۱٬۱٦۰	۰٪
آموزش های فنی وحرفوی	۱۲٬۷٦۱٬۷٦۷	۰٪
پروژه های انکشافی ۱۱ ولایت سرحدی شمال وغرب	۳۰٬۹٤۸٬۱٦٤	۰٪
انکشاف و تقویت برنامه های سواد آموزی	٦٥۲٬۲۰۰	۱۰۰٪
اعمار تعمیر مکتب، مدرسه، ساختمان تربیه معلم و آمریت های معارف - پروژه های ولایتی	۱۲۰٬٦۰۰٬۰۰۰	۰٪
وجوه غیر مشروط ولایات	۱٦٬٤٦۱٬۹۹٤	۰٪
مجموع	۳٥۷٬۲۷۸٬۷۹٥	۹٪

پروژه های جدید که برای ولایت ننگرهار در سال ۱۳۹۷ پیشنهاد شده در جدول ذیل نشان داده شده است

پروژه های پیشنهادی سال ۱۳۹۷ معارف		
شماره	نام پروژه	قیمت تخمینی پروژه
۱	تعمیر سی (۳۰) صنفی لیسه الایی	٤۱٬۰۰۰٬۰۰۰
۲	اعمار شهانزده (۱٦) صنفی لیسه زراعت دامان	۲٦٬٥۲۰٬۰۰۰
	مجموع	٦۷٬٥۲۰٬۰۰۰

زراعت:

ولایت ننگرهار از جمله ولایات سرسبز کشور میباشد، برخ بیشتر مردم آن مصروف زراعت و مالداری اند، بیشتر دهاقین این ولایت مصروف کشت انواع مختلف حبوبات، سبزیجات و میوه ها میباشند. خانواده ستروس در این ولایت از حاصل خوب برخوردار است.

بودجه:

قسمیکه در شکل دیده میشود بودجه انکشافی وزارت زراعت ولایت ننگرهار به مراتب بیشتر از بودجه عادی این اداره میباشد که بیان گر سرمایه گزاری های بیشتر روی زراعت در این ولایت بوده و میتوان خوشبین یک آینده خوب در این بخش باشیم.

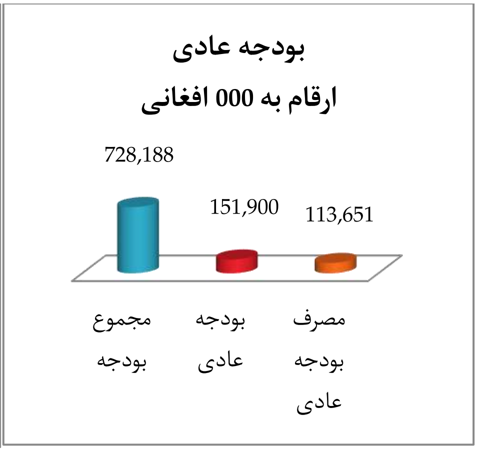

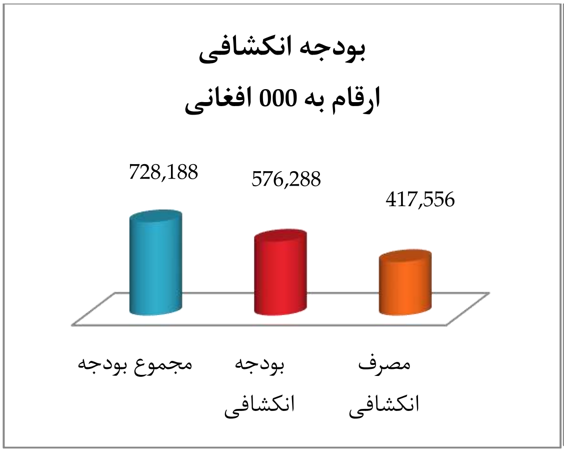

به تعداد ۱۶ پروژه های انکشافی در ولایت ننگرهار در حال تطبیق میباشد که جزئیات آن قرار شرح ذیل است.

پروژه های انکشافی ۱۳۹٦ زراعت		
پروژه	بودجه	فیصدی مصرف
تهیه و توزیع ;تخمهای بذری و کود کیمیاوی	۲۰٬۱۰۰٬۰۰۰	۱۳%
برنامه ملی انکشاف مالداری و صحت حیوانی	۱٬۱٦٤٬۹۹۰	۹۹%
احیا ، توسعه و مراقبت فارمهای تحقیقاتی ، ترویجی و تولیدی	۸٬۷۸٤٬۵۰۰	۲۷%
پروگرام ملی باغداری و مالداری (NHLP)	٥۸٬٤۰۲٬٥۳۷	٦۱%
مبارزه علیه آفات و امراض نباتی	۸۹۲٬۲۰۰	۹۲%
انکشاف زراعت در ولسوالی های سرحدی (Border Project)	۱۱٬٥۸٥٬٦۲۸	۸۰%
برنامه احیا ی زیرساخت های آبیاری کانال ننگرهار(NVDA)	۳٤٦٬۷٥۳٬٦۸٥	۸٦%
پروژه عوامل تولید زراعتی افغانستان (AAIP)	۸٬۸٥۳٬۲٥۱	۲۱%
تنظیم آب در مزرعه (OFWMP)	۳۷٬۳۷۸٬٥٥٦	۸٤%
توسعه کشت پخته و زعفران	۹۸۷٬۰۰۲	۳۷%
احیا و اعمار ;ذخایر استراتیژیک گندم	۷٬۱٤۹٬۷۰۷	٦۰%
برنامه ملی تنظیم منابع طبیعی به اشتراک جامعه	۲٬۹۷۰٬۳۳۳	۱۰۰%
پروژه آبیاری و ذخایر آب	۱٦٬۰٥۰٬٤۱۷	۲٤%
زراعت در مناطق شهری ، حومه شهری و اقتصاد خانواده	٥۸۲٬٦٥۹	۱۰۰%
برنامه ملی دارایی اولویت	۳۸٬٥۹۷٬۱۲۹	۱۷%
پروژه های انکشافی ولایتی	۱٦٬۰۳٥٬۰۰۰	۸۷%
مجموع	٥۷٦٬۲۸۷٬٥۹٤	۷۲%

برای ولایت ننگرهار در بخش زراعت ۳ پروژه های انکشافی جدید برای سال ۱۳۹۷ در نظر گرفته شده.

پروژه های پیشنهادی سال ۱۳۹۷ زراعت		
شماره	نام پروژه	قیمت تخمینی پروژه
۱	اعمار گرین هاوس ها	۱۵٬۳۰۰٬۰۰۰
۲	اعمار تعمیر کمپلکس چهار منزله ریاست زراعت آبیاری و مالداری	۲۶٬۷۹۴٬۰۰۰
۳	توزیع مرغهای اصلاح شده تخمی برای خانم ها	۶٬۰۰۶٬۰۰۰
	مجموع	۴۸٬۱۰۰٬۰۰۰

از بودجه خارجی نیز در عرصه زراعت در ولایت ننگرهار سرمایه گزاری صورت گرفته

پروژه های انکشافی۱۳۹۶ زراعت		
پروژه	دونر	دالر
برنامه ساحوی معیشت	سویس	۳۹٬۲۸۳

تحصیلات عالی:

در ولایت ننگرهار صرف یک پوهنتون دولتی و شش پوهنتون شخصی فعال میباشد. پوهنتون ننگرهار دارای ۲۵٬۱۲۲ محصل میباشد که تعداد ۲٬۲۲۲ آن از طبقه اناث میباشند.

تحصیلات عالی									
کتگوری	پوهنتون	تعداد پوهنحی ها	پوهنتون خصوصی	تعداد استاد	ذکور	اناث	تعداد محصلین	ذکور	اناث
تعداد	ننگرهار	۱۳	۶	۴۵۹	۴۴۳	۱۶	۲۵٬۳۴۴	۲۳٬۱۲۲	۲٬۲۲۲

بودجه تحصیلات عالی:

مجموعا بودجه که وزارت تحصیلات عالی برای ولایت ننگرهار تخصیص داده بالغ میشود به ٦۲۹ ملیون افغانی که توضیحات بیشتر در مورد آن در گراف ذیل انعکاس داده شده است.

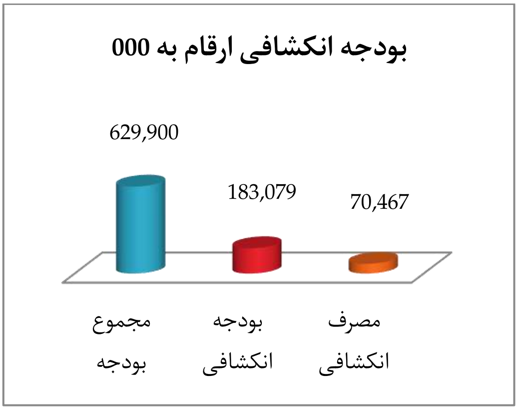

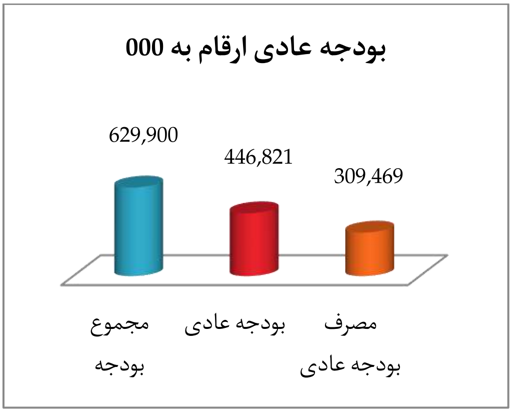

تعداد پروژه های انکشافی که از جانب وزارت تحصیلات عالی در این ولایت در حال تطبیق میباشد قرار ذیل است.

پروژه های انکشافی ۱۳۹۶		
پروژه	بودجه به افغانی	فیصدی مصرف
اعمارتاسیسات و خریداری تجهیزات پوهنتون ننگرهار (زون شرق)	۶۲٬۹۲۷٬۶۰۶	۶۸٪
اعمار تاسیسات و خریداری تجهیزات شفاخانه کدری ولایت ننگرهار	۴۰٬۰۶۲٬۹۸۵	۴۱٪
تدویر برنامه های ماستری و شبانه در نهاد های تحصیلی	۱۷٬۰۰۰٬۰۰۰	۶۵٪
اعمار تعمیر جدید پوهنځی کمپیوتر ساینس ولایت ننگرهار	۳۰٬۱۵۰٬۰۰۰	۰٪
اعمار دیوار احاطه پوهنتون اسلامی در ولایت ننگرهار	۳۲٬۹۳۸٬۸۷۵	۰٪
مجموع	۱۸۳٬۰۷۹٬۴۶۶	۳۸٪

برای سال ۱۳۹۷ وزارت تحصیلات عالی برای ننگرهار بتعداد دو پروژه جدید در نظر گرفته شده.

پروژه های پیشنهادی سال ۱۳۹۷		
شماره	نام پروژه	قیمت تخمینی پروژه به افغانی
۱	اعمار تعمیر پوهنځی ژورنالیزم و اعمار تعمیر اداره عامه	۳۰۴٬۴۷۸٬۰۰۰
۲	اعمار تعمیر لیلیه پوهنځی طب ننگرهار	۱۵۲٬۲۳۹٬۰۰۰
	مجموع	۴۵۶٬۷۱۷٬۰۰۰

صحت عامه:

احصائیه مراکز عرضه خدمات صحی در ولایت ننگرهار قرار جدول ذیل میباشد.

صحت						
کتگوری	شفاخانه دولتی	شفاخانه شخصی	پوسته صحی	دواخانه	تعداد دکتوران	ظرفیت تداوی مریضان
تعداد	۸	۱۱	۹۰۰		۳۶۶	۱۶۵٬۸۸۸

بودجه بخش صحت:

بودجه که برای عرضه خدمات صحی در ولایت ننگرهار از جانب وزارت صحت عامه در نظر گرفته شده در گراف ذیل نشان داده شده.

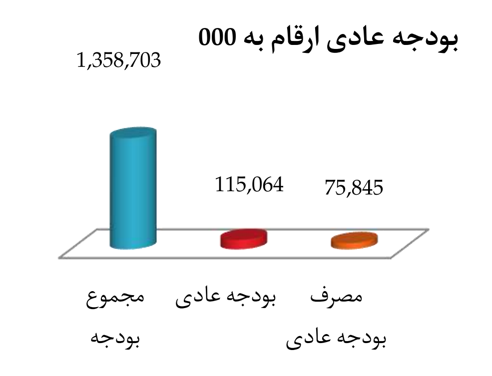

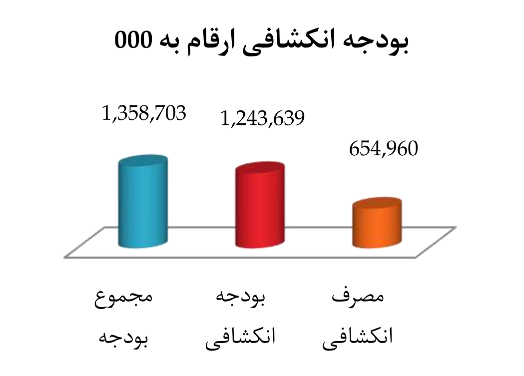

تعداد پروژه های انکشافی که از جانب وزارت صحت عامه در این ولایت در حال تطبیق میباشد قرار ذیل است:

پروژه های انکشافی ۱۳۹٦		
پروژه	بودجه به افغانی	فیصدی مصرف
برنامه ملی معافیت کتلوی	۲٬٦٤۳٬۵۰۰	۹۸٪
تاسیس مراکزتداوی معتادین در ولایات کشور	۳۰٬۸۵۱٬۳۰۵	٤۲٪
اعمارمراکز صحی ابتدایی (BHC) ومراکز صحی جامع(CHC)ا در ولایت های ;کشور	۱٬۳٤۰٬۰۰۰	۰٪
اعمار وبازسازی شفاخانه ها وکلینیک ها در ولایات	٦۷۰٬۰۰۰	۰٪
تقویت نظام صحی در مرحله عبور	۹۱۲٬٦٤۱٬۲۳۵	۵۲٪
پروژه های انکشافی ۱۱ ولایت سرحدی شمال وغرب	٤۲٬۷۷۹٬۰۰۰	۳٤٪
اعمارشفاخانه ولایتی ننگرهار	۲۹٬۷۱٦٬۷۷۸	۰٪
تقویه سیستم صحی (روندسوم)	۲٬۷۰۰٬۰۰۰	۳۸٪
اعمارشفاخانه در ولسوالی های رودات ده بالا وحصارک شیرزاد درولایت ننگرهار	٦۸٬۰۸۸٬۳٤۸	۲٦٪
تجهیزوتداوی معتادین مواد مخدردرولایات هلمند،ننگرهار،هرات،بلخ،نمیروزوکندز	۹٬٦٤۳٬۵۳۱	۳۲٪
فعال نمودن شفاخانه ملی تداوی گرده وشفاخانه فاطمه الزهرا	٦۷٬۰۰۰٬۰۰۰	۱۰۰٪
اعمار شفاخانه DH درولسوالی های (کوت ، بتی کوت و شهرک شهیدان) ، اعمارکلینیک درولسوالی خیوه و اعمار تعمیر صحت عامه ولایت ننگرهار	۵۳٬٦۰۰٬۰۰۰	۹۹٪
اعمار وبازسازی تاسیسات صحی درولایات از وجوه غیرمشروط	۱۰٬۸٤۷٬۰۰۰	۹٤٪
تهیه وتجهیزتاسیسات صحی درولایات از وجوه غیرمشروط	۱۱٬۱۱۸٬۰۰۰	۰٪
مجموع	۱٬۲٤۳٬٦۳۸٬٦۹۷	۵۳٪

بتعداد ۳ پروژه جدید انکشافی برای بهبود عرضه خدمات صحی در سال آینده در نظر گرفته شده.

پروژه های پیشنهادی سال ۱۳۹۷		
شماره	نام پروژه	قیمت تخمینی پروژه به افغانی
۱	اعمار بلاک MCH در ۱۰ مراکز صحی	۱٦٬۷۵۰٬۰۰۰
۲	اعمار ٥ مرکز ایمرجنسی (تروماسنټر)	۸٬٥۰۰٬۰۰۰
۳	اعمار دیوار احاطه ۱۰ مرکز صحی	۱٥٬۰۰۰٬۰۰۰
	مجموع	٤۰٬۲٥۰٬۰۰۰

انرژی و آب:

در عرصه فراهم نمودن منابع تولید برق و وارد نمودن برق از منابع خارج از ولایت ننگرهار فعالیت ها در حال جریان قرار دارد از آنجمله ٥ پروژه در حال تطبیق میباشد و ۲ پروژه برای سال آینده در نظر گرفته شده که فعالیت های متذکره نشان دهنده توجه زیاد بالای فراهم نمودن انرژی مورد ضرورت این ولایت میباشد.

بودجه:

سهم عمده بودجه ولایت ننگرهار در بخش انکشافی میباشد، که چنین پنداشته میشود که وزارت انرژی و آب تصمیم توسعه ساحه فعالیت خویش را در این ولایت دارد. بودجه وزارت انرژی و آب برای ولایت ننگرهار در سال ۱۳۹٦ قرار گراف ذیل میباشد.

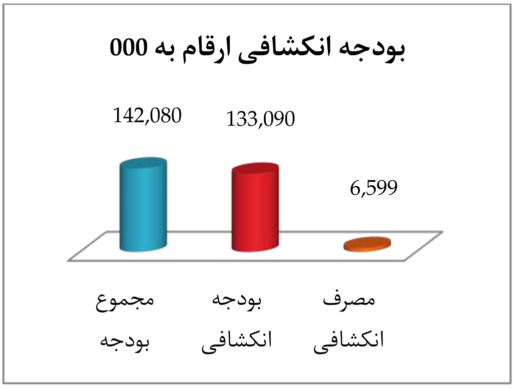

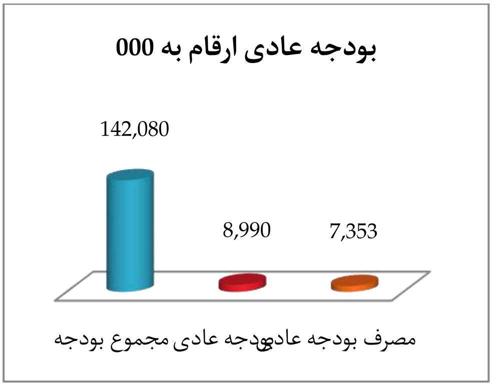

پروژه های انکشافی که در سال جاری در این ولایت در حال تطبیق میباشد قرار ذیل اند

پروژه های انکشافی ۱۳۹٦		
پروژه	بودجه به افغانی	فیصدی مصرف
پروژه احیاء و انکشاف سیستم آبیاری در افغانستان	۱٥٬۹٦٦٬۱۲۳	۱٤٪
دیزاین و ساختمان ;پروژه آبیاری گمبیری	۱۰٬۹۸۲٬۷۷٤	٤۰٪
توسعه شبکه برق در ولایات	۳۲٬٤٤۱٬۰٦٥	۰٪
دیزاین و ساختمان پروژه بند برق و آبیاری کامه ولایت ننگرهار	٦٬۷۰۰٬۰۰۰	۰٪
پروژه برق سولری ٤۰ میگاوات حصار شاهی	٦۷٬۰۰۰٬۰۰۰	۰٪
مجموع	۱۳۳٬۰۸۹٬۹٦۲	٥٪

برای سال مالی آینده (۱۳۹۷) بتعداد ۲ پروژه جدید برای ولایت ننگرهار از جانب وزارت انرژی و آب پیشنهاد گردیده است.

پروژه های پیشنهادی سال ۱۳۹۷		
شماره	نام پروژه	قیمت تخمینی پروژه به افغانی
۱	سربند حاتم خیل	٥٬٥٤٧٬۰۰۰
۲	سربند سوتن	۳٬۸۳۷٬۰۰۰
	مجموع	۹٬۳۸٤٬۰۰۰

فواید عامه:

در ولایت ننگرهار طبق معمول وزارت فواید عامه نظر به لزوم دید دو نوع سرک اعمار نموده که عبارت از سرکهای قیرریزی شده و سرکهای جغل اندازی شده میباشد. سرکهای ولایت ننگرهار ٧٦٤ کیلومتر میباشد که از آن جمله ۷۷ کیلومتر جغلی و ٦٦٨ کیلومتر اسفالتی و ۱۹ کیلومتر کانکریتی است.

بودجه:

بودجه وزارت فواید عامه در ولایت ننگرهار بالغ میشود به یک ملیارد و یکصد ملیون افغانی که جزئیات آن در شکل ذیل نشان داده شده.

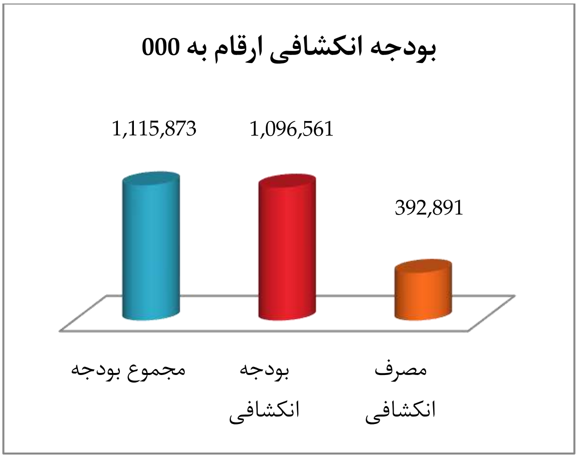

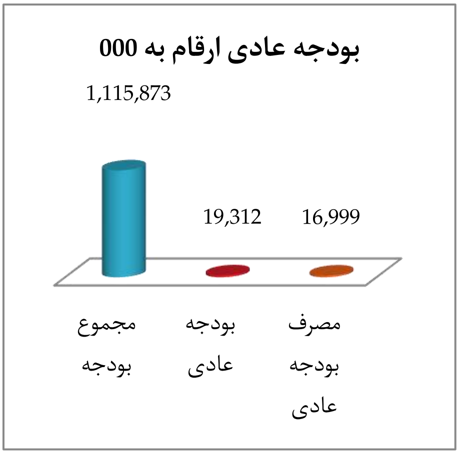

پروژه های موجود انکشافی که از جانب وزارت فواید عامه در ولایت ننگرهار تحت تطبیق میباشد قرار ذیل است.

پروژه های انکشافی ۱۳۹٦		
پروژه	بودجه	% مصرف
برنامه ملي سرک های روستایي (وزارت فوایدعامه)	۱۹٬۳۹٦٬۱٦۰	٥۸٪
ساختمان سرک سپری الی جلال آباد بطول ۱۰٦ KM (لین دوم)	۹۰٤٬۲٥٥٬٥٦۸	٤۱٪
بازسازی پل بهسود و دو پل دیگر و قیر ریزی ۲۲km سرک DBST در ولایت ننگرهار	۱۱٥٬۹٥۹٬۷۱٤	٦٪

ساختمان خط آهن تورخم - جلال آباد – کابل	۳٬۳۵۰٬۰۰۰	۰٪
سرک های روستائی - پروژه های ولایتی	۵۳٬۶۰۰٬۰۰۰	۰٪
مجموع	۱٬۰۹۶٬۵۶۱٬۴۴۳	۳۶٪

وزارت فواید عامه برای سال مالی ۱۳۹۷ دو پروژه انکشافی جدید را برای ولایت ننگرهار پیشنهاد نموده است.

پروژه های پیشنهادی سال ۱۳۹۷		
شماره	نام پروژه	قیمت تخمینی پروژه به افغانی
۱	اعمار اسفالیت ریزی سرک صبر	۶۵۰٬۰۰۰
۲	اعمار اسفالیت ریزی سرک گندمک الی شیرزاد	۱٬۸۰۰٬۰۰۰
	مجموع	۲٬۴۵۰٬۰۰۰

څلورم څپرکی

ټولنیز خوندیتوب او دجندر تحلیل

ټولنیز خوندیتوب

روغ چاپیریال ته لاسرسی

دننگرهار ولایت جغرافیوی موقیعت، اوسنی امنیتی وضیعت، کډوال، دوامداره وچکالی،وزگارتیا، اقلیمی بدلونونه، دځنگلونو پریکول او قاچاق، دځړځایونو غصب او له منځه تلل دکرنیزو ځمکو بدلیدل داستوگنی په کورونو او مارکیټونو، داوبو او هوا ککړتیا، دښاری نفوسو زیاتوالی، ترافیکی گنه گونه، فقر او بی وزلی هغه عمده لاملونه دی چی په ټوله کې د ولایت په کچه چاپیریالي ژوند، روغتیا او خوندیتوب اغیزمنوی د خوندی او سالم چاپیریال دمنځته راتلو مخنیوی کوی.

لکه څرنگه چی په پورته ډول هغه لاملونه څخه یادونه وشوه چی تقریباً دولایت ډیری وگړی له نوموړو چاپیریالی ستونزو اومشکلاتو سره مخامخ دی.

روغ چاپیرل یواځی په اوبو او هوا پوری تړاونلری بلکی دژوند نور معیشتی اړتیاوی دچاپیریال مهمه برخه تشکیلوی چی په همدی اساس کولای ددی ښار اوسیدونکی په دوه برخه وویشو.

- هغه خلک اقتصادی وضیعت یی ښه او یاښه ته نږدی دی دامکان ترحده یی خپل ژوند په ځانگړی ډول خوندی کړی او په نسبی ډول یی ځانته چاپیریالی شرایط برابرکړی دی چی دیادی گټکوری سلنه ډیره کمه ده.
- پاتی نور وگړی چی په پورته کټگوری کی شامل ندی او اقتصادی وضیعت یی خراب او کمزوری دی او دژوند ستونزی او مشکلات یی کاملاً دکتنی او پام وړ دی، پرته له هغه چاپیریالی امکاناتو څخه چی په ټوله کی ددولت له خوا دټولنی لپاره اماده شویدی لکه امنیت ، روغتیا، پوهنی، کرنی، او مالداری، بیا رغاونی او دیته ورته نور ښاری خدماتو څخه برخه مند دی.

ټولنیزوخدمتونو ته لاس رسی

د کار،ټولنیزو چارو،شهیدانو او معلولینو ریاست دولت د کلیدی ریاستونو څخه دی چی په اقتصادی ودی او ټولنیزو مصؤنیت کی د یو فعال او خدمت گار ارگان په صفت یتیمو او بی بضاعته ماشومانو ،بی وزله کورنیو کونډو ، شهیدانو ورثه و او معلولینو ،متقاعدینو او بی روزگاره ځوانانو ته خدمات وړاندی کوی چی په عمومی توگه لاندی اهدافو د لاسته تحقق ل لپاره فعالیتونه تر سره کوی

موخي

- په حرفوی اومسلکی زده کړوکی دکونډو،معلولینواو بی روزگاره ځوانانو روزل.
- د بشری نیرو تنظیم او د کار مارکیټ تفتیش
- کار څخه د راپیدا شوو مشکلاتو حلول.
- متقا عدینوته خدمات عرضه کول.

- د یتیمانو ښوونی ـ اوروزنه کی خدمات وړاندی کول.
- یتیمو ماشومانو ته سپانسر برابرول.
- دبی بضاعته کورنیو ماشومانو ته دوړکتون خدمات وړاندی کول.
- د ماشومانو محافظت او ساتنی او هغوی ته ټولنیزو خدمات وړاندی کول.
- یوفیصد جبران خساری جمع کول
- شهیدانو ورثو، معلولینواو بی بضاعته کورنیو ته مساعدتونوجلبول.
- شهیدانو ورثه و او معلولینو ته د حقوقو توزیع او نوی تثبیتول

پورته اهدافو ته د رسیدولو لپاره نوموړی ریاست په دری عمده کاری ساحو کی خدمات وړاندی کوی

۱ـ د کار چارو سمون

۲- ټولنیز مصؤنیت

۳- شهیدانو او معلولینو ته خدماتو وړاندی کول

کارموندنه

د فنی او حرفوی زده کړو لوی مدیریت

د فنی او حرفوی زده کړو لوی مدیریت له لوری ځخه بی روزگاره ځوانانو، کونډو او معلولینو ته د فنی او حرفوی زده کړو زمینه برابره ول تر څو وشی کولای په راتلونکی د دوی اقتصادی ستونزی حل او هیواد ته د خدمت مصدر وگرځی.

د فنی او حرفوي مهارتونو پروگرام

- اړمندو کسانو ته د کار بازار په مارکیټ کی د شغل او کار زمینه برابرول.
- پورتنی پروگرامونه شپږ میاشتنی او یو کلنه موده کی د دولتی او غیری دولتی ادارو . موسیساتو او انجوگانو په مرسته تطبیقیږی
- د فنی او حرفوی زده کړو په مرسته غیری مهارت لرونکی وگری په ماهر کار گر باندی تبدیل او کار بازار ته وړاندی کیږی.
- نوموړی پروگرامونه د بیکاری او فقر یه د منځه وړلو کی ډیر مفید او موثر ثابت شوی دی
- دغه پروگرامونه د پروژو په شکل غیریدولتی موسیسو له لوری په موقت او غیری ثابت مراکزو کی پر مخ بول کیږی.
- د مهارتونو د برنامود زده کړی لپاره ټول اسیب پذیره او د تعلیم د پروسی څخه پاتی وگړی چی عمرونه یی ۱۵ کلونو څخه تر ۳۵ کلنو پوری وی جذب او تر روزنی لاندی نیول کیږی.
- ددغه زده کړو په اساس د هیواد اقتصاد ، صنعت او لاسی صنایعی ته ودی زمینه برابریږی.

د بشری قواوو د تنظیم لوی مدیریت

د دغه مدیریت له لارې ټولو داخلي او خارجي کارمندانو ته چې په شرایط برابرکسانو ته د قانون او مقرراتو په رڼا کې د کار جواز ورکول کېږي او هم کار مارکیت مطالعه تحلیل او ارزیابی کول دي.

دماشومانو لپاره د داسانتیاوو جدول								
ګڼه	د ورکتون نوم	د تأسیس	ډول		موقعیت			
B	دولتي/خصوصي	کال	د کار ځای	د استوګنې ځای		هلک	نجلی	جمله
۲	مرکزی وړکتون	۱۳۵۱	۰	محل زیست	دریاست په داخل کی	۵۱	۲۳	۷۴
۳	فارم هډي وړکتون	۱۳۵۱	۰	محل زیست	دزیتونوفابرکه داخل کی	۱۰	۱۰	۲۰
۴	درونټي وړکتون	۱۳۵۱	۰	محل زیست	ددرونټي پوهنتون په داخل کی	۲۱	۱۸	۳۹
۵	شمشاد وړکتون	۱۳۵۱	۰	محل زیست	دبی بی عایشی په لیسه کی	۱۲	۷	۱۹
٦	ناروانا وړکتون	۱۳۸٦	۰	محل زیست	دنازوانابه لیسه کی	۵۰	۳۵	۸۵
۷	دوسرکی وړکتون	۱۳۸٦	۰	محل زیست	په عالی د ارمعلمین کی	۱٦	۹	۲۵
۸	بهسودو وړکتون	۱۳۸٦	۰	محل زیست	اوله ناحیه / کمپونوکی	۸	۸	۱٦
۹	بی بی مریم وړکتون	۱۳۸٦	۰	محل زیست	دسواد حیاتی په لیسه کی	۲۳	۱۱	۳۴
۱۰	ښیوی وړکتون	۱۳۹۱	۰	محل زیست	دشیخ مصری په ښارګوټی کی	۱۳	۱۰	۲۳
۱۱	شیخ مصری نمبر۱	۱۳۹۴	۰	محل زیست	دشیخ مصری په ښارګوټی کی	۴	۹	۱۳
۱۲	شیخ مصری نمبر۲	۱۳۹۴	۰	محل زیست	دشیخ مصری په ښارګوټی کی	۴	۴	۸
۱۳	شیخ مصری نمبر۳	۱۳۹۴	۰	محل زیست	دشیخ مصری په ښارګوټی کی	۰	۰	۰
۱۴	شیخ مصری نمبر۴	۱۳۹۴	۰	محل زیست	دشیخ مصری په ښارګوټی کی	۵	٦	۱۱

۱۵	شیخ مصری نمبر۵	۱۳۹۴	۰	محل زیست	دشیخ مصری په ښارگوټی کی	۷	۹	۱٦
هلکان			نجونی			جمله		
۲۲٤			۱۵۹			۳۸۳		

دښځینوو ټولنیزو لاسرسی

دښځو لپاره زیاتره د فنی او حرفوی زده کړو مراکز د غیری دولتی موسیسانو پوری اړه لری چی غیری ثابت او دایمی ندی صرف په تعداد د ۳ بابه مراکز ددی ریاست پوری اړه لری چی ۲ یی فعال او ۱ یی غیری فعال دی په دوام داره توگه تشکیل او لازمه بودیجه نلری چی پروگرامونه د پروژی په شکل تطبیقوی.

د زون په سطحه یو باب دولتی د فنی او حرفوی زده کړو انسیتوت ته ضرورت دی چی د لیلی امکانات ولری او د زده کړو موده یی د ٦ میاشتو نه تر ۲ کلونو پوری وی تر څو په موثره او درست شکل د شاگردانو د روزلو خدمات وړاندی کړی.

اوس مهال ۳۹۷ تنه اناث او ذکور په مختلفو حرفو کی تر روزنی لاندی دی.

د او ایچ ډبلیو موسسی له لوری ۳۹۰ تنه اناث او ذکور د کامی او بټی کوټ ولسوالیو کی کی جذب او تر روزنی لاندی دی. د افغان ایډ موسسی په همکاری ۱۲۰۰ تنه اناثو د جذب پروسه شروع شوی ده چی د بهسودو ولسوالی او جلال اباد ښار کی به تر روزنی لاندی نیول کیږی.

د ډی ار سی موسسی له لوری په گوشتی او جلال اباد ښار کی ۲۰۰ تنو د جذب پروگرام شروع او د زده کړو بهیر به شروع شی. د ریاست اړوند د وزارت مقام انکشافی پروژه کی به ۱۰۰ تنه د سرخرود ولسوالی کی وروزل شی

د او ایچ ډبلیو موسسی له لوری ۲۱۷ تنه اناثو ته د وړو کاروبارونو حمایی په خاطر په کامه او خیوی ولسوالیو کی قرضی ورکړل شوی دی.

د پی ای ان موسسی له لوری ۱۷۵ د سپما گروپونه جوړ شوی دی چی په هر گروپ کی ۱۰ ښځه تر ۱۵ تنه موجود دی او خپل تولیدات په بازار کی پلوری.

دښځینوو او نارینوو لپاره کارمونده

دولایت مقام رهبری تل په دی لټه کی ده چی د ښځینو لپاره دولایت په کچه د هر ریاست په نوی تشکیلاتو کی ځانگړی بستونه په نظر کی ونیسی دیادونی وړ ده چی په اوسنیو وختونو کی دښځو چارو ریاست هڅه کوی چی په خالی بستونو کی دښځینوو لپاره ځانگړی امتیاز تر لاسه کړی او تر دی دمه دپخوا په ترتله دولایت په سطحه په ریاستونو او نورو ادارو کی دگوتو په شمار ښځینه کارکوونکی په کار بوختی دی ، په ځانگړی توگه دعامی روغتیا په سکتور دډاکترانو، نرسانو او قابله گانو په صفت او دپوهنی په سکتور کی دښوونکو په صفت دندی ترسره کوی الله الحمد دپخوا څخه په اوسنی وختونو کی دخلکو په ذهنیت کی کاملاً مثبت تغیر راغلی.

بیرته راستنیدونکو او د کورني بی ځایه شویو کسانو لپاره د سرپټوني او کور شتون

ننگرهار ولایت ته د ۱۳۹٦ کال څخه تر ۱۳۹۷ مالی کالونو په موده کی ۱۱۸۳۴ بی اسناده کډوالی کورنی هیواد ته راستنی شوی، چی دهغی له جملی څخه ۴۵۴۰ راجسترشوی کورنی دی چی جمله تعداد یی ۱٦۳۷۳ کورنی کیږی هیواد ته راستنی شوی دی.

دننگرهار ولایت دمهاجرینو چارو ریاست لخوا د ۱۳۹٦ لمریز کال څخه تر اوسه پوری د ۷۲۴ د راستنیدونکو کډوالو کورنیو سره دسرپنا (شیلټر) مرسته شوی.

دراستانه شویو کډوالو ستونزې

۱-دښارکوټو کمبود

۲- دکارونو نشتون

۳- دامنیت نشتون او شته ښارکوټو کی داسانتیاوو نه موجودیت

دکډوالو کورنیو سره مرستی

۱-دنقدی خوراکی او غیر خوراکی توکو مرسته

۲- اکثره کورنیو ته د حرفوی زده کړو زمینه برابرول

۳- اکثریت کورنیو ته د سرپنا (شیلټر) جوړول

۴- دځوان کهول لپاره د زده کړو زمینه برابرول

دبیرته راستانه شویو کورنیو سره مرسته کوونکی موسسی په لاندی ډول دی

IOM, UNHCR, UNOCHA, WFP,DRC, NRC, IRC, ACTITED, FGA,MUDRA, APA, PRAA,IMC, WHH

طبیعی پیښو ته رسیدنه

دننگرهار ولایت پیښو ته دچمتوالی ریاست طبیعی او غیر طبیعی پښو ته پروخت رسیدگی کوی له سیلابونه، زلزله، وچکالی، غرښویدنه، دجنگونو له امله بیځایه شوی کورنیو سره بیړنی مرستی او داسی نورو ته په وخت او زمان سره رسیدگی کوی چی دبیلگو څخه په دی ډول یادونه کولای شوی، دهسکی مینی ولسوالی ۱۴۵ بیځایه شویو کورنیو ته خوراکی توکی ویشل شوی، دپټي کوټ ولسوالی ۵٦ بیځایه شویو کورنیو ته خوراکی توکی وویشل شول، دښځو چارو ریاست په همغږی ۳۰۰ کورنیو ته خوراکی توکی ویشل شوی، همدرانگه د بټي کوټ ۲۰ بیځایه شویو کورنیو ته خوراکی توکی ویشل شوی، دکامی ولسوالی د ۲۴۸ سیلاب ځپلو کورنیو ته دغیر دولتی لخوا خوراکی او غیر خوراکی توکی وویشل شول.

د زیان منوونکو ډلو په تیره بیا د ښځو او ماشومانو خوندیتوب کله چی یوه پیښه رامنځ ته شی نو دولایت په کچه بیړنی کمیټه چی تقریباً ۱۸ کلیدی ریاستونه دولایت مقام په مشرتوب ناسته ترسره کوی، هره اداره دخپلی لایحی مطابق متضررو او یا ځپل شویو خلکو ته کړنی ترسره کوی چی په یاده کمیټه کی دولتی او غیر دولتی موسسات شامل دی چی دپیښی درامنیځ ته کیدو په وخت کی پیښو ته دچمتووالی ریاست، ملی اردو، ملی پولیس، او ټولنه دپیښی دساحی څخه متضرر خلک خوندی ساحو ته چی عبارت له ښوونځی، مسجدونو او نور دولتی تاسیساتو ته انتقالوی او عملاً د ژغورنی کمیټی چی په ولسوالی او مرکز کی ددی ریاست په نوښت او موسساتو په مالی لگښت DRR ورکشاپونو دایرول

او عملاً تطبیق کیږی څرنگه چی موسسات دبیړنی کمیتی غړیتوب نو دپیښی په وخت کی موسسات دځپل شویو کورنیو سره دخوراکی او غیر خوراکی توکو په برخه کی مرسته کوی.

بهرنی او داخلي نادولتی موسسات. دننگرهار ولایت اقتصاد ریاست سره ۱۵۹ کورنی او بهرنی مؤسسات ثبت او راجستر دی چی ددی جملی څخه ۳٦ بهرنی مؤسسات او ۱۲۳ کورنی مؤسسات دی او په مختلفو سکتورونو کی په فعالیت بوخت دی لکه پوهنه، انکشاف دهات، حرفه، آبیاری، کرنه او داسی نور.

دهمدی ۱۵۹ مؤسساتو له جملی څخه ۹٦ غیر دولتی مؤسسات پروژی لری چی ۲۳ بهرنۍ او ٦۳ کورنۍ مؤسسات دی او پاتی ٦۳ غیر دولتی مؤسسات فعلاً پروژی نلری، همدارنگه د ٦۳ مؤسساتو له جملی څخه ۲ بهرنۍ او ٦۱ یی داخلی مؤسسات دی.

دملگرو ملتونو (UN) ادارو جدول		
گڼه	د UN اداری نوم	کتنه
۱	UNAMA	
۲	UN MACCA	
۳	UN FAO	
۴	UN HBITAT	
۵	UNICEF	
٦	UNWFP	
۷	UN WHO	
۸	UN ODC	
۹	UNDP	
۱۰	UNOCHA	
۱۱	UN IOM	
۱۲	UNHCR	

د نادولتی فعالو موسسو شمېر د سکټور په تفکیک سره

دننگرهار ولایت اقتصاد ریاست سره ۱۵۹ کورنی او بهرنی مؤسسات ثبت او راجستر دی چی ددی جملی څخه ۳٦ بهرنی مؤسسات او ۱۲۳ کورنی مؤسسات دی او په مختلفو سکتورونو کی په فعالیت بوخت دی لکه پوهنه، انکشاف دهات، حرفه، آبیاری، کرنه او داسی نور.

دیادونی وړ ده چی ۳٦ کورنی او ۱۲۳ بهرنی مؤسسی دمگړی په فعال شکل خپل چاری مخ ته وړی دهمدی ۱۵۹ مؤسساتو له جملی څخه ۹٦ غیر دولتی مؤسسات پروژی لری چی ۲۳ بهرنۍ او ٦۳ کورنۍ مؤسسات دی او پاتی ٦۳ غیر دولتی مؤسسات فعلاً پروژی نلری، همدارنگه د ٦۳ مؤسساتو له جملی څخه ۲ بهرنۍ او ٦۱ یی داخلی مؤسسات دی. د نادولتي موسسو د پرمختیایي بودیجې مبلغ داقتصاد ریاست د معلوماتو پر تائید نادولتی موسسی پرمختیایی بودجه نلری په تیرو پینځو کلونوکې، د پرمختیایي پروژو او پروگرامونو ډولونه

په ننگرهار کی دبهرنیو مؤسساتو نوملړ او دفعالیت نوعه		
گڼه	مؤسسی نوم	دفعالیت ډول

۱	PMS	زراعت ، ابیاری او صحت په برخه کې
۲	IRC	مهاجرینو ، طبعې افاتو او معارف په برخه کې
۳	WHH	زراعت ، انکشاف دهات په برخه کې
۴	JVC	صحت په برخه کې
۵	UMCA	صحت او معارف په برخه کې
٦	DRC	مهاجرینو او کار او ټولنیزو په برخه کې
۷	IMC	صحت او طبعې افاتو په برخه کې
۸	SCI	معارف، حامعه مدنی، کار او ټولنیزو ، طبعې افاتو او مهاجرینو برخه کې
۹	NRC	صحت برخه کې
۱۰	SCA	معارف او صحت په برخه کې
۱۱	CWSA	صحت ، معارف، ایمرجنسی، او طبعې افاتو په برخه کې
۱۲	HNI-TPO	صحت په برخه کې
۱۳	IRA	صحت، تعلیم تربیه ، کاراو ټولیزو چارو په برخه کې
۱۴	BRAC	معارف په برخه کې
۱۵	DAC	زراعت او مالداری په برخه کې
١٦	DACCAR	انکشاف دهات اوزراعت په برخه کې
۱۷	ACTED	مهاجرینو ، طبعې افاتو او معارف په برخه کې
۱۸	MHI	کار او ټولنیزو اوطبعې افاتو په برخه کې
۱۹	RI	زراعت په برخه کې
۲۰	PARSA	صحت او معارف په برخه کې
۲۱	PIN	کار او ټولنیزو او معارف په برخه کې
۲۲	SVA	معارف په برخه کې
۲۳	AFRANE	معارف په برخه کې
۲۴	HCI	صحت په برخه کې
۲۵	PU AMI	مهاجرینو، بیړنی مرستی او متضرر خلکو سره مرستی په برخه کې
۲٦	INSO	د انټرنیشنل موسساتو دمصؤنیت په برخه کې
۲۷	IF- HOPE	د زراعت په برخه کې
۲۸	ROP	دښځو ظرفیت لوړونی په برخه کې
۲۹	WWI	کار او ټولنیزو په برخه کې
۳۰	HHRD	مهاجرینو په برخه کې
۳۱	CHF	

دکورنیو مؤسساتو نوملړ او دفعالیت نوعه		
ګڼه	مؤسسې نوم	دفعالیت ډول
۱	WADAN	صحت ، معارف او زراعت په برخه کې

۲	ADVS	معیوبینو او معلولینو په برخه کی
۳	AREP	تعلیم تربیه په برخه کی
۴	THRA	دښځو دظرفیت د لوړونی په برخه کی
۵	ORSTW	دښځو د ظرفیت دلوړونی په برخه کی
٦	WAW	صحت ، متعادین
۷	NDRC	معارف، زراعت
۸	RRDOA	معیشت او ښه حکومتوالي په برخه کی
۹	NPO/RRAA	عامه پوهاوی او ظرفیت لوړونی په برخه کی
۱۰	PTRO	مدنی ټولنو دظرفیت په برخه کی
۱۱	SDP	عامه پوهاوی دظرفیت لوړونی په برخه کی
۱۲	AWUDO	عامه پوهاوی دښځو په برخه کی
۱۳	SHOW	عامه پوهاوی دښځو په برخه کی
۱۴	SKO	معارف په برخه کی
۱۵	DACAR	مهاجرین او انکشاف دهاب په برخه کی
۱٦	NCRO	معارف کلیوالو ښوونځیو په برخه کی
۱۷	MADER	زراعت دجنګلاتو په برخه کی
۱۸	SFRD	معارف کلیوالو ښوونځیو په برخه کی
۱۹	MDAO	زراعت د جنګلاتو په برخه کی
۲۰	RSSAO	مهاجرین، صحت او حرفوی زده کړو په برخه کی
۲۱	WWOA	اجتماعی خدمات
۲۲	HEMESAO	ښځواو دمعارف په برخه کی
۲۳	ACSFO	دمدنی ټولنو دهماهنګی او ظرفیت په برخه کی
۲۴	HOAD	دمدنی ټولو دشوراګانو CDC او DDA دظرفیت په برخه کی
۲۵	AF DARO	زراعت په برخه کی
۲٦	AADA	صحت په برخه کی
۲۷	HATC	معارف په برخه کی
۲۸	ANCB	مهاجرینو په برخه کی
۲۹	COAR	داخلی انجوګانو او مدنی ټولنو دهماهنګی په برخه کی
۳۰	YAAR	واش په برخه کی
۳۱	HARO	معارف په برخه کی
۳۲	IWA	معارف، انکشاف دهات، مهاجرینو په برخه کی
۳۳	ADVO	حرفوی زده کړو په برخه کی
۳۴	ROYA	دځوانانو دعامه پوهاوی په برخه کی
۳۵	WCLRF	دښځو عامه پوهاوی په برخه کی
۳٦	TAO	ظرفیت لوړونی په برخه کی
۳۷	BEST	عامه پوهاوی او معارف په برخه کی

۳۸	SHPUOL	مهاجرینو په برخه کې
۳۹	EPDO	عامه پوهاوی
۴۰	ALSDO	ظرفیت لوړونې او حقوق مدافع په برخه کې
۴۱	HAWAC	عامه پوهاوی
۴۲	AA WDO	معارف او حرفوی زده کړو په برخه کې
۴۳	BFANO	مهاجرینو په برخه کې
۴۴	APA	مهاجرین، معارف او کار او ټولنیزو چارو په برخه کې
۴۵	OHW	مهاجرین، کار او ټولنیز چارې او معارف
۴۶	AWWD	عامه پوهاوی په برخه کې
۴۷	AWRC	زراعت، او عامه پوهاوی په برخه کې
۴۸	ODGG	مهاجرینو په برخه کې
۴۹	ANHDO	زراعت او باغداری په برخه کې
۵۰	FGA	ښاروالی ، ولسی تړون اومهاجرینو په برخه کې
۵۱	TSHEO	مهاجرینو په برخه کې
۵۲	CDSACO	مهاجرینو په برخه کې
۵۳	AAEO	دځوانانو دظرفیت لوړونې په برخه کې
۵۴	AYNSO	دځوانانو لپاره دعامه اګاهی په برخه کې
۵۵	HSDO	دصحت په برخه کې
۵۶	AWN	دښځو ظرفیت لوړونې په برخه کې
۵۷	BSTO	دځوانانو ظرفیث لوړوی په برخه کې
۵۸	DSWSO	عامه پوهاوی دماشومانو او ښځو په برخه کې
۵۹	DAO	ظرفیت لوړونې په برخه کې
٦۰	EASTO	ظرفیت لوړونې په برخه کې
٦۱	PRAADO	انکشاف دهات او زراعت په برخه کې
٦۲	AFGHAN AID	مهاجرینو په برخه کې
٦۳	COPSS	معارف کار او ټولنیزو په برخه کې
٦۴	SSAWCO	عامه پوهاوی دماشومانو په برخه کې
٦۵	NIO	معارف او ابیاری په برخه کې
٦٦	OLSFG	اطلاعاتو فرهنګ په برخه کې
٦۷	YHDO	دځوانانو دظرفیت لوړونې په برخه کې
٦۸	AGHCO	مهاجرینو په برخه کې
٦۹	HAS	حج اوقافو ، انکشاف دهات او کاواو ټولنیزو چارو په برخه کې
۷۰	AREA	زراعت په برخه کې
۷۱	AABRAR	معارف ، کار او ټولنیزو چارو په برخه کې
۷۲	ZMAA	کار او ټولنیزو چار په برخه کې
۷۳	AWARO	عدالت خواهی ښځو په برخه کې

۷۴	AWEC	دښځو ظرفیت لوړونې په برخه کې
۷۵	ACHIRO	تجارت او صنایع په برخه کې
۷٦	ORCD	مهاجرینو او ښځو ظرفیت په برخه کې
۷۷	TESTO	شاروالی داګاهی عامه په برخه کې
۷۸	AVPSO	اجتماعی په برخه
۷۹	AVDA	صحت په برخه کې
۸۰	APPRO	عامه څیړنې په برخې کې
۸۱	WVSP	بیوزولو سره دمرستې په برخه کې
۸۲	AMWO	صحت او سرې میاشتې په برخه کې
۸۳	NAEO	زراعت او معارف په برخه کې
۸۴	ARONC	معارف او کارټولنیزو چارو په برخه کې
۸۵	WDOSS	معارف او کارټولنیزو چارو په برخه کې
۸٦	RSDOA	صحت ، زراعت په برخه کې
۸۷	AWIDO	حقوقې مسایلو په برخه کې
۸۸	EWC	دښځو ظرفیت لوړونې په برخه کې
۸۹	MDC	ماین پاکې په برخه کې
۹۰	OMER	ماین پاکې په برخه کې
۹۱	SOFAR	زراعت په برخه کې
۹۲	SHIAO	کار او ټولنیزو چارو په برخه کې
۹۳	ASDSO	کار او ټولنیزو چارو په برخه کې
۹۴	WAMY	کار او ټولنیزو چارو په برخه کې
۹۵	REAUAR	مهاجرینو په برخه کې
۹٦	AVA	وتروانو په برخه کې
۹۷	WADA	معارف، زراعت او ښځو به برخه کې
۹۸	AAID	زراعت او مالداری په برخه کې
۹۹	HEWAD	دښځو په وړاندی دتاوتریخوالي په برخه کې
۱۰۰	MMC	صحت په برخه کې
۱۰۱	LASDO	عامه پوهاوی حقوقی برخه کې
۱۰۲	MCPA	ماین پاکې په برخه کې
۱۰۳	DHSA	صحت په برخه کې
۱۰۴	FLOW	دښځو عامه پوهاوی او عدالت ته دلاس رسی په برخه کې
۱۰۵	PPAO	صحت په برخه کې
۱۰٦	AFCAC	معارف شهادت نامې په برخه کې
۱۰۷	FEETO	معارف په برخه کې
۱۰۸	AILSO	اجتماعی خدماتو په برخه کې
۱۰۹	MWCO	صحت، زراعت او معارف په برخه کې

۱۱۰	OCTD	دمتعادینو دصحت په برخه کی
۱۱۱	BESO	معارف په برخه کی
۱۱۲	ALSO	دځوانانو او ښځو دظرفیت په برخه کی
۱۱۳	NWAO	انکشاف دهات حج او اوقافو په برخه کی

په تیرو پینځو کلونو کې د نادولتي موسسو د پرمختیایي پروژو د لګښت کچه د ۱۳۹٦ کال دلومړیو او دوهمو شپږ میاشتنی راپور په اساس چی چی ۲۳ بهرنی او ۵۳ بهرنی مؤسساتو ورکړی چی په لومړنی ربعه کی ١٤٥٦٩٧٨٨,٠٠ امریکایی دالر مصرف کړی او په دوهمه ربع که بهرنی او کورنی مؤسساتو ٢١٦٣١٦٢١,٠٠ امریکایی دالر مصرف کړی چی مجموعه ٣٦٢٠١٤٠٩,٠٠ امریکایی دالر کیږی.

د سکټور په تفکیک سره، د هغو پروژو شمیر چې د نادولتي موسسو له خوا تمویلیږي

دننگرهار په ولایت کی نادولتی مؤسسی دولسوالیو په کچه په هرسکتور کی مختلفی پروژی دولسونو داړتیا مطابق پلی کوی چی په لاندی جدول کی تر یادونه شوی.

دسکتور/اداري په نظر کی نیولو سره په مرکز او ولسوالیو کی دنادولتی موسسو دپروژ جدول				
ګڼه	سکتور/ اداره	دمرکز په سطحه دپروژ تعداد	په مخلفو سکتورونو کی دولسوالیو په سطحه پروژی	ملاحظه
۱	پوهنی ریاست	۱۵	۲۴	
۲	عامی روغتیا ریاست	٦	۹	
۳	ګدوالو ریاست	۱۵	۳۵	
۴	طبیعی پیښو ریاست	۹	۱۴	
۵	ښځو چارو ریاست	۱۳	۲۳	
٦	کلیو او پراختیا ریاست	۱	۹	
۷	کرهنی ریاست	۲	۵	
۸	ښاروالی ریاست	۲	۰	
۹	اطلاعاتو فرهنګ ریاست	۱	۳	
۱۰	کاراو ټولنیزو چارو ریاست	٦	۸	
۱۱	سیندیزه حوزه	۰	۲	
۱۲	تجارت او صنایع ریاست	۲	۰	
۱۳	ولایتی شورا	۱	۰	
۱۴	عدلی ریاست	۴	۱	
۱۵	اطاق تجارت ریاست	۲	۰	

١٦	امریت ثبت احوال نفوس	١	٠	
١٧	پوهنتون ریاست	١	٠	
١٨	حج او اوقافو ریاست	١	١	
مجموعه		٨٢	١٣۴	
دولایت په سطحه دپروژه تعداد		٢١٦		

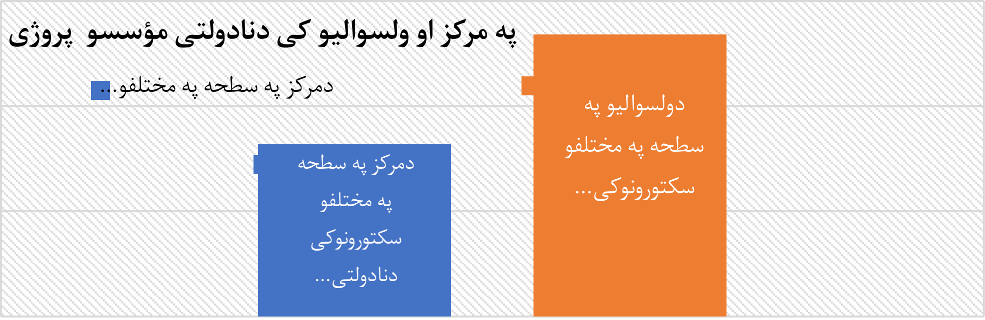

پنځم څپرکی

په ننگرهار ولایت کی در ستروسو صنعت د پراختیا لپاره پیشنهادی طرح

دطرحه نوم: په ننگرهار ولایت کی د ستروسو صنعت د پراختیا لپاره پشنهادي طرحه

د طرحی اساسی موخه:

په ننگرهار ولایت کی د ستروسو صنعت د لا غوړیدا او پراختیا له طریقه گران هیواد افغانستان د لیمو، نارنج، کینو او مالټې له پلوه په خپل ځان بسایني، په یاده برخه کی د وارداتو د کچې ټیټوالی او د صادراتو پیاوړتیا ته لار هوارول دی.په راتلونکو ۱۵ کلونو کی په ٤۱،۷ ملیون نفوس لپاره ۲٦٥۰۰۰ټنه ستروس برابرول او د هیواد څخه د میلیونونو ۷٥٦۷۷۷ ډالرو د وتلو مخنیوی.

د ستروسو اقتصادی ارزښت

د تاریخ په اوږدو کی ننگرهار ولایت د ستروسو په ځانگړې ډول د دغی کورنۍ د نارنجو د تولید مرکز بلل شویدی او د همدی ولایت څخه نارنج د هیواد ټولو ولایتونو او د هیواد څخه بهر صادریدل .د نارنجو تولید نه یواځی اقتصاد ارزښت حفظ کړی بلکی د دغه ولایت د کلتوری او ټولنیزی برخی ته یی هم ځانگړنه ورکړی او هر کال د نارنج گل تر عنوان لاندی یوه ستره مشاعره او نوری کلتوری او عنعنوی میلی تر سره کیږی.

د بن کنفرانس راپدیخوا، د تیرو څو کلونو هڅو او نړیوالی ټولنی مالی و تخنیکی مرستو سربیره متاسفانه لاتراوسه افغانستان په هیڅ ډول سکتور کی د ځان بساینی تر کچې ندی رسیدلی .زیاتره تطبیق شوو پروژو او برنامو لنډ مهاله پایلی لرلی دی، د اوږد مهال او دوامداره پرمختگ تاثیرات یی نه تر سترگو کیږی .د ستروسو د تولید اقتصادی ارزښت په هکله په لاندی څو واقعیتونو پوهیدل اړین دی.

د سواټ تحلیل(SWOT)

ستروس په ننگرهار کی تاریخی مخینه لری چی د کانال پروژې پر ځمکو یی هکتاره ځمکی ۵۷۷ کاله وړاندی جوړ شوی وو .یاد باغونه په ۳٦باغونه ټنه ستروس بالاخصوص مالټه ٦۷ کال کی یی ۳۳۷٦احداث شویدی چی په ټنو ته ۳۷۷۷ – ۳۷۷۷ کی دغه اندازه ۳۳۷٥بازار ته عرضه کړی وه چی په کی د کانال د ۳۳٦۸رسیدلی وه پداسی حال کی چی د جنگونو مخکی په ۸. ټنه ستروس لاسته راغلی وو ۰۵۷۷ځمکی څخه ۷٦۰۰ ټنه ستروس لاسته راغلی وو.

قوي نقطې:

- د کرنیز سکتور او په ځانگړې ډول د خپل ځان بساینی په برخه کی د مرکزی حکومت ژمنتیا
- پدی برخه کی د دولت د واضحو او مشخصو حمایوی پالیسیو شتون
- -د خصوصی سکتور سره د گډ کار پالیسی (PPP) شتون
- دمناسب اقلیم موجودیت.
- د باغونو د احداث لپاره د ځمکی موجودیت.
- د اوبو خور وړاوبه.

- مسلکی بشري قوی موجودیت.
- د تحقیقاتی فارم شتون.
- د ترویجی سیستم موجودیت.
- د قوریه دارانو داتحادی شتون.
- د تصدیقی سیستم شتون.
- د ستروسو د صنعت د پراختیا گروپ موجودیت.
- دستروسو په اړه آگاهی او عمومی معلومات.
- پانگه اچونکي

کمزوری نقطې:

- د هراړخیز څیړنیز سیستم او مرکز نه موجودیت .
- د معیاري قوریو نشتون .
- د قرنطین پیاوړی سیستم نه موجودیت .
- دمعیاري، تصدیق شوو، او ښه کیفیت لرونکو نهالونو نه موجودیت .
- بزگرانو ته د ستروسو په هکله د تخنیکی معلومات نه رسول .
- کمزوری عامه پوهاوی .
- دشخصی څمکو کموالي .
- غیر معیاری باغداري .
- د جرم پلازم نه موجودیت .
- واضح او کارنده ستراتیژی او پلان نشتوالی .
- د نباتاتو په برخه کی د معیاری لابراتوار نه موجودیت .
- د عصری کرنیزی ټکنالوژۍ ماشین الاتو او وسایلو نشتون .
- د پراختیائي بودیجی کمبود او ولایتونو ته یی په خپل وخت نه انتقال
- داوبو خور د اوبو د منظم سیستم نه شتون .
- دادارو ترمنځ دلازمی همغږۍ نه موجودیت .
- posts- harvestپه اړوند ضعیف مدیریت
- په اوسنیو شرایطو کی د ستروسو تولید د بخور و نمیر د باغداری په شکل تر سره کیږی نه د تجارت

فرصتونه:

- د کرنی په برخه کی د شته متخصصو علمی کادرونو شتون .
- د ستروسو لپاره په ملی کچه د یو پراخ مارکیټ شتون .
- د صنعتی پارکونو او د کرنیزو توکو د پروسس په برخه کی د پانگونی لپاره د کوچنیو او لوی پانگوالو شتون .
- د صنعت پراختیا لکه د پروسس، بسته بندی او داسی نور
- د همکارو موسساتو او ملی پراختیائي برنامو حمایت .
- د لمړینو وسایلو شتون .
- تمویلونکی اداری .
- دبزگرانو لیوالتیا .
- د کانال د ځمکی سر بیره د سره رود ځمکو شتون

تهدیدونه:

- د قرنطین نشتوالي .
- ۲۸ -
- امراض او افات .
- د صنعت د ودی لپاره د کافی بریښنا نه شتون
- د دولتي ځمکو لنډ مهال اجاری پالیسی .
- د گاونډیو هیوادونو ناسالم رقابت .
- غاصبین او د ځمکی مافیا .
- وچکالي .
- امنیت.

لاسته راورنی:

په ۱۳۹۸ کال کی د (۵۰۰۰۰) ټنه غنمومجموعه قیمت (۱۱۱۱)میلونه افغانی او سپین پرور(بوس) (۵۰۰۰۰) ټنه بوس مجموعه قیمت(۲۲۲)میلونه افغانی او په ۱۳۹۹ کال کی د (۵۵۰۰۰) ټنه غنمو مجموعه قیمت (۱۲۲۲)میلونه افغانی او سپین پرور(بوس)(۵۵۰۰۰) ټنه بوس مجموعه قیمت(۲۴۴) میلونه افغانی په ۱۴۰۰ کال کی د (٦۰۰۰۰) ټنه غنمومجموعه قیمت (۱۳۳۳)میلونه افغانی او سپین پرور(بوس)(٦۰۰۰۰) ټنه بوس مجموعه قیمت(۲٦٦)میلونه افغانی چی ددریو کلنو مجموعه قیمت میلونه(۴۳۹۸) میلونه افغانی به د خلکو عوائید شی .

پایلي یا نتیجه گیري:

دا یو حقیقت دی چی د افغانستان اقتصاد په کرنه او مالدارۍ وګړی په کرنه او مالدارۍ بوخت دی. د ۹ سلنه ۸۷ متکي دی او د دی هیواد کرنی، مالدارۍ او اوبو لګولو وزارت د خپل کاری مسؤولیت له مخی د دغه سکتور د پراختیا لپاره هلی ځلی کوی چی خوشبختانه په دی وروستیو کلونو کی په یو تعداد برخو کی لکه د تولیداتو زیاتوالی، عصری او میکانیزه کرنه، د چرګانو او شاتو مچیو روزنه او داسی نورو کی پرمختګونه تر سترګو کیږی اما بسنه نه کوي.

د کرنی او مالدرای سکتور ستراتیژیک اهمیت، پدی برخه کی تر سره شوو چارو او همدارنګه د افغانستان د خلکو د ژوندانه د وضعیت د سروی او معلوماتو ته په کتنه چی تر دی دمه د فقر او بیوزلۍ ګراف مخ په لوړیدو دی انګیرل کیږی چی لا هم ډیر څه باید ترسره شی .پدی برخه کی لکه څنګه چی پورته د ستروسو د اقتصادی ارزښت په برخه کافی رڼا اچول شویده لیدل کیږی چی د دغه سکتور پیاوړتیا به نه یواځی مونږ د ستروسو کورنۍ میوه جاتو لکه مالته، لیمو، نارنج، کینو او داسی نورو څخه په خپل ځان بسا بلکه تر هغی بالاتر ملی اقتصاد په پښو ودروی

شپږم څپرکی

د افغانستان د سولې او پرمختیا ملي چوکاټ او د ملي لومړیتوبونو پروګرامونه (ANPDF/ NPPs)

۱. د خصوصي سکټور د پراختیا پروګرام

دخصوصی سکتور دپرمختیا پروګرام دهیواد داقتصادی پیاوړتیالپاره دیو مناسب چاپیریال ایجادول دی، دصلحی او امن راوستل، دپانګی اچونی لپاره د یو مناسب سوکاله چاپیریال رامنځ ته کول، د اعتماد وړ بنسټونه رامنځته کول دا ټول کولای شی چی هغه شخصی پانګی چی په خلیج او نورو هیوادونو کی وجود لری را جلب کړی , دولت حکومتی بیروکراسی راکمه کړی ، دملیکت حقوق واضح یی کړی ، دصادراتو پروسه یی اسانه کړی، برق ته دلاس رسی موقع یی مساعده کړی، ترانسپورت سهولتونه رامنځ ته شوی. او د سوداګرو ژوند تر ډیره بریده خوندی ده ، بغیر د نظامی توکو دوارداتو څخه په اوسنی وخت کی دافغانستان واردات لس برابره دصادراتو دی،په واراتو او صادراتو کی دغه ناپیداری یو تعداد زیات محصولات په داخل دهیواد کی یا بهر دهیواد چی پانګی اچونی ته یوه ډیره ښه فضارامنځته کوی، په هیواد واړه او لوی سوداګر په ډیرو سوداګریو باندی بوخت دی چی د بی شمیره دندو موقع مساعدوی، د کوچنیو او متوسطو سوداګریو لپاره پالیسی دداخلی تضاپربنا د وارداتو د زیاتوالی تغیر په هغو ساحو کی چی افغانستان هلته نسبی ګټی وی تمرکز لری، د بیوروکراسۍ له امله د ستونزو کمول کیدی شي. په ډیرو مواردو کې، دولت د پانګې اچونې هڅولو او د کارونو د رامینځته کولو لپاره د تمویل فنډ ته اړتیا ونلري، او په ډیرو مواردو کی دولت کولای شی د نظارتی صلاحیتونو او قانون څخه په استفادی او دپانګوالو هڅونه پانګی اچونی ته او ناامنیو او خطراتو کمول کولای شی چی په هیواد کی دپانګی اچونی لپاره موقع مساعده کړی. په ځینو حالاتو کې، افغانستان د پانګې اچونې د ښه کولو لپاره قوانین کارولي دي کوم چې واقعا ګټور تمام شوي او په تنظیماتي قواعدو کې بدلونونه د پانګې اچونې په برخه کې د لیږد او خوځښت سبب ګرځیدلی او د خدمتونو وړاندې کولو کی ښه والی رامنځ ته شوی. دمثال په توګه د مخابراتو په خصوصي سکټور کې اصلاحات لکه د مخابراتي جواز ورکولو سیستم بیاکتنه، په هیواد کې د مخابراتی تکنالوژی سکتور چټکتیا دوده سبب شوی .

د حکومت د څارنی په بهیرونه کی معمولا هغه قواعد او مقررات شامل دي کوم چې منل کیږي مګر د دې قواعدو پلي کول په مختلف پړاوونو کې شامل دي، حکومت ژمن دی چې د سوداګرۍ په بهیر کې اصلاحات راوستلو او اداري مسلو ساده کول او په مهمو وزارتونو کې د آسانتیاوو په ګډون د خدمتونو چمتو کول او د خدمتونو چمتو کولو آسانتیاوې، د بیلابیلو خدمتونو سره چې په یو ځای کې چمتو شوي دي،دنظروړ اصلاحاتو پلي کولو له لارې د سوداګرۍ پروسې آسانول او په الیکترونکی حکومتداری سره به بهتروالی پیداکړی. ددولت دڅارنی په مقرراتو او قوانیونو کی اصلاحاتو راوستل د بیوزلو لپاره د پانګوني فرصتونه چمتو کوي، دولت په لویو او کوچنیو ښارونو کی د بی وزله ښاری خلکو لپاره موقع مساعدوی چی دخپل ملکیت سند ترلاسه کړی او په خپلو ملکیتونو کی کوچنی او یالویی پانګونی وکړی، په راتلونکي کې، د ګرځنده تلیفونونو له لارې د الیکترونیکی اسانتیاوو پراختیا او د بی وزله او غریبانو لپاره برقی تادیات او لرې پرت سیمې چې د هیواد مالي سیسټم ته لاسرسي نلری د پیسو د راټیټولو او د پیسو لیږد لګښت کمولو سره دهغوی لپاره دهیواد مالی سیستم ته دلاسرسی موقع چمتو کوی

دحصوصی سکتور په واسطه ددندو رامنځته کولو موخی عبارت دی له:

- د اغیزمنو او رقابتی بازارونو جوړول
- دکوچنیو او لویو سوداګریو ملاتړ کول په ځنګړی توګه د دافغانی توکو د صادره کوونکو شرکتونو
- دداخلی او بهرنی پانګوالو تشویق کول
- دحصوصی سکتور دپیاوړتیا لپاره دپانګوالو او سوداګرو لپاره یو مناسب چاپیریال رامنځ ته کول

کمک به شرکت های افغان جهت دستیابی به استندردهای بین المللی؛ فراهم نمودن خدمات حمایوی مرتبط و قابل دسترس برای تجارت؛پیشبرد موافقتنامه های گمرکات با گمرکات با کشورهای همسایه؛تقویت اتشه های تجارتی در سفارتهای افغانستان؛پیشرفت در عقد موافقتنامه های تجارتی دو جانبه و چند جانبه؛تقویت سکتور ترانسپورت و لوژستیک، بهشمول تطبیق موافقتنامه گمرکات در مورد ترانسپورت کالاهای بین المللی که مطابق به آن کالاهای بین المللی از پرداخت حقوق گمرکی معاف میباشندTIR Convention(.بهبود تدارکات داخلی و تعویض واردات؛

دنړیوالو معیارونو دترلاسه کولو لپاره دافغانی شرکتونو سره مرستی

- د اړونده او لاسرسی وړ سوداګریزو خدماتو برابرول
- د ګمرکونو سره د ګاونډیو هیوادونو د ګمرکي اړیکو موافقتنامې
- په افغان سفارتونو کې د سوداګریزو کړنو پیاوړتیا
- د دوه اړخیزو او څو اړخیزو سوداګریزو موافقتنامې په پایله کې پرمختګ
- د ترانسپورت او لوجیستیکي سکتور پیاوړتیا
- د توکو نړیوال ټرانسپورت په اړه د ګمرکونو تړون پلي کولو په ګډون د کوم چې د نړیوالو توکو توکي د ګمرکي محصولاتو د تادیاتو څخه معاف دي
- د کورني لوجیستیک او وارداتو بدلولو کنوانسیون ښه والی
- د خصوصي سکټور سروې ښه کول او سیستماتیک کول
- د صنعتي پارکونو او ځانګړي اقتصادي زونونو پیاوړتیا او پراختیا
- دجواز ترلاسه کولو لپاره دغیر ضروری مقرراتو لغوه کول
- پانګی اچونی ته هڅونه او دسوداګرو له پانګی او سرمایو څخه قانونی ساتنه
- د الیکترونیکی سوداګریزو خدماتو دعرضه کولو لپاره سوداګریز الیکترونیکی خدمات مدیریت کول (ثبت او راجستر کول ، خواز او دګمرکی خدمتتونو تادیات او نورو اوو (۷) زونونو کی)

دمالی سکتور اصلاحات

هر ډول بریالی پرمختیا دا یو باثباته او با ثباته مالي سکتور ته اړتیا لري حکومت د مالي سکټور د سمون لپاره دوه اړخیز ستراتیژي لري؛اول: د خلکو باور لاسه راوړل، د تشبثونو له لري کولو سره د مالي سکټور پیاوړتیا، او د بانکونو تنظیم او تنظیم کولو لپاره د اعتبار وړ سیستم چمتو کول. داډول کړنو د بانکداری په پراختیا کې مرسته کړې ده او د تشویق له لارې به په دې سکټور دنوښتونو موقع مساعده شی. زموږ تمرکز د ثباب او دوام په پایدادر ساتلو کې دی

او خدماتو ته د لاسرسی اسانتیا او د تنظیم کونکي کاري چوکاټ لوړولو له لارې او د مالي سکټور لپاره ثبات راوستلو نظارت ده. د خطرونو پر بنسټ د پلټنې موډلونو کارول؛ د حکومتي بانکونو د خطرونو نظارت کولو لپاره د واحدنو جوړول؛ د تکراری مواردو د لرې کولو لپاره قواعد او مقررات باندی بیاکتنه او اغیزمنتیا او موثریت په اړه ډاډ تر لاسه کول؛تر ۲۰۱۷ کال پوری دافغانستان بانک په اړه بشپړه بیا کتنه؛ خصوصي شرکتونو ته د پور ورکولو لپاره دخصوصي بانکونو ته هخونه؛ بانکی خدماتو ته دښاریانو لاس رسی د ۲۰۱۷زیږدیز کال تر پای پوری.

۲. د ولسي تړون پروګرام

دولسی تړون پروګرام دوزارتونو ترمینځ یو نوی دولتی پروګرام ده چی تر راتلونکو لسو کلونو لپاره به دافغانستان ولس ته په اساس توګه خدمتونه وړاندی کوی، دغه پروګرام د ملی پیستون د پروګرام خوارلس کلنی تجربی په نظر کی نیولی سره او دټولو نورو پروګرامونو ځای ناستی ټاکل شوی ده

دغه پروګرام دلسو کلونو لپاره (۲۰۱۶ تر ۲۰۲۶) په کلیو او ښارونو کی دمعیاری خدمتونو دوړاندی کولو لپاره طرحه شوی؛ دیادونی وړ ده چی دافغانستان حکومت او نړیوال بانک ددی پروګرام بسپنه ورکوونکی دی چی په دریو مرحلو کی به پلی کیږی. اوله مرحه د اکتوبر ۲۰۱۶ څخه شروع تر ۲۰۲۰ پوری به د۳۴ ولایتو د ۱۱۷ ولسوالیو په ۱۲۰۰۰ کلیو کی به پلی کیږی، دوهمه مرحله د ۲۰۲۱ تر ۲۰۲۳ دواو ولری چی تر ۱۲۰۰۰ کلیو زیات به تر پوښښ لاندی راولی، او په دریمه مرحله تر ۲۰۲٦ پوری دواو ولری چی اولی او دوهمی مرحلی په ګډون به ۳٦۰۰۰ کلی دهیواد په سطحه تر پوښښه لاندی ونیسی.

دولسی تړون دپروګرام اصلی موخه او اهداف عبارت دی له:

- د کلیو، او ښارونو تر مینځ د یووالي په رامنځته کولو کې مرسته
- دحکومت او خلکو په مینځ کی داړیکو غښتلی کیدل.
- د فقر کمولو لپاره اساسي خدماتو چمتو کول
- دکلی پرمختیایی شورا درهبری لاندی دپرمختیایی کارونو ترسره کول
- په پرمختیایی کارونو کی دکلی دخلکو دګډون څخه ډاډ ترلاسه کول په ځانګړی توګه دمتضرره قشرونو څخه.

دولسي تړون پروګرام ترپوښښ لاندی ولسوالۍ			
ګڼه	ولایت	ولسوالی	شوراګانو تعداد
۱	ننگرهار	سرخرود	۱۰۱
۲	ننگرهار	دوربابا	٤۰
۳	ننگرهار	کوز کونړ	۹۳

۴	ننگرهار	دره نور	۵۹
۵	ننگرهار	کامه	۷٤
٦	ننگرهار	چپرهار	۹۱
۷	ننگرهار	خوگیاڼی	۲۰۸
۸	ننگرهار	شینواری	۸۹
جمله			۷۵۵

دولسی تړون پروگرام دشروع څخه تر اوسه فعالیتونه او لاسته راوړنې دننگرهار ولایت په سطحه

- داړیتا مطابق داداری او تخنیکی پرسونل استخدامول.
- دولسوالی په سطحه دکارکوونکو استخدام
- دولسوالی په سطحه ددفترونو جوړول
- په انټرنیټ باندی دولسوالیو په سطحه دټولو دفاترو تجهیز کول او نور داړتیا وړ توکی
- دولسی تړون پروگرام دکارکوونکو داجتماعی کارکوونکو روزل
- دولسی تړون پروگرام دانجیرانو لپاره روزنیز ورکشاپونه دایرول
- دختیځ زون په سطحه دهمغږی ناسته دایرول دولایت دوالی صاحب، سکتوری وزارتونو دمعین صاحبانو او دولسی تړون دمرکزی دفتر دکارکوونکو په ګډون.
- ایا دانشکافی شوراګانو پروفایل لری
- د انکشافی شورګانو ترمنیځ رامنځته کول
- دانکشافی شوراګانو لپاره دپلان چمتو کول
- دعامه پوهاوی لپاره مو دانشکافی شورا کارکوونکو لپاره ورکشاپونه دایریدل
- د انکشافی پروژو لپاره د ډیزاین چاری تمکیلیدل کړی
- په ولسوالیو کی دپروژو چاری عملاً جریان لری

۳. د اغیزمنې حکومتوالۍ پروګرام

په افغانستان کې ناامنی او بې ثباتي په غیر متمرکز ډول د پراختیا پروسې سره تړاو لري. په دی اړه دنظام مشروعیت او په خپله دحکومت اغیزمنتیا یوه مهمه موخه ده. مشروع او با ثباته حکومت لرلو ته پاملرنه، د سولې خبرو د پرمختګ اهمیت، د سیاسي موافقې پیاوړتیا او په هیواد کې د با ثباته امنیت تضمین، دمالکیت په حقوقو کی وضاحت، په ځانګړې توګه د ځمکې مالکیت، چې ډیرو افغانانو اوسیدونکو لپاره دلویو فزیکي شتمنیو څخه دی چی د ځانګړی ارزښت څخه شمیرل کیږی. داراضی خپلواکه اداره د داډول ننګونو سره دمخامخ کیدو په اړوند د دځمکو دنومولو یا تشخیص کولو په پروګرام باندی کار کوی. د موجوده لاسته راوړنو ساتنه دخدمتونو دوراندی کولو په برخه کی دبیلګي په توګه، دروغتیا او پوهنی په برخه کی په ځانګړی توګه د ښځینوو لپاره، خلک اړتیا لري چې خوندي احساس وکړي،په خپلو ټاکل شویو خلکو باور وکړی او وکولای شی چی دخپلي کورنی دسمبالښت لپاره کافی عواید لاسته راوړي.

الف)- دعامه سکتور اصلاح کول: دملی وحدت دحکومت په دوره کی دعامه سکتور په اصلاح کولو باندی کار دوام لری.په افغانستان کی دزیاتو پالیسیو دشتون په صورت کی قواعد او مقرراتو دنه تطبیق له وجی دستومانی احساس کیږی. دپالیسیو او مقرراتو د ښه تطبیق لپاره دولت تغیراتو راوستلو ته اړتیا لری ترڅو دښه نظارت زمینه برابره شی داجراتو دمدیریت سمون په راتلونکی دری کلونو کی هغه وزارتونو ته چی لوړترین عواید لری معرفی کیږی. د ملکي خدمتونو سمون او عامه اداري اصلاحات دعالی رتبه کارکوونکو دکاری کیفیت په موخه دتطبیق په حال کی ده تر څو یو ځوابوویونکی او با مسؤلیته اداره رامنځ ته شی . په افغانستان کی باید یو داسی عامه اداره رامنځته شی چی ددی هیواد پرمختیایی اړتیاوو ته ځواب ویونکی واوسی او په اقتصادی، سیاسی،اجتماعی او فرهنگی برخو کی نارینوو او ښځینوو دورورولی په فضا کی د ګډون موقع مساعده شی. دی هدف ته درسیدو لپاره باید هغه په میراث پاتی اداری فساد او د دزورواکانو نفوذ چی په اداراتو کی دظرفیت د ټیټیدا سبب شوی علبه پیداشی. اصلاحات باید داداری ناوړه ریښی له مینځه یوسی او زورواکو ته باید قناعت ورکړل دعامی او مسلکی اداری رامینځته کیدل ددی هیواد دټولو وګړو په ګټه ده. په هرصورت پورتنی هدف ته درسیدلو لپاره لاندی کړنی باید په نظر کی ونیول شی.

- دنوی قوانینو او مقرراتو په تصویب سره دملکی خدمتونو اصلاح کول، دموجوده قوانینو او مقرراتو او دملکی خدماتو دقانون په شمول بیا کتنه
- دمسلکی کولو دپروسه رامینځته کول، ساتل او غښتلی کول
- د کړنو پربنسټ دمدیریت د طریقی څخه استفاده کول
- دحساب ورکولو او روڼتیا غښتلتیا
- د مجازاتواو مکافاتو دلاربنود ترتیبول.

ب)- د دولت اداری فساد له منځه وړل دهیواد په کچه داداری فساد له مینځه وړلو ته ژمنتیا ده

دافغانستان اسلامی جمهوریت کاری پلان داداری فساد سره دمبارزی لپاره یو غښتلی پروګرام ده، داداری فساد سره دمبارزی لپاره دستری محکمی او لویی څارنوالی په سالمی رهبری دبښنی فرهنګ ته یی دپای ټکی ایښی او په فساد ککړ اشخاص به د قانون منګلو ته سپارل کیږی.

په حکومت باندی دخلکو دباور زیاتوالی لپاره حکومت کولای شی په مختلفو برخو کی خپلو خلکو ته خدمات وړاندی کړی او دخلکو ملاتړ لاسته راوړی

داداری فساد سره دمبارزی دپلان مهمی نکتی په امنیتی، مدیریتی، اقتصادی او په حقوقی ادارو دی چی په لاندی ډول تری یادونه شوی:

دعامه تدراکاتو بیا جوړونه چی تقریبا, ۲۱ سلنه ټول لګښتونه تشکیلوی؛ دقانون دحاکمیت دعالی شورا رامنځته کول او اداری فساد سره مبارزه؛ داداری فساد سره دمبارزی دپلان چمتوکول چی دمالی وزارت ،

کانونو او پترولیم وزارت، دسوداګری او صنایعو وزارت؛ دمخابراتو او معلوماتی تکنالوژی وزارت او دترنسپورت وزارت څخه یی پیل کیږی؛ د عدلی او قضایی مرکز څخه دلویو اداری فسادونو دپلټنی، تعقیب په موخه ملاتړ کول؛دهیواد په کچه دقاضیانواو څارنوالانو لپاره دازموینی او ګډون دپروسی معرفی کول؛ دهیواد په ۲۲ ولایتونو کی دقضایانو بدلول او دپیسو تادیاتو او د تدراکاتو دچارو لپاره دالیکترونیکی سیستم څخه ګټه پورته کول

ج)- دمحلی حکومتداری پیاوړی کول؛ کله چی دولت ضعیف اجراات کوی خلک دخپل ځان دساتنی لپاره په نورو طریقو لکه دهیواد سره خیانت، د مسلحو ملیشو او نورو شبکو سره یوځای کیدلو مه مخ اړوی. حکومت دخلکو دساتنی او امنیت په موخه دامنیتی وضعیت ، حقوقی او اجتماعی خدماتو نظارت په ټولو ولایتونو او ولسوالیو کی دخپلو بانفوده ادارو نظارت په واسطه ترسره کړی، هغه پانګونې چې کولی شي په ټولو واليتونو او ولسواليو کې د حکومت مستقل تلپاتې والی زیات کړي. د محلي حکومت له لارې د لګښتونو برخه زیاته کړئ او دټاکنو ترسره کول لکه تر ۲۰۱۹ کال پوری دښاروالی انتخابات، ابه محلی حکومتداری پیاوړی کړی نو پدې برخه کې د محلي حکومتداری مالاتړ او پیاوړتیا لپاره د حکومت هڅې په لاندی نکتو کی په ډاګه کولای شو.

دملی سطحی څخه تر محلی سطحی پوری دحکومت په ټولو سطحو کی داړیکو دتقویت پیاوړتیا؛ ملاتړ ، دبودجی په جوړونه کی همغږی او ارتباطات، پلان جوړونه او دهغی پلی کول، دعوایدو دټولو او دخدمتونو دعرضه کولو لپاره دښاروالیو ظرفیت لوړول او په ولسوالیو کی دحکومت دحاکمیت ساحه پراخول او حضور.

د) دمخدره توکو سره مبارزه:

په افغانستان کی د مخدره توکو موضوع دامنیتی سکتورنو سره په درشل کی ددی هیواد پرمختیاکی ځای نیولی. دمخدره توکه غیر قانونو سوداګری د ترهګری دزیاتیدلو او ددولت د کمزرتیا سبب ګرځیدلی. د نشه یي توکو کاروونکو لخوا دوامداره غوښتنه او په عین حال کې، د ترانزیتي هیوادونو لخوا ناکافي اقدامات، دمخدره توکو دليږدل بشپړ مخنيوی، د مخدره موادو ضد ستراتیژی اغیزه یی محدوده کړی.د ۲۰۱۵ له څخه را په دیخوا حکومت دمخدره موادو سره دمبارزی په موخه دپلان دتطبیق په حال کی د. دا پلان به د پلي کونکو ادارو ترمنځ همغږي وکړي، پوهنه او روغتیا به رامنځته کړی. دې ته په پام سره چې دا بریالی اصلاحات اوږدمهاله تعهداتو ته اړتیالری، په راتلونکی پنځه کلونو کی دولت به د خپلو کروندګرو لپاره د بدیل معیشت د برابرولو لپاره خپلو هڅو ته دوام ورکړي، له بل پلوه، حکومت به د پیسو مینځلو او مخدره موادو قاچاق په وړاندې د مبارزې قوانین پلي کړي.

۴. د عدلي سکټور د رغولو پروګرام

بې له شکه، اقتصادي او سیاسي ثبات ډیر مهم دی مګر دا د ټولنیزو پانګونو د بیا جوړولو لپاره هم مهم دی افغانستان په تیرو ۱۲ کلونو کې له دوامداره کورنۍ جګړو سره مخ شوي په خو دا ټولنیزی او سیاسي ستونزې کومه ساده حل شتون نلري مګر دا چوکاټ د ملت جوړونې درې اساسي عناصرو باندی تمرکز کوي

اول: ښاریان باید د هیواد په قضایی سیستم پوره باور ولري او په دې باور وي چې د قانون حاکمیت د ټولنیزو شخړو حل کولو لپاره بې طرفه عمل کوي.

دوم: دولت اوپه حکومت کی مسؤلین باید په پراخه پیمانه په محلي سطحه د خدماتو په وړاندې کولو کې د دوی وړتیا مثبت انځور رامینځ ته کړي.

دریم: هیواد د سیمه ییزو تضادونو د له مینځه وړلو لپاره او د ملي پیژندنې لپاره یو بل تفاهم او د خپلو بډایه(غنی) میراث داستفادی احساس وکړی .

الف) زموږ خلک د قضایي سکتور اصلاح کول باید احساس کړ

چې دولت دقانون په بی پریتوب او عدالت پلی کوي. افغانستان دولت باید دقانون دحاکمیت او دتطبیق څخه دډاډ لپاره چې دهغه په نه شتون کی قراردادونه او دملیکت تضمین وجود ونلری او هیڅ ډول توپیر به د قانوني پروسې او عدالت له لارې حل نشي خپل سیستمونه له سره جوړوی.

ستره محکمه و دفتر لوی څارنوالی در حال تهیه پلان های وسیع اصلاحات در آن ادارات هستند تا خدمات خویش را مسلکی نموده و امکان دسترسی به قانون را برای مردم فراهم سازند.دسترسی همه افغانها به سکتور عدلی و قضائی افغانستان سیستم عدلی و قضائی و حاکمیت قانون به طور عادلانه را که توانائی ارائه خدمات عدلی بیطرفانه را مطابق به قوانین بین المللی دارا باشد، ایجاد خواهد نمود.

ستره محکمه اودلوی څارنوالی دفتر داصلاحاتو لپاره په لویو پلانونو باندی کار کوی په دی پلان کی هغه اداری دی چې خپل خدمتونه یی معیاری کړی او خلکو ته د قانون لاسرسی اسانتیاوی برابروی. د ټولو افغانان عدلي او قضایی سکتور ته لاس رسی چې د بین المللی قوانینو مطابق به ایجادیږی. د قانون دغه سیستم د عادلانه او بې طرفه ټولنی د هر غړي په وړاندې د تبعیض پرته پلي کیږي. او دا ډول سیستم به دخلکو په مابین کی دباور فضا رامنځ ته کړی.

د پورته موخو د پوره کولو لپاره، لاندې اقدامات ترسره کیږي

د افغان نارینه وو او ښځو لپاره عدالت ته د لاسرسی تضمین کول، د اساسي قانون او د بشر د حقوقو نړیوالو قوانینو د پلي کولو لپاره د شفاف او بې طرفه قانوني سیستم رامنځته کول، په ټولو کچو کې د عدالت او د قانون پلي کونکو چاراوکو مسلکي او مسلکي ظرفیت ته وده ورکول، په عدلی او قضایی ارگانونو او د قانون پلی کونکو ادارو کې د ښځینه کارکونکو شمیر زیاتوالی، د قضایه قوې او د قانون پلي کونکو ادارو ترمنځ همغږی، د سترې محکمې څخه دعراضی خپلواکی اداری ته د صلاحیت او مسولیت انتقال، د عدلی او قضایی ارگانونو د جوړښت بیاکتنې له لارې اغیزمنتوب او حساب ورکونه، او د قضایی الیکترونیکی مدیریتی سیستم اجراکول،د بشري حقونو د ساتنې او د ښځو په وړاندې د تاوتریخوالی سره د مبارزې لپاره جدي تدابیر نیول.

ب) د افغان ملي هویت پیاوړتیا: افغانستان اړتیا لري چې خپل ملي هویت بیرته جوړ کړي ترڅو د منفي خواوو اغیزو پیښنو سره مبارزه وکړي کوم چې په ټولنه کې د تلپاتې شخړو لامل کیږي. د خلکو اوولسونو یو ځای کوی سره یوځای د سولې یوه مهمه برخه ده، والیان، ښاروالان او نور مشران به وهڅول شي چې د تاریخی سرچینو او شته دودونو څخه په استفادی دپرمختگ لپاره دملی هویت په چوکاټ کی ورڅخه کار واخلی.

۵ . د کرنې د پراختیا هراړخیز پروگرام

افغانستان په یو داسی جغرافیوی موقیعت کی قرار لری کوم گاونډی هیوادونه نه یوازې د شخړو او شخړو له کبله متاثره شوي لیکن هغوی په تولید او دتوکو په خرڅلاو کی د ټیټ نرخ د یوی ښی سیالۍ درلودونکی دی. دیو سیال اقتصاد درامنځته کیدلو لپاره، افغانستان اړتیا لري چی سیمه ایز تغیرات رامنځته، حکومتداري بهتر کول، تولیدونکي سکیټورونه په داسې طریقه بدل کړي چې په کې اصلاحات او پانگه اچونه د اقتصادي ودې لپاره فرصت برابروي. په بازارونو کې د کورني محصولاتو بدیل مخه نیولو لپاره دولت باید پالیسۍ او ملاتړیز پروگرامونه، په ځانگړې توگه د کرهنیزو او پروسس شوو محصولاتو تولید دکار لاندی ونیسی او دنړیوال تجارتی سازمان مخه ونیسي چې له قواعدو سره سم عمل وکړي او د وارد شویو توکو د ټیټ لگښت له امله د مارکیټونو کورني سرچینو کارولو ته زمینه سازی وکړی.

ستری اقتصادي شورا په ترتیب سره د پانګې اچونې او ټولنیزو خدمتونو سکتورونو کې د پانګې اچونې د برخې ترمنځ توپیر په ترتیب سره ۷۱٪ او ۲۱٪ ته تایید کړ، پدې معنا چې په بودیجه کې ډیری پرمختیایی فنډونه به هغه سکټورونو ته ځانګړي شي چې ورسره به د تولید او اقتصادي ودې زیاتوالی ومومي. د خدماتو په سکتور کې به پانګونه کمه نشي مګر د ځینو وختونو لپاره یا په موجوده کچه نږدې بودیجه برخه به خوندي وي، زمونږ اقتصاد لنډ مهالو ستراتیژیو ته اړتیا لري کوم چې د "پل" په څیر کار کوي او ډیری کاري فرصتونه رامینځته کوي. په اوږدمهال کې، افغانستان د پانګونې زیربناوو په جوړولو کې د ټولنیزو کاري سکتورونه په خپلو اړیکو کې تمرکز کوي او د مهارت لرونکي کاري ځواک چې د ارزښت چینل چلوي، په افغانستان کې د اقتصادي ودې د لاسته راوړنې په اسانۍ سره نشي کولی د لوړ احتمالي سکتورونو لپاره بسپنی تخصیص کړي.

د افغانستان اقتصادي ودې امکانات نه یوازې د بې ثباتي او نا امنۍ له امله محدود شوي، بلکې د کمزورو پالیسیو، فساد او بدمرغۍ له کبله اقتصادی وده محدوده شوی. د بودیجې د مدیریت څخه د منلو وړ پایلې ترلاسه کولو لپاره د حکومت تګلاره به هغه سکټور ته راوړل شی چې د پانګونې ښه فرصت لري او ښه تاریخ ولرئ او کولی شي د حکومتدارۍ له اصلاحاتو سره نور ثمره تولید کړي د فنډونو ترټولو لویه برخه به هغوی ته ځانګړې شوې وي

د خپل ځان په وړاندې یو ګام

د ملي پروګرامونو څخه ګټه اخیستل د ملي بشپړتیا د لوړولو لپاره لومړیتوب ورکړل شوی د کار موندنې د ودې لپاره د افغانستان ماډیول په ټولو ملی برنامو کی لومړنی انعکاس ورکړل شوی. ددی سکتورونو له ډلی څخه لومړیتوب ورکول، دا د کابینې د وړاندیز شوي پایلو سره سم او د مالي سرچینو پر بنسټ د پانګونې پلان وړاندې کوي چې د کلنۍ بودیجې پروسې برخې په توګه لیدل کیږي. کابینه او اقتصادي عالی شورا ته به وړاندیز وشی چې د ملي لومړیتوبونو ډیری بشپړ پرمختګ چې پدې چوکاټ کی قرارلری دا به د پنځو کلونو څخه زیات دوام وکړي

په دې پلان کې د تطبیق او کار کولو امکاناتو اندازه کولو سره، حکومت کولی شي د اړتیا وړ مالي او سازماني سرچینې په ګوته کړی. د تسلسل لپاره یو چوکاټ جوړول، او د لګښتونو د باوري ارزونې پر بنسټ، د لومړیتوبونو ټاکنه. او اړونده وزارتونه چې د دوی د لګښتونو ډیزاین او اندازه کولو لپاره اړین وسایل لري.

الف: د کرهنیز پرمختیا پراخ پروګرام د افغانستان خالص داخلي تولید زیاتوالی یا کمول د کرهنې سکټور په فعالیت باندې تکیه کوي. لږترلږه ۲۱٪ وګړو ته په هیواد کې کار کولو ته موقع برابروی اولد هیواد صادراتو لویه برخه جوړوي. زمونږ دهیواد کرهڼه په حقیقت کې، یو بی ثباته سکټور دی اوس مهال د اوبو د سرچینو په پراختیا کې د پانګونې کمښت شتون لري، د اړتیا وړ موادو بی کیفیتی لکه د تخم او کیمیاوي سري ،ټیټی طبیعی سرچینې او د داخلي او بهرنیو بازار موندنې کمزورې سیسټمونه دا د کرهنې د سکټور خنډ ګرځیدلی.

داقلیم بدول ددی سبب شوی چی ژمنی یخونه دېخوا په پرتله دری اونی وړاندی ویلی شی او دا دپسرلی په موسم کی دزیاتو بارانونو سبب شوی نه دواوری چی په پایله کی دسیلابونو خطرات زیات شوی او په اوړی کی داوبو دکچی دټیټوالی سبب شوی. په هرصورت دنورو وختونو څخه ډیره اړینه ده چې د اوبو زیرمې / د اوبو لویی څاګانی او د سیلابونو کنټرول باید وشی. د جګړو په جریان کې، کرهنیزو ځمکو دزیاتو ماینونو له وجی زیات زیان رسیدلی او خطرناکی شوی دی.نو په کرنیزو ځمکو کې د ځمکې دماینونو دله مینځه وړلو لپاره ملاتړ ته اړتیا لیدل کیږی نو په ضمن کی به کرهنیزو ځمکو ته د بزګرانو لاس رسی زیات شی او د هیواد په بیوزلو سیمو کې د دماینونو په واسطه به د مړینې خطر راکم کړي. د

زراعتي توليداتو زياتيدل په ډيرى سکيټورونو کې د پانګونې غوښتنه کوي، لکه اوبه لګولو، د اوبو مديريت او پراختيا، د پرمختيا کښت او د کار او ارزښت زنجير، چې د کليوالو توليدونکو لپاره د پانګونې لپاره خورا لويه هڅونه ده. د ښارونو او کليو په ارتباط کې ښه والی چې د کرهنيز محصولاتو خرڅلاوو، پروسس او ذخيره کولو لپاره زمينه برابروي او ورسره به ښارونه او   کلی پرمختيا او ښارونه به بدلون وموميې.

ددولتی سکتورونو په واسطه پانګونه د دې سکيټور په برخو کې چې د اقتصادي ودې لپاره د پام وړ امکانات لري تمرکز به پرې وشی. اصلاح شوی تخمونه ، ښه کرهنيزه ټيکنالوژي او د کرهنيزو محصولاتو د ساتلو لپاره نا چيزه اسانتياوې د خوړو خونديتوب زياتولو کې مرسته کوي او بزګران په اضافي فصلونو کې د معيشت د ودې په برخه کې هم مرسته کوي. د کرنې په صنعت کې، د کيفيت کنټرول ښه کول او ښه بسته بندي چې د محصول ضايع کولو مخه نيسی لری نده چې افغانستان د وارداتي هيواد څخه د کرنيزو محصوالتو څخه د صادراتو هيواد ته باندی بدل کړيږ دا قوت او پوتانيشيل به به په اوږد مهال وخت کې رامنځته شي.

د کارونو رامينځ ته کول، په راتلونکو پنځو کلونو کې د بزګرانو لپاره د حاصلاتو او پرانستې بازارونو زياتول

- اوبه لرونکی ځمکی به له ۲۰۲ ميلونه هکتاره څخه ۲۰۷ ميلونه هکتاره ته وغځوو
- د غنمو توليد به له ٤،٥ ميليونه متريک ټنوڅخه ٥،٩ مليون متريک ټنو ته لوړ کړو.

د پورته موخو ترلاسه کولو ځرنګوالي

- د اوبود مديريت په برخه کی دپانګی زياتوالی، د داوبو دلګولو د۱۰۰۰ کانالونو جوړونه، داوبو دنويو شبکو پرمختيا او دابو کوچنی ذخيری جوړول.
- د غنمو دمحصولاتو دزياتيدول په موخه دبرنامو تطبيق کول ۲٦ سلنی او ۱۱۰ زره هکتاره ځمکه ځمکه کرل شوې ده د دمحصولاتو نيمايی کيدل او د تخمونو او سرې غنمو لپاره د معياري مارکيټ جوړول.
- د څارويو د مديريت ښه والی، د وارد شويو نباتاتو په وړاندې ځانګړو اقداماتو تطبيق او د صادر شويو هيوادونو څخه د وارداتو مخنيوی لپاره د ګمرکي تعرفو کارول؛
- د باغونو د ظرفيت لوړول د ۱۸۰ زرو څخه ۲۳۰ هکتاره ځمکې ته دپانګونی څخه ملاتړ دارزښت په زياتوالی کی د صادراتو جواز ورکولو پروسې رامينځته کول او د ښځو کرهنيز سوداګرۍ لپاره د مالاتړ زياتول.
- د کرهنې بيا رغونې ستراتيژيکې زيرمې او د بزګرانو د ملاتړ لپاره د کرهنې د ذخيره کولو بورډ جوړول.
- د زراعتي ځنګلونو پراختيا او بيا رغونه د چاپيريال مالتړ لپاره ٦۰،۰۰۰ هکټاره ځمکې ته او د بزګرانو لپاره دعوايدو توليد.

د کرهنی مالداری او اوبو لګولو وزارت جوړښت ته بدلون ورکول، د وزارت لپاره يو غير انتفاعي موسسه بدلول، د بزګرانو لپاره خدمت کول او په کرهنيز سکتور کې د خصوصي پانګوالو پانګی ته هڅونه.

٦. د اړيکو او زيربنا پروګرام

د سيمه ايزى يووالي پروسې پراختيا

دافغانستان موقیعت د ختیځ، سویلي، مرکزي او لویدیز آسیا ترمنځ د ترانزیتي مرکز په توګه، دا یوه لویه اقتصادي سرچینه کیدای شي د کورنۍ جګړې کچه د مدیریت وړ اندازې کچې ته راټیټه شوې ده. لومړنۍ پانګې اچونې د بهرنۍ انرژۍ لیږد په سکټور کې موږ د لرې پرتو سیمو ته د توکو لیږد لپاره وچ بندرونه چمتو کړي دي. په دې وروستیو کې، نړیوالې سوداګرۍ سازمان ته د افغانستان لاسرسي د سیمه ییزې سوداګرۍ د پراختیا لپاره د سرحدونو پروژو او پالیسیو اصلاحاتو لپاره اړینې اسانتیاوې برابرې کړې دي. موږ دپیسو نړیوال صندوق سره،داسیایي پراختیایي او نړیوال بانګ سره د موډل ډیزاین کولو لپاره چې نه یوازې د نړیوال پانګونې جذب کولی شي، بلکې په دې سکټور کې کورني پانګونه او سیمه ایز خصوصي سکتور تمویل کولی شي په شریکه کار کوو. سیمه ییزه اقتصادي همکارۍ خورا لوی قوت لري د منځنۍ اسیا ډیجیټل لویې لارې پانګه اچونه د سیمه ییزو همکاریو نوې ساحې په سیمه کې د انرژۍ سیمه ایزې پروژې، رېل پټلۍ او سیمه ییز سړکونه دي.

د افغان ریل پټلۍ د سوداګریز ملکیت او معدنی توکود لیږد پالنه کوي کوم چې د شمال له لارې مرکزی اسیا او دجنوب له لارې ایران ته لیږدول کیږی او شپږ لوجیستیکی بندرونه د افغانستان صادراتي سیمې سره نښلوي اوتقریباٌ ۳۵۰ کیلومتره لین ډیزاین په شمول، پرمختګ شوي دي.

موږ همداراز تصمیم لرو چې د ګاونډیو هیوادونو سره د همکارۍ کچه پراخه کړو د مثال په توګه، د جنوبي اسیا د چاپیریال همکارۍ پروګرام (SACEP) او د غړونو د قواوو پراختیا لپاره نړیوال مرکز او موږ په ګډه د همالالیا په سیمه کې د اقلیم بدلون بدلون منفي اغیز کمولو لپاره کار کوو

د سیمه ییزه سوداګرۍ له لارې اقتصادي وده او امنیت اهداف ما برای انکشاف همکاریهای منطقوی عبارت دی له:

- افغانستان د اسیا او نورو هېوادونو ترمنځ د تجارتي توکو لپاره د ترانزیټ مرکز ته بدلول.
- دهیواد دصادراتو د لارې بدلول.
- د دوه ارخیزو سوداګرۍ ،ګټو او اعتماد دسطحی لوړولو له لارې دامنیت ښه کول

د سیمه ییزې سوداګرۍ د پوهیدو څخه زموږ د عواید زیاتولو لپاره، موږ به لاندې توګه ګامونه پورته کړو

- دسیمه ییزو پروژو تړل دکمربندی په شکل (یو سرک- OBOR)
- د عامه او خصوصي سکټور ګډون(PPP)او د زیربنا پراختیا کې خصوصي سکتور هڅول
- د کاسا ۱۰۰۰s او تاپي پروژو په شمول د پروژو لپاره اړین اړتیاوې او فنډونه باوري کول
- د سیمه ایزو ادارو سره د همکارۍ پراختیا
- په بهر کې زمونږ سفارتونه او سوداګردیز کاروباری ماموریت پیاوړی کول
- ۷. د ښاري پراختیا پروګرام

په ډیری هیوادونو کې، ښارونه د نفوس او جغرافیایي موقیعت لپاره اقتصادي ودې فرصتونه چمتو کوي. د افغانستان ښارونه اوږده تاریخ لري ،مګر اوس مهال، دا ښارونه باید د ودې او پرمختګ چلوونکي واوسی. زموږ ښارونه د ژوند کولو مرکزونه دي مګر د نویو اتباعو، داخلي بې ځایه شویو او راستنیدونکو د جذبولو لپاره اقتصادي اساسات نلري. برسیره پردې، په ۲۰۱۹ کې د ښاروالانو د مستقیم انتخاب لپاره پلان سره سم، دا ښارونه به ښاري مدیریت ظرفیت ته اړتیا ولري.

دمحترک او مناسبه ښارونه په پار د دې سکېټور اصلي موخه په لاندې ډول ده

- د ښاري مرکزونو فعاله، خوندي او دوامداره شبکه جوړول.
- ښاري مرکزونه اقتصادي ودې، کلتوری او ټولنیزو مرکزونو ته بدلول.
- د ښاري پلا جوړونې پروسې توضیح کول، او د ښاري حکومتوالي میکانیزم رامینځته کول.

د پورته اهدافو د لاسته راوړلو لپاره، د ملي لومړیتوب پروګرام به لاندی اړخونو ته پام وکړي

- په قانوني او حقوقي چوکاټ کې د پام وړ پرمختګ، د څواکمن کولو پلي کول او په ښارونو کې د قانون حاکمیت پیاوړتیا
- د ښاري زیربناوو جوړول، په ځانګړې توګه د ترانسپورت او کانالیزیسون
- د ښاري پراختیایي پروګرام سره د کلتوري میراث یوځای کول او همغږی
- د ښاري استوګنځایونو ښه والی، د زونونو مقرراتو چمتو کول او تطبیق، او د ټولو لپاره د استوګنې او د پیرودونکو د سیمو زیاتوالي.
- د ځمکې مالکیت حقونه منل او ساتنه، د ښوزلو لپاره ښاري خدمتونه ښه کول او د کارونو ته لاسرسی زیاتول.
- لویو اقتصادونو ته هڅونه، د ښاري اقتصادي زونونو رامینځ ته کول او د ښاري داخلي ښارونو جوړول د لویو ښارونو په پراختیا کې

۸. د انرژۍ پروګرام

د اقتصادي ودې ستراتیژي د تولیدوونکو د ورتیا لوړولو پر بنسټ د ښارونو او نړیوالو بازارونو ته دلاسرسی لپاره کارول کیږي. د ټرانسپورتی دهلیز پراختیا د کورنی جګړو له امله اغیزمن شوی، کمزوری او ضعیفی طرحی چی ډیری وختونه د Google له مخی ترتیب او د قراردادیانو کمزوری مدیریت مساوي ننګونې دي چې په ټیټ کیفیت سره په ساختمانی سکتور کی دلوړو لګښتونو لامل ګرځیدلی دی. په راتلونکی کې د داسې قضیود بیا تکرارولو لپاره، د سړکونو د جوړولو لپاره د شرکتونو ساختماني پروژو کیفیت ارزونه پیلیږی.

حکومت د سیستمونو د رامینځته کولو له لاری د هیواد د مخ پر ودې اړتیاوو سره سم د ترانسپورت موسسو د ښه کولو لپاره جدي ګامونه پورته کړي. چی پدې کې د سړکونو د خپلواکو اداري، د سړکونو فنډ او د ټرانسپورت انسټیټوټ جوړول شامل دي همدارنګه افغانستان د بریښنا تولید او انتقال لپاره داوړدې مودې لپاره پروګرام پیل کړی، د کاسا پروژې، ۱۰۰۰ او د ترکمنستان ۵۰۰ کیلو واټه بریښنا تار چی پایله کې ۴۰۰۰ میګاواټه بریښنا لیږدوي

او د پایپ لین تاپی پروژه چې طبیعي ګاز له ترکمنستان څخه سویلی اسیا ته لیږدوي چې په دی سکتور کی دلویو اوغټو پرژو څخه ګڼل کیږی. د سلما بند جوړونه یوه ستره لاسته راوړنه ګڼل کیږي. دا پروژې، په داسې حال کې چې د بریښنا صادرولو څخه عاید تولیدوي، بلکه په افغانستان کې سوداګریز او خصوصي بریښنا ته لاسرسی هم چمتو کوي د کورنیو سرچینو څخه د بریښنا تولید مخ په زیاتیدو دی

په راتلونکو پنځو کلونو کې ۲۳۰۰ میګاواټه بریښنا تولید لپاره د یوې جامع پلان سره، په شمول د څلورو لویو بریښنایي پروژو په شمول د عامه - خصوصي ملګرتیا په توګه(PPPs) او ۶۰۰ میګاواټ لمریزه انرژی، بادی او طبیعی ګاز دا هم د

عامه خصوصي ملګرتيا (PPPs) له لارې پلي کيږي دزياتيدو په حال کی ده. او د ۲۰۱۸ کال تر په اواخيرو کی به افغانستان د کورني سرچينو څخه ډير انرژي توليد کړي چی دتيرو ۴۰ کلونو په پرتله به زياته وی. د کورني محصولاتو سکتور کې پانګه اچونه، چې دا د سوداګريزو او صنعتي پراختيا لپاره يو مهم شرط دی البته د استوګنيزو سيمو لپاره د نوي کيدونکې انرژۍ په برخه کې د مخ پر ودې پانګونې سره لری پرتی سيمی به په لومړيتوب کی ونيول شی.

د زيربناوو او انرژي پراختيا لپاره د ملي لومړيتوب پروګرام د بريښنا او انرژی سکټور کې لاندې اهداف تعقيبوي

- د ښارونو او کليو ترمنځ سوداګرۍ پراخولو لپاره د ترانسپورت ليږد لګښتونو کمول
- په راتلونکو ۱۵ کلونو کې د ملي بريښنا ليږد ۵۰۰ کيلوټ بشپړول او د انرژی په برخه کی ځان بساينه ترلاسه کول او د منځنۍ آسيا او سويل آسيا ترمنځ د انرژۍ د پلور څخه د عايداتو زياتوالی.

د پورته موخو د ترلاسه کولو لپاره، افغانستان به دا تدابير ونيسي

- د زيربناوو په پراختيا کې پانګه اچونې لپاره خصوصي سکتور هڅول
- د ستراتيژيک زيربناوو د پراختيا د چټکولو لپاره د خصوصي سکېټور لپاره د عامه سکېټور د ځمکې استوګنې ته لاس رسی.
- د داوطلبۍ د پروسې کمولو لپاره د نوي تدارکاتي کړنو پياوړتيا، ډيزاين او تصويب.
- د زيربناو ،کانونو او انجنيرانو او د پروژې مديرانو ته دلوړتيا موقع برابرول.
- داوبو بريښنا، دنوی کولو وړ انرژی، او طبيعی ګاز څخه په ګټنی اخيستی ۲۳۰۰ ميګاواټ ته دداخلی بريښنا توليد زياتول،
- د کورني انرژۍ د ليږد ظرفيت سپارل او پراخول، په ځانګړې توګه د نوي کولو وړ انرژۍ.
- او په دې سکېټور کې د نرخونو او سبسايډۍ له منځه وړل

۹. د کانونو او طبيعي سرچينو د پراختيا ملي پروګرام

د کانونو او استخراجي صنايعو سرچيني لکه کان کيندنه او د هايدروکاربن پرمختګ به په هيواد کې د اقتصادي ودې هڅولو کې مهم رول ولوبوي . دوامداره پرمختيا د رڼې داوطلبۍ او مؤثره څارنې له لارې خورا مهم ده، وروستي راپوررونه په سکټور کې د حکومتي پياوړتيا شتون ته اشاره کوي ترڅو د قاچاق او غير قانوني استخراج مخه ونيسي. له همدې کبله، زموږ ستراتيژيک پلانونه همغږي شوي دي. له همدې کبله زموږ ستراتيژيک پالنونه د استخراجي صنايعو شفافيت معيارونو سره سم د استخراجي فعاليتونو(EITI) د همغږۍ او دوام پر بنسټ ولاړ دي.

او دا يقيني کول چی د سکټور د عمومي ظرفيت او د نړيوالو تجربو او مهارتونو مديريت په پام کې نيولو سرهد کانونو کندنه په ملي او تاريخي کچو ترسره کيږي. که څه هم د کان کيندنې سکټور د عايداتو د لوړولو لپاره لوړ ظرفيت لري مګر کمزوری مقررات، د پانګې اچونې تاييد او فساد د دې سکتور پراختيا مخه نيسي. او دی ننګونو ددی سکتور دپام وړ عوايدو دراټولولو مخه ډب کړی. دولت به د خصوصي پانګوونې هڅونې لپاره د تنظيموونکي او مقرراتي چوکاټونو ته د رسيدو پروسه چټکه کړي.دکانونو دسکتور دقوت او پوټانشيل لپاره لازه ده چی مهم او حياتی بنسټونه لکه دبندرونو جوړول د اورګاډي پټلی رامينځته کول چې د کان کيندنې پروژې د بريښنا ملي شبکې سره تړی لويه پانګونه بايد وشی. شفافيت او حساب ورکونه د دې سکټور د پايښت پراختيا لپاره د کليدي لومړيتوبونو څخه دي

د کانونو ناقانونه استخراج ته د لاسرسی نشتوالی، چې په کال کې ۱۱۲ میلیون ډالرو په اندازه دولت ته زیان رسیږی او همدارنگه دغیر قانونی وسله والودپیاوړتیا او دجرمونو سبب گرځی، ددولت په لومړیتوبونو کی قرار لری. حکومت د هغو کانونو د عوایدو راټولولو لپاره چې په رسمي توگه استخراج شوي دي د ملکیت گټو خپرولو لپاره نوي شرایط وړاندې کړي د هایدروکارین نقشه اخیستنه او پلټنه اوس هم روانه ده، که څه هم په دې سکټور کې هر ډول سوداگریزې پرمختیا د تیلو او گازو بیه په نړیواله کچه لوړه ده.:

د ښه اقتصاد لپاره د کانونو سکتور بریالیتوب د کان کیندنې او کانونو لپاره مهم اهداف په لاندی ډول دی دي

- د کانونو له لاری عواید لوړول
- د کانونو عواید د دوام او اټکل کولو زیاتوالی
- د تیلو او گازو د استخراج پراختیا
- د کانونو دغیر قانونو د استخراج مخنیوی

او د دې سکټور لپاره زموږ لومړیتوبونه په لاندې توگه دي

- د قراردادونه سمون او د محلي حکومتداري مسلکي کول
- په هیواد کې د ټولو کانونو په اړه د دولت کنټرول پراخول
- د افغانستان د استخراجي صنایعو شفافیت نوښت معیارونو سره سم د کانونو قانون چمتو کول
- د لوی کانونو د پراختیا لپاره د نړیوالو شریکانو جذب کول او د ریل نوي شبکې رامینځ ته کولو لپاره د سیمه ایزو (سیمه ایز) ترانسپورت لین سره د ترکمنستان او ایران نښلول او په هیواد کې د ټولو کانونو په اړه د دولت کنټرول پراخول.
- د افغانستان د استخراجي صنایعو شفافیت نوښت معیارونو سره سم د کانونو قانون چمتو کول(AEITI).

۱۰. د بشري سرچینو د پراختیا پروگرام

د کار زیاتوالی او په انساني سرچینو کی پانگه اچونه د افغانستان د کار مهارتونه په سمه توگه د بازارکار سره مناسب ندي او د دې زیانونه به د اقتصادي ودې ستراتیژۍ سره سم خراب شي. نو له دې کبله، د کار مارکیټ راتلونکي اړتیاو اټکل کولو لپاره حکومت دانجنیری حرفوي زده کړو په برخه کې، د بازار نوي غوښتنې ته په پام سره د مدیریت مهارتونو پراختیا، د خدماتو صنعت او اصلاحاتو ته اړتیا ده چې د کاري ځواک نرموالي ته وده ورکړي، پانگونه به وکړي. د داخلي بې ځایه شویو وگړو او داخلي بې ځایه شوو خلکو راستنیدا د کار بازار کې رغنده رول لوبولی شي. د کډوالو لپاره د ثانوي زده کړو او روزنې پروگرامونه آسانتیاوې برابرې شوي، په تیره بیا هغه کسانو لپاره چې بهرنی روزل شوي دي. په اکادمیک او ځانگړو موسسو کې د زده کړې کیفیت ښه کول، د اکادمیک چارو په اړه نصاب بدلولو، ارزونې، او راپور ورکولو له لارې د پایلو پر بنسټ ماډیولونه تولید شی.

د بشري پرمختیا د اقتصادي ودې لپاره، په دې سکټور کې د حکومتي پانگو اچونې هدف په لاندې توگه دی

- د کاري بازار د راتلونکي اړتیاوو په گډون دکاری قوی صادر کول او چمتو کول

- په خصوصي سکټور کې د کار غوښتنې سره د روزنیزو پروګرامونو ښه همغږي کول
- د موجوده مهارتونو کچه لوړول
- د روغتیا (وقایی او مخالجی) په برخه کې د پانګونې له لارې د کار ځواک ظرفیت ښه کول

د دې اهدافو د ترلاسه کولو لپاره، حکومت لاندې ګامونه پورته کوي

- د آلمان هیواد د زده کړې ماډیولونو په کارولو سره مسلکي او حرفوي زده کړې
- د خصوصی ورتیاوو زده کړه او د اکادمیکو تاسیساتو پیاوړتیا
- د کډوالو او بېځایه شویو خلکو د جذبولو فرصتونه د روزنې اود کار بازارونو ته وپیژني.
- دمارکیت کار او روزنیزو برنامو لپاره دمهاجرینو او بی ځایه شوو خلکو موقع او فرصت تشخیص کول
- د محلي ستراتیژۍ یا میتودولوژي ملاتړ کول چې د معیوبینو لپاره عاید تولیدوي.
- په دې برخه کې د نرموالي یا انعطاف د زیاتولو لپاره د پالیسۍ بیا کتنه او کاري مقررات
- د ښځو زده کړه او کار بازار کې پانګه اچونه.
- د بیلابیلو څانګو د یوځای کولو له لارې د اقتصاد د وزارت ظرفیت ته وده ورکول
- دصحی سیستم د مالی تمویل لپاره د یو پایداره مادیول تشخیصول.

۱۱. د ښځو د اقتصادي پیاوړتیا پروګرام

د افغانستان حکومت د ملي ستراتیژۍ له لارې د ملي پرمختیا په بهیر کې د ښځو بشپړ سیاسي، ټولنیز او اقتصادي ګډون ته ژمن دی. په همدی اساس حکومت د مخه د ملګرو ملتونو د ۱۳۲۵ پریکړې پلي کولو او د ښځو د اقتصادي پیاوړتیا لپاره ملي لومړیتوب پروګرامونو پلي کولو څخه کار اخیستی دی. د غربت کمولو لپاره حکومت ژمنې سره سم، پریکړه کوي چې په راتلونکو پنځو کلونو کې د ښځو اقتصادي پیاوړتیا پروګرام په اړه ۲۵۰ $ میلیون ډالر پانګه اچونه وکړي. د جندر د احصایې کیفیت ښه کول او له بله پلوه، هغه ټول قوانین چې له بازار او مالي پورونو څخه د میرمنو لاسرسی محدودوي او بندیز کوي له مینځه یوسي.

دافغانستان جنډر ستراتیژي

د افغانستان اساسي قانون د ښځو لپاره د تابعیت مساوي حقوق بیانوي. مګر د ښځو بې وزلۍ له منځه وړل او په اقتصادي بهیر کې د هغوی ګډون کول او مارکیټ ته هغو دلاسرسی په برخه کی ملاتړ ته اړتیا لرو. حکومت د جنسیت ستراتیژۍ پلي کولو لپاره د پنځه ارکانو وړاندیز کوي هر رکن د حکومت د ټولیز فعالیت پر بنسټ ولاړ دی

- د ښځو بشري حقونو په اړه نړیوالې ژمنې پلي کول، د ښځو امنیت او د کورنۍ تاوتریخوالی څخه د ښځو ازادول.
- د روغتیایي خدمتونو په شمول زده کړو ته د ښځو بشپړ لاسرسی (د لوړو زده کړو په شمول
- د ښځو د اقتصادي پیاوړتیا لپاره د ملي لومړیتوب پروګرام پیل کول
- د قوانینو بشپړ اجرا او پلي کولو له لارې د ښځو اساسي حقونو تضمین کول
- په حکومتی چارو او کار کې د ښځو پرمختګ.

اووم څپرکي :

گزیده شاخص های احصائیوی به سطح ملی :

گزیده شاخص های احصائیوی وضعیت فقر و رفاه عامه مشترکاً، توسط وزارت اقتصاد، اداره ملی احصائیه و معلومات و وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین، ترتیب گردیده است که در بر گیرنده ارقام جدید در سیزده بخش مختلف شامل ارقام نفوس، فقر ونابرابری، مصئونیت غذایی، کار و اشتغال، معارف، صحت، جنسیت، مسکن و دسترسی به خدمات اساس، مصئونیت اجتماعی، زراعت و مالداری، سکتور حقیقی، سکتور مالی و سکتور خارجی، می باشد.

دراین بسته معلوماتی، ارقام شاخص های مهم احصائیوی و اقتصادی به شکل مطلق و نسبی به طور مختصر وساده، انعکاس داده شده بناً، برای استفاده کنندگان ارقام که در بخش های متذکره به معلومات مختصر ضرورت داشته باشند، می تواند ممد واقع گردد. در صورت ضرورت به تفصیل بیشتر، استفاده کنندگان، می توانند منابع ارقام را که در ستون اخیر جداول ذکر شده است، دریافت نمایند. با آنکه ارقام مندرج این نشریه به سطح ملی تهیه و ارایه گردیده است ولی بعضی شاخص های که امکانات تجزیه آن به سطح شهری، دهاتی و کوچی و جود دارد به تفکیک ساحات مسکونی نیز ارایه گردیده است.

شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
گزیده شاخص های احصائیوی وضعیت فقر و رفاه عامه						
۱	نفوس					
۱,۱	نفوس کشور	تعداد مجموع افرادیکه در یک زمان معین در یک ساحه معین جغرافیائی زندگی میکنند.	٪۱۰۰	۳۱٬۵۷۵٬۰۱۸ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۲	سهم نفوس شهری	فیصدی نفوس که در مناطق شهری زندگی می کنند.	%۲۳,۷	۷٬۵۰۷٬۹۵۳ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۳	سهم نفوس دهاتی	فیصدی نفوس که در مناطق دهاتی زندگی می کنند.	%۷۱,۵	۲۲٬۵٦۷٬۰٦۵ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,٤	سهم نفوس کوچی	فیصدی نفوس کوچی از مجموع نفوس	%٤,۸	۱٬۵۰۰۰۰۰ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۵	سهم نفوس زنان	فیصدی نفوس زنان به تناسب مجموع نفوس	% ٤۹	۱۵٬٤۹۳٬٤٤٦ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,٦	نسبت جنس	نسبت نفوس ذکور بر نفوس اناث بوده و نشان دهنده تعداد مردان در مقابل صد زن می باشد.	٪۱۰۵		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱,۷	نسبت وابستگی اطفال	نسبت اطفال (۰ الی ۱٤ ساله) بر نفوس سن کار (۱۵ الی ٦٤)	۹٦,۰۹٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱,۸	نسبت وابستگی کهن سالان	نسبت افراد سن ٦۵ و بالاتر از آن بر نفوس فعال (۱۵ الی ٦٤)	۵٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان۱۳۹۵	

۱,۹	نسبت وابستگی مجموعی	نسبت افراد سن ۰-۱٤ و ٦٥+ و بالاتر از آن بر نفوس سن کار (۱٥ الی ٦٤)	۱۰۱٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۱,۱۰	میزان رشد نفوس	عبارت از تغییر (افزایش یا کاهش) در اندازه نفوس در فاصله معین زمانی میباشد که معمولآ به فیصدی ارائه میشود	۲,۱٤٪		نشریه بر آورد نقوس ۱۳۹۷	
۱۱,۱	فیصدی نفوس به تفکیک گروپ های سنی وسیع (۱) ۰ -۱٤ سال (۲) ۱٥-٦٤ سال (۳) ٦٥+	فیصدی گروپ های سنی نفوس از مجموع نفوس	٤٧,٥۲٪ ٤۹,۹۱٪ ۲,٥٧٪۳	۱٤٬۱۲٤٬۹۱٦ ۱٤٬۸۳٥٬٤۰٤ ٧٦٤٬۰۰۳	نشریه بر آورد نقوس ۱۳۹٦	
۲	فقر و نابرابری					
۲,۱	میزان فقر	فیصدی نفوس که مجموع مصارف موادغذایی و غیر غذایی شان پائین تر از خط فقر ملی قرار داشته باشد.	٥٤,٥٪	۱٥٬۸۳٧٬۳۱۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۲,۲	۱,۲,۱ میزان فقر به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	فیصدی نفوس تحت خط فقر از مجموع نفوس در (۱) شهرها (۲) دهات و (۳) نفوس کوچی	٤۱,٦٪ ٥۸,٦٪	۲٬۸٧٧٬٤۱٧ ۱۳٬۰۳۳٬۱۳۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	

۲,۳	شگاف فقر	فاصله وسطی بین سطوح مصارف فقرا و خط فقر بنام شگاف فقر یاد می گردد و شدت فقر را نشان می دهد.	۱۵٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۲,٤	سهم مصرف ۲۰ فیصد فقیرترین در مصرف مجموعی	مصارف مجموعی ۲۰ فیصد فقیرترین نفوس از مجموع مصارف تمام نفوس کشور	۷,۳٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۲,٥	ضریب جینی	نشاندهنده توزیع عاید/ مصرف می باشد، این شاخص در بین ۰ و یک تحول می کند. ۰ نشاندهنده توزیع عادلانه کامل و ۱ نشان دهنده توزیع غیر عادلانه مطلق می باشد	۰,۳۱		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۲,٦	نسبت خانوارهای فقیر به تفکیک اشتغال رئیس خانوار در سکتور (۱) سکتور زراعت (۲) سکتور صنعت (۳) سکتور خدمات	تعداد خانوارهای فقیر که رئیس خانوار در سکتور های مختلف مصروف کار اند، از مجموع نفوس تحت خط فقر	٦۳ % ٥۸ % ٤٥ %		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۳	مصئونیت غذایی					
۳,۱	میزان عدم مصئونیت غذایی	فیصدی نفوس که کمتر از ۲۱۰۰ کیلو کالری در روز اخذ مینماید	٤٤,٦٪	۱۲٬۹۸٤٬۲۷۳	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۲۹٬۱۱۲٬۷۱۹ نفر- فیصدی باساس نفوس سروی ۱۷-۲۰۱٦ محاسبه شده است

۳,۲	میزان عدم مصئونیت غذایی شدید	فیصدی نفوس که روزانه کمتر از ۱۵۰۰ کیلوکالری اخذ مینماید	۱۳,٤٪	۳٬۸۹۹٬٤۳۷	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۳,۳	میزان کمبود پروتین	فیصدی نفوس که مصرف روزانه ایشان کمتر از ۵۰ گرام پروتین در روز میباشد	۳۰,۱٪	۸٬۷٦۳٬۸۹۵	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
٤	کار و اشتغال					
٤,۱	میزان نفوس در سن کار	فیصدی افراد سن ۱٤ و بالا تر از مجموع نفوس کشور	٥٤٬٦٪	۱٥٬۹۰۲٬۱۰۸	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
٤,۲	میزان نفوس در سن کار به تفکیک محل اقامت: (۱)شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	فیصدی افراد سن ۱٤ و بالا تر از مجموع نفوس کشور	۱. ۲٦ % ۲. ٦۹,٤ % ۳. ٤,٦٪	۱. ٤٬۱۲۷٬٥۲۸ ۲. ۱۱٬۰٤۹٬۲۹٤ ۳. ۷۲٤٬۲۸٦	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
٤,۳	میزان مشارکت نیروی کار به تفکیک جنسیت (۱) هر دو جنس (۲) مرد (۳) زن	فیصدی نفوس که در سن کار قرار داشته، مصروف کار و بی کار اند.	۱. ٥۳,۹٪ ۲. ۸۰,٦٪ ۳. ۲٦,۸٪	۱. ۸٬٤۷۸٬٤۳٤ ۲. ٦٬۳۹۲٬٦٥٥ ۳,۲٬۰۸٥٬۷۷۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	

٤,٤	میزان مشارکت نیروی کار به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳)کوچی	فیصدی نفوس که در سن کار قرار داشته، مصروف کار و یا بیکار اند.	۱. ٤٨,٠٪ ۲. ٥٤,٩٪ ۳. ٧٢,٤٪	۱. ۱٬۹٦۲٬۹٧٤ ۲. ٥٬۹۹۳٬۱۱٧ ۳. ٥٢۲٬۳٧٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
٤,٥	نسبت اشتغال بر نفوس	فیصدی نفوس مصروف کار از نفوس سن کار	٤۱,۳۳٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
٤,٦	میزان بیکاری به تفکیک جنسیت: (۱) هر دو جنس (۲) مرد (۳) زن	فیصدی نیروی کار که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار کرده اند. (تعریف ملی)	۱. ۲۳,۹٪ ۲. ۱٨,۳٪ ۳. ٤۱,٠٪	۱. ۲٬٠۲٤٬٨٠٠ ۲. ۱٬۱٧٠٬۱٠٠ ۳. ٨٥٤٬٧٠٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
٤,٧	میزان بیکاری به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (٤) ملی	فیصدی نیروی کار که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار کرده اند. (تعریف ملی)	۱. ۲٦,٥٪ ۲. ۲٤,٠٪ ۳. ۱۲,۳٪ ٤,۲۳,۹ %	۱. ٥۲٠٬٦٠٠ ۲. ۱٬٤۳۹٬٨٠٠ ۳. ٦٤٬۳٠٠ ٤,۲٬٠۲٤٬٨٠٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	

٤,٨	میزان کم کاری (کار نا کافی)	فیصدی افراد ۱٤ سال و بالاتر از آن که در یک هفته قبل از سروی مشغول کار بوده اند ولی طی هفته متذکره کمتر از ٤۰ ساعت کار کرده باشند، در حالیکه برای کار اضافی تمایل و فرصت داشته اند به اساس: (۱) نیروی کار فعال. (۲) اشتغال.	۱. ۱٥,٦٪ ۲. ۲۰,٥٪	۱٬۳۲۰٬۹۲۸	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
٤,٩	کار اطفال	سه کتگوری کار شاقه طفل از لحاظ سن تعریف شده است: ۱. هر کاریکه توسط اطفال ٥-۱۱ ساله انجام شود، بدون در نظر داشت ساعات یا شرایط کار، ۲) هر کاریکه توسط اطفال ۱۲-۱٤ سال حداقل ۱٤ ساعت انجام می شود و یا اجرای کار های خطر ناک، ۳) کاریکه توسط اطفال بین سنین ۱٥-۱۷ ساله برای ٤۳ ساعت یا بیشتر انجام شود، یا کار های خطر ناک، کار شاقه طفل تلقی میگردد.	۲٦,٥۰٪	۲٬۷۳٦٬۲۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۳	
٤,۱۰	میزان بیکاری جوانان	فیصدی جوانان (۱٥-۲٤ سال) که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار داشته اند. (تعریف ملی)	۳۰,۷٪	۸٤٬۲۰۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	

٤,١١	میزان بیکاری جوانان به تفکیک جنسیت (١) مرد (٢) زن (٣) هر دو جنس	فیصدی جوانان (١٥-٢٤ سال) که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار داشته اند. (تعریف ملی)	١. ٤٤ % ٢. ٤٦ % ٣. ٣٠,٧٪	١. ٥٢٣’٧٠٩ ٢. ٣٩٦’٦٨٣ ٣. ٨٤٢’٠٠٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
٤,١٢	میزان بیکاری جوانان به تفکیک محل اقامت: (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی	فیصدی جوانان (١٥-٢٤ سال) که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار.	١. ٣٩,١٪ ٢. ٢٩,٦٪ ٣. ١٣,٣٪	١. ١٤٤’٢٣٢ ٢. ٣٦٦’٤٦٧ ٣. ١٣’٠١٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,١٣	نیروی کار با سواد	فیصدی نیروی کار که توانمندی خواندن، نوشتن و حل محاسبات ریاضی را داشته و ساده باشد.	٣٥,٨٥٪	٥’٦٢٩’٢٥٦	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,١٤	سهم اشتغال در سکتور زراعت	فیصدی افراد شاغل که در فعالیت های مربوط به زراعت و مالداری مشغول به کار هستند.	٤٤,٣٪	٢’٨١٤’٥١١	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

٤,١٥	سهم اشتغال در سکتور ساختمان	فیصدی افراد شغال که در فعالیت مربوط به ساختمان مشغول به کار هستند.	٩,٨٪	٦١٩٬٨٨٧	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,١٦	سهم اشتغال در سکتور تولید	فیصدی نیروی کار که در سکتور تولید مشغول کار هستند.	٨,١٪	٥١١٬٤٥٤	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,١٧	سهم اشتغال در سکتور معادن و استخراج	فیصدی نیروی که در سکتور معدن مشغول کار هستند.	٠,٢٪	١١٬٩٧٧	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,١٨	سهم اشتغال در سکتور خدمات عامه، شخصی و اجتماعی	فیصدی نیروی کار که در سکتور خدمات عامه ، شخصی و اجتماعی مشغول کار اند.	١٩,٧٪	١٬٢٥٢٬٩٨٧	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,١٩	سهم اشتغال در سکتور های تجارت عمده ، پرچون ، رستورانت و هوتل ها	فیصدی نیروی کار که در سکتور تجارت عمده، پرچون، رستورانت و هوتل ها مشغول کار اند.	١١%	٧٠٠٬٥٣٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٠	سهم اشتغال در سکتور های ترانسپورت، ذخایر، ارتباطات و معلومات	فیصدی نیروی کار که در سکتور ترانسپورت، ذخایر، ارتباطات و معلومات مشغول کار اند.	٥,٨٪	٣٦٨٬٠٦٣	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

٤,٢١	سهم اشتغال در سکتور های مالی، بیمه، رهنمایی معاملات و تجارت	فیصدی نیروی کار که در سکتور های مالی، بیمه ، رهنمایی معاملات و تجارت مشغول کار اند.	%١	٦٥٬٥٨٣	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٢	سهم اشتغال در سکتور های برق ، گاز و آب	فیصدی نیروی کار که در سکتور های برق ، گاز و آب مشغول کار اند.	٠,١٪	٤٬٩٣٥	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٣	کارگران روزمزد	کارگران که هر روز به طور انفرادی کار میکنند	١٥,٧٪	١٬٠٠٨٬١٤٨	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٤	کارگران با معاش، خصوصی	کارگران که بر اساس یک قرار داد در سکتور خصوصی مصروف کار اند	٧,١٪	٤٥٣٬٨٥٩	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٥	کارگران با معاش، دولتی	کارگران که بر اساس یک قرار داد در سکتور دولتی مصروف کار اند.	%١٠,١	٦٤٩٬١٠٥	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٦	کارگران مستقل	کارگران که مالک کار خود می باشند.	٤٠,١٪	٢٬٥٨٠٬١٠٩	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٤,٢٧	کارفرما	کسانیکه کارگر استخدام می کنند.	٢,٦٪	١٦٩٬٤٨٨	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

٤,٢٨	کارگران فامیلی بدون مزد و معاش	کسانیکه بدون مزد کار می کنند.	%٢٤,٥	١٬٥٧٣٬٥٣٩	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥	معارف					
٥,١	میزان سطح سواد	فیصدی نفوس ١٥ سال و بالاتر از آن که توانایی خواندن و نوشتن را داشته باشند.	%٣٤,٨	,٢٥٣٬٩٥٠٥	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,٢	میزان حضوریابی خالص (دوره ابتدائیه)	فیصدی سنین ٦-١٢ سال که واجدین صنوف ابتدائیه (صنوف ١ الی ٦) اند و فعالانه در مکاتب حاضر اند. در این شاخص مشمولین و حاضرین مدارس اسلامی شامل نمی باشند.	%٥٦,١	٢٬٨٧٥٬٦٢٧	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,٣	میزان حضوریابی خالص (دوره ثانوی)	فیصدی سنین ١٦ الی ١٨ سال که واجدین نهادهای تعلیمات ثانوی (صنوف ٧ – ١٢) اند در صنوف خویش حاضر اند. در این شاخص مدارس اسلامی شامل نمی باشند.	%٣٥,٧	١٬٣٥٩٬٥٥٢	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,٤	میزان حضوریابی خالص در تحصیلات عالی	فیصدی نفوس سنین ١٩ الی ٢٤ که واجدین نهاد های تحصیلات عالی می باشند.در این شاخص مدارس اسلامی شامل نمی باشند.	.٧٪٩	,٨٦٤٢٣٨	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

٥,٥	میزان حضوریابی خالص در تحصیلات عالی (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	نسبت خالص حضور به حیث تعداد شاگردان بر گروپ تیوریکی سن مکتب برای یک سطح معین تعلیمی محاسبه شده و به فیصدی از مجموع نفوس همان گروپ سن بیان می شود. درین گزارش ١٢-٦ برای ابتدائی، ١٣تا ١٨ برای ثانوی و ١٩تا ٢٤ برای تحصیلات عالی مورد استفاده قرار گرفته است.	%١.٨١. ١ %٩.٦٢. %٢٣. ٠. %٩.١٤٤. %٨٤. ٥.	١. ١٢٤′٠٨٦ ٢. ١١٤′٥٢٧ ٣. ٢٥١ ٤. ١٧٧′٨٠٧ ٥. ٦١′٠٥٧	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,٦	میزان حضوریابی ناخالص در تعلیمات ابتدائی	فیصدی شاگردان که در دوره ابتدائیه حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ٦ الی ١٢	٧٢,٥٪	٣′٧١٤′٧٤٩	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,٧	میزان حضوریابی ناخالص در تعلیمات ابتدائی (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	فیصدی شاگردان که در دوره ابتدائیه حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ٦ الی ١٢، به تفکیک: (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	%٥.٩٥١. %٩.٦٩٢. %٩.٨٣. .٤٪٨٤٤. %٩.٥٨٥.	١. ١′١١٣′٦١٠ ٢. ٢′٥٧٧′٠٢١ ٣. ٢٤١′١١ ٤. ٢′٣٠٢′٣٢٨ ٥,١′٤١٢′٤١٤	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,٨	میزان حضوریابی ناخالص در تعلیمات ثانوی	فیصدی شاگردان که در دوره تعلیمات ثانوی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ١٣ الی ١٨	%٠.٤٨	١′٨٢٤′٢٢٧	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

٥,٩	میزان حضوریابی ناخالص در تعلیمات ثانوی (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	فیصدی شاگردان که در دوره تعلیمات ثانوی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ١٣ الی ١٨ به تفکیک (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	٦٩,٢٪ ٤٢,٥٪ ٢,٦٪ ٦٣,٠٪ ٥. ٣٢,٢٪	١. ٧٠٩’٣٧٩ ٢. ١’١١٠’٥٥٢ ٣. ٤’٢٩٦ ٤. ١’٢٢٩’٢٨٦ ٥. ٥٩٤’٩٤١	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,١٠	میزان حضوریابی ناخالص در تحصیلات عالی	فیصدی شاگردان که در دوره تحصیلات عالی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ١٩ الی ٢٤	٪١٤,١	٣٤٧’١٤١	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,١١	میزان حضوریابی ناخالص در تحصیلات عالی (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	فیصدی شاگردان که در دوره تحصیلات عالی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ١٩ الی ٢٤ به تفکیک (١) شهری (٢) دهاتی (٣) کوچی (٤) ذکور (٥) اناث	١. ٢٧,٣٪ ٢. ٩,٦٪ ٣. ٠,٢٪ ٤. ٢٠,٦٪ ٥. ٥,٠٪	١. ١٨٧’٠٥٧ ٢. ١٥٧’٨٣٣ ٣. ٢٥١ ٤. ٢٤٥’١٧١ ٥,١٠١’٩٧٠	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	
٥,١٢	میزان سواد زنان (سنین ١٤ و بالاتر از آن)	فیصدی زنان ١٤ سال و بالاتر از آن که توانایی خواندن و نوشتن را داشته باشند.	٪٢٩,٣	١’٦٥٧’٣٤٦	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ١٣٩٥	

٥,١٣	نسبت تساوی جنسیت در دوره: ۱) ابتدائیه ۲) متوسطه ۳) لیسه	تناسب میزان حضور خالص دختران به میزان حضور یابی خالص پسران در دوره های ابتدائیه، متوسطه و لیسه.	۱. ۰,۷۱٪ ۲. ۰,۵۱٪ ۳. ۰,۳۹٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
٦	صحت					
٦,١	دسترسی به مراقبت های صحی قبل از تولد	فیصدی خانم های ١٤-٤٩ سال که عروسی کرده اند و در دوران حامله گی حد اقل یک بار تحت معاینه یکی از کارمندان صحی (داکتر، قابله، نرس و یا هم کارمند صحی جامعه) قرار گرفته باشند	٥٩٪	۲٬٥٦٠٬۷۱۸	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	ارقام تام به اساس محاسبات از برآورد نفوس کشور ۱۳۹٦ و صفحه ۹٦ سروی صحت و دیموگرافی ۱۳۹٦ بدست آمده است.
٦,٢	ولادت های انجام شده با حضور اشخاص ماهر صحی	فیصدی خانم های ١٤-٤٩ سال که عروسی کرده اند و ولادت اخرین طفل شان تحت نظر شخص ماهر صحی (داکتر، قابله، نرس و یا هم کارمند صحی جامعه) صورت گرفته باشد.	%٥١	۲٬۲۳۱٬٥٠۲	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	ارقام تام به اساس محاسبات از برآورد نفوس کشور ۱۳۹٦
٦,٣	میزان مرگ و میر مادران	تعداد مرگ و میر مادران در دوران حاملگی در هر ۱۰۰ هزار ولادت زنده در سال	۱۲۹۱		سروی صحت و دموگرافی۱۳۹٦	
٦,٤	میزان مرگ و میر اطفال	تعداد مرگ و میر اطفال زیر سن ٥ سال در افغانستان در سال (وفیات در هر یک هزار تولد زنده)	٥٥		سروی صحت و دموگرافی۱۳۹٦	ریفرنس: صفحه از ١٦١ سروی صحت و دیموگرافی ۱۳۹٦

شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
٦,٥	۳,۷,۲. میزان حامله گی سنین نوجوانی (بین ۱۵ الی ۱۹)	رقم حاملگی (ولادت) خانم ها بین سنین ۱۵ الی ۱۹ سالگی.	۱۲,۱٪	۱۹۸٬٥۲۷	سروی صحت و دیموگرافی در افغانستان ۱۳۹٤	ریفرنس: صفحه از ۱٦۱ سروی صحت و دیموگرافی ۱۳۹٦
۸	مسکن و دسترسی به خدمات اساسی					
۸,۱	میزان دسترسی به آب آشامیدنی سالم، به تفکیک مناطق مسکونی (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (٤) ملی	عبارت از فیصدی نفوس که به منابع آب آشامیدنی سالم دسترسی داشته باشد.	%٤۱. ۹۱. %٦.٦۲. ٥ %۸.۳٥۳. ٤.٦۳,۹٪	۱. ۹٬۲٤٦٬۸٦٥ ۲. ٥٬۷۲٦٬۱۷۷ ۳. ۳٬٦۲۱٬۸٥۸ ٤. ۱۸٬٥۹٤٬۹۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۸,۲	میزان استفاده از سیستم فاضلاب بهبود یافته	فیصدی مردمی که از سهولت های سیستم فاضلاب صحی استفاده میکنند.	٥۲٪	۱٥٬٤۲۳٬۰۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۸,۳	میزان دسترسی به برق	فیصدی خانوار ها که دسترسی به انرژی برق از منابع مختلف دارند.	۹۷,۷٪	۲۸٬٤۳۰٬۷۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۸,٤	فیصدی نفوس شهری که در محلات پر جمعیت و کثیف زندگی می کنند.	تعداد افرادیکه در محلات پرجمعیت و کثیف زیست دارند در هر صد نفر.	%۷۲,٤	۲۱٬۰۸٦٬٤۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	

۸٫۵	فیصدی نفوس که از منابع آب آشامیدنی بهبود یافته استفاده می کنند (۱) ملی (۲) شهری (۳) دهاتی (٤) کوچی	تعداد افرادیکه بمنابع آب آشامیدنی بهبود یافته دسترسی دارند در هر صد نفر.	۱. ٦۳٫۹٪ ۲. ۹۱٫٤٪ ۳. ٥٦٫٦٪ ٤. ۳٥٫۸٪	۱. ۱۸٬٥۹٤٬۹۰۰ ۲. ۹٬۲٤٦٬۸٦٥ ۳. ٥٬۷۲٦٬۱۷۷ ٤. ۳٬٦۲۱٬۸٥۸	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۸٫٦	فیصدی نفوس با دسترسی به هرگونه منبع برق	تعداد افرادیکه دسترسی به برق دارند در هر صد نفر.	۹۷٫۷٪	۲۸٬٤۲۲٬۷٥۷	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۸٫۷	فیصدی خانوار های که در مسکن های پر ازدحام زندگی می کنند.	مسکن یا خانه که بیشتر از سه نفر در یک اتاق آن زندگی می کنند.	%٤۳٫۹	۱۲٬۷۰۹٬٦٦۷	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۸٫۸	فیصدی خانوار های که در مسکن های پر ازدحام زندگی می کنند: شهری دهاتی کوچی	مسکن یا خانه که بیشتر از سه نفر در یک اتاق آن زندگی می کنند	۱. ٤۲٫۷٪ ۲. ٤۱٫٥٪ ۳. ۸۳٫۳٪	۱. ۲٬۹۳۹٬٦۸۳ ۲. ۸٬٥۸٥٬۸٥٤ ۳. ۱٬۲۱۰٬۹۳۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	

۸,۹	فیصدی نفوس که از سوخت جامد استفاده می کنند ، برای : پخت و پز گرم کردن	تعداد افرادیکه از مواد سوخت جامد مثل ذخال سنگ استفاده میکنند در هر صد نفر.	%۷٤,۸۱. ۲. ۹۳,۸٪	۱. ۲۱٬۷۵۲٬۳۰۹ ۲. ۲۷٬۲۲۳٬۷۰۷	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۸,۱۰	فیصدی نفوس که از سوخت جامد استفاده می کنند،برای پخت و پز به تفکیک : (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	تعداد افرادیکه از مواد سوخت جامد مثل ذخال سنگ استفاده میکنند در هر صد نفر.	۱. ۲۱,۳٪ ۲. ۹۱٪ ۳. ۹۸,۹٪	۱,۱٬٤۷٤٬٤٦۹ ۲. ۱۸٬۸۳۹٬۲۵۱ ۳. ۱٬٤۳۸٬٥۸۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۸,۱۱	فیصدی نفوس که از سوخت جامد استفاده می کنند،برای گرم کردن به تفکیک : (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	تعداد افرادیکه از مواد سوخت جامد مثل ذخال سنگ استفاده میکنند در هر صد نفر.	۳٪.۸۷۱. ۲. ۹٦,۸٪ ۳,۸۱,۷٪	۱. ٥٬۹۹۲٬۷٦۲ ۲. ۲۰٬۰٥۱٬۹۲۸ ۳,۱٬۱۸۹٬۰۱۷		
۹	مصئونیت اجتماعی					

۹,۱	فیصدی افراد بدون مزد در خانوار از مجموع اشتغال به تفکیک جنسیت: (۱) هر دو جنس (۲) مرد (۳) زن	فیصدی کارکنان که در کارهای خانه، زراعت، مالداری و دیگر کارهای داخل خانه مصروف هستند و از بابت کار که انجام میدهند هیچ نوع مزدی دریافت نمیکنند بر مجموع تمام اشتغال				
۹,۲	تعداد افراد آسیب پذیر که تحت پوشش مصئونیت اجتماعی قرار گرفته اند به تفکیک ذیل: (۱) افراد دارای معلولیت (۲) خانواده های شهدا (۳) متقاعدین			۱. ۱۱۰٬۰۳۷ ۲. ۱۵۵٬۰۰۰ ۳. ۱۲۰٬۰۰۰	وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین ۲۰۱٦	
۹,۳	نسبت زنان بیوه از مجموع زنان	تعداد زنان بیوه "آنعده از کسانیکه دوباره ازدواج نکرده اند"	%۳,۹۹	٥٦۹٬۳۲٤	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۹,٤	تعداد ایتام	تعداد اطفال (سنین پائینتر از ۱۸) که پدر یا مادر نداشته باشد.		۱۰٥٬۱۷٥	سروی دیموگرافی و صحت در افغانستان ۱۳۹٤	

۹,۵	فیصدی زنان که دارای سن ۲۰ الی ۲٤ سال هستند و در سن قبل ۱۵ سالگی ازدواج کرده اند	تعداد زنان که دارای سن ۲۰ الی ۲٤ سال هستند و در سنین قبل ۱۵ سالگی ازدواج کرده اند	%٤,۲		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۹,٦	فیصدی خانوار های که توسط زنان سرپرستی می شوند	خانوار های که توسط زنان سرپرستی بر مجموع خانوار ها	۱,۱۹٪	٤٥٬۰۷٦	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱۰	زراعت و مالداری					
۱۰,۱	فیصدی خانوار های که دارای زمین های آبی هستند		۳۷,۹٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱۰,۲	فیصدی خانوار های که دارای زمین های للمی هستند		۱۹,٤٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱۰,۳	فیصدی خانوار های که دارای باغ و باغچه هستند		۱۳,۱٪		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	

۱۰,٤	اوسط سایز زمین های آبی که در مالکیت قرار دارند (به جریب)		٤,۹ جریب		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۱۰,٥	اوسط سایز زمین های للمی که در مالکیت قرار دارند (به جریب)		۱۲,۱ جریب		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۱۰,٦	اوسط سایز باغ ها و باغچه های که در مالکیت قرار دارند(به جریب)		۱,۹ جریب		سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹٥	
۱۱	سکتور حقیقی					
۱۱,۱	تولید نا خالص داخلی به شمول کوکنار	مجموع ارزش پولی اجناس و خدمات تولید شده یک کشور در یک دوره معین حسابی		۱٬٤٦۳٬۷٦٤ میلیون افغانی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۱,۲	میزان رشد اقتصادی	تغییر در تولید نا خالص داخلی یک کشور در یک سال نظر به سال قبل	۷,۲٪		سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۱,۳	تولید نا خالص داخلی سرانه	تولید نا خالص داخلی تقسیم بر نفوس کشور .		۷۱۸ دالر	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۱,٤	شاخص قیم مستهلک	بین کننده تغییرات در سطح عمومی قیمت های اجناس و خدمات خریداری شده توسط مستهلکین بوده	۱۱۱,۷٪		سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	سال اساس ۱۳۹٤

۱۱,۵	میزان تورم	تغییر در شاخص قیم مستهلکین نظر به سال قبل	%٤,٤		سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۱,٦	سهم سکتور زراعت در تولید ناخالص داخلی	سهم سکتور زراعت از مجموع تولید ناخالص داخلی	%۲۳,۷	۳٤٦٬۲٦۹میلیون افغانی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
.۷۱۱	سهم سکتور صنعت از مجموع تولید ناخالص داخلی	سهم سکتور صنعت از مجموع تولید ناخالص داخلی	%۲۱,۰	۳۰۷٬۵۲۹ میلیون افغانی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۱,۸	سهم خدمات در تولید نا خالص داخلی	سهم سکتور خدمات از مجموع تولید نا خالص داخلی	%۵۰,۷	۷٤۳٬۱۳۷ میلیون افغانی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۱,۹	سهم مالیات بر واردات در تولید نا خالص داخلی	سهم مالیات بر واردات از مجموع تولید ناخالص داخلی	%٤,٦	٦٦٬۸۳۰ میلیون افغانی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۲	سکتور مالی					
۱۲,۱	عواید داخلی	عبارت از مجموع عواید مالیاتی و غیر مالیاتی می باشد.		۵۱۷٬۱۵۱ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹٦	
۱۲,۲	عواید مالیاتی	عواید که دولت آنرا از انواع مختلف مالیات ها بدست می آورد.		میلیون افغانی ۱۰۵٬۰۱۵	سند بودجه ملی ۱۳۹٦	

۱۲,۳	عواید غیر مالیاتی	عواید که دولت آن را از فعالیت های اقتصادی و سایر منابع دست داشته خود به دست می آورد.		٤۷٬٥۰۲ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹٦	
۱۲,٤	مجموع بودجه سال مالی	تخمین رسمی عایدات ومصارف برای یک مدت معین آینده معمولاً یک سال		٤۱۷٬۱۸۰,٤ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹٦	
۱۲,٥	مجموع مصارف در سال مالی	مصارف دولت شامل تمام مصارف ، سرمایه گذاری و پرداخت های دولت در یک سال از مجموع بودجه همان سال		۳٥٦٬٤٥۳,٤ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹٦	
۱۲,٦	بودجه عادی	قسمت از بودجه است که برای تمویل مصارف عادی پرداخت می شود(معاشات کارمندان، خریداری اجناس و خدمات، ربح قروض، وجوه احتیاطی وسایر)		٥۹۱,۹۲٥۳ میلیون افغانی	گزارش اجراات بودجه ملی سال ۱۳۹٦	
۱۲,۷	میزان مصرف بودجه عادی	فیصدی بودجه مصرف شده از مجموع بودجه عادی	%۹٤,۷		گزارش اجراات بودجه ملی سال ۱۳۹٦	
۱۲,۸	بودجه انکشافی	قسمتی از بودجه است که برای تمویل مصارف پروژه ها و پلان های انکشافی در نظر گرفته می شود(معاشات کارمندان ، خریداری اجناس و خدمات، ربح قروض، وجوه احتیاطی و سایر)		۲٬۸٦۱,٥۱۰ میلیون افغانی	گزارش اجراات بودجه ملی سال ۱۳۹٦	
۱۲,۹	میزان مصرف بودجه انکشافی،	فیصدی بودجه مصرف شده از مجموعه بودجه انکشافی	%٦۸,۹		گزارش اجراات بودجه ملی سال ۱۳۹٦	

۱۲,۱۰	سهم کمک ها در بودجه ملی	فیصدی کمک ها از مجموع بودجه ملی	%۶۰,۹		سند بودجه ملی ۱۳۹۶	
۱۲,۱۱	سهم کمک ها در بودجه انکشافی	فیصدی کمک ها از بودجه انکشافی			وزارت مالیه	
۱۲,۱۲	بودجه اختیاری	بودجه اختیاری بودجه است که از عواید داخلی تمویل می گردد.		,۲۷,۷۵۳۷	سند بودجه ملی ۱۳۹۶	
۱۲,۱۳	فیصدی کمک ها در بودجه اختیاری	وجوه که از طرف کشور های کمک کننده در اختیاری حکومت افغانستان گذاشته می شود. از مجموع بودجه اختیاری			وزارت مالیه	
۱۲,۱۴	بودجه غیر اختیاری	بودجه که از جانب جامعه جهانی بحیث کمک به حکومت افغانستان داده می شود و دولت افغانستان کنترول مستقیم بالای منابع تمویلی و استقامت های مصرفی آن ندارد.		۲۹۳۸٬۶۷. میلیون افغانی	سند بودجه سال ۱۳۹۶	
۱۲,۱۵	قروض			۳۱۵۴ میلیون افغانی	سند بودجه سال ۱۳۹۶	
۱۲,۱۶	مبلغ با اسم کشور قر ض دهنده	بانک انکشاف اسلامی بانک انکشاف آسیایی و بانک جهانی عربستان سعودی سایر		۶۸۱,۷ میلیون افغانی ۶۹,۴ میلیون افغانی ۷۳۷,۰ میلیون افغانی ۱۱۶۶,۶ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹۶	
۱۳	سکتور خارجی					
۱۳,۱	بیلانس تادیات	بیلانس تادیات عبارت از مجموع پرداخت ها و دریافت های یک کشور با کشور های جهان که در دو قسمت بیلانس تجاری و مالی(حساب سرمایه و حساب جاریه) می باشد.			د افغانستان بانک	

۱۳,۲	بیلانس مالی	وضعیت مالی کشور در دو حساب سرمایه و حساب جاری			د افغانستان بانک	
۱۳,۳	بیلانس تجارت	نشان دهنده تفاوت میان ارزش صادرات و واردات یک کشور با کشور های خارجی در طی یک دوره معین	%۸۹-	٦٬٩٦١- میلیون دالر	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۳,٤	مجموع صادرات	ارزش مجموعی کالا ها از قلمرو گمرکی یک کشور خارج می گردد(به دالر آمریکایی)	%۱۰	۸۳۱٬۹۲٦٬۷۷٦	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
۱۳,٥	مجموع وارداو	ارزش مجموع کالاها که به قلمرو گمرکی یک کشور داخل می گردد(به دالر آمریکایی)	%۹۰	۷٬۷۹۲٬٦۰۰٬۰۸۹	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۱۳,٦	٥ قلم عمده صادرات	میوه جات خشک میوه جات تازه نباتات طبی قالین پست باب	۱. ۳٦٪ ۲,۱٥٪ ۳,۱۳٪ ٤,۳٪ ٥,۱٪	۱,۲۹۸٬۸۸۰٬٥٦۹ ۲,۱۲۳٬۲٥۷٬۸۳۷ ۳,۱۰۹٬۷۲۳٬٦٥٦ ٤,۲۳٬۷٥٤٬٤٤٦ ٥,۱۱٬۷۰٦٬۷٥۷	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	ارزش به دالر آمریکایی
۱۳,۷	٥ قلم عمده واردات	گندم و آرد گندم ماشین آلات برق سایر وسایل برقی مواد تعمیرات	%۱۲۱. ۲,٤٪ ۳,٤٪ ٤,۲٪ ٥,۱٪	۱. ۹۰۸٬۳۱۸٬٦۹ ۲,۲۷٤٬٤٦٥٬٦٦۹ ۳,۲۸٤٬۲۲۹٬۰٦ ٤,۱۷۷٬٥۱٥٬۳۸۳ ٥,۹۷٬۱۸٦٬۳٤٦	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	ارزش به دالر آمریکایی

۱۳,۸	۵کشور شریک صادراتی افغانستان	پاکستان هندوستان ترکیه ایران عراق	%٤٣١. ٢,٤٣٪ ٣,٣٪ ٤,٢٪ ٥,٢٪	١. ٣٥٧’٢٠١’٢٩ ٢,٣٥٦’١٣٩’٥٢٨ ٣,٢٢’٠٠٦’٦٨٣ ٤,١٨’١١٢’٧٥٩ ٥,١٤’٥٦٣’٢٢٤	سالنامه احصائیوی ٢٠١٧-٢٠١٨	ارزش به دالر آمریکایی
۱۳,۹	۵ کشور شریک وارداتی افغانستان	پاکستان ایران چین قزاقستان ازبکستان	١٧١. ٢. ١٦٪ ٣. ١٥٪ ٤. ١١٪ ٥. ٧٪	١. ١’٢٩٣’٢٢٤’٧١٥ ٢. ١’٢١٢’٥٦٣’٨٠٩ ٣. ١’١٧٩’٢٩٧’٨٧٤ ٤. ٨٦٦’٧٧٠’٠١٤ ٥. ٥٦٠’٥٢٨’٣٠٢	سالنامه احصائیوی ٢٠١٧-٢٠١٨	ارزش به دالر آمریکایی

سروی وضعیت زنده گی در افغانستان :

سروی وضعیت زنده گی در افغانستان ۱۳۹۵ جامع ترین منبع معلومات درمورد وضعیت اجتماعی واقتصادی مردم درافغانستان است که توسط اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان به کمک تخنیکی انستیتیوت سکتور عامه جامعه اروپا (ICON) درسال ۱۳۹۷ به نشر رسید .

نشر سروی وضعیت زنده گی درافغانستان سال ۱۳۹۵ فعالیت ارزنده اداره مرکزی احصایه بوده که خصوصیت چند گانه این سروی یک وسیله منحصر به فرد برای پالیسی سازان وتمام سازمان های ملی وبین المللی بشما میرود ، ویژه گی ها ی این سروی عبارت اند از پوشش نفوس کوچی ، توانائی تحلیل تغیرات فصلی درشاخص های انکشافی مرتبط، توانائی تولید احصائیه به سطح ولایت همچنان تداوم سروی زمینه تحلیل میلان شاخص های کلیدی انکشافی را مهیا میسازد..

سروی وضعیت زنده گی درافغانستان برای سال ۱۳۹۵ ، ۲۰ شاخص را تحت پوشش قرارداده که شامل ۱۲ هدف از میان ۱۷ اهداف انکشاف پایدار بوده واکثریت آنها دراین دراین گزارش ارایه گردیده است ، سروی وضعیت زنده گی درافغانستان حاوی معلومات اساسی درمورد نفوس وخانوارها ، بازار کار، فقر، مصئونیت غذائی ، زراعت، صحت، تعلیم وتربیه ، مسکن، جنسیت وچالش هایکه خانوار های افغان درگیر آن هستنند ، استراتیژی های مقابله با آن واولویت های مردم برای انکشاف درآن انعکاس یافته است .

سروی وضعیت زنده گی به سطح ملی :

شاخص ها	٢٠٠٧-٠٨	٢٠١١-١٢	٢٠١٣-١٤	٢٠١٦-١٧
مساحت (sq.km)	٦٥٢٨٦٤	٦٥٢٨٦٤	٦٥٢٨٦٤	٦٥٢٨٦٤
تراکم جمعیت (افراد در هر کیلومتر مربع)	٣٥,٣	٣٩,١	٤٠,٧	٤٢,٤
نسبت وابستگی	١٠٥	١٠٤	١٠٠	١٠١
نسبت جنسیتی	١٠٥	١٠٥,٧	١٠٥,٣	١٠٣,٩
میزان سواد جوانان (۲۴-۱۵ سال) (٪)	٣٨,٩	٤٦,٦	٥١,٧	٥٣,٦
میزان سواد در جمعیت ۱۵ ساله و بالاتر	٢٦,٢	٣١,٤	٣٤,٣	٣٤,٨
پوشش مراقبت های قبل از زایمان (حداقل یک بازدید) (٪)	٣٢,٨	٥١,٢	٦٣	٧٠,٢
زنان که به وسیله پرسونل صحی ماهر زایمان میدهند (٪)	٢١,٨	٣٩,٩	٤٥,٢	٥٣,٤
زنان که در سن ۱۵ -۱۹ سال، در حال حاضر متاهل اند (٪)	١٧,٩	١٩,٥	١٧,٩	١٦,٤
توازن جنسیتی سواد در جوانان (۱۵ - ۲۴ ساله)	٠,٤٥	٠,٥٢	٠,٥٥	٠,٥٧
چند همسری زنان متاهل ۱۵ تا ۴۹ ساله (٪)	٨,١	٧,٣	٧,٤	٧,٨
جمعیت با کمبود پروتئین (٪)	١٥,٧	١٩,٤	_	_

جمعیت با کمبود کالری و پروتئین (٪)	٦,١	١٨,٥	–	–
نسبت وابستگی سالمندان	٥,٧	٥	٤,٩	٥,٤
اشتغال به نسبت جمعیت	–	٤٥,٧	٤٢,٩	٢٣,٩
میزان زیراشتغال (٪)	–	٤٩,٨	٥٥,٤	١٥,٦
میزان بیکاری (٪)	–	٨,٢	٢٢,٦	٣٠,٧
میزان مشارکت نیروی کار (٪)	–	٤٩,٨	٥٥,٤	٥٣,٩
استخدام نه چندان سود مند	–	٢٥	٣٩	٣٩,٥
جمعیت مشغول در کشاورزی (٪)	–	–	٤٤	٤٤,٣٢
جمعیت مشغول در تولید (٪)	–	–	٢٢	١٨,٠٨
جمعیت مشغول در خدمات (٪)	–	–	٣٤	٣٧,٥٩
میزان فقر (٪)	٣٦	٣٦,٥	٣٩,١	٥٤,٥
جمعیت که در فضا باز رفع حاجت مینمایید (٪)	٢٤,٦	١٥	١٩,٢	١٣,٦
جمعیت که از مواد سوخت جامد استفاده مینمایند (٪)	٨٣,٢	٧٩,٩	٧٥,٩	٧٤,٨
خانواده که دارای برق میباشند (٪)	٤١,١	٦٨,٩	٨٩,٥	٩٧,٦
تعداد خانواده	٧,٣	٧,٤	٧,٤	٧,٧
افراد که در خانواده های پرجمعیت زنده گی میکنند (٪)	٣٣,٧	٤٣,٨	٤٢,٦	٤٣,٩
مجموعه تلفن همراه در هر ١٠٠ نفر جمعیت	٥,٨	١٤,١	١٧,٣	٢١,٢
کاربران اینترنت در هر ١٠٠ نفر	٠,٢٧	٠,٥٠	١,٢٢	٢
خانواده هایی که دارای زمین های آبیاری هستند (٪)	٤٠,٤	٣٧,٩	٣٦,٦	٣٧,٩
خانواده هایی که دارای زمین های للمی هستند (٪)	١٦,٤	١٦,٨	١٦,٣	١٩,٤
خانواده هایی که دارای قطعه باغ هستند (٪)	١٠,٣	١٢,٦	١٢,٦	١٣,١
اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)	٦,٧	٦	٦,١	٤,٩
اوسط اندازه زمین های للمی متعلق به خانواده ها (جریب)	١٤	١٦,٤	١٣,٢	١٢,١
اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)	٢	٢	١,٩	١,٩

وضعیت زنده گی مردم ولایت ننگرهار به اساس سروی ALCS-۲۰۱۷ :

شاخص ها	۲۰۰۷-۰۸	۲۰۱۱-۱۲	۲۰۱۳-۱٤	۲۰۱٦-۱۷
مساحت (sq.km)	۷٦٤۱,۱	۷٦٤۱,۱	۷٦٤۱,۱	۷٦٤۱,۱
تراکم جمعیت (افراد در هر کیلومتر مربع)	۱۷۱,٤	۱۸۷,۹	۱۹٥	۲۰۲,۳
نسبت وابستگی	۱۱۹	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲
نسبت جنسیتی	۱۰۲,٦	۱۰٥,۱	۱۱۹,٤	۱۱۰,۳
میزان سواد جوانان (۲۴-۱۵ سال) (٪)	۳۳,۸	٤۳,٥	٥۰,۷	٥۱,۲
میزان سواد در جمعیت ۱۵ ساله و بالاتر	۲٤,۱	۲۷,٦	۳۱,۷	۳۳,٥
پوشش مراقبت های قبل از زایمان (حداقل یک بازدید) (٪)	۳٥	٥۰,۳	۹۲,۹	۷٦,۸
زنان که به وسیله پرسونل صحی ماهر زایمان میدهند (٪)	۲۸,۷	٥٤	٥۲,٥	٥۲,۹
زنان که در سن ۱۵ -۱۹ سال، در حال حاضر متاهل اند (٪)	۲۷,۲	۲٥,۸	۳۰,۳	۱۷,۸
توازن جنسیتی سواد در جوانان (۱۵ - ۲۴ ساله)	۰,۲۸	۰,۳۱	۰,۲۸	۰,۳۹
چند همسری زنان متاهل ۱۵ تا ۴۹ ساله (٪)	۷,۹	۹,٦	٥,٤	٤,۷
جمعیت با کمبود پروتئین (٪)	۳,۷	۷,٦	–	–
جمعیت با کمبود کالری و پروتئین (٪)	۰,٦	٦,۸	–	–
نسبت وابستگی سالمندان	٥,٤	٥,٥	۳,۳	٦
اشتغال به نسبت جمعیت	–	٥۱,۸	٤۹,۷	٥۰,۹
میزان زیراشتغال (٪)	–	۲۰,۲	۱٥,۸	۲٤,۹
میزان بیکاری (٪)	–	۳,٤	۱٥	۱۲,۹
میزان مشارکت نیروی کار (٪)	–	٥۱,۸	٤۹,۷	٥۰,۹
استخدام نه چندان سود مند	–	۲۳,٦	۳۰,۸	۳۷,۸
جمعیت مشغول در کشاورزی (٪)	–	–	۳۹	٤۲,۲
جمعیت مشغول در تولید (٪)	–	–	۳۰	۱۹
جمعیت مشغول در خدمات (٪)	–	–	۳۰	۳۸,۹
میزان فقر (٪)	۳۳,٤	۳۹,۳		٥۰,۷
جمعیت که در فضا باز رفع حاجت مینمایید (٪)	۳۸,۹	۲٥,۱	٥٤,۸	۱۱,٥
جمعیت که از مواد سوخت جامد استفاده مینمایند (٪)	۹٥,۲	۹٤,۸	۹٤,٦	۸۰,۳
خانواده که دارای برق میباشند (٪)	۳۳,۳	٤۰,۲	۹۰,۹	۹۲,٦
تعداد خانواده	۱۰	۸,۸	۹,۱	۹,۱

افراد که در خانواده های پرجمعیت زنده گی میکنند (٪)	٥٤,٨	٧١,٨	٥٧,٧	٥٥,٦
مجموعه تلفن همراه در هر ۱۰۰ نفر جمعیت	٧,٨	١٢	٧	١١,٥
کاربران اینترنت در هر ۱۰۰ نفر	٠,٠٨	٠,٠١	٠,٠٩	٠,١
خانواده هایی که دارای زمین های آبیاری هستند (٪)	٤٥,٦	٢٩,٥	٣٥,٩	٣٧,٣
خانواده هایی که دارای زمین های للمی هستند (٪)	٥,٤	٧,٥	٤,٥	١,١
خانواده هایی که دارای قطعه باغ هستند (٪)	٣,١	١,٥	٠,١	٠
اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)	٣,٤	٢,٢	٢,٤	٣
اوسط اندازه زمین های للمی متعلق به خانواده ها (جریب)	٦,٤	٣	٢,٨	٤
اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)	١	٠,٨	٣	_

اتم څپرکی

د افغانستان د پایښت پرمختیا موخې

د افغانستان د پایښتي پرمختیا د موخو عمومي پیژندنه

داړوندو نښو او شاخصونو پر بنسټ د پوهنې ، روغتیا ، جندر ، زیربنا، ټولنیز خوندیتوب، کرنې او کلیو د پراختیا س، اقتصاد سکټورونو تحلیل او ارزونه

د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) لنډه پېژندنه

پایښتي پراختیایي موخې(SDGs)، د اقتصادي، ټولنیزو، چاپېریالیزو او امنیتي چارو په برخه کې د ټولې نړۍ د هېوادونو لپاره د ملګرو ملتونو ۱۵ کلنه (۲۰۰۰-۲۰۱۵) اجنډا ده چې د نړۍ د نورو هېوادونو تر څنګ، افغانستان هم د هغه پلي کولو ته ژمن دی.

د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) پروګرام، د ځینې موخو، هدفونو او شاخصونو په زیاتولو سره، په حقیقت کې د زریزې د پراختیایي موخو(MDGs) پروګرام د پراختیایي موخو دوام ګڼل کیږي. د زریزې پراختیایي موخو(MDGs) پروګرام، پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) ته ورته، د پرمختیایي هېوادونو لپاره د ملګرو ملتونو ۱۵ کلنه(۲۰۰۰-۲۰۱۵) اجنډا ده چې افغانستان د هغه وخت د ستونزو له امله و نه کړای شو په ۲۰۰۰ کال کې د هغه پلي کولو ته ژمن شي خو په ۲۰۰۵ زیږدیز کال کې، د نړۍ د نورو هېوادونو تر څنګ، افغانستان هم د هغه د پلي کولو ژمنه وکړه. د زریزې پراختیایي موخو(MDGs) پروګرام، (۹) موخې، (۱۸) هدفونه او (۴۸) پراختیایي شاخصونه لري.

په ۲۰۱۵ کال کې د زریزې پراختیایي موخو(MDGs) پروګرام د مودې له پای ته رسیدو سره سم، د ۲۰۱۵ کال د سپټمبر په میاشت کې، د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) پروګرام، د نیویارک په ښار او د ملګرو ملتونو په مقر کې، د ۱۵ راتلونکو کلنو(۲۰۰۰-۲۰۱۵) لپاره تصویب شو او د ملګرو ملتونو ټولو غړو هېوادونو(د جاپان او انګلستان په استثنا) د هغه د پلي کولو هوډ او ژمنه وکړه.

د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) پروګرام، د بشري ټولنو د اقتصادي او ټولنیزې پراختیا په موخه طرحه شوی دی چې (۱۷) موخې، (۱٦۹) هدفونه او (۲۱۷) پراختیایي شاخصونه لري.

د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) پروګرام لیدلوری

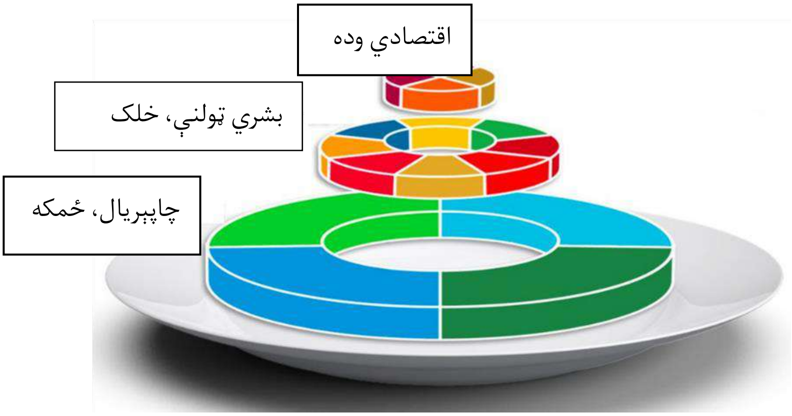

د پایښتي پراختیایي موخو پروګرام تمرکز

- له نړۍ څخه د بې وزلۍ له منځه وړل؛
- د بې عدالتۍ او نابرابرۍ په وړاندې دوامداره مبارزه کول؛
- د پایښتي سولې او ټیکاو تأمینول؛
- د چاپېریال ساتنه کول؛
- د نړۍ د هېوادونو تر منځ د اقتصادي او ټولنیزو همکاریو پیاوړي کول.

د ۱۷ موخو سمبولیک لنډیز

د افغانستان لپاره پایښتي پراختیایي موخې(A-SDGs)

د وزیرانو عالي شورا د ۱۳۹۴/۰۷/۲۰ نېټې د (۱٦) شمېرې مصوبې پر بنسټ، د اقتصاد وزارت ته دنده سپارل شوې تر څو د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) پروګرام د همغږۍ او ملي کولو(Nationalization & Contextualization) او د پایښتي پراختیایي موخو د پلي کولو د بهیرونو دقیقه رهبري او مدیریت تر سره کړي. د اقتصاد وزارت به په منظمه توګه د رزیزي د موخو د پلي کولو څارنه تر سره کوي او د پلان شویو شاخصونو د پرمختګ د کچې په تړاو به د ارزونې کلنې رپوټونه په منظمه توګه جوړوي او له اړونده مراجعو سره به یې شریکوي. په ۲۰۱۵ زیږدیز کال کې به د اقتصاد وزارت، د رزیزي د پراختیایي موخو په اړه ۱۰ کلن تحلیلي رپوټ جوړوي او د یاد رپوټ لنډیز به د ملي یووالي حکومت د اجرائیه رئیس لخوا د ملګرو ملتونو په غونډه کې وړاندې کیږي. افغانستان د رزیزي د پراختیایي موخو د ځینو شاخصونو په تړاو ښې لاسته راوړنې لري خو د ځینو شاخصونو په برخه کې یې متوقعه پایلې د ټاکلو هدفونو پر بنسټ نه دي تر لاسه کړې.

د پایښتي پراختیایي موخو د ملي کولو پایلې			
د هېواد بودیجوي سکټورونه	په هر سکټور کې پایښتي پراختیایي موخې	ملي هدفونه	ملي شاخصونه
د امنیت سکټور	موخه – ۳، ۱۱، ۱٦، ۱۷	٦ هدفونه	۹ شاخصونه
د پوهنې سکټور	موخه – ۴، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱٦	۱۴ هدفونه	۳۰ شاخصونه
د روغتیا سکټور	موخه – ۳، ۲، ۵، ٦	۱۱ هدفونه	۲۱ شاخصونه
د حکومتوالی سکټور	موخه – ۱٦	۳ هدفونه	۴ شاخصونه
د زیربنا سکټور	موخه – ۵، ٦، ۷، ۹، ۱۱، ۱۵، ۱۷	۳۴ هدفونه	۴۰ شاخصونه
د ټولنیز مصؤنیت سکټور	موخه – ۱، ۴، ۵، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱٦	۱۲ هدفونه	۳۳ شاخصونه
د کرنې او کلیو د پراختیا سکټور	موخه – ۲، ۱، ٦، ۹، ۱۲، ۱۵	۱۲ هدفونه	۲۲ شاخصونه
د اقتصاد سکټور	موخه – ۱، ۸، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۷	۲۰ هدفونه	۲۹ شاخصونه
۸ سکټورونه	۱۷ موخې	۱۲۱ هدفونه	۱۸۸ شاخصونه

د افغانستان لپاره د بنسټزو پراختیایي موخو اهمیت A-SDGs:همیت اهدافافغانستان

- افغانستان د یو خپلواکه او داسې هېواد په توګه چې پر ټیکاو باور لري، د نړۍ د نورو هېوادونو تر څنګ، د پایښتي پراختیایي موخو پلي کولو ته ژمن دی.
- پایښتي پراختیایي موخې په بشپړ دقت سره طرحه او جوړ شوي دي. له همدې امله، د افغانستان ټول پراختیایي لومړیتوبونه په هغه کې ځرګند دي.
- یادې موخې کولای شي په هېواد کې د اقتصادي او ټولنیزو پراختیایي لومړیتوبونو لپاره یوه ستراتیژیکه سرچینه او بنسټ وګرځي.
- د پایښتي پراختیایي موخو په پلي کولو سره به له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې مالي او تخنیکي مرستې ډېرې شي.

- د پایښتي پراختیايي موخو پلي کول به په هېواد کې د تلپاتې سولې او ټیکاو لامل شي.
- د پایښتي پراختیايي موخو پلي کول به د هېواد د چټکې پراختیا او ودې لامل شي.

د افغانستان د پایښتي پراختیايي موخو(A-SDGs) د پلي کولو پړاوونه

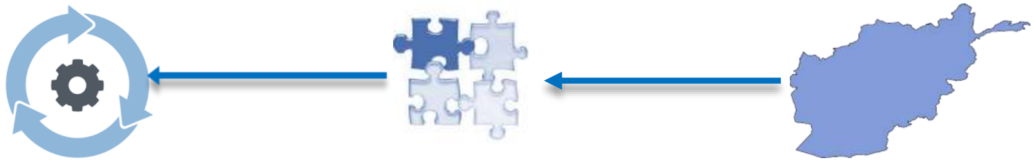

د ملي کولو پړاو د ۲۰۱۶ له مارچ څخه د ۲۰۱۸ تر جنوری

د انطباق او ادغام پړاو د ۲۰۱۷ له جنوری څخه د ۲۰۱۸ تر اپریل

د پلي کولو پړاو د ۲۰۱۸ له اپریل څخه د ۲۰۳۰ تر سپټمبر

د افغانستان د پایښتي پراختیايي موخو(A-SDGs) د ملي کولو په برخه کې مهمې لاسته راوړنې

د اقتصاد وزارت د پایښتي پراختیايي موخو د شاخصونو او هدفونو د ملي کولو په برخه کې، د مطروحه پلان پر بنسټ په جدیت سره کار تر سره کوي او له نیکه مرغه، په دې برخه کې د پام وړ لاسته راوړنې لري:

- د پایښتي پراختیايي موخو د شاخصونو او هدفونو د نهايي کولو په برخه کې ۴ مشورتي کنفرانسونه تدویر شوي دي(۲ کنفرانسونه د اقتصاد په وزارت کې او ۲ کنفرانسونه له ځوانانو او مدني ټولنې سره).
- د اقتصاد وزارت په چوکاټ کې، د پایښتي پراختیايي موخو سکرتریت او د پایښتي پراختیايي موخو د مشرتابه بورډ ایجاد شوی دی.
- د پایښتي پراختیايي موخو د شاخصونو او هدفونو د نهايي کولو او منظمولو په موخه، د مشرتابه کمېټه او تخنیکي کمېټه ایجاد شوې ده.
- پایښتي پراختیايي موخې د هېواد پر ۸ پراختیايي سکټورونو باندې وېشل شوي او د پایښتي پراختیايي موخو د همغږۍ او پلي کولو په برخه کې، ۲۸ بودیجوي واحدونه د رهبرۍ د نهادونو(د ټاکل شویو شاخصونو پلي کوونکو) په توګه تشخیص شوي دي.
- تر دمه، د افغانستان د پایښتي پراختیايي موخو(A-SDGs) په اړه، د ۵ سکټورونو رپوټونه د وزیرانو شورا اقتصادي کمېټې ته وړاندې شوي دي. یاد سکټورونه دا دي: (پوهنه، روغتیا، حکومتوالي، ټولنیز مصئونیت او کرنه) او هغه سکټورونه چې رپوټونه يې تر اوسه نه دي وړاندې شوي دا دي:(زیربنا، اقتصاد او امنیت).
- د افغانستان د پایښتي پراختیايي موخو سکټوري تخنیکي او مشورتي غونډې، د شاخصونو او هدفونو د بیاکتنې او نهايي کولو په موخه، د مرکزي احصائیې له اداري سره تر سره شوي دي.
- له بودیجوي واحدونو او همکاره نهادونو سره، د افغانستان د پایښتي پراختیايي موخو د شاخصونو او هدفونو د ملي کولو او همغږۍ په موخه، شاوخوا ۵۰ تخنیکي او مشورتي غونډې تر سره شوي دي.

- د وزیرانو عالي شورا د اقتصادي کمېټې په غونډو کې، د پایښتي پراختیایي موخو د اجرآتو او لاسته راوړنو په تړاو منظم رپوټونه وړاندې شوي او د هغوی په اړه خبرې اترې شوي دي.
- د کلني بېسلاینونو او هدفونو د نهایي کولو په موخه، د وزیرانو او دولت د بودیجوي نهادونو د مسئولینو په کچه عالي غونډې تر سره شوي دي.
- د مرکز او ولایتونو په کچه له مدني ټولنې، خصوصي سکټور، پوهنیزو نهادونو، پراختیایي شریکانو، ځوانانو، رسنیو او خلکو سره مشورتي سیمینارونه تدویر شوي دي.
- د مالوماتو د مدیریت او خلکو ته د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو په تړاو اړینو مالوماتو ته د لاسرسي په موخه، یوه ویبپاڼه او پرلیکه ډیټابېس فعال شوی دی.
- د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو پر لومړی مسودې باندې کار روان دی.
- د بودیجوي واحدونو په پروګرامونو او پراختیایي پلانونو کې، د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو د شاخصونو او هدفونو د همغږې کولو او ادغام په تړاو مشخص پلانونه جوړ شوي دي.

د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو(A-SDGs) د مشرتابه او خارنې جوړښت:

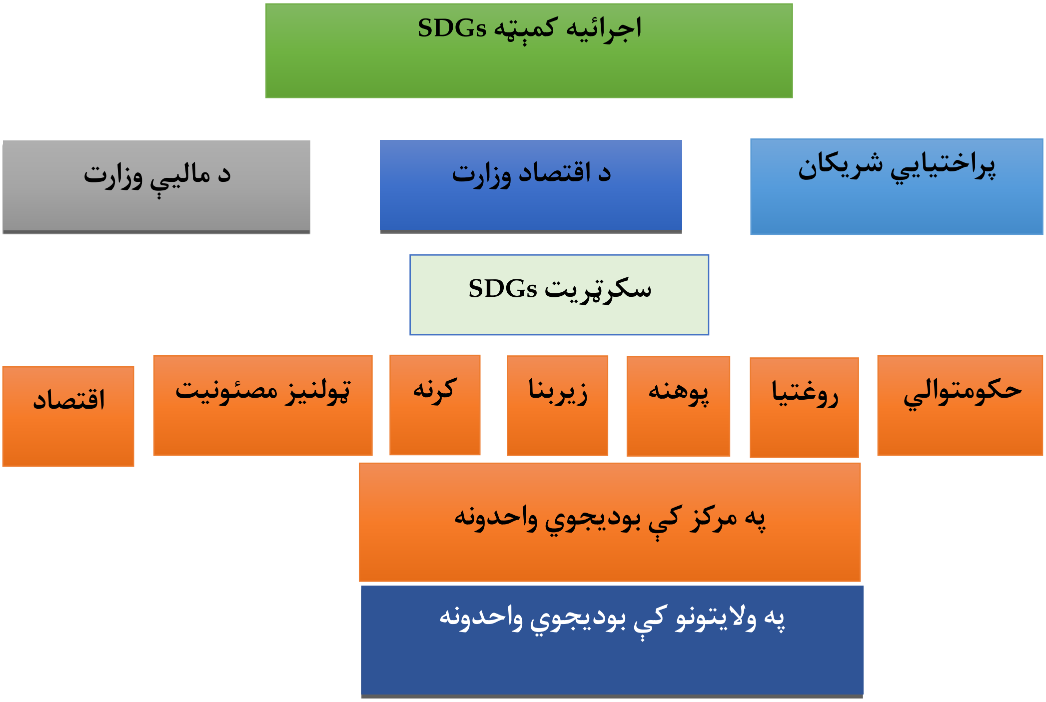

د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو(A-SDGs) کاري کمېټې او ډلې

د وزیرانو شورا
اقتصادي کمېټه

په سیاسي کچه پرېکړې او اجرآت
وزیران او د خصوصي سکټور استازی

د پایښتي پراختیایي موخو ملي اجرائیه کمېټه

په عالي او تخنیکي کچه پرېکړې او اجرآت معینان، مدني ټولنه، خصوصي سکټور، پراختیایي شریکان

د پایښتي پراختیایي موخو کاري ډلې

په اداري کچه اجرآت او د همغږی بهیر
د اقتصاد وزارت، د مالیي وزارت او UNDP

سکټوري تخنیکي کمېټې

د همغږی بهیر پرمخ بیول او د اداري چارو مدیریت
د سکرتریت تاکلی ټیم او UNDP

په تخنیکي کچه اجرآت بودیجوي نهادونه، پراختیایي شریکان، مؤسسات، مدني ټولنه، UNDP

د پایښتي پراختیایي موخو د مشرتابه بورډ

د سکټورونو په کچه تخنیکي اجرآت
سکټوري بودیجوي نهادونه

د پایښتي پراختیایي موخو سکرتریت

- ✓ د پایښتي پراختیایي موخو سکرتریت کول
- ✓ د همغږی او ملي کولو بهیر د مدیریت رول تر سره کول
- ✓ د پلي کولو د بهیر څارنه او د هغه په اړه رپوټ ورکول
- ✓ د روزنیزو پروګرامونو تدویرول
- ✓ عمومي عامه پوهاوی رامنځته کول
- ✓ د اړتیا په صورت کې له نهادونو سره تخنیکي همکاري کول
- ✓ د پلي کولو پړاو په اړه استازندویي کول او د مرستو جلبول

- ✓ د پایښتي پراختیایي موخو د شاخصونو او هدفونو نهایي کول
- ✓ د پراختیایي ادارو له ستراتیژیکو او پراختیایي پلانونو سره د پایښتي پراختیایي موخو انطباق او ادغام تر سره کول
- ✓ په منظمه توګه د پایښتي پراختیایي موخو تطبیقول
- ✓ د پایښتي پراختیایي موخو د تطبیق له بهیر څخه دوامداره څارنه کول
- ✓ اړونده مراجعو ته شپږ میاشتني او کلني رپوټونه جوړول

د پایښتي پراختیایي موخو د عامه اړیکو او استازندویي ستراتیژي

د ستراتیژۍ موخې

- د پایښتي پراختیایي موخو د اهمیت په اړه د خلکو او ذیدخله ادارو عامه پوهای زیاتول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو په بهیر کې د خلکو او هغوی د استازو رول پیاوړی کول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو د پلي کولو په بهیر کې د اړونده ادارو ونډ اخیستنه هڅول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو د پلي کولو په بهیر کې د مدني ټولنې نهادونو او عامه سکټور لېوالتیا زیاتول؛
- د خلکو او حکومت تر منځ د باور فضا رامنځته کول.

راتلونکي گامونه

د پایښتي پراختیایي موخو د اغیزمن تطبیق په تړاو مشورتي غونډې کول؛

- له ټولو ملي پلانونو او پروگرامونو سره، پایښتي پراختیایي موخو ته انطباق ورکول او د هغوی همغږي کول؛
- د هېواد په ولایتونو کې د ظرفیت لوړونې او عامه پوهاوي پروگرامونه تدویرول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو د تمویل او بودیجه جوړونې لپاره میکانیزم ایجادول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو لپاره تطبیقي میکانیزم جوړول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو(SDGs) لپاره معیاري ډیټابېس او د موبایل اپلیکېشن جوړول؛
- د افغانستان د پایښتي پراختیایي موخو سند جوړول او په رسمي ډول د هغه خپرول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو د هدفونو تطبیق پیلول؛
- د پایښتي پراختیایي موخو د تطبیق د څرنگوالي په تړاو شپږ میاشتني او کلني رپوټونه جوړول.

په افغانستان کې د بنسټیزو پراختیایي موخو ټارګېټونه او شاخصونه :

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
لومړۍ موخه: په ټولو ځایونو کې له ټولو اشکالو سره یو ځای د فقر محوه کول		
۱/۲ تر ۲۰۳۰،کال پورې لږ تر لږه د فقیرو نارینه، ښځینه او ماشومانو د نسبت کموالی (د فقر په ټولو اړخونو کې) چې د فقر د ملي تعریف سره سم د عمر په ټولو ډلو پورې اړه و لري.	۱/۲/۱ د فقر د ملي تعریف له مخې د فقر د کرښې د لاندې د نفوس نسبت. ۰۱ د دوارو جنسیتونو مجموع الف. نارینه ب. ښځینه ج. ښاري د. کلیوال ه. کوچي	د اقتصاد وزارت
۱/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې، په ملي کچه د ټولنیز خوندیتوب د سیستم تطبیق، په ټولو طبقو کې د هغه اجرا او د پاملرنې وړ شمېر فقیر او زیان منونکي افراد د هغه تر پوښښ لاندې راوستل.	۱/۳/۱ د هغه نفوس سلنه چې ټولنیز خوندیتوب د سیستم تر پوښښ لاندې راغلي وي په تفکیک د: ۰۱ معلولیت لرونکي اشخاص ۰۲ د شهیدانو کورنۍ ۰۳ متقاعدین ۰٤ هغه زیان منونکي کورنۍ چې له ۱۰ کلنۍ ځخه کوچنې ماشومان لري.	د شهیدانو، معلولینو، کار او ټولنیزو چارو وزارت
۱/۵ تر ۲۰۳۰ کال پورې، په فقیرانو او زیان منونکو کسانوکې د ځواکمنۍ او طاقت راوړلو د وړتیا (resilience) ایجاد د اغیز منلو کموالی (exposure) او د شدیدو اقلیمي، اقتصادي، ټولنیزو، د ژوند د چاپېریال او نورو پېښو د رامنځته کېدو په صورت کې د هغوی د زیان منلو د اندازې کموالی.	۱/۵/۱ د هغو کسانوسلنه چې د اقلیمي پېښو په وړاندې له خطر سره مخ وي.	د پېښو لپاره د چمتوالي ملي اداره
	۱/۵/۲. د ناخالص داخلي تولید په اړوند د غیر مترقبه اقتصادي پېښو د مستقیمو اغېزو میزان.	د پېښو لپاره د چمتوالي ملي اداره
	۱.الف.۱ د فقر د منځه وړلو د پروګرامونو لپاره د دولت د اختصاص شوو سرچینو نسبت.	د مالیې وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
۱.الف په ټولو اړخونو کې د فقر د محوه کولو لپاره د پروګرامونو او پالیسیو د تطبیق په موخه، د مختلفو پراختیایي همکاریو، سرچینو او مراجعو همغږی کول او د هغه لپاره د کافي او ډاډمنو وسایلو پیداکول او په کار اچول.	۱.الف۲. ضروري په ضروري خدمتونو کې د دولت د لګښت نسبت (تعلیم او تربیه، روغتیا او ټولنیز مصوونیت) .	د مالیې وزارت
دویمه موخه: د لوږې محو کول؛ د غذایي امنیت د تغذیې د ښه والي د زمینې لاسته راوړل او د بنسټیزې کرنې ترویج		
۲/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د لوږې د منځه وړل، او د دې ډاډ ترلاسه کول چې ټول وګړي او په ځانګړې توګه فقیران او زیان منونکي ماشومان غذایي او مغذي مواد ته د کال په جریان کې لاسرسی لري.	۲/۱/۱. د غذایي خوندیتوب له مخې د غیر مصوونو کسانوسلنه	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
۲/۲ – تر ۲۰۳۰ کال پورې د سؤ تغذیې د ټولو ډولونو کموالی، او د پنځو کالونو څخه په عمر کې د کمو ماشومانو په وړاندې د سؤ تغذیې، ډنګروالي او ناوړه ودې په تړاو لویو نړیوالې نړیوالې موخې لاسته راوړل.	۲/۲/۱ – له پنځو کلونو څخه په عمر کې د کمو ماشومانو په وړاندې د بدې سؤ تغذيې د لګېدلو (د قد د لنډوالي) نسبت چې تر (منفی ۲) او د ماشومانو د ودې د منځنې معیار څخه انحراف (WHO)	د عامې روغتیا وزارت
	۲/۲/۲ –له پنځو څخه د کم عمر ماشومانو په وړاندې د سؤ تغذيې انتشار (په سن باندې د قد نسبت) چې له (منفی ۲) څخه کم وي او د ماشومانو د ودې منځنې معیار څخه انحراف(WHO) – د لړ وزن په تفکیک سره	د عامې روغتیا وزارت
۲/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې د کوچنیو کرنیزو او تولیدي تولید کوونکو د حاصلاتو د ورتیاوو لوړول، په ځانګړې توګه له مېرمنو، بومي وګړو، کورنیو بزګرانو، شپانو او کب نیوونکو سره د مساواتو، ځمکې او ټولو تولیدي سرچینو د لاسرسي، مهارتونو، مالي خدماتو، مارکېټونو او د مزرعو څخه بهر د ارزښت لرونکې زیاتولې او چارو د ډېروالي له لارې.	۲/۳/۱ د غنمو او وریجو په حاصلاتو کې د بزګر د طبقې د حاصل اوسط (میتریک ټن/هکتار) الف. اوبیزه غنم ب. للمي غنم ج. وریجې	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
	۲/۳/۲ د غذایي موادو د کوچنیو تولید کوونکو د درآمد منځنی حد	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
۲/٤ تر ۲۰۳۰ پورې د داسې سیستمونو، بنسټیزو غذایي موادو او کرنیزو تګلارو د تطبیق څخه ډاډ حاصلول چې (Agriculture Practices)	۲/٤/۱ د هغو کرنیزو ساحو نسبت چې تر بنسټیز او تولید کوونکې زراعت لاندې قرار لري	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
بنسټیز (Resilient) نومېږي او د کرنیزو تولیداتو زیاتوالی رامنځته کوي او د ایکو سیستم څخه ساتنه کوي. همدارنګه د اقلیم له بدلون، نا مناسبې هوا او اوبو، وچکالي، سېلابونو او نورو مصیبتونو سره د سمون د ظرفیت جوړول او لوړول چې په تدریج سره د ځمکې کیفیت لوړ کړي.		
۲/۵ تر ۲۰۲۵ کال پورې په ملي کچه د نباتاتو د زېرمتونونو د ایجاد او ښه مدیریت له لارې د تخمونو دانو، کرنیزو نباتاتو، اهلي او کورنیو څارویو او وحشي حیواناتو د جنتیکي تنوع ساتنه. له دې څخه اطمینان حاصلول چې په دې برخه کې عادلانه تقسیم شوي او د جنتیکي سرچینو څخه ګټې اخیستلو د ګټو حاصل په ټولنه کې په مساوي توګه تقسیم شوي او د هغو سنتي رویشونو څخه ګټه اخیستل شوې چې په نړیواله کچه پرې توافق شوی دی.	**۲/۵/۱:** د هغو مزروعي نباتاتو او راجستر شوو څارویو شمېر چې د حفاظت لاندې قرار لري په تفکیک د: الف. مېوه جاتو ب. نباتاتو ج. څارویو	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
۲.الف د کرنیزو تولیداتو د زیاتوالي په موخه په ټولو کلیوالي زېربناوو کې پانګونه، کرنیزې څېړنې، پراختیايي خدمتونه، د ټکنالوجۍ انکشاف او د نړیوالو پراختیايي همکاریو له لارې د جنتیکي نباتاتو د زېرمو جوړول.	**۲.الف.۱** د عامه لګښتونو کرنیز محوره شاخص	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
۲.ج د غذایي مارکېټونو او د هغه د نورو برخو د ښه فعالیت په منظور د تدبیرونو له نیولو څخه ډاډ حاصلول او د غذایي قیمتونو د شدیدو نوساناتو څخه د مخنیوي په موخه بازارونو ته پر وخت د غذایي مواد او سهولتونو رسول او لاسرسی.	**۲.ج.۱** د هغو کرنیزو محصولاتو، مالدارۍ او لومړنیو موادو شمېر چې د هغه بیې په اونیز او میاشتني ډول خپرېږي.	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
درېیمه موخه: د ټولو لپاره د روغ ژوند د اطمینان حاصلول او د ټولو لپاره په ټولو کلونو کې د عامه هوساینې ښه والی		
۳/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د زېږون پر مهال د مور او ماشوم د مړینې په شمېر کې داسې کموالی راوستل چې په هرو ۱۰۰ ژوندیو ولادونو کې له ۷۰ څخه کمو کسانو ته راټیټ شي.	**۳/۱/۱** د زېږون پر مهال په هرو ۱۰۰ زره ژوندیو ولادتونو کې د مور او ماشوم د مړینې نسبت په تفکیک د: ۱. ټول	د عامې روغتیا وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	الف. ښاري ب. کلیوالي ۲. د عمر په حساب ډله	
	۳/۱/۲ د هغو ولادتونو تناسب چې د زېږون د ماهرانو په وسیله تر شوي (له ټولو ولادتونو څخه)	د عامې روغتیا وزارت
۳/۲ تر ۲۰۳۰، کال پورې،. له پنځو کلونو څخه د کم عمر ماشومانو د داسې مړینې مخنیوی(Preventable) چې د مخنیوي وړ وي او دا کار په دې موخه تر سره کېږي چې په هرو ۱۰۰ ژوندیو ماشومانو کې دغه شمېر یوازې ۱۵ تنو ته را ټیټ شي او په هغو ژوندو ماشومانو کې دغه شمېر یوازې ۲۵ کسانو ته راټیټ شي چې تر ۵ کلونو څخه کم عمر لرې.	۳/۲/۱ له پنځو کلونو کې د کم عمر ماشومانو د مړینې میزان (په هرو زرو ژوندیو ولادتونو کې)	د عامې روغتیا وزارت
	۳/۲/۲ د نوو زېږېدلو ماشومانو د مړینې میزان (په هرو زرو ژوندیو ولادتونو کې).	د عامې روغتیا وزارت
۳/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې هغو ناروغیو ته د پای ټکی ورکول چې په ټولنه کې د خپرېدو وړ وي (Epidemics)؛ له دې جملې کولای شو د ایډز، توبرکلوز، ملاریا، او (neglected) ګرمسیري نومونه یاد کړو او له هیپاتیتز، او هغو ناروغیو سره مقابله وشي چې د غیر صحي اوبو د څښلو له امله وګړي پرې اخته کېږي.	۳/۳/۱ د HIV/AIDS نوو پېښو شمېر چې د یو تېر شوي کال په جریان کې ۱۰۰۰ کسان ملوث شوي دي. ۱. ټول الف. نارینه ب. ښځینه ج. کلیدي نفوس (د خطرناک رفتار درلودونکي معتادان، زندانیان، نارینه او ښځینه)	د عامې روغتیا وزارت
	۳/۳/۲ په یو تېر شوي کال کې په هرو سل زرو نفوسو کې د توبرکلوز پېښې	د عامې روغتیا وزارت
	۳/۳/۳ په تېر یو کال کې په هرو زرو کسانو کې د ملاریا د ناروغۍ پېښې	د عامې روغتیا وزارت
	۳/۳/٤ په تېر یو کال کې په هرو سل زره کسانو کې د هیپاتیت B باندې د اخته شوو کسانو میزان په تفکیک د: الف. په ملي کچه	د عامې روغتیا وزارت

تهارگیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	ب. د HB+ د پېښو سلنه د VCT په مرکزونو کې	
۳/٤ تر ۲۰۳۰ کال پورې يو په دريمې برخې ته هغو مړينو را کمول چې د ناخاپي او غير ساري ناروغيو له امله رامنځته کېږي او دا کار به د رواني صحت د تداوی، تندرستي او د درملنې د ښه والي له لارې صورت مومي.	۳/٤/۱ په افغانستان کې د هغو کسانو تر منځ چې (له ۳۰ څخه تر ۷۰ کلونو پورې د ژوند په مرحله کې وي) د قلبي، سرطان، شکر او مزمنو تنفسي ناروغيو د ناروغۍ د مرګ د احتمال سلنه	د عامې روغتيا وزارت
۳/۵ د مخدره توکو او مضرو الکولو څخه د مخنيوې څواکمنتيا او له مضرو موادو څخه د سؤ استفادې درمنله.	۳/۵/۲ د هغو کسانو سلنه چې په مخدره توکو روږدي وي او د درملو له لارې د اعتياد تداوي تر لاسه کوي.	د عامې روغتيا وزارت
۳/٦ تر ۲۰۳۰ پورې نيمايي برخې ته د هغو مړينو را کمول چې په سړکونو باندې د ترافيکي پېښو له امله رامنځته کېږي.	۳/٦/۱ د هغو وفياتو ميزان چې په يو کال کې د ترافيکي پېښو له امله په هرو ۱۰۰ زره کسانو کې رامنځته کېږي په تفکيک د: ۰۱ د دواړو جنسيتونو مجموع الف. نارينه ب. ښځينه ۲. اقتصادي ټولنيز وضعيت الف. ښکته ب. منځنی ج. لوړ	د کورنيو چارو وزارت
۳/۷ تر ۲۰۳۰ کال پورې د حاملګۍ روغتيايي خارنو او خدمتونو ته په ټوليزډول د لاسرسي څخه ډاډ حاصلول، د زېږون تر منځ د فاصلې د مراعات، عامه پوهاوي، تعليم او په ستراتيجي او ملي پروګرامونو کې د حاملګۍ د روغتيا د پروګرامونو شاملول.	۳/۷/۱ د هغو مېرمنو تناسب چې (د ۱۵ څخه تر ۴۹ کلونو پورې عمرونه لري) او د حاملګۍ په دوران کې وي او د ولادتونو د واټن لپاره د نوو مېتودونو څخه کار اخيستل.	د عامې روغتيا وزارت
	۳/۷/۲ د هغو ښځو تر منځ د حاملګۍ ميزان چې د (۱۹-۱۳) کلونو تر منځ عمر لري	د عامې روغتيا وزارت

تېارگيټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
۳/۸ د ټولو لپاره د روغتیایي خدمتونو له ورانديږ کولو څخه داډ حاصلول د مالي خطراتو د ملاتړ په شمول، اساسي او د کیفیت وړ روغتیایي خدمتونو ته لاسرسی، اساسي، اغیزمنو، د کیفت وړ واکسینو او درملو ته لاسرسی او ټولو ته له هغه څخه د ګټې اخیستلو زمینه برابرول.	**۳/۸/۱** د هغه نفوس سلنه چې اساسي، عادلانه او د ښه کیفیت درلودونکو خدمتونو ته لاسرسی لري او له دغو خدمتونو څخه یوازې په ۲ ساعته پلې لار یا ۱۰ کیلومترۍ کې قرار لري.	د عامې روغتیا وزارت
	۳/۸/۲ په بهرنیو سرچینو باندې د روغتیا د سکتور د تړاو سلنه	د عامې روغتیا وزارت
۳.الف په ټولو هېوادونو کې په مناسب شکل د " دخانیاتو د کنټرول په برخه کې د نړیوال روغتیايي سازمان د کنوانسیون " د اجراآتو تقویه کول.	**۳.الف۱** له تمباکو څخه د استفادې خپرېدل (په Active شکل سره) د هغو کسانوتر منځ چې ۱۵ کلن وي یا له هغه څخه زیات عمر و لري.	د عامې روغتیا وزارت
۳.ب د هغو واکسینو او درملو د انکشاف او څېړنې څخه ملاتړ خرګندول چې مخ پر وده هېوادونو کې د ساري او غیر ساري ناروغیو لپاره ډېر اغېزمن دي او (Affordable) یا استطاعت وړ درملو او واکسینو ډېرول او هغه ته لاسرسی آسانه کول چې د عامه روغتیا د دوحې د پرېکړه لیک یا TRIPS سره سمون و لري.	**۳.ب۱** د هغه نفوس سلنه چې د تادیې وړ واکسینو او درملو ته بنسټیز لاسرسی لري.	د عامې روغتیا وزارت
۳.ج په زیاته اندازه د مالي روغتیايي خدمتونو زیاتوالی او په هېواد کې د داسې روغتیايي څواک په کار ګمارل چې د پراختیا، روزنې او (retention) په ساتنه کې خپل رول و لوبوي.	**۳.ج۱** د روغتیايي کارمندانو شمېر او تعمیم (هر یو زر کسانو ته)	د عامې روغتیا وزارت
	۳.ج۲ د روغتیا د سکتور لپاره د دولت د بودجې د تخصیص سلنه	د عامې روغتیا وزارت
څلورمه موخه: د کیفیت وړ تعلیم، ټولشموله، ترویج (Promote) تلپاتې روزنیزو فرصتونو د لاسرسي څخه ډاډ حاصلول		
٤/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې له دې څخه ډاډ حاصلول چې ټول نارینه او ښځینه ماشومان په وړیا او عادلانه توګه لومړنیو او منځنیو زده کړو ته لاسرسی لري او دغه دواړه مرحلې یې بشپړې کړې دي چې دغه ډول پرمختګ به په ټولنه کې د اړوندو او موثر رونیزو پایلو د لاسته راوړلو سبب شي.	**٤/۱/۱** د هغو ماشومانو او نوو ځوانانو سلنه چې لږ تر لږ داسې وړتیاوې و لري: الف) لوستل ب) ریاضي په: (۱) په ۲ یا ۳ ټولګې کې(نارینه او ښځینه) (۲) د لومړنۍ دورې پای (٦ ټولګی)، (نارینه او ښځینه) (۳) د منځنۍ دورې په پای کې (۹ ټولګی)، (نارینه او ښځینه) حاصل کړی وي.	د پوهنې وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
	٤/١/٢ په ملي کچه د پوهنیزې ارزیابی تطبیق: الف. په ۲ یا ۳ ټولګي کې ب. د لومړنی دورې په پای کې (٦ ټولګی)، ج. د منځنی دورې په پای کې(٩ ټولګی)	د پوهنې وزارت
	٤/١/٣ د جدیدالشمولانو نا خالص میزان په د لاندې دورو په وروستې ټولګي کې: (١) لومړنی (٦ ټولګی) (٢) منځنی (٩ ټولګی)	د پوهنې وزارت
	٤/١/٤ د لاندې دورو د بشپړولو میزان: الف.لومړنی (٦ ټولګی) ب.منځنی (٩ ټولګی) ج. لیسه (١٢ ټولګی)	د پوهنې وزارت
	٤/١/٥ په لاندې دورو کې له ښوونځي څخه د بهر زده کوونکو سلنه: (١) ابتداییه (سن ٧-١٢) (٢) متوسطه (سن ١٣-١٥) (٣) لیسه (سن ١٦-١٨)	د پوهنې وزارت
	٤/١/٦ د ښوونځي د دورې له شمولیت څخه پورته او د دې شرایطو د نه درلودونکو ماشومانو سلنه: (١) ابتداییه (٢) متوسطه (٣) لیسه	د پوهنې وزارت
	٤/١/٧ د لومړنیو او منځنیو زده کړو د کلونو شمېر الف. وړیا ب. اجباری	د پوهنې وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
	چې په تقنیني اسنادو کې تثبیت شوي وي.	
٤/٢ تر ٢٠٣٠ کال پورې د کیفت ور ښووني او روزنې پروګرامونو لکه د ښوونځي څخه مخکې دوره او ورکتون ته د ټولو نجونو او هلکانو شمولیت څو د لومړنی دورې د ښوونې او روزنې لپاره یې چمتو کړي.	٤/٢/٢. له ښوونځي څخه د مخکنیو تعلیمي برنامو کې د نا خالص شمولیت میزان (٦ کلن)	د پوهنې وزارت
٤/٣ له دې څخه ډاډ حاصلول چې د ټولې ټول نارینه او ښځینه افراد با کیفیته، د تادیې وړ تخنیکي او مسلکي تعلیماتو، لوړو تحصیلاتو منجمله پوهنتون ته شامل شوي دي	٤,٣,١ د ګډون میزان الف. ځوانان (١٥-٢٤ کلن) ب. لویان (٢٥-٦٤ کلن) د (نارینه او ښځینه) جنسیت په تفکیک سره په زده کړو او د روزنې په رسمي برنامو کې په ١٢ وروستیو میاشتو کې	د تخنیکي او مسلکي زده کړو خپلواکه اداره
	٤,٣,٢ د (١٥-٢٤ کلنو) د کسانود اشتراک میزان چې په تخنیکي او مسلکي روزنیزو برنامو کې اشتراک کړې وي د جنسیت په تفکیک سره. الف. ب. نارینه ج. ښځینه	د تخنیکي او مسلکي زده کړو خپلواکه اداره
	٤,٣,٣ د لوړو زده کړو موسساتو د جدید الشمولانو سلنه: ١. دولتي الف. نارینه ب. ښځینه ٢. خصوصي الف. نارینه ب. ښځینه	د لوړو زده کړو وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	٤,٣,٤ د هغو کسانو شمېر چې د نیمه دولتي او رسمي فني او حرفوي پروګرامونو څخه ګټه اخلي په تفکیک د: ۱. نارینه ۲. ښځینه	د کار، ټولنیزو، شهیدانو او معلولینو چارو وزارت
٤/٤ تر ۲۰۳۰ کال پورې د هغو ځوانانو او لویانو د شمېر ډېر زیاتوالی چې د بوختیا او کار موندنې (entrepreneurship) لپاره لازم تخنیکي او مسلکي مهارتونه و لري.	٤/٤/١ د حرفوي او فني نیمه رسمي زده کړو پروګرامونو ته د هغو کسانو د لاسرسي سلنه چې د معلولیت ستونزه و لري.	د کار، ټولنیزو، شهیدانو او معلولینو چارو وزارت
٤/٥ تر ۲۰۳۰ کال پورې، په روزنیزو پروګرامونو کې د جنسیتي تبعیض له منځه وړل او له دې څخه ډاډ تر لاسه کول چې د ښوونې او روزنې په ټولو سطحو د فني او حرفوي زده کړو بهیر ته د ټولنې د ټولو کسانولکه، معلولینو، کلیوالو او زیان منونکو ماشومانو په شمول د ټولنې د ټولو وګړو لپاره مساویانه لاسرسی موجود دی.	٤/٥/١ د جنسیتي توازن نسبت: ۱. ابتدائیه ۲. متوسطه ۳. لیسه	د پوهنې وزارت
	٤/٥/٢ په لومړنۍ دوره کې د هغو زده کوونکو سلنه چې د تدریس ژبه یې خپله مورنۍ یا لومړنۍ ژبه وي.	د پوهنې وزارت
	٤/٥/٣ د ټولنې محرومو طبقو ته د سرچینو د تخصیص ځانګړې پالیسي	د پوهنې وزارت
	٤/٥/٤ د هر شاګرد پر بنسټ د پوهنیزو لګښتونو اوسط: الف. تعلیمي دوره، ۱. ابتداییه،۲. متوسطه، ۳. لیسه ب. د ناخالص داخلي تولید له عاید څخه د هر زده کوونکي په سر د لګښت اوسط سلنه	د پوهنې وزارت
٤/٦ تر ۲۰۳۰ کال پورې، له دې څخه ډاډ حاصلول چې ټول ځوانان او د پام وړ شمېر لویان (ښځې او نارینه) د لوستلو، لیکلو او حساب کولو لازم مهارتونه لري.	٤/٦/١ د عمر په اساس د هغه مشخص نفوس سلنه چې لږ تر لږه د تعین شوي قابلیت کچه یې: الف. سواد	د پوهنې وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
	ب. حساب کسب کړې وي. د جنسیت په تفکیک سره (نارینه او ښځینه)	
	٤/٦/٢ د کسانوتر منځ د سواد مېزان: الف. له ١٥ څخه تر ٢٤ کلنی پورې ١. مجموع ٢. نارینه ٣. ښځینه ب. ١٥ کلن یا له هغه څخه پورته ١. مجموع ٢. ښځینه ٣. نارینه	د پوهنې وزارت
	٤/٦/٣ د ګډون مېزان الف. ځوانان (١٥-٢٤ کلن) ب. لویان (١٥ کلن یا له هغه څخه پورته) د سواد زده کړې په برنامو کې	د پوهنې وزارت
٤/٧ تر ٢٠٣٠ کال پورې، د دې څخه ډاډ تر لاسه کول چې ټول زده کوونکي (Learners) د بنسټیزې انکشاف د ترویج لپاره د اړتیا وړ په لازمه پوهنه، مهارتونو او نورو ته په ښودلو سمبال شوي دي. همدارنګه د بنسټیزې پراختیا د مهارتونو د زده کړې له لارې یې د بنسټیز ژوند، بشري حقوق، جنسیتي برابري، د سولې د کلتور ترویج او عدم تاوتریخوالي، نړیوال ښاري سیستم او بنسټیزې پراختیا لپاره کلتوري او مشارکتي فرهنګ ته د احترام لارې چارې زده کړې دي.	٤,٧,١ هغه اسناد چې و ښیي: (١). د نړیوال ښاري سیستم د کلتور د لارو چارو زده کړه، (٢). د بنسټیزې پراختیا د موضوعاتو زده کړه او په لاندې سطحو کې د جنسیتي تساوي او بشري حقوقو په شمول: الف. د ښوونې او روزنې ملي پالیسي ب. ښوونیز نصاب ج. د ښوونکو روزنه او	د پوهنې وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	د. د زده کوونکو ارزونه شامله ده	
	٤,٧,٢ د هغو ښوونځیو سلنه چې له ابچ، آی وي ځخه د ژغورنې اړوند مسایل د ژوند د مهارتونو په زده کړې ښيي.	د پوهنې وزارت
	٤,٧,٣ په ملي کچه د بشر د حقوقو د زده کړې د نړیوالې برنامې د تطبیق د چوکاټ میزان: الف. په نصاب کې شامل کېدل ب. په ابتداییه، متوسطه او لیسه دوره کې د ښوونځیو زده کوونکو ته د بشر د حقوقو ښودل ج. ښوونکو او کارمندانو ته د بشري حقوقو ښودل	د پوهنې وزارت
	٤/٧/٤ د زده کوونکو سلنه په تفکیک د: الف. تعلیمي دوره ب. د عمر د ګروپ پر بنسټ چې د نړوال ښاري سیستم او بنسټیزې پراختیا په اړوند له مسایلو څخه کافي درک ولري.	د پوهنې وزارت
	٤/٧/٥ د هغو ۱۵ کلنو زده کوونکو سلنه چې د چاپېریال پوهنې او ځمکپوهنې په اړوند پوهه او لازم مهارتونه و لري	د پوهنې وزارت
٤.الف د ټولو لپاره د داسې ښوونیزو زېربناوو جوړول چې مناسبې وي، د جندر په نظر کې نیولو سره د ماشومانو او معلولو کسانو د اړتیا وړ سهولتونه و لري. همدارنګه د زده کړې او یادولو داسې اغیزمن او مصؤن ځای چې له تاوتریخوالي څخه خالي وي.	**٤.الف.١** د هغو ښوونځیو سلنه چې لاندې امکانات او سهولتونه و لري: الف. برېښنا ب. د تعلیمي مقاصدو لپاره انټرنټ پ. د کمپیوټر لابراتوار ت. معلولو زده کوونکو ته تسهیلات ث. د صحي اوبو او وینځلو آسانتیاوې ج. ښځینه وو ته بېل تشنابونه	د پوهنې وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	چ. مناسبه ودانۍ	
	٤.الف٢. د هغو زده کوونکو سلنه چې د آزار، ځورونې، تاوتریخوالې، وهلو، تبعیض او جنسي ناوړه ګټې اخیستنې تر مواردو لاندې راغلي وي.	د پوهنې وزارت
	٤.الف٣. په ښوونځیو، زده کوونکو او کارمندانو باندې د بریدونو څرنګوالی او شمېر.	د پوهنې وزارت
٤.ب تر ۲۰۳۰ کال پورې، د مسلکي، تخنیکي، معلوماتي ټکنالوجۍ، انجنیرۍ، ساینس او داسې نورو برنامو په شمول د لوړو زده کړو لپاره په لوی شمېر د نړیوالو تحصیلي بورسونو تامین او پراختیا.	**٤.ب٢.** د هیواد ځخه بهر د لوړو زده کړو د بورسونو شمېر په تفکیک د: ۱. د لیسانس بورسونه ۲. د ماسترۍ بورسونه ۳. د دکتورا بورسونه	د لوړو زده کړو وزارت
٤.ج تر ۲۰۳۰ کال پورې، د ښوونکو د روزنې د پروګرام او نړیوالو همکاریو له لارې ټولنې ته د لایقو او وړ استادانو د شمېر زیاتوالی او عرضه کول.	**٤.ج١.** په لاندې دورو کې د ښوونکو سلنه: الف. له ښوونځي ځخه مخکې تعلیمات ب. ابتداییه ج. متوسطه د. لیسه چې لږ تر لږه د ښونکو د روزنې پروګرامونه یې اخیستي وي (لکه له خدمت ځخه مخکې او په داخل د خدمت کې یې میتودیکې زده کړې کړې وي) د جنسیت په تفکیک سره (نارینه او ښځینه)	د پوهنې وزارت
	٤.ج٢. د دورې پر بنسټ د زده کوونکي نسبت پر روزل شوي ښوونکي: ۱. ابتداییه ۲. متوسطه ۳. لیسه	د پوهنې وزارت
	٤.ج٣. د دورې پر بنسټ د تعین شوو معیارونو سره سم د مسلکي ښوونکو سلنه:	د پوهنې وزارت

تګلاره	شاخص	د رهبرۍ واحد
	۱. ابتداییه ۲. متوسطه ۳. لیسه	
	۴.ج.۴ د دورې پر بنسټ د زده کوونکي نسبت پر مسلکي ښوونکي: ۱. ابتداییه ۲. متوسطه ۳. لیسه	د پوهنې وزارت
	۴.ج.۵ د ښوونکي د تنخوا اوسط د نورو هغو دندو په پرتله چې مشابه وړتیاوې و لري.	د پوهنې وزارت
	۴.ج.۶ د ښونکي په توګه د د ندې د پرېښودلو او تقاعد سلنه	د پوهنې وزارت
	۴.ج.۷ د هغو ښوونکو سلنه چې په تېرو ۱۲ میاشتو کې یې د داخل خدمت دوره سپرې کړې وي.	د پوهنې وزارت
پنځمه موخه: جنیستي تساوي ته لاسرسی او د ټولو ښځو او نجونو ځواکمن کول		
۵/۱ په ټولو ځایونو کې د ښځو او نجونو په وړاندې د هر ډول تبعیض محول کول.	**۵/۱/۱** د جنسیت پر بنسټ د مساواتو او عدم تبعیض په هکله د قانوني چوکاټ د جوړښت، ځواکمنتیا، تطبیق او نظات د مسایلو له سلنې څخه ډاډ (قوانین، مقرارات، کنوانسیونونه او پیغامونه)	د ښځو چارو وزارت
۵/۲ په عامه او خصوصي محلاتو کې د ښځو او نجونو په وړاندې د هر ډول تاوتریخوالي محوه کول لکه قاچاق، ناوړه جنسي ګټه اخیستنه او داسې نور.	**۵/۲/۱** د هغو ښځو سلنه چې له ۱۵ کلونو څخه زیات عمر لري او د تېرو ۱۲ میاشتو په جریان کې د خپل خاوند له لوري د فزیکي، جنسي یا رواني تاوتریخوالي سره مخ شوي وي.	د ښځو چارو وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	۵/۲/۲ د مغو ښځو سلنه چې له ۱۵ کلونو څخه زيات عمر لري او د تېرو ۱۲ میاشتو په جریان کې له خاوند پرته د پردي شخص له لوري د فزیکي، جنسي ناوړه ګټې اخیستنې یا رواني تاوتریخوالي سره مخ شوي وي.	د ښځو چارو وزارت
۵/۳ د ټولو زیان رسوونکو رواجونو محو کول لکه د ماشومانو، تنکیو نجونو او په اجباري توګه ودونه.	۵/۳/۱ د مغو ښځو سلنه چې له ۱۵ څخه تر ۱۹ کلنۍ پورې عمر و لري او واده يې کړی وي.	د ښځو چارو وزارت
۵/٤ د مجاني چارو او له مزد پرته کارونو تشخیص او هغه ته ارزښت ورکول. دا کار باید د عامه خدماتو د وړاندې کولو، بنیادي چارو، د ټولنیز مصؤنیت د سیاستونو، د ملي باورونو د هیندارې له مخې په کورنۍ او فامیل کې د ګډ مسوولیت منلو له لارې تر سره شي.	۵/٤/۱ به تفکیک: له مزد پرته د کورنیو او پرستارۍ چارو په اړوند د مصرف شوي وخت سلنه په تفکیک د: ۱. مجموع الف. نارینه ب. ښځینه	د کار، ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
۵/۵ په ټولنیزو چارو کې د ښځو د فعال، اغیزمن او بشپړ مشارکت څخه د ډاډ حاصلول او همدارنګه په عامه ژوند، سیاسي او اقتصادي چارو کې د تصمیم نیولو او رهبرۍ په سطحو کې ښځینه وو ته د مساوري فرصتونو برابرول.	۵/۵/۱ د ملي شورا په مجلسینو (ولسي جرګه او مشرانو جرګه) کې د ښځو په وسیله د اختصاصي او ګټل شوو چوکیو سلنه	د ښځو چارو وزارت
	۵/۵/۲ په مدیریتي موقفونو کې د ښځو سلنه	د ښځو چارو وزارت
۵.ب د ښځو د ځواکمن کولو لپاره هغوی ته د ځواکمن جوړونکې معلوماتي او مخابراتي ټکنالوجۍ ICT څخه د استفادې ډېروالی	۵.ب۱ د نفوس د هغه برخې تناسب چې مبایل تیلفون لري په تفکیک د: ۱. نارینه ۲. ښځینه	د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت
شپږمه موخه: د ټولو لپاره پاکو اوبو او حفظ الصحې ته د بنسټیزې لاسرسۍ او مدیریت څخه د ډاډ حاصلول		
٦/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د توان سره سم د بیې په مقابل کې د ټولو لپاره په مساویانه او مصؤون ډول د چښلو اوبو ته لاسرسی	٦/۱/۱ د نفوس د هغې برخې سلنه چې د چښلو پاکو اوبو مدیریت شوو خدمتونو ته د مصوونې استفادې لپاره لاسرسی لري په تفکیک د: ۱. مجموع الف. ښاري ب. کلیوالي	د کلیو د احیا کولو او پراختیا وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
۶/۲ تر ۲۰۳۰ کال پورې، مناسبې حفظ الصحې او پاکوالي ته د ټولو وګړو داسې لاسرسی چې د ښځو، نجونو او زیان منونکو طبقاتو ته اړتیاوو ته یې ځانګړې پاملرنه کړې وي او په آزاده فضا کې یې د څواب چې یا رفع حاجت ناوړه دود محوه کړې وي.	۶/۲/۱ د نفوس هغه سلنه چې د حفظ الصحې د مدیریت شوو او مصؤونو خدمتونو څخه ګټه اخلي. په تفکیک د: ۱. مجموع الف. ښاري ب. کلیوالي	د کلیو د احیا کولو او پراختیا وزارت
	۶/۲/۲ د نفوس د هغې برخې سلنه چې د صابون او اوبو په وسیله د لاسونو د مینځلو آسانتیا ته لاسرسی لري په تفکیک د: ۱. مجموع الف. ښهري ب. دهاتي	د کلیو د احیا کولو او پراختیا وزارت
	۶/۲/۳ د نفوس د هغې برخې سلنه چې د رفع حاجت لپاره له پرانیستې فضا څخه ګټه اخلي په تفکیک د: ۱. مجموع الف. ښاري ب. کلیوالي	د کلیو د احیا کولو او پراختیا وزارت
۶/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې د چټلیو د کموالي په وسیله یې د اوبو د کیفیت پاکوالی رامنځته کړی وي، د چټلیو زېرمې (dumping) یې له منځه وړې وي، خطرناک کیمیاوي مواد یې کم کړي وي، د چټلو اوبو تصفیه یې نیمایې کړې وي او د هغه بدلولو (recycle) او بیا استفادې (reuse) لپاره یې د پام وړ زمینه برابره کړې وي.	۶/۳/۱ په مصوونه او مدیریت شوې توګه (safely treated) د کورونو د فاضلابو فیصدي (کورنۍ او ټول اقتصادي فعالیتونه) ۱. ښاري	د ښار جوړولو او مسکن وزارت
۶/۴ تر ۲۰۳۰ کال پورې په ټولو سکتورونو کې د اوبو د سرچینو د اغېزمنتوب زیاتول او د هغه د بنسټیز وتلو (withdrawal) څخه اطمینان	۶/۴/۱ د وخت په تېرېدو سره له اوبو څخه د اغیزمنې ګټې اخیستنې د بدلون میزان: ۱- د انرژۍ سکتور	د اوبو او انرژۍ وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
حاصلول، د اوبو د کموالي د ستونزې رفع کول او د هغو د خلکو په شمېر کې د پام وړ کموالي راوستل چې د اوبو له کموالي څخه رنځ وړي.	۲- د کرنې سکټور ۳- د صنعت سکټور ۴- ښاري سکټور	
	۶/۴/۲ د کال په حساب په هر متر مکعت اوبو کې د سرانه لګښت لپاره د اوبیزه زېرمو د ظرفیت لوړول.	د اوبو او انرژي وزارت
۶/۵ تر ۲۰۳۰ کال پورې په ټولو سحطو کې حتی د بیرون مرزي متقابلو همکاریو په شمول د اوبو په اړوند د هراړخیز داخلي مدیریت تطبیق	۶/۵/۱ د اوبو د سرچینو د هراړخیز مدیریت د تطبیق درجه (IWRM) له صفر څخه سلو ته رسول.	د اوبو او انرژي وزارت
	۶,۵,۲ له سرحد څخه د وتونکو اوبو د چارو په هکله د هملند د سیند د پریکړې تطبیق او مشابه تفاهم لیکونو رامنځته کول	د اوبو او انرژي وزارت
۶/۶ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د اوبیزه ایکو سیستم ساتنه او احیا کول د غرونو، ځنګلونو، نمجنو ځمکو، دریابونو، جهیلونو، د اوبو د ورکولو د طبقاتو په شمول.	۶/۶/۱ د وخت په اوږدو کې د اوبو د ایکو سیستمونو په پراخوالي کې بدلون(د بدلونونو سلنه)	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
۶.ب د اوبو او حفظ الصحې د مدیریت د ښه والي په هکله د محلي ټولنو ملاتړ او د ګډون پیاوړي کول.	۶.ب۱ د اوبو د سرچینو د مدیریت او هراړخیز انکشاف په هکله په پنځو دریایي حوزو کې د شوراګانو سلنه چې د علمي مقررو سره سم وي او د اوبو په مدیریت کې د وګړو ګډون یقیني کړي.	د اوبو او انرژي وزارت
اوومه موخه: بنستیزې، مطمئنې، مدرنې او د ټولو لپاره د توانایي وړ انرژۍ ته د لاسرسي څخه ډاډ حاصلول		
۷/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې د بنسټیزې، مطمئنې (reliable)، مدرنې او د ټولو لپاره د توانایي وړ انرژۍ خدمتونو ته د لاسرسي څخه ډاډ حاصلول	۷/۱/۱ فیصدی نفوس که از طریق شبکه به برق دسترسی دارند. د هغه نفوس سلنه چې د شبکې له لارې برېښنا ته لاسرسی لري په تفکیک د: ۱. ښاري ۲. کلیوال	وزارت انرژی و آب

تارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
۷/۲ تر ۲۰۳۰ کال پورې د انرژۍ په نړیوال ترکیب کې د پام وړ تجدید منونکې انرژۍ (Renewable energy) ته لاسرسی.	۷/۲/۱ د بریښنا د انرژۍ په عمومي لګښت کې د تجدید منونکې انرژۍ ونډه	د اوبو او انرژۍ وزارت
۷/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې د انرژۍ د زیاتوالي د جوړولو د میزان اضافه کول.	۷/۳/۱ د نا خالصو داخلي تولیداتو او د انرژۍ د لومړنیو تولیداتو پر بنسټ د اندازه شوې انرژۍ شدت.	د اوبو او انرژۍ وزارت
۷.ب تر ۲۰۳۰ کال د ټولو لپاره د بنسټیزو او مډرنې انرژۍ د خدمتونو د عرضه کولو په موخه د انرژۍ د زېربناوو پراخوالی او د تکنالوجۍ لوړول.	۷.ب۱ د انرژۍ په اغیزمنتوب کې پانګونه د ناخالص داخلي تولید د سلنې په توګه او د بنسټیز انکشاف د خدمتونو په پار د تکنالوجۍ د زیربناوو د جوړولو لپاره د بهرنۍ مستقیمې پانګونې مقدار.	د اوبو او انرژۍ وزارت
اتمه موخه: د ټولو لپاره د بنسټیز او شامل اقتصاد ترویج، بشپړ او مناسب بوختیا		
۸/۱ د ملي شرایطو سره سم د سرانه اقتصادي ودې دوام او په ځانګړې توګه په کال کې لږ تر لږه د ۷٪ ناخالص داخلي تولید ته لاره موندل.	۸/۱/۱ میزان رشد سالانه تولید ناخالص داخلی حقیقی.	د مالیې وزارت
۸/۲ تولید ته د تنوع، د فن د لوړوالي او نوښت له طریقه لار موندل له دې جملې څخه د لوړې کچې د زیاتوالي لپاره په ارزښتمنو ځانګو کار کول څو د غوره اقتصاد د رامنځته کولو لپاره زیاتو د کارمندانو استخدام ته اړتیا وي	۸/۲/۱ د هر کارګر په سر د حقیقي نا خالص داخلي تولید د ودې میزان.	د اقتصاد وزارت
۸/۳ د داسې پراختیایي پالیسیو ایجاد چې د تولیدي فعالیتونو، د مناسبې کارموندنې ایجاد، او مالي خدمتونو ته لاسرسی د لارې د کوچینو تشبثاتو رسمیت، خلاقیت او نوښت ملاتړ کوي.	۸,۳,۱ د کرنې له سکتور پرته په نورو سکتورونو کې د غیر رسمي استخدام ونډه په تفکیک د: ۰۱ د دواړو جنسونو مجموع الف. نارینه ب. ښځینه	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
۸/۵ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د بشپړ او تولید کوونکې بوختیا تامین، او د ټولو ښځینه، نارینه، معلولینو، ځوانانو لپاره د داسې مناسبو دندو پیدا کول چې ښه او د دوی له مسوولیت سره سم مناسبه او عادلانه تنخوا و لرې.	۸/۵/۱ په ساعت واره توګه د کارمندانو د عاید اوسط په تفکیک د: ۰۱ شغل	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
	۲. د عمر په اساس ګروپ ۳. معلولیت ٤. نارینه ٥. ښځینه	
	۸/۵/۲ د بېکارۍ میزان په تفکیک د: ۱. نارینه ۲. ښځینه	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
۸/٦ تر ۲۰۳۰ کال پورې د هغو ځوانانو د پام وړ شمېر کمول چې د کار، ښوونځي یا روزنیزو برنامو ساحې ته شامل شوي نه دي.	۸/٦/۱ د (۱۵-۲٤) کلونو تر منځ ځوانانو په منځ کې د بېسوادۍ او بېکارۍ میزان: ۱. بیسوادي ۲. بیکاري	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
۸/۷ د جبري کارونو د محو کولو لپاره د بیړنیو او اغیزمنو اقداماتو تر لاس لاندې نیول څو مدرنه غلامي او د انسان قاچاق په بشپړه توګه له منځه ولاړ شي. همدارنګه له دې څخه ډاډ تر لاسه کول چې د ماشومانو د کار بدترین شکل محو شوی او د سرتېرو په توګه د ماشومانو استخدام پای ته رسېدلی دی. تر ۲۰۲۵ کال پورې د ماشومانو د کار ټول ډولونه ختم شوي دي.	۸/۷/۱ د ۵-۱۷ کلونو تر منځ د ماشومانو کاریګرو سلنه په تفکیک د عرم د ګروپ: ۱. د ۵-۱۱ کلونو تر منځ ۲. د ۱۲-۱٤ کلونو تر منځ ۳. د ۱۵-۱۷ کلونو تر منځ	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
۸/۸ د کار د ځواک له حقونو څخه ملاتړ او د ټولو کارګرانو لپاره ډاډمن او له امن څخه ډک کاري چاپېریال رامنځته کول د هغو کارګرانو په شمول د مهاجرو، ښځینه وو او ناتوانه کسانو په شمول.	۸/۸/۱ د وخیمو او غیر وخیمو کاري ټپونو د پېښو میزان	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
	۸,۸,۲ د کار د نړیوال سازمان له اساسي کنسوانیونونو سره الحاق	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
	۸،۸،۳ د هغو اشخاصو (کارګرانو) شمېر چې د منظمو قانوني لارو او د کار د دوه اړخیز ترون (BLAs) په اساس بهرنیو هېوادونو (هغو هېوادونو ته چې د کارګرو غوښتنه یې کړې وي) لېږل کېږي.	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
۸/۹ تر ۲۰۳۰ کال پورې د بنسټیز ګرځندوی د پراختیا لپاره د پالیسۍ طرح او عملي کول چې د کار د پیدا کولو، د کلتور د ترویج او محلي محصولاتو د پلورلو سبب شي.	۸/۹/۱ په ناخالص کورني تولید کې د ګرځندوی ونډه.	د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت
	۸/۹/۲ د بوختیا له مجموعي شخه د ګرځندوی په صنعت کې د کسب د ونډې نسبت په تفکیک د: الف. نارینه ب. ښځینه	د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت
۸/۱۰ د بانکوالۍ د پراختیا لپاره د لاسرسي، بیمې او د ټولو لپاره د مالي خدمتونو د وړاندې کولو په موخه د کورنیو مالي بنسټونو د ظرفیت لوړوالي او تقویه کول	۸/۱۰/۱ د هرو سل زره کسانو لپاره د سوداګریزو بانکونو د څانګو شمېر	دافغانستان بانک
	۸،۱۰،۲ د هغو کسانوشمېر چې (۱۵ کلن وي یا له هغه څخه پورته عمر و لري) او په هرو سل زره کسانو کې د بانکي حسابونو درلودونکي وي.	دافغانستان بانک
	۸،۱۰،۳ د ATM یا د صرافۍ د اتومات ماشینونو زیاتوالی د هرو سل زره کسانو پر سر	د افغانستان بانک
۸.ب تر ۲۰۲۵ کال پورې، د ځوانانو لپاره د بوختیا د ستراتیجۍ انکشاف او اجرایي ګرځول او د بوختیا لپاره د کار د نړیوال سازمان د تړون تطبیق.	۸.ب.۱ د ملي بودجې سره په تناسب د ټولنیز خوندیتوب او کارموندنې په برنامو کې د دولت د مجموعي لګښت سلنه	د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت
نهمه موخه: د څواکمنو زیربناوو ایجاد، د اساسي او ټولشمول صنعت پیاوړتیا او د نوښتونو هڅول		
۹/۱ د ښه کیفیت، اعتماد وړ، بنسټیز او مقاومت درلودونکو زیربناوو ایجاد د هغو زیربناوو په شمول چې له سرحدونو څخه بهر وي ځو د اقتصادي پراختیا ملاتړ او بشري هوساینې له ځان سره و لري او هغه ته د ټولو داسې لاسرسي موجود وي چې په توان یې پوره وي.	۹/۱/۱ د هغه کلیوالي نفوس سلنه چې د یو عمومي سړک په ۲ کیلومترۍ کې قرار و لري.	د کلیو د احیا او پراختیا وزارت
۹/۲ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د بنسټیز او ټولشمول صنعت تشویق، په ناخالص داخلي تولید او استخدام کې د صنعت د پراخې ونډې داسې	۹/۲/۱ د صناعتي فابریکو د تولیداتو ارزښت (Manufacturing value added) په تناسب د:	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
زیاتوالی چې د هېواد ملي وضعیت سره سمون و لري او د صنعت ونډه دوه برابره کړي.	الف. نا خالص داخلي تولیدات ب. سرانه (Per Capita)	
	۹/۲/۲ د مجموع اشتغال په نسبت د صنعت د بوختیا سلنه	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
۹/۳ په هېواد کې په ارزانه ربح سره کوچنیو صایعو، کسبونو او کارونو ته د لاسرسي زیاتوالی او ارزښت له ځنځیر او مارکېټونو سره د هغه یو ځای کېدل	**۹/۳/۱** د ټولو صایعو په زیات شوي ارزښت د کوچنیو صنایعو سلنه	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
	۹/۳/۲ په پور سره د کوچنیو صنایعو سلنه	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
۹.الف په هېواد کې د مالي، تکنالوجي او فني ملاتړ د زیاتوالي له لارې د بنسټیز انکشاف او مقاومت درلودونکو زېربناوو آسانه کول.	**۹.الف۱** زیربنا. د زېربناوو د سکټور لپاره د رسمي نړیوالو مرستو سلنه	د مالیې وزارت
۹.ج تر ۲۰۳۰ کال پورې معلوماتي او مخابراتي ټکنالوجي ته د پام وړ لاسرسی او د داسې انټرنټ آسانتیاوو ته لاسرسي چې بیه یې ډېره لوړه نه وي.	**۹.ج۱** د هغه نفوس سلنه چې د مبایل لېږدونکي تلفون لري په تفکیک د: ۱. تکنالوژي	د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت
لسم موخه: په ملي او نړیواله کچه د نابرابرۍ کموالی		
۱۰/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې په ملي سطح د عاید د لوړ میزان اوسط کچې ته په تدریجي او بنسټیزه توګه د ۲۵٪ سلنه هغه نفوس رسول چې لږ عاید لري	۱۰٫۱٫۱ الف. د سرانه عاید وده ب. د ۲۵٪ نفوس په کمترینه اندازه کې د عاید وده.	د اقتصاد وزارت
۱۰/٤ د مختلفو پالیسیو په ځانګړې توګه د مالي، اجرې، ټولنیز خوندیتوب پالیسیو تدوین په پام کې نیول او عملي کول او په تدریجي توګه مساویانه تقسیم ته لاسرسی	**۱۰/٤/۱** د کار د ګډون میزان په تفکیک د: ۱. نارینه ۲. ښځینه	وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین

ټارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
۱۰۰ د منظمو، ډاډمنو او مصؤونو مهاجرتونو آسانه کول، او د مهاجرت د منظمو او مدیریت شوو پالیسیو له لارې د کډوالو لېږد را لېږد.	۱۰/۷/۱ د هغو مهاجرینو سلنه چې په کوربه هېوادونو کې راجستر دي او د هستوګنې لپاره د اقامت اسناد په لاس کې لري: ۱. پاکستان ۲. ایران	د راستنېدونکو او مهاجرینو چارو وزارت
	۱۰/۷/۲ د هغو بېرته راستنېدونکو شمېر چې د راستنېدو پر مهال د بشردوستانه مرستو څخه په یو کال کې ګټه اخلي.	د راستنېدونکو او مهاجرینو چارو وزارت
	۱۰,۷,۳ په هر کال کې د بېځایه شوو کورنیو د بنسټيز استقرار او ځای پر ځای کېدو شمېر.	د راستنېدونکو او مهاجرینو چارو وزارت
	۱۰,۷,٤ د مهاجرینو د هغو ښارګوټو سلنه چې په اساسي او زیربنایي خدمتونو سمبال کېږي.	د راستنېدونکو او مهاجرینو چارو وزارت
	.۱۰/۷/۵ د هغو بېځایه شوو او راستانه شوو کسانو سلنه چې د شغلي او معیشتي فرصتونو څخه برخمن شوي وي.	د راستنېدونکو او مهاجرینو چارو وزارت
۱۰.ج تر ۲۰۳۰ کال پورې، یوازې ۳٪ سلنې ته د مهاجرینو د تادیاتو را کمول او په تادیاتو کې د هغو دهلېزونو حذف کول چې له ۵ سلنې څخه زیات وي.	۱۰.ج.۱ حواله شوي ملبغ مجموعې ته په کتنې سره د حوالې د لېږلو د لګښت سلنه	د راستنېدونکو او مهاجرینو چارو وزارت
یوولسمه موخه: د ټولشمولو مصئونو، مقاومت لرونکو او بنسټزو ښارونو او ښارګوټو جوړول		
۱۱/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې له دې څخه ډاډ حاصلول چې مناسب، ډاډمن، د توانايي وړ او لومړنیو خدمتونو درلودونکي هستوګنځي ته لاسرسی عام شکل غوره کړي او د فقیر میشته ساحو کې ښه والي راغلی دی.	۱۱/۱/۱ د هغه هستوګنځي نفوس نسبت چې په غیر پلاني سیمه او نا مناسب شکل ژوند کوي.	د ښار جوړولو او مسکن وزارت
۱۱/۲ تر ۲۰۳۰، پورې د ټولو لپاره د لېږد را لېږد مصؤن، ارزان، بنسټيز او د ډاډ وړ سیستم رامنځته کول. د سړکونو د خوندیتوب ښه کول او په	۱۱/۲/۱ د وګړو د هغې مجموعې نسبت چې عامه (دولتي) ترانسپورت خدمتونو ته لاسرسی لري.	د ترانسپورت او ملکي هوا نوردی وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
ځانګړې توګه د عامه انتقالاتو پراخوالی په داسې توګه چې زیان منونکو، ښځینه وو، ماشومانو، معلولینو او عمر خوړلو کسانو اړتیاوو ته پاملرنه پکې شوي وي.		
۱۱/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې په ټولشموله او بنسټیزه توګه په ښاري سیمو کې د وګړو مېشت کول او په داسې توګه په هېواد کې د ښارګوټو د جوړولو د ظرفیت لوړول چې ښه مدیریت شوي وي، بنسټیزه او مشارکتي بڼه و لري.	**۱۱/۳/۲** د هغو ښارونو سلنه چې د هغه په برنامه کې د مدني ټولنې جوړښت لاس و لري او د هغه مدیریت په منظم او دېموکراتیک شکل صورت موندلی وي.	د ښار جوړولو او مسکن وزارت
۱۱/٤ د طبیعي او فرهنګي میراثونو د ساتنې او خوندیتوب لپاره د هڅو زیاتوالی	**۱۱/٤/۱** د ملي بودجې هغه سهم چې د طبیعي او کلتوري میراثونو او همدارنګه د نړیوال میراث سایټونو ته اختصاص ورکړل شوی دی.	د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت
۱۱/٥ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د متضررینو په مرینه کې د پام وړ کموالی راوستل، او په ناخالص تولید د هغو اړوندو مستقیمو زیانونو کمول چې د ناوره اوبیزه او داسې نورو پېښو څخه رامنځته کېږي او د بېوزله او زیان منونکو څخه په ملاتړ تمرکز کول.	**۱۱/٥/۱** په هرو سل زره کسانو کې د وژل شوو، بېځایه شوو، ورک شوو او په پېښو کې د متضررینو کسانوشمېر په تفکیک د ۱. مرینه ۲. بېځایه کېدل او ورکېدل ۳. متضررین	له پېښو سره د مبارزې اداره
۱۱,٦ تر ۲۰۳۰ کال پورې، په ښارونو کې د چاپېریال د نامطلوبو اغېزو کمول، د هوا څرنګوالي، د ښاروالۍ مدیریت او د چتلیو پاکوالي ته ځانګړې پاملرنه کول.	**۱۱/٦/۱** د ټولو تولید شوو کثافاتو څخه د ښاري کثافاتو مېزان: الف. چې په منظمه توګه را ټول شوي وي ب. د راټولېدو وروسته په نهایي توګه تخلیه شوي وي	کابل ښاروالي
	۱۱/٦/۲ د په ښارونو کې د معلقو ذراتو کلنی اوسط(د مثال په ډول PM ۲,٥ او PM۱۰).	د چاپېریال ساتنې ملي اداره

تارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
۱۱/۷ تر ۲۰۳۰ کال پورې، عامه محلاتو او پارکونو ته د ټولو د لاسرسی آسانتیا رامنځته کول په داسې توګه چې ډاډمن، ټولشموله، زرغونه او د لاسرسۍ وړ وي. په دې برخه کې ښځو، ماشومانو، عمر خوړلو او معلولو طبقاتو ته ځانګړې پاملرنه کول.	**۱۱/۷/۲** تعداد افرادیکه مورد آزار و اذیت فزیکی یا جنسی در ۱۲ ماه گذشته قرار گرفته باشند. د هغو کسانوشمېر چې په تېرو ۱۲ میاشتو کې له فزیکي یا جنسي آزار سره مخ شوي وي په تفکیک د: ۱. د دواړو جنسونو مجموع الف. نارینه ب. ښځینه	د کورنیو چارو وزارت
۱۱.الف د ملي او سیمه ییز انکشاف د برنامو د تقویت له لارې د ښارونو، د ښارونو د څنډو، او کلیوالي سیمو تر منځ د مثبتو اقتصادي، ټولنیزو او چاپېریال ساتنې د اړیکو ملاتړ کول.	**۱۱.الف.۱** په هغو ښارونو کې د مېشت شوي نفوس نسبت چې په هغه کې ښاري او سیمه ییز پلانونه د پېشبیني شوي نفوس د اړتیاوو پر بنسټ سرچینو او پراخوالي په نظر کې نیولو سره سم تطبیق کېږي.	د ښار جوړولو او مسکن وزارت
۱۱.ب تر ۲۰۳۰ کال پورې د داسې ښارونو او ښارګوټو د اعمار په شمېر کې د پام وړ زیاتوالی راوستل چې د متحد پلان او پالیسۍ له مخې جوړ شوي وي، د سرچینو موثره لاسته راوړنه و لري، د اقلیمي بدلولونو سره عیار او د طبیعي پېښو په وړاندې مقاومت و لري. داسې انکشاف ورکړل شوی وي چې د پېښو د مدیریت چوکاټ یې د " Sendai په سیستم برابر وي او ۲۰۱۵-۲۰۳۰" کلونو پورې د پېښو په وړاندې مقاومت لري..	**۱۱.ب.۱** د هغو سیمه ییزو ادارو سلنه چې په هغه کې د خطرونو د کموالي ستراتیژۍ د (Sendai) د چوکاټ سره سم منل شوې او تطبیق کېږي.	له پېښو سره د مبارزې اداره
دولسمه موخه: د بنسټیز تولید او لګښت د مېتودونو څخه ډاډ حاصلول		
۱۲/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې تر ۵۰٪ سلنه پورې به د هغو سرانه غذايي موادو په ضایعاتو کې کموالی صورت مومي چې د عرضه کوونکو او مصرف کوونکو تر منځ په مختلفو سطحو کې واقع کېږي او همدارنګه د تولید په ذخیره یې اوړدوالي کې به هم د غذايي موادو په ضایعاتو کې کموالی راځي.	**۱۲/۳/۱** فیصدی ضایعات گندم و برنج درجریان تولید در سال. په کال کې د وریجو او غنمو د تولید د ضایعاتو سلنه په تفکیک د: الف. غنم ب. وریجې	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت

تهارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
۱۲/٤ تر ۲۰۳۰ کال پورې به، د کیمیاوي موادو او کثافاتو لپاره به داسې مناسب مدیریت منځته راځي چې د نړیوال تړون په چوکاټ کې پرې موافقه شوې ده. همدارنګه اوبو، هوا، خاورې، څمکې د انسانانو روغتیا او د ژوند چاپېریال ته به د هغه د نامطلوبو اغېزو د کموالي لپاره هڅې کېږي.	۱۲/٤/۱ د ژوند د چاپېریال لپاره د خو اړخیزو شپږو نړیوالو تړونونو د عملي کولو لپاره د ملي عمل پلان ایجادول او تطبیق کول. دغه نړیوالو پلانونه عبارت دي له د ستاکهلم، ویانا، میناماتا، باسیل، روټردام او منټرپال له کنسوانسیونونو څخه چې د کېمیاوي او خطرناکو موادو په هکله دي او د دې تړونونو د تطبیق په وړاندې د افغانستان د مسوولیتونو او پلانونو په هکله د اړتیا وړ او لازم اطلاعات برابرول.	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
۱۲/٦ د داخلي او بهرنیو شرکتونو هڅول څو د بنسټیز تولید مېتودونه و کاروي او په خپلو ګزارشونو کې یې توحید کړي.	۱۲/٦/۱ د هغو شرکتونو شمېر چې د ګزارش د بنسټیز انتشار مسوولیت اخلي.	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
۱۲.الف د بنسټیز تولید او لګښت د مېتودونو د تطبیق لپاره د پرمختللو هېوادونو د مرستو جلب او د هغوی ملاتړ حاصلول څو په دې برخه کې علمي او تکنالوجیکي ظرفیتونه لوړ او څواکمن شي.	**۱۲.الف۱.** څان بسیانې ته د رسېدو، د داخلي تولیداتو د یاتوالي، پاکې انرژۍ، د چاپېریال پاک ساتلو څخه د حفاظت په منظو د علمي تحقیقاتو سر ته رسول.	د علومو اکاډمي
۱۲.ب د داسې اسبابو او لارو چارو انکشاف او تطبیق چې د ګرځندوی د بنسټیزو فعالیتونو څخه څارنه وکړي چې د سیمه ییزو محصولاتو او کلتور د ترویج سبب شي.	**۱۲.ب.** د بنسټیز ګرځندوی لپاره د هغو پالیسیو او ستراتیژیو شمېر چې له څان سره تطبیقي پلانونه او د څارنې وسایل هم و لري.	د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت
دریارلسمه موخه: د اقلیمي بدلونونو او د هغه د اغېزو سره د مبارزې په موخه د بېړنیو اقداماتو سر ته رسول		
۱۳/۱ د اقلیمي خطرونو او طبیعي پېښو په مقابل کې د داسې ظرفیتونو څواکمن کول چې انعطاف منونکي او پیاوړې وي.	۱۳/۱/۱ د ولسوالیو او کلیو په کچه د خطرونو او طبیعي پېښو د کموالي د ستراتیژیو د انکشاف سلنه.	له پېښو سره د چمتوالي او مبارزې ملي اداره
۱۳/۲ په ملي پالیسیو او ستراتیجیو کې د اقلیم د بدلون په هکله د اقداماتو شمولیت او ادغام	۱۳/۲/۱ د پرمختګ هغه سلنه چې په دې برخه کې د ستراتیژیو او پالیسیو د علمي کولو په پایله کې یې د افغانستان د څواکمنتیا سره مرسته کړې ده چې د ناولو اوبو او هوا د بدلون په سبب د نامطلوبو اثراتو سره موثره مبارزه وکړي. همدارنګه ګلخانه یې ګازونه یې په داسې ډول کم کړي چې غذایي تولید ته زیان	له پېښو سره د چمتوالي او مبارزې ملي اداره

تارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
	و نه رسوي. (د NAP د ملي جوړښت د برنامې، د NDC مشارکتي ونډې د NC ملي ګزارشونو، د BUR دوه کلنو تجدید شوو ګزارشونو او داسې نورو په شمول).	
پنځلسمه موخه: د اېکو ځمکي سیستمونو حفاظت، بیارغونه او بنسټیزه استفاده، د ځنګلونو اساسي مدیریت، د ځمکې له صحرایي کېدو سره مبارزه، د ځمکې د تخریب درول او د ژوند د تنوع د ضایعاتو مخنیوی		
۱۵/۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د ځمکې پر سر او تر ځمکه لاندې د خوږو اوبو د اېکو سیستمونو او د هغه له خدمتونو څخه د ساتنې، احیا او غوره استفادې څخه د ډاډ حصول. په ځانګړې توګه ځنګلونه، مرطوبې ساحې، غرونه، وچې ځمکې او داسې نور باید د نړیوالو تړونونو او ژمنو سره سم ساتل شي.	۱۵/۱/۱ د هېواد د ټولې ځمکې په پرتله د ځنګلونو د مساحت تناسب.	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
۱۵/۲ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د ځنګلونو د انواعو څخه ساتنه او د بهبود لپاره یې د بنه مدیریت تطبیق، د ځنګلونو د پرې کولو پروسې ته خاتمه ورکول او د ځنګلونو بیا احیا کول او انکشاف.	۱۵/۲/۱ تر بنسټیز مدیریت لاندې د ځنګلونو د پوښښ سلنه	د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت
۱۵/۳ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د ځمکې د صحرایي کېدو په وړاندې مبارزه، د تخریب شوې ځمکې بېرته جوړول او احیا د هغو ځمکو په شمول چې د وچکالۍ یا سیلابونو له کبله اغېزمنه شوې وي او داسې نړۍ ته د رسېدو هڅه کول چې هېڅ ډول تخریب شوې ځمکه هلته شتون و نه لري.	۱۵/۳/۱ د ځمکې د هغو ساحو مساحت چې تحکیماتو ته اړتیا لري(د سیلابونو په وسیله د ځمکې مساحت د ټولې ځمکې په پرتله چې د دریابونو، اوبیزه مجراوو او داسې نورو ساحاتو کې واقع وي او ساختماني تدابیرو ته اړتیا لري)	د اوبو او انرژۍ وزارت
۱۵/٤ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د غرونو د اېکو سیستم له ساتنې څخه ډاډ تر لاسه کول د ژوند د تنوع په شمول څو د هغه ظرفیت لوړ شي او د بنسټیز انکشاف د تحقیق لازمي ګټې ځرګندې کړي.	۱۵/٤/۱ د هغو ساحاتو سلنه چې د ژوند مهم غرني تنوع پکې وي او د حفاظت شوو سیمو تر پوښښ او عنوان لاندې راځي.	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
۱۵/۵ د طبیعي هستوګنځیو د تخریباتو په وړاندې د بیړنیو اقداماتو سر ته رسول څو مخه یې و نیول شي، د ژوند د تنوع له ضایعاتو څخه مخنیوی او	۱۵/۵/۱ د سره لیست شاخص (د هغو انواعو لیست چې له طبیعت څخه د ساتنې د نړیوالې اتحادیې IUCN د معیارونو مطابق وي)	د چاپېریال ساتنې ملي اداره

ټارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
تر ۲۰۳۰ کال پورې د هغو بوټو او حیواناتو د ضایع کېدو مخنیوی چې د ورکېدو له خطر سره مخ دي.		
۱۵/۷ د غیر قانوني ښکار، د ساتل شوو ځارویو او بوټو د قاچاق او د وحشي ژوو د غوښتې او عرضې څخه مخنیوی او په دې هکله د بیړنیو اقداماتو سر ته رسول	**۱۵/۷/۱** د هغو وحشي ژوو او محصولاتو د سوداګرۍ تناسب چې په غیر قانوني توګه ښکار او قاچاق شوي دي.	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
۱۵/۸ تر ۲۰۲۵ کال پورې داسې بیړني اقدامات کول چې د ځمکې په وړاندې د ناسمو بریدونو مخنیوی و شي او د ځمکې پر مخ د اوبو د ایکو سیستمونو پر مخ د هغه د تاثیراتو اندازه کمه شي.	**۱۵/۸/۱** د پردیو د مختلفو انواعو بریدونو او تهاجم څخه د کنټرول او مخنیوي په موخه د ملي قوانینو تصویب.	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
۱۵/۹ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د فقر د لړوالي په ستراتیژۍ، پراختیایي پروسه، ملي او محلي پلانونو کې د ژوند د تنوع او یکوسیستم د ارزښتو شاملول او ادغام.	**۱۵/۹/۱** له ۲۰۱۱ څخه تر ۲۰۲۰ کال پورې د تعین شوو ملي موخو په طرف وړاندې تګ څو د ژوند د تنوع ستراتیجیک پلان علمي شي.	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
۱۵.الف د ایکوسیستم او د ژوند د تنوع د بنسټیزې استفاده د ساتنې په موخه د مالي سرچینو زیاتوالی او تنظیم.	**۱۵.الف۱.** د ایکو سیستمونو او د ژوند د بنسټیز تنوع څخه د ګټې اخیستنې په پار د عامه پراختیایي مرستوو او لګښتونو د مرستو ونډه.	د چاپېریال ساتنې ملي اداره
شپاړسمه موخه: د بنسټیزې پراختیا لپاره د سوله پالو او ټولشموله ټولنو ترویج، د ټولو لپاره عدالت ته د لاسرسي ایجاد او په ټولو سطحو کې د موثرو او حساب ورکوونکو نهادونو تشکیل،		
۱۶/۱ په ټولو ځایونو کې او په ټولو اشکالو د تاوتریخوالي او د هغه د اړوندو مړینو د پام وړ کموالی	**۱۶/۱/۲** په هرو سل زره کسانو کې د جنګ له کبله د مرګ ژوبلې سلنه: ۰۱ د پېژندل شوو او خبن شوو ماینونو له کبله ۰۲ د فشاري پلېټ سره یو ځای د شیندل شوو انفجاري موادو له کبله ۰۳ د جګړې د پاتې شوو مهماتو له کبله	له پېښو سره د چمتوالي او مبارزې ملي اداره
	۱۶/۱/۵ د هغې ځمکې سلنه چې له ماینونو او چاودېدونکو توکو څخه پاکه شوې وي	له پېښو سره د چمتوالي او مبارزې ملي اداره
۱۶/۲ د ماشومانو په وړاندې د هر ډول تاوتریخوالي له منځه وړل لکه سؤ استفاده، قاچاق، استثمار او ځورول.	**۱۶/۲/۱** د هغو ماشومانو نسبت چې د ۱-۱۷ کلونو تر منځ عمرونه و لري چې په تېره میاشت کې له ځارونکې فزیکي یا رواني تاوتریخوالي سره مخ شوي وي.	د کار، ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت

ټارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
	۱٦/۲/۲ په هرو ۱۰۰ سل زره انسانانو په ټولي کې د قاچاق د قربانیانو شمېر په تفکیک د. ۱. دواړه جنسیتونه الف. نارینه ب. ښځینه	د عدلیې وزارت
۱٦/۳ په ملي او نړیواله کچه د قانوند حاکمیت د سطح لوړوالی او عدالت ته د ټولو د لاسرسی شخه د ډاډ حاصلول.	۱٦/۳/۱ د هغو کسانوشمېر چې په تېرو ۱۲ میاشتو کې د فزیکي، رواني یا جنسي تاوتریخوالي سره مخ شوي وي او اړوندو ارګانونو ته یې مراجعه کړې وي په تفکیک د: ۱. دواړه جنیستونه الف. نارینه ب. ښځینه	د کورنیو چارو وزارت
	۱٦/۳/۲ د ټولو زندانیانو له جملې شخه د بې برخلیکه زندانیانو نسبت په تفکیک د: ۱. د دواړو جنسیتونو مجموع الف. نارینه ب. ښځینه	د کورنیو چارو وزارت
	۱٦/۳/۳ عدالت ته د لاسرسي په موخه د هغو کساو شمېر چې د حقوقي مرستو شخه یې استفاده کړې وي.	د عدلیې وزارت
۱٦/٤ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د هغو غیر قانوني، مالي او وسله والو جریانونو په شمېر کې د پام وړ کموالی، د غلا شوو پانګو بېرته حصول او استرجاع او د ټولو سازمان شوو جرایمو په وړاندې مبارزه،	۱٦/٤/۱ د هېواد په داخل او بهر کې د غیرقانوني پیسو ارزښت	د کورنیو چارو وزارت
	۱٦/٤/۲ د هغو کوچنیو وسلو نسبت چې کشف او ضبط شوې او د نړیوالو نورمونو او قانون له مخې یې څارنه شوې وي.	د کورنیو چارو وزارت

هدف	شاخص	د رهبری واحد
۱٦/٥ د رشوت او اداري فساد په ټولو اشکالو کې د پام وړ کموالی راوستل	۱٦/٥/۱ د هغو اشخاصو نسبت چې لږ تر لږه له يو رسمي کارمند سره په اړيکه کې وي او د تېر کال په جريان کې يې يو دولتي کارمند ته رشوت ورکړی وي يا ورڅخه رشوت غوښتل شوي وي په تفکيک د: ۰۱ مجموع الف. نارينه ب. ښځينه	لوی څارنوالي
	۱٦/٥/۳ د هېواد د نافذه قوانينو د پيشبينۍ له مخې د دولت د لوړ پوړو چارواکو د پانګې د ثبت، تدقيق او ارزونې سلنه.	د چارو اداره
۱٦/۸ د نړيوالې حکومتولۍ په بنسټونو کې په پراخه او ځواکمنه توګه د افغانستان د ګډون پراخوالی	۱٦/۸/۱ په نړيوالو بنسټونو کې د افغانستان د رايې ورکولو حق او د غړيتوب نسبت په تفکيک د: ۰۱ نړيوال بنسټونه	د کورنيو چارو وزارت
۱٦/۹ تر ۲۰۳۰ کال پورې، د زيږېدلو د نېټې د ثبت په شمول د ټولو لپاره د قانوني او حقوقي هويت تهيه کول	۱٦/۹/۱ د ثبت شوو زېږونونو شمېر.	د نفوسو د ثبت او احوال ملي اداره
۱٦/۱۰. اطلاعاتو ته د عامو وګړو د لاسرسي څخه ډاډ حاصلول، د ملي قوانينو او نړيوالو تړونونو سره سم د اساسي آزاديو څخه ملاتړ.	۱٦/۱۰/۱ په تېرو ۱۲ مياشتو کې د ژورنالېستانو، د خبري رسنيو د کارمندانو، د سوداګرو او د بشر د حقوقو د اتحاديو د غړو د قتل، برمته کولو، اجباري ورکېدو، په خپل سر نيولو او ځورولو د پېښو شمېر.	د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت
	۱٦/۱۰/۲ د هغو قوانينو، مقررو او پاليسيو شمېر چې اطلاعاتو ته عمومي لاسرسی تضمين کوي، کار ورڅخه اخيستل شوی او تطبيق شوي دي.	د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت
۱٦.الف د نړيوالو همکاريو په وسيله په ټولو سطحو کې د ظرفيتونو د لوړوالي په شمول د ملي بنسټونو ځواکمنتيا ، څو له تاوتريخوالي څخه مخنيوی شوی وي، د ترهګرۍ او منظمو جرمونو په وړاندې مبارزه شوې وي	**۱٦.الف.۱** د پاريس د پېژندلو شوو قواعدو سره سم د بشري حقوقو د خپلواکو بنسټونو موجوديت.	د کورنيو چارو وزارت
اوولسمه موخه: د بنسټيز انکشاف لپاره د تطبيقي وسايلو پياوړتيا، او د نړيوال مشارکت احيا کول		

تارګیټ	شاخص	د رهبرۍ واحد
۱۷/۱ د مالیاتو او عوایدو د راټولولو په برخه کې د نړیوال ملاتړ او داخلي ظرفیت د لوړوالي څخه په استفاده سره د داخلي سرچینو پیاوړتیا او منظم کول.	۱۷/۱/۱ پر ناخالص تولید باندې د داخلي عوایدو نسبت	د مالیې وزارت
	۱۷/۱/۲ له ملي عوایدو څخه د ملي بودجې د تمویل تناسب	د مالیې وزارت
۱۷/۳ له مختلفو سرچینو څخه د هېواد لپاره د زیاتو مالي منابعو تنظیمول	۱۷/۳/۱ د ناخالصو داخلي تولیداتو څخه د مستقیمې بهرنۍ پانګونې ونډه	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
۱۷/٦ د ساینسي علومو، ټکنالوجۍ، نوښتونو او د متقابلو توافق شوو شرایطو په اساس د معلوماتو شریکولو په موخه د شمال جنوب، جنوب شمال د درې اړخیزه همکاریو زیاتوالی. همدارنګه په موجوده میکانیزمونو کې د غوره همغږۍ په شمول څو په نړیواله کچه د نړیوالې ټکنالجۍ میکانیزمونه آسانه کړي.	۱۷/٦/۲ په هرو سل نفرو هستوګنو کې د ثابت انټرنټ د ګډونوالو سلنه په تفکیک د: ۱. سرعت	د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت
۱۷/۸ تر ۲۰۳۰ کال پورې د ټکنالوجۍ او ساینس د بانک فعال کول او د هغو ظرفیتونو جوړول چې له معلوماتي او مخابراتي ټکنالوجۍ څخه د استفادې ورتیا لوړوي.	۱۷/۸/۱ د هغه نفوس نسبت چې له انټرنټ څخه ګټه اخلي	د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت
۱۷/۱۱ تر ۲۰۳۰ کال پورې د نړیوالو صادراتو په ډګر کې د هېواد د صادراتو د کچې لوړول او د افغانستان د صادراتو د ونډې دوه برابره کول.	۱۷/۱۱/۱ د نړیوال د ټولو صادراتو په مجموعه کې د افغانستان د صادراتو ونډه	د سوداګرۍ او صنایعو وزارت
۱۷/۱۳ د پالیسو د همغږي کولو او نظم په وسیله د ملي اقتصاد ځواکمن کول	۱۷/۱۳/۱ ناخالص داخلي تولید (ملیارډ امریکایي ډالر)	د مالیې وزارت
۱۷/۱۷ د ستراتیجیک ګډون د تجربو او سرچینو څخه په استفادې سره د عامه، عامه ـ خصوصي او مدني مشارکت هڅول او بهتره کول.	۱۷/۱۷/۱ د هغو پیسو مقدار چې عامه او خصوصي مشارکت ته تخصیص شوې دي (میلیون امریکایي ډالر)	د مالیې وزارت

تارګیټ	شاخص	د رهبری واحد
۱۷/۱۸ تر ۲۰۲۰ کال پورې، د ظرفیتونو د لوړولو د ملاتړ د پروسې ګړندي کول څو په ټولو برخو کې له کیفیت، ډاډ او موقع سره سم مثبتې شمېرې لوړې شي لکه عاید، جنسیت، عمر، نژاد، قومیت، د مهاجرینو وضعیت، معلولیت، جغرافیایي موقعیت او داسې نور چې له ملي خصوصیت سره تړاو و لري.	**۱۷/۱۸/۱** د هغو شاخصونو نسبت چې د جریاناتو په تفکیک سره په ملي کچه تولید شوي، له مقاصدو سره سر لګوي او د رسمي احصاییو د اساسي پرنسیبونو سره سم په احصاییوي شمېرو کې شامل شوي دي.	د احصایې او معلوماتو ملي اداره
	۱۷/۱۸/۲ د هغو هېوادونو شمېر چې د ملي احصاییې قانون یې د احصایې په اساسي او رسمي پرنسیپونو کې شامل دی	د احصایې او معلوماتو ملي اداره
۱۷/۱۹ تر ۲۰۳۰ کال پورې د هغو موجودو نوښتونو ځواکمنتیا چې د بنسټیز انکشاف پراختیا اندازه کړي او مخ پر وده هېوادونو کې د ناخالص داخلي تولید لپاره متمم وي او د ظرفیتونو د لوړولو ملاتړ وکړي.	**۱۷/۱۹/۱** د هغو ټولو سرچینو ډالري ارزښت چې مخ پر وده هېوادونو کې د ظرفیت د لوړوالي لپاره تخصیص ورکړل شوی دی.	د احصایې او معلوماتو ملي اداره
	۱۷/۱۹/۲ د هغو هېوادونو نسبت (الف) چې په تېرو لسو کلونو کې یې د نفوس او هستوګنځي سرشماري شوې وي (ب) ۱۰۰ سلنه د زېږون او ۸۰ سلنه د وفیاتو ثبت و لري.	د احصایې او معلوماتو ملي اداره

سرچینې او مأخذونه

- دافغانستان دخلکو د ژوندانه دوضیعت سروی /ALCs-۲۰۱۷ دملی احصائی اومعلوماتی اداره
- دافغانستان دملی اولویتونو دبرنامو لندیز NPPs – دمالي وزارت دسمبر ۲۰۱٦
- دولایتی بودجی پروفایل – دولایتی بودجه جوړولوی ریاست – دمالي وزارت ۱۳۹۷ کال
- داقتصادی ودی په موخه دولایتونو زراعتی طرحی او دولایتونو موجوده بلقوه ظرفیتونه – داقتصاد وزارت ۱۳۹۷ کال
- د افغانستان د سولې او پرمختګ ملي جوړښت ANPDF – دمالي وزارت او داقتصاد وزارت ۱۳۹۵-۱۴۰۰
- په ملی کچه داحصاییوی مهمو شاخصونوپیژنده - داقتصاد وزارت ۱۳۹۷
- د افغانستان د پایښت پرمختیا موخې A-SDGs - داقتصاد وزارت ۲۰۱۵ -۲۰۳۰

دولایت په کچه :

- د کرهنې مالداری او اوبو لګولو ریاست
- اقتصاد او خصوصی سکتور
- احصایی ریاست
- اطلاعاتو او فرهنګ ریاست
- بریښنا او انرژی ریاست
- دولتی پوهنتون ریاست
- خصوصی پوهنتونونو ریاستونه
- مستوفیت ریاست
- صنعت او سوداګری ریاست
- عدلی ریاست
- مخابراتو او تیکنالوژی ریاست
- کار ټولنیزو چارو او معلولینو او شهیدانو ریاست
- کوچیانو ریاست
- ورزشی امریت
- ښځو چارو ریاست
- کانونو او معدن ریاست
- سوداګری او صنایعو خونه
- ګمرک ریاست
- دافغانستان بانک ریاست
- کلیو او پراختیا ریاست
- طبیعی پیښو پروړاندی دمبارزی ریاست
- ارشاد حج او اوقافو ریاست

از طرف مردم امریکا

د امریکا د ولس لخوا

Development and printing of this Provincial Socio-Economic Profile is made possible through the support of USAID Initiative to Strengthen Local Administrations and in partnership with the Ministry of Economy. Contents of this documents are the sole responsibility of Government Islamic Republic of Afghanistan and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

تهیه و چاپ این رُخنامۀ اجتماعی-اقتصادی ولایتی با حمایت مالی و تخنیکی برنامۀ ابتکار تقویت ادارات محلی – اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا (**USAID**) و در مشارکت به وزارت اقتصاد جمهوری اسلامی افغانستان صورت گرفته است. مسوولیت محتویات سند هذا از آن دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد و دیدگاه ادارات انکشاف بین المللی آمریکا و دولت این کشور را منعکس نمی سازد.

وزارت اقتصاد

آدرس: چهارراهی انصاری، شهرنو، کابل افغانستان

ایمیل آدرس: info@moec.gov.af

شماره تماس: ۰۷۵۲۱۱۶۰۷۵

کنر
لغمان
درهٔ نور
کوزکُنر
جلال‌آباد
کامه
گوشته
سرخ‌رود
بهسود
لعل‌پور
حصارک
خوگیانی
چَپَرهار
رودات
بَتی‌کوت
شینوار
مُهمنددره
شیرزاد
کوت
لوگر
ننگرهار
پَچیرواگام
ده‌بالا
اَچین
دُربابا
نازیان
پاکستان

د ننګرهار ولایت د اقتصاد ریاست

ننګرهار ولايتي پروفايل

وری ۱۳۹۸